

SVERGES ALLMÄNNA
FOLKSKOLLÄRAREFÖRENINGENS
ÅRSSKRIFT

UTGIFVEN

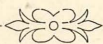
AF

CENTRALSTYRELSEN

SJUTTONDE ÅRGÅNGEN

1896

ANDRA HÄFTET.

Årsberättelse för 1895.

Sverges allmänna folkskollärareförening har med 1895 afslutat sitt sextonde verksamhetsår.

Antalet medlemmar i föreningen utgjorde vid 1894 års slut 4757, fördelade i 176 kretsar. Af dessa hafva två, *Gärds* (9 medlemmar) och *Väse-Fägelviks* (18 medlemmar), på grund af uraktlåtenhet att insända stadgade årsavgifter måst ur medlemsförteckningen afföras, hvarjämte Kinne och Mariestads kretsar sammanslutit sig till en enda under namn af *Mariestad-Kinne-kulle lärareförening*.

Följande 14 nya kretsar hafva under 1895 tillkommit: *Älghults*, *Lyckeby*, *Malmöortens*, *Allerums*, *Stora Mellösa*, *Väringens*, *Västerås*, *Älfdalens*, *Södra Helsinglands*, *Njurunda*, *Skön-Alnö-Timrå*, *Hernösands*, *Södra Jämtlands* och *Tornedals*.

Efter dessa förändringar utgjordes föreningen vid 1895 års slut af 188 kretsar med tillsammans 5373 medlemmar. Kretsarnas antal har sålunda under året ökat med 12, medlemmarnas med 616.

Hvad den ekonomiska ställningen angår må nämnas, att behållningen från 1894 utgjorde kronor 6617: 06, inkomsterna under 1895 kronor 5297: 16 och utgifterna under samma tid kronor 5890: 08, hvadan behållningen till 1896 utgör kronor 6024: 14, hvilket visar en minskning i behållning under 1895 af kronor 592: 92.

*

*

*

För bedömande af föreningens utveckling i rent yttre afseende under de gångna sexton åren meddelas följande öfversikt

År	Kretsar	Medlemmar	Inkomster	Utgifter	Behållning
1880	77	1556	— —	— —	— —
1881	90	2019	1787: 50	720: 86	1066: 86
1882	125	2843	1469: 50	835: 64	1700: 50
1883	136	3158	1637: 16	1334: 70	2002: 96
1884	138	3205	1686: 10	1346: 33	2342: 73
1885	143	3262	1709: 75	1356: 77	2740: 71
1886	141	3066	1613: 98	1237: 25	3117: 44
1887	134	3006	1597: 63	1138: 05	3577: 02
1888	139	3277	1749: 12	1375: 95	3950: 19
1889	153	3550	2385: 10	1470: 77	4864: 52
1890	156	3684	2242: 79	1631: 97	5475: 34
1891	164	3814	2486: 31	2241: 97	5719: 68
1892	167	4018	2562: 49	1837: 80	6444: 37
1893	171	4325	2700: 26	1897: 57	7247: 06
1894	176	4757	3978: 57	4608: 57	6617: 06
1895	188	5373	5297: 16	5890: 08	6024: 14

Såsom revisionsberättelsen för året närmare utvisar, bero de höga beloppen för inkomster och utgifter väsentligen på de häri inräknade stipendiemedlen. De förnämsta posterna i öfrigt äro å inkomstsidan medlems- och prenumerationsafgifter, å utgiftssidan tryckningskostnader.

* * *

Föreningens centralstyrelse bestod under årets första del af *A. F. Skoglund*, *J. Gust. Söderberg*, *Fridtjuv Berg*, *Emil Hammarlund*, *J. J. Dalström*, *Alfr. Dalin* och *Joh:s Johansson*. Af dessa tjänstgjorde Skoglund som ordförande, Söderberg som vice ordförande, Berg som sekreterare och Hammarlund som kassaförvaltare samt Skoglund, Berg, Hammarlund och Dalström som medlemmar af centralstyrelsens verkställande utskott.

Sedan Skoglund den 27 maj afsagt sig sin plats i central-

styrelsen, inträdde som ledamot i hans ställe den 1894 till förste suppleant utsedde *J. Franzén*, hvarjämte till ordförande utsågs Hammarlund och till kassaförvaltare Dalström.

Centralstyrelsen i sin helhet har under 1895 haft trenne möten, ett den 3, 4, 5 och 6 januari, ett den 1 juni och ett den 9 augusti. Verkställande utskottets sammanträden hafva varit 28.

Genom det den 22 november 1895 afslutade valet utsågos till centralstyrelseledamöter för 1896, 1897 och 1898: *Alfr. Dalin* i Huskvarna med 2486 röster, *J. Gust. Söderberg* i Lidköping med 2465 röster och *Fridtjuv Berg* i Stockholm med 2,115 röster, till styrelseledamöter för 1896 och 1897: *Hulda Lundin* i Stockholm med 1672 röster och *J. Franzén* i Lund med 1312 röster samt till centralstyrelseledamot för 1896: *Augusta Larson* i Öxnered med 1297 röster. — Till suppleanter för 1896 valdes: *Stina Quint* i Nyköping med 852 röster, *B. C. Rodhe* i Göteborg med 359 röster och *P. Lagerblad* i Tumba med 355 röster.

Närmast i röstetal kommo: Anna Larson Lessel i Göteborg med 347 röster, Hanna Andersson i Stockholm med 328 röster, Otto Salomon å Nääs med 326 röster, N. Lundahl i Lund med 157 röster, R. Norén i Skåne med 136 röster, Adèle Vetterlind i Jönköping med 113 röster, J. Cederberg i Norrköping och Ernst Vestberg i Hudiksvall med 80 röster, K. E. Lidholm i Stockholm med 68 röster och Alex. Jonsson i Stockholm med 56 röster. — Därjämte erhöilo 129 personer hvardera 1—46 röster.

Vid revisorsvalet utsågos: för 1895, 1896 och 1897 *N. Lundahl* i Lund med 2,502 röster, för 1895 och 1896 *And. Lindén* i Stockholm med 854 röster och för 1895 *Otto Bejbom* i Strängnäs med 704 röster. — Till deras suppleanter för 1895 valdes: *A. F. Liljeholm* i Göteborg med 659 röster och *N. Rosengren* i Norrköping med 568 röster.

Närmast i röstetal kommo: Hjalmar Berg i Stockholm med 531 röster, Joh. Ohlander i Göteborg med 222 röster, L. A. Edén i Stockholm med 143 röster, J. P. Lindén i Stockholm med 140 röster, Aug. Bergqvist i Stockholm med 138 röster, A. G. Vihlander i Stockholm med 132 röster, K. E. Lidholm i Stockholm med 125 röster, Alex. Jonsson i Stockholm med 114 röster, K. O. Sjölander i Asker med 111 röster, J. Hylander i Norrköping med 90 röster, E. G. Vensell i Vallby med 77 röster, Stina Quint i Nyköping med 65 röster samt J. Nordin i Hamnerdal och P. Lagerblad i Tumba med 53 röster. — Dessutom erhöilo 131 personer hvardera 1—48 röster.

* * *

För vår förenings utveckling har 1895 varit ett i flera afseenden framgångsrikt år. *Medlemsantalet* har, såsom de meddelade uppgifterna visa, stigit med icke mindre än 13 procent, och nya kretsar hafva bildats på skilda orter, synnerligast inom det af föreningsverksamheten länge tämligen oberörda Norrland. Att den ökade utbredningen motsvarats af ett ökad *intresse* för föreningens angelägenheter, därom vittnar bland annat det lifliga deltagandet i årets val, hvarvid man kommit upp till röstetal, hvilka såväl i och för sig som i jämförelse med andra föreningar måste anses högst betydande.

Till den större utbredningen och det växande intresset torde tvänne nu genomförda förändringar i föreningsarbetets organisation i ej oväsentlig mån hafva bidragit. För det första synas åtskilliga af föreningens *länsombud* hafva under 1895 utvecklat en ganska kraftig verksamhet, hvars frukter dels redan nu äro skönjbara, dels under de närmaste åren antagligen komma att visa sig i ökad tillslutning inom deras områden. För det andra har den under 1894 beslutade ökningen af centralstyrelseledamöternas antal nu blifvit förverkligad, och detta just i den riktning, som vid beslutet härom var afsedd, så nämligen att det *kvinnliga* elementet inom föreningen blifvit i centralstyrelsen företrädt af tvänne medlemmar. Härmed har en anledning till berättigadt missnöje från lärarinnornas sida blifvit undanröjd och ett väsentligt hinder för deras verksamma deltagande i föreningsarbetet aflägsnadt, hvilket helt visst ej kan blifva utan stor betydelse för föreningens framtid.

*

Att detta deltagande från lärarinnekårens sida äfven för denna kår själf ingalunda är betydelselöst, därom har man under 1895 erhållit ett synnerligen talande bevis. Den fara, hvaraf *folkskollärarinnornas rättsliga ställning* sedan ett par år tillbaka varit hotad, har nämligen genom k. m:ts förliden sommar fattade beslut blifvit lyckligen afvärd — man torde kunna hoppas för alltid. Till denna utgång har, jämte k. m:ts erkännansvärda omsorg om folkskollärarekårens rätt och trygghet, helt visst i väsentlig mån bidragit den allsidiga belysning, som inom Sverges allmänna folkskollärareförening kom frågan till del och sedan af

centralstyrelsen genom en särskild skrifvelse bragtes till k. m:ts kännedom.

*

Äfven i ett annat viktigt afseende har Sverges allmänna folkskollärareförening under 1895 sett sina sträfvanen krönas med framgång. Föreningen har sedan flera år tillbaka sökt åstadkomma en utredning af *hälsvårdsförhållandena* vid våra folk- och småskolor, och den har för offentliggörandet af denna utrednings resultat gjort ekonomiska uppoffringar, som med hänsyn till föreningens blygsamma tillgångar måste anses ganska betydande. Det har nu visat sig, att dessa uppoffringar komma att bära goda frukter. Den af föreningen anordnade skolhygieniska undersökningen har tillvunnit sig fackmännens erkännande och blifvit betecknad såsom den första i sitt slag; den har blifvit åberopad på skolmöten och läkaremöten samt i riksdagsmotioner och utskottsbetänkanden, och den har så kraftigt ådagalagt skolhygienens nödvändighet för *lärarebildningen*, att undervisning i detta ämne ingått i årets akademiska feriekurser i Uppsala samt sedermera försöksvis blifvit införd vid ett af rikets folkskollärareseminarier. Sverges allmänna folkskollärareförening har sålunda anledning tro, att det arbete och de kostnader, som från dess sida blifvit på denna sak nedlagda, skola lända föreningen själf till heder samt hela folkskollärarekåren och folkskolan till stort och varaktigt gagn.

*

I årets förnämsta tilldragelse på skolans område, det stora sjunde *nordiska skolmötet* i Stockholm, har vår förening, särskildt genom de af henne utsedda bestyrelsemedlemmarna, tagit en icke overksam del. Åtskilliga af de frågor, för hvilka föreningen lifigast intresserat sig (folkskolans plats i vårt skolsystem, bättre bibliska taflor, lärarnes fortbildning m. fl.) voro ock upptagna å mötets program, och det visade sig vid deras behandling, att de grundåskådningar, hvilka inom föreningen i allmänhet gjort sig gällande, nu hafva den öfvervägande delen af lärarekåren för sig.

*

De akademiska feriekurserna i Uppsala 1895 hafva, liksom sina föregångare i Lund 1894 och Uppsala 1893, ådagalagt, att det i vårt land är *folkskolans* lärarekår, som fortfarande utgör den tacksammaste jordmånen för arbetet på den så kallade »universitets-utvidgningen». De ojämförligen flesta kursdeltagarna voro medlemmar af nämnda kår, och en betydande procent tillhörde Sverges allmänna folkskollärareförening. Ett ännu allmänare deltagande från lärarekårens sida än eljes skulle varit fallet har blifvit möjliggjordt genom de understöd från »Folkskolans Barn- undervisnings pedagogiska stipendium», tillsammans utgörande 560 kronor, som centralstyrelsen under året haft att utdela.

Ett synnerligen veiksamt medel för lärarebildningens höjande har centralstyrelsen nu, likasom föregående år, haft att tillgå i »Jultomtens resestipendium», hvilket för 1895 uppgått till 1,200 kronor och blifvit användt såsom understöd för fem *pedagogiska studieresor*: en inom Sverige, en till Norge, en till Skottland och England samt tvänne till Tyskland.

*

Med stor samstämmighet hafva kretsarna uttalat sig rörande de båda allmänna öfverläggningsämnen, som under året varit utsända till deras pröfning. Att de allmänt skulle ena sig om önskvärdheten af *lättare tillfälle för lärarekåren att genom resor lära känna vårt land* var ej svårt att förutse. Märkligare är, att meningarna visat sig så litet skiljaktiga äfven i fråga om *ändrade grunder för upprättande af förslag till folkskolläraretjänst*, enär denna fråga berör vissa tämligen ömtåliga förhållanden, och åtskilliga härom framställda yrkanden lätt kunnat göras till föremål för misstyndning. Glädjande är ock, att just dessa yrkanden blifvit uttryckligen gillade af den kungl. kommitté, som under förlidet år haft i uppdrag att uppgöra förslag till särskild folkskolestadga för rikets större städer, och att de sålunda redan nu erhållit ett slags officiellt godkännande.

*

Det skönaste minne, som Sverges allmänna folkskollärareförening från det gångna året har att bevara, knyter sig till dess fjärde *ombudsmöte* och dess i samband härmed firade *femåndsårsfest*, hvarvid kretsarnas samlade förtroendemän hade glädjen att

genom personliga ombud mottaga välönskningar från broderföreningarna i det öfriga Skandinavien och i Storbritannien. Den varma samhörighetsanda och den ungdomskraftiga hänförelse, som vid denna minnesfest så otvetydigt trädde i dagen, utgöra en borgen för att föreningen, trots de stora svårigheter den ännu helt visst har att öfvervinna, går en lyckosam framtid till mötes.

Nu antydda svårigheter härröra i främsta rummet ingalunda från de anfall utifrån eller de söndringsförsök inifrån, för hvilka föreningen antagligen ej heller under de följande åren kommer att gå fri. Erfarenheten har redan lärt, att huru skickligt dylika anfalls- och söndringsförsök än planläggas, så är det sunda omdömet hos föreningens stora flertal dock klarsynt nog att ganska snart genomskåda och oskadliggöra dem. Med hänsyn härtill är sålunda föga att befara. Långt mera beaktansvärda äro däremot de svårigheter, som med nödvändighet följa af orsaker, hvilka i och för sig äro af uteslutande glädjande art, nämligen föreningens alltjämt växande *omfång* och det i samband härmed alltjämt växande omfånget af dess *verksamhet*. Föreningen har nu med afseende härå nått den punkt af utveckling, att det väsentligt ökade arbetet nödvändigt kräfver väsentligt ökade *tillgångar*. Att så är tallet har äfven blifvit vitsordadt af de samlade ombuden, och helt visst skola de af dem representerade kretsarna ej visa sig mindre lifligt besjälade af det medvetandet, att inga stora och varaktiga förmåner kunna väntas utan *någon* liten ansträngning och uppoffring från samtliga intresserades sida. Stillastående skulle här vara detsamma som tillbakafall. De vunna segrarna få icke locka till hvila utan böra blott uppmuntra till ett än kraftigare fortskridande på den med framgång beträdda vägen mot det mål, som vår förening satt såsom sitt:

svenska folkskolans och folkbildningens höjande, enhet och god anda inom lärarekåren och förbättring af lärarens ställning i allmänhet.

Föreningens fjärde ombudsmöte den 5 Augusti 1895.

Detta möte, som hölls i Stockholm dagen före det sjunde nordiska skolmötet, bestod af trenne afdelningar: 1) minnesfest med anledning af föreningens femtonåriga tillvaro, 2) öfverläggningsmöte rörande vissa på dagordningen stående föreningsangelägenheter och 3) samkväm. Det bevestades af centralstyrelsens samtliga medlemmar, kretsarnas utsedda ombud, en stor mängd öfriga föreningsmedlemmar och — såsom särskildt inbjudna hedersgäster — föreningens förste ordförande, hr J. Molin, samt representanter för de allmänna lärareföreningarna i Norge, Danmark, Finland och England.

Minnesfesten, som hölls i Vetenskapsakademiens hörsal, inleddes med hälsningsord af ordföranden, hvarpå sekreteraren redogjorde för »föreningens stiftelse, syfte och utveckling» samt kassaförvaltaren för »föreningens utbredning och ekonomi». Centralstyrelseledamöterna Joh:s Johansson, J. Franzén och Alfr. Dalin utvecklade i kortare anföranden, huru föreningen under de gångna femton åren sökt förverkliga de trenne hufvudsyftena i sitt program: »folkskolans och folkbildningens höjande», »enhet och god anda inom lärarekåren» samt »förbättring af lärarens ställning i allmänhet». Vice ordföranden hälsade de inbjudna föreningsombuden välkomna, till de engelska talande på deras eget språk. Å norska föreningens vägnar svarade hr H. Raabe, å den finska föreningens hr M. Holmberg och å den engelska föreningens mr T. B. Ellery, hvilken senares tal tolkades af hr

K. E. Lidholm. Minnesfesten afslöts härpå af ordföranden med välönskningar för föreningens framtida utveckling.

*

Öfverläggningsmötet, som likaledes hölls i Vetenskapsakademiens hörsal, behandlade först frågan om *förändringar i föreningsarbetets anordning*. I diskussionen härom, hvilken inleddes af folkskolläraren Nils Lundahl i Lund, deltog för öfrigt följande talare: Axel Blomqvist i Stockholm, John P. Kjellén i Kinneved, Fridtjuv Berg i Stockholm, Victor Nilsson i Rolfstorp, K. O. Sjölander i Asker, P. Envall i Falun, Aron Lundén i Grååsen, Alfr. Dalin i Huskvarna, P. Lagerblad i Tumba, Otto Beijbom i Strängnäs, Mauritz Tennman i Frånö och J. Hylander i Norrköping samt fröken Maria Rydberg i Stockholm. Mötet beslöt att ej bestämdt förorda några vissa förändringar i förevarande afseende utan endast till centralstyrelsens ompröfning hänskjuta följande af inledaren framställda förslag:

- 1) För föreningsarbetets jämnare fördelning och bättre bedrivande anses tjänligt:
 - a) att centralstyrelsen inom sig utser — utom ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassaförvaltare — äfven en arkivarie eller biträdande sekreterare;
 - b) att centralstyrelsen fördelar sig i utskott med hvar sin ordförande och sekreterare: 1) ett verkställande utskott, 2) ett utskott, som bereder uppfostrings- och undervisningsfrågor för årsskriften, 3) ett utskott, som bereder ekonomiska och rättsliga frågor för årsskriften.
- 2) Med afseende på olika landsdelars representerande inom centralstyrelsen uttalar ombudsmötet önskvärdheten af att så sker. Särskildt anser mötet önskvärdt, att Norrland erhåller en representant i denna styrelse, om en lämplig sådan finnes att tillgå.
- 3) Med afseende på länsombudens ställning anses lämpligt:
 - a) att dessa väljas af krets-föreningarna, så att krets-föreningarna i hvarje län utse tillsammans ett ombud för 3 år;
 - b) att ombuden deltaga i centralstyrelsens arbeten i den mån centralstyrelsen kan finna det lämpligt (så t. ex. kunna protokollen öfver centralstyrelse- och revisorsvalen insändas för hvarje län till länsombuden, som hopsummara röstsiffrorna och därefter insända såväl resultatet af valen som ock protokollen till centralstyrelsen);
 - c) att ombuden kunna af centralstyrelsen sammankallas till gemensamma rådplägingar.

- 4) Med afseende på årsskriften och dess distribuering hemställas:
- a) att de ärenden, som äro beredda af utskott, skola i manuskript af dessa utskott till sekreteraren insändas för intagning i årsskriften;
 - b) att fullständig medlemsförteckning tryckes endast hvar tredje år samt att under de två mellanliggande åren meddelas endast de ändringar, som genom inträde i eller utträde ur föreningen äro skedda;
 - c) att årsskriften sändes pr post till hvarje föreningsmedlem, antingen direkt från Stockholm eller genom länsombuden eller genom kretsordförandena, i hvilketdera fallet som helst på allmänna föreningens bekostnad.

Frågan om åtgärder för att genom *åstadkommande af större ekonomiska resurser* sätta föreningen i stånd att kraftigare verka för sina syften inleddes af folkskolläraren And. Lindén i Stockholm. I den långvariga diskussionen härom deltog dessutom hrr J. N. Bergström i Vadstena, J. Hylander i Norrköping, Fredr. Nordvall i Smedjebacken, O. R. Franck i Kjöfinge, John P. Kjellén i Kinneved, O. Åkesson i Öfverum, V. Vallqvist i Fristad, P. Envall i Falun, O. Bejbom i Strängnäs, Pehr Borgh i Lekaryd, K. G. Hempel i Sunne, Alfr. Rosvall i Eskelhem, J. Lindholm i Bergby, Gottfr. Löwkrantz i Ö. Eneby, Victor Nilsson i Rolfstorp, Nils Lundahl i Lund, J. G. Hællström i Halmstad och fröken Adèle Vetterlind i Jönköping. Mötet antog med samtliga röster utom 7 följande af inledaren framlagda förslag till uttalande:

Ombudsmötet uttalar sig för önskvärdheten af årsavgiftens höjande till 1 krona, afgiften för den pedagogiska småskriften däruti inberäknad, samt anmodar centralstyrelsen att utsända förslaget härom till kretsarna.

Frågan om önskvärdheten af en *samverkan mellan olika lands allmänna folkskollärareföreningar* inleddes af folkskolläraren M. Nelander i Norrköping. Efter en kort öfverläggning, hvari deltog hrr K. O. Sjölander i Asker, Fridtjuv Berg i Stockholm och H. Raabe från Kristiania, gjorde mötet enhälligt följande af hr Berg föreslagna uttalande:

Mötet uttalar sina sympatier för förslaget om en samverkan mellan de nordiska landens allmänna folkskollärareföreningar samt hänskjuter till centralstyrelsen att i samråd med de norska, danska och finska föreningarnas styrelser taga under öfvervägande, genom hvilka medel syftet med detsamma lämpligast skulle kunna vinnas.

På grund af den långt framskridna tiden kunde ingen öfverläggning äga rum rörande den på föredragningslistan sist uppsatta

frågan om *småskollärarepersonalens rättsliga ställning*. Efter ett kort inledningsanförande af folkskolläraren Otto Bejbom i Strängnäs beslöt mötet på hans förslag uppdraga åt centralstyrelsen att närmare öfverväga, huruvida genom en petition till k. m:t något kunde göras för beredande åt småskollärarepersonalen af en i rättsligt afseende mera tryggad ställning.

*

På aftonen företogs utfärd med ångbåtar till Lidingöbro värdshus, hvarest af Stockholms folkskollärareförenings styrelse ett *samkväm* blifvit anordnad. Tal höllos här för de olika ländernas ombud, för centralstyrelseledamöter, för föreningens förste ordförande och sekreterare, hrr J. Molin och A. M. Stefanson, för föreningens framtid o. s. v. Af de främmande föreningarnas representanter talade hrr H. Østergaard från Ålborg och Chas. Bowden från Gateshead. Samkvämet, som gynnades af ett härligt väder, bevistades af omkring 300 deltagare, bland hvilka den angenämaste och mest broderliga stämning var rådande.

På grund af härom från flera håll framställda önskingar blefvo de vid minnesfesten hållna anförandena (jämte hrr Østergaards och Bowdens tal vid aftonsamkvämet) under höstens lopp utgifna under titeln »Femton år, 1880—1895». Anföranden vid Sverges allmänna folkskollärareförenings minnesfest den 5 augusti 1895» (Sverges allmänna folkskollärareförenings småskrifter, 5).

Meddelanden från grannlandens allmänna lärareföreningar.

I. Norge.

Norges lærerforening har til formål at samle landets folkeskolelærere og lærerinder til fælles optræden og fælles arbejde i standens og skolens interesse.

Den har som underafdelinger kredse og lokalforeninger. *Lokalforeningerne* danner — helst amtsvis — *kredse*, hvis bestyrelse i regelen hvert år besørger afholdt kredsmoder, hvori ethvert medlem af kredsens lokalforeninger har ret til at deltage. Den øverste ledelse dannes af et *fællesstyre* af 7 medlemmer, mænd og kvinder. Fællesstyret indkalder med mindst 6 måneders varsel til *landsmøde*, bestående af repræsentanter for lokalforeningerne. Landsmødet, der i regelen indkaldes hvert 3dje år, vælger fællesstyre. Det har at behandle de af fællesstyret opstillede emner, for såvidt de angår foreningens administration og styrelse og fatter forøvrigt beslutning om, hvilke specielle formål og opgaver foreningens virksomhed til enhver tid skal omfatte, og er i alle spørgsmål foreningens højeste myndighed og sidste instans.

Norges lærerforening stiftedes på et konstituerende møde i Trondhjem i juli 1892, men det valgte fællesstyre blev først henimod slutningen af året fuldt organiseret og kunde begynde sin virksomhed.

Tilslutningen i de 3 forløbne år har været følgende:

År	Lokalforeninger fra		Medlemmer
	Landet	Byerne	
1893	105	27	2000 (vel)
1894	97	10	1300 (omtr.)
1895	58	4	650 (omtr.)
I alt	260	41	3950

Landets folkeskolelærerstand består af adskillig over 5,000 lærere och lærerinder, og af disse har således det overvejende antal i disse 3 år sluttet sig til landsorganisationen. Man tør fremdeles håbe yderligere tilslutning, om end selvfølgelig i sterkt aftagende skala.

I sidste halvdel af 1893 begyndte fællesstyrets »arbejdsudvalg» at organisere de indmeldte lokalforeninger i »kredse», der som regel har samme grænse som amterne, og har man fortsat dermed de følgende år. Kredsene

antal er 25, hver med sit kredsstyre, der danner melleinled mellem fællesstyret og lokalstyrene. Kredsstyrene består i regelen af 5 og lokalstyrene af 3 medlemmer. I fællesstyret er 7 medlemmer, 4 mænd og 3 kvinder.

Første sag på landsforeningens program var arbejdet på en pensionslov, der kunde sikre folkeskolens lærere og lærerinder en rimelig pension, istedetfor at man nu ganske er afhængig af stortingets forgodtbefindende. Så har man samlet ind et nokså vidtløftigt statistisk materiale over lærerlønningerne ved folkeskolen på landet. Kun fra 30 à 40 kommuner savner man nu opgaver. Fra byerne haves allerede sådan statistik, indsamlet af fællesstyrets formand.

Under forberedelse er »sundhedsvedtægter» for skoler på land og i by samt »sundhedsstatistik». En anden sag, »folkeskolens barnelesning», er også optagen og vil blive forelagt årets landsmøde.

II. Danmark.

Danmarks lærerforening har til formål at tilvejebringe og vedligeholde en levende samfundsånd mellem lærerne indbyrdes og derved og på anden måde at virke for lærernes og for oplysningens tarv. Det er en hovedbestræbelse for foreningen at arbejde for en forbedring af dens medlemmers lønningsvilkår, hvor en sådan tiltrænges. Foreningen vil derhos stadig have sin stræben henvendt på oplysningssgerningen, ikke alene som den foreligger i børneskolen, men også lige over for den voksne befolkning.

Foreningens medlemmer ordne sig så vidt muligt herredsvis, provstivis eller efter andre selvvalgte inddelingsgrunde i mindre *kredse*, igennem hvis formænd det enkelte medlem står i forbindelse med hovedbestyrelsen. Årsbidraget er 1 krone, der indbetales till kredsformanden allerede i januar måned.

Porto, rejseomkostninger og lignende godtgøres bestyrelsesmedlemmerne af foreningens kasse. Denne afholder ligeledes alle med redaktionen og udgivelsen af foreningens *medlemsblad* forbundne udgifter.

Foreningen vælger ved skriftlig afstemning en *hovedbestyrelse*, der består af 7 medlemmer. Hvert andet år fratræder af disse skiftevis 3 eller 4. Hovedbestyrelsen holder i regelen et møde om året, men kan også holde flere møder; for øvrigt er forretningsgangen skriftlig. Hovedbestyrelsen optræder udadtil på foreningens vegne. Den er berettiget til at indhente betænkninger fra kredsene, når den anser det for nødvendigt, og at sætte spørgsmål under forhandling gennem kredsformændene.

Antallet af kredse och medlemmer var

1 januari 1895: 112 kredse, 5,094 medlemmer

1 januari 1896: 114 kredse, 5,204 medlemmer

Indtægt og udgift for 1895 kan ikke gøres op før ved midsommer, men for 1894 beleb sig indtægten til 7,261 kroner (deraf beholdning fra forrige år 2,250 kroner) og udgiften til 5,720 kroner. Heraf til Medlemsbladet 3,871 kroner, til enkeudvalget 150 kroner, til administration og porto 416 kroner og til møder, rejser og diæter 634 kroner. For 1895 ville de to sidste udgiftsposter blive betydelig større på grund af foreningens virksomhed i anledning af skolelovforslaget. Den vigtigste sag, som har optaget foreningen i 1895, er arbejdet for en løsning af lønningsspørgsmålet og en skolereform.

Föreningsärenden 1895.

Ärenden afgjorda af kretsarna.

1. **Ansvarsfrihet för 1894 års centralstyrelse.** I revisionsberättelsen af den 25 februari 1895 hade hemställts, »att föreningen måtte under uttalande af sin uppriktiga tacksamhet bevilja centralstyrelsen full och ovillkorlig ansvarsfrihet för 1894 års räkenskaper och förvaltning».

Denna hemställan behandlades af 171 kretsar samt blef af dem alla beviljad.

2. **Sekreterarearvode för 1895.** Centralstyrelsen hade föreslagit, att detta arvode skulle utgå med samma belopp som föregående år, nämligen 300 kronor.

Ärendet behandlades af 171 kretsar, af hvilka 145 beviljade 300 kronor, 1 krets 350 kronor, 22 kretsar 400 kronor och 2 kretsar 500 kronor.

På grund af dessa beslut hafva 300 kronor blifvit för ändamålet utanordnade.

3. **Kassaförvaltarearvode för 1895.** Centralstyrelsen hade för detta arvode föreslagit samma belopp som förut eller 100 kronor.

Ärendet behandlades af 171 kretsar, af hvilka 165 beviljade 100 kronor, 4 kretsar 150 kronor och 1 krets 200 kronor.

Det förstnämnda beloppet, 100 kronor, har följaktligen blifvit såsom kassaförvaltarearvode utanordnad.

4. **Ändrade grunder för upprättande af förslag till folkskolläraretjänst.** Detta ärende har af kretsarna omfattats med ett synnerligen stort intresse. Protokoll öfver dess behandling hafva ingått från 171 kretsar, däraf 155 afgifvit svar på de särskilda frågorna. Ett mindre antal kretsar hafva lämnat en eller annan af de framställda frågorna obesvarad.

En ändring i nu gällande stadganden angående upprättande af förslag till lärare- (lärarinne-)tjänst i syfte, att möjligast objektiva grunder därvid måtte blifva bestämmande, anse 147 kretsar vara af behovet påkallad.

133 kretsar hafva godkänt de i förra årsskriften anförda grunderna för jämförelsen mellan de sökandes kompetens, däraf dock 13 med särskilda tillägg. Att vid jämförelsen hänsyn älfven borde tagas till tjänsteåren har uttalats af 143 kretsar. Några kretsar anse, att det högsta antal tjänsteår, som skulle kunna räknas som merit, bör vara 20.

Lärares rätt att inom viss tid utfå af honom begärd tjänstgöringsbetyg anse 129 kretsar böra genom uttrycklig föreskrift honom tillförsäkras. 4 kretsar hafva ansett 30 dagar såsom en lämplig tid, 4 kretsar 3 veckor och 10 kretsar 14 dagar.

Frågan om de egenskaper, öfver hvilka tjänstgöringsbetyget bör meddelas vitsord, har besvarats af 145 kretsar, däraf 134 gillat, hvad centralstyrelsen i årsskriften anför. Ett fåtal kretsar hafva ansett det ministeriella cirkuläret af den 7 mars 1895 vara tillfyllestgörande. Beträffande särskild betygsgraderna i nit har Stockholms folkskollärareförening förklarat sig anse, att dessa borde vara allenast två, »nitisk» och »icke nitisk», och för denna sin åsikt lämnat en längre motivering.

Flertalet kretsar eller 112 anse, att bestämda betygsgrader böra blifva föreskrifna, hvaremot 29 kretsar finna det tillräckligt, att sådana äro officiellt förordade, såsom skett genom ofvan omnämnda cirkulär.

Slutligen hafva 143 kretsar lämnat centralstyrelsen i uppdrag att vidtaga de åtgärder, som den finner bäst kunna leda till målet.

Med anledning af kretsarnas uttalanden beslöt centralstyrelsen, att till k. m:t skulle ingifvas en motiverad petition i ärendet. För att med ledning af kretsarnas uttalanden i frågan uppsätta förslag till en dylik petition tillsatte centralstyrelsen en kommitté af tre personer. Sedan kommittén afgifvit sitt förslag, har centralstyrelsen nu till k. m:t ingifvit den beslutade petitionen, i hvilken efter en utförlig motivering slutligen i några få punkter sammanfattas de önskemål, för hvilka föreningens kretsar uttalat sig.

5. **Lättare tillfälle för lärarekåren att genom resor lära känna vårt land.** Förslaget härom har behandlats af 166 kretsar.

Af dessa hafva 165 ansett det vara ur undervisningssynpunkt önskligt,

att tillfälle beredes lärarekåren att lättare än nu är fallet genom resor lära känna vårt land. Endast en i krets har uttalat sig häremot.

144 kretsar hafva yttrat sig om de lättnader, som för ifrågasättande studieresor äro önskvärda. 39 kretsar önska fria resor, 72 kretsar att resorna måtte få företagas mot half afgift, 4 kretsar mot 75 % nedsättning, och 26 kretsar anse, att nedsättningen bör blifva så stor som möjligt, utan att de angifvit något bestämdt belopp.

Angående de åtgärder, som från föreningens sida böra vidtagas för att uppnå de önskningsmål, kretsarna uttalat, hafva alla, som härom yttrat sig, anmodat centralstyrelsen att härför göra hvad den funne lämpligast.

Centralstyrelsen har på grund af dessa uttalanden beslutat att ingå till kungl. järnvägsstyrelsen med anhållan, att lärare och lärarinnor, som undervisa i geografi vid med statsanslag understödda skolor, må vid under ferierna företagna resor i ändamål att studera vårt land, å statens järnvägar åtnjuta nedsättning i afgiften till hälften af vanliga biljettpiset. Skulle denna framställning af järnvägsstyrelsen afslås, kommer densamma antagligen att förnyas hos k. m:t.

Ärenden afgjorda af centralstyrelsen.

I. **Centralstyrelsearbetets anordning.** Senaste ombudsmöte hänsköt till centralstyrelsens ompröfning tvänne vid det samma ifrågasatta åtgärder för underlättande af centralstyrelsens alltjämt ökade arbete, nämligen centralstyrelsens *fördelning på utskott* samt tillsättandet af en *arkivarie eller biträdande sekreterare*.

Centralstyrelsen har vid öfvervägande häraf funnit den förra åtgärden för närvarande icke verkställbar. Redan yttre förhållanden lägga tills vidare öfvervinneliga hinder i vägen för ett arbete på skilda afdelningar. Ett verkställande utskott, sammansatt af medlemmar i Stockholm eller dess närmaste omgivning, kan visserligen året om hålla någorlunda regelbundna sammanträden. Men att ännu två utskott, bestående af i olika delar af landet bosatta ledamöter, skulle kunna hålla sammanträden för beredande af uppfostrings- och undervisnings- samt ekonomiska och rättsliga frågor synes vara utförbart med de resurser, som föreningen under närvarande omständigheter har till sitt förfogande. Våra stora afstånd lägga hinder i vägen för regelbundna sammankomster, och den skriftliga förhandlingsvägen är obehärlig och tidsödande.

Förslaget om anskaffande åt centralstyrelsen af stadigvarande

arbetshjälp genom anställande af en *biträdande sekreterare och arkivarie* förordades vid ombudsmötet af samtliga talare, hvilka därom yttrade sig. Det ansågs, att i främsta rummet expeditionssysslorna borde på dylikt sätt underlättas, och det föreslogs därför, att centralstyrelsen måtte med snaraste upprätta en expedition för de löpande göromålen, stående under sekreterarens inseende men skött genom aflönadt biträde.

Centralstyrelsen har funnit en dylik anordning innebära det väsentligaste, som för närvarande kan göras för frågans lösning på ett något så när tillfredsställande sätt. Redan nu är det föreningens arkiv, som sekreteraren har och för fullgörandet af sina sysslor måste hafva under sin vård, till den grad omfångsrikt, att ett särskildt rum för dess förvarande är behöfligt, i fall såväl äldre handlingar af olika slag som ock inkommande protokoll och skrivelser skola kunna hållas i sådan ordning, att de vid behof lätt och utan tidsutdräkt låta sig återfinna. Att anställandet af en biträdande sekreterare är en åtgärd, som ej ytterligare kan uppskjutas, har länge varit centralstyrelsen klart, och det har, i saknad häraf, upprepade gånger visat sig svårt att få någon centralstyrelseledamot att åtaga sig de år för år växande sekreteraregöromålen. Centralstyrelsen har funnit det nödvändigt, att vid utseendet af biträdande sekreterare och arkivarie hafva så fria händer som möjligt, och den har därför ansett olämpligt att härvid vara inskränkt inom kretsen af sina egna medlemmar, enär en sådan begränsning gifvetvis skulle i hög grad öka de svårigheter, hvarmed sakens ändamålsenliga ordnande i alla händelser är förbundet.

På grund af det nu i korthet anförda har centralstyrelsen, såsom en *provisorisk* lösning af förevarande fråga, enats om följande beslut:

1) förslaget om centralstyrelsens fördelning på fasta utskott med hvar sitt begränsade verksamhetsområde skall för närvarande icke till någon åtgärd föranleda;

2) åt verkställande utskottet uppdrages att anskaffa en lokal med härför behöfliga inventarier för föreningens arkiv och expedition;

3) årliga hyran för nämnda lokal må icke öfverstiga 400 kronor, kostnaderna för dess möblering icke 500 kronor;

4) åt sekreteraren uppdrages att anskaffa ett biträde för utförande af sådana göromål, hvilka lämpligen kunna å utom centralstyrelsen stående person anförtros;

5) åt verkställande utskottet uppdrages att bestämma maximibetalning pr timme för dylikt biträdande arbete, dock att sammanlagda kostnaden härför under år 1896 icke må öfverstiga 300 kronor.

2. **Olika landsdelars representerande inom centralstyrelsen.** Ombudsmötet 1895 uttalade sina sympatier för det önskemålet, att Norrland måtte erhålla en representant i centralstyrelsen, om någon lämplig kandidat funnes att tillgå. Centralstyrelsen har med anledning häraf beslutat att i samband med sina tillkännagifvanden rörande centralstyrelsevalet under innevarande år erinra om detta uttalande, naturligtvis utan att för egen del i afseende härå vilja öfva någon inverkan, vare sig för eller emot.

3. **Länsombudens ställning.** Åtskilliga förslag härom blefvo af senaste ombudsmöte hänskjutna till centralstyrelsens pröfning. Med anledning af dessa förslag samt de yttranden, som härom blifvit från 1895 års länsombud infortrade, har centralstyrelsen vidtagit vissa förändringar dels i de för länsombuden gällande anvisningarna, dels i omfattningen af deras områden. Med afseende härå hänvisas till de omformulerade anvisningarna samt till den ombudsförteckning, som återfinnes å annat ställe i denna årsskrift. Under rubriken »Ärenden under fortsatt behandling» redogöres för de skäl, hvilka föranledt centralstyrelsen att låta frågan om länsombudens ställning i det hela taget hvilat till ett följande år.

4. **Medlemsförteckningens offentliggörande.** Centralstyrelsen har af ombudsmötet anmodats öfverväga, huruvida det ej skulle vara fördelaktigt, att fullständig medlemsförteckning trycktes endast hvar tredje år och att under de båda mellanliggande åren endast de ändringar meddelades, hvilka föranleddes af inträde i eller utträde ur föreningen. En verkställd utredning har emellertid visat, att en dylik förändring väl skulle medföra någon besparing i kostnad men å andra sidan äfven en väsentlig ökning i redigeringsarbetet, hvarförutom det förefallit ganska säkert, att föreningsmedlemmarna ej skulle finna sig belåtna med en dylik förändring. Däremot har centralstyrelsen redan länge ansett, att det skulle vara i hög grad fördelaktigt, om arbetet och kostnaderna för medlemsförteckningen kunde väsentligen nedbringas genom öfverenskommelse med någon skoltidning,

hvilken åtog sig att på billiga villkor offentliggöra densamma. Någon åtgärd i detta syfte har centralstyrelsen emellertid så mycket mindre nu kunnat vidtaga, som frågan om anskaffande af ett eget föreningsorgan just i år föreligger till afgörande.

5. **Årsskriftens utsändning.** Det förslag till ändring härutinnan, som af ombudsmötet blifvit hänvisadt till centralstyrelsens pröfning, innebär, att årsskriften utan dröjsmål skall tillställas hvarje föreningsmedlem, att utexpedierandet bekostas af föreningens allmänna kassa samt att arbetet härmed ombesörjes af centralstyrelsen omedelbart eller af centralstyrelsen genom länsombuden eller af centralstyrelsen genom kretsordförandena.

Mot det första af dessa tre önskemål kan intet invändas. Den praxis, som för närvarande ej sällan följes, nämligen att kretsordförandena låta årsskriftshäftena ligga ända till nästa krets-möte hålles, utgör ett sådant missförhållande, att det ensamt för sig synes vara nog att förklara föreningens jämförelsevis svaga tillväxt inom åtskilliga delar af vårt land. Ett ofördröjligt utsändande af årsskriften till hvarje föreningsmedlem skulle helt visst i så hög grad bidraga till stärkande af intresset, att t. o. m. ganska stora ekonomiska uppoffringar skulle häraf vara till fullo motiverade.

Häraf följer, att centralstyrelsen gärna skulle biträda det andra af de nämnda önskemålen, såvida nämligen de härför nödiga ekonomiska tillgångarna stode densamma till buds. Men med den nuvarande låga medlemsafgiften synes sådant vara omöjligt. Endast postportot skulle nämligen, beräknadt efter ett medlemsantal af 6000, utgöra 240 kronor, för två sändningar 480 kronor och för tre 720 kronor, kostnaderna för själva expedieringsarbetet oberäknade.

Hvad det tredje önskemålet angår, har erfarenheten redan visat, att utsändningsarbetets öfverlåtande åt kretsordförandena icke erbjuder någon säker garanti för punktlig och snabb expedition. År för år har centralstyrelsen för kretsordförandena påpekat, att årsskriften bör genast tillställas kretsmedlemmarna och att detta kan ske genom posten mot ett porto af 4 öre häftet, men detta oaktadt synes mångenstädes det gamla missförhållandet fortvara.

Samma betänkligheter gälla äfven utexpedieringens öfverlåtande åt länsombuden. På dem blefve den nya bördan särde-

les ojämnt fördelad, och för många af dem kunde den blifva ganska afskräckande, i synnerhet som länsombuden icke hafva några kassor till sitt förfogande och alltså skulle nödgas rekvirera nödiga portomedel från centralstyrelsen samt ligga i förskott för expedieringskostnaderna.

Båda dessa sätt hafva dessutom den väsentliga olägenheten, att hvarje anlåtande af mellanhänder mellan centralstyrelsen och föreningsmedlemmarna måste förorsaka, att fraktkostnad för hvarje häfte måste erläggas tvänne gånger, hvilket innebär ett slöseri.

Det enda praktiska utexpedieringssättet synes alltså vara, att utsändandet sker från Stockholm direkte till hvarje föreningsmedlem. Detta sätt skulle således obetingadt vara att föredraga, såvida nämligen härför erforderliga medel stode centralstyrelsen till buds. Som förut blifvit anmärkt är så emellertid ej förhållandet, och på grund häraf har centralstyrelsen nödgats tills vidare lämna det beaktansvärda förslaget å sido.

6. **Samverkan med andra lands allmänna lärareföreningar.** Med anledning af ombudsmötets hemställan om åstadkommande af en dylik samverkan mellan de nordiska föningarna inbjöd centralstyrelsen den 9 augusti 1895 de i Stockholm då kvarvarande representanterna för grannlandens allmänna lärareföreningar till ett rådplägningsmöte härom. Vid detta möte enades de närvarande dels om önskvärdheten af den ifrågasatta samverkan, dels om vissa hufvudgrunder därför, och de norska, danska och finska representanterna hemställde till den svenska centralstyrelsen, att denna ville utarbeta och för de öfriga landens föreningsstyrelser framlägga de förslag, som den kunde finna bäst leda till det åsyftade målets förverkligande.

I enlighet härmed tog centralstyrelsen saken under öfvervägande och meddelade sedan genom skrifvelse af den 26 september styrelserna för Norges, Danmarks och Finlands allmänna lärareföreningar, att den för sin del ansåg samarbetet böra ordnas enligt ungefär följande grunder:

1. På det att den skandinaviska Nordens allmänna folkskollärareföreningar måtte blifva i tillfälle att vid sin verksamhet draga full nytta af hvarandras erfarenheter och därigenom sättas i stånd att med ökad kraft, hvar och en inom sitt land, arbeta för folkskolans och folkskollärarekårens sammanstämmande intressen, träda dessa föreningar genom sina styrelser i regelbunden förbindelse med hvarandra.

2. För upprätthållande af denna förbindelse uppdrager hvar och en

af de skilda föreningarnas styrelser åt någon bland sina medlemmar att i egenskap af dess korresponderande ombud förestå den skriftväxling och ombesörja de försändelser, hvar till samarbetet gifver anledning.

3. Hvarje styrelse tillsänder inom årets slut samtliga öfriga styrelser de meddelanden, som den genom tryck offentliggjort, samt vid årets början en redogörelse för sin verksamhet under det närmast gångna året.

4. Då omständigheterna så befinnes påkalla och medgifva, anordnas gemensamma öfverläggningsmöten, antingen mellan styrelserna i deras helhet eller mellan af dem för ändamålet utsedda ombud.

Å denna skrifvelse inkommo bifallande svar från Norge och Danmark. Korresponderande ombud för den svenska föreningen är folkskolläraren *Fridtjuf Berg* i Stockholm, för den norska overlärer *H. Raabe* i Kristiania, för den danska skoleinspektör *Joakim Larsen* i Köpenhamn. För underlättande af förbindelsen har den svenska centralstyrelsen beslutat, att föreningens publikationer skola tillställas samtliga medlemmar af centralstyrelserna för de öfriga föreningarna samt att genom dess försorg Svensk Läraretidning skall komma dessa föningars korresponderande ombud till handa. Genom tillmötesgående från Svensk Läraretidnings utgifvare har detta senare beslut kunnat verkställas utan någon kostnad för Sverges allmänna folkskollärareförening.

Rörande förslagens öde i Finland får centralstyrelsen hänvisa till följande skrifvelse från finska senaten till Finlands folkskoleöfverstyrelse:

Sedan till kejsrerliga senatens kännedom kommit, att den på grund af k. senatens den 20 juli 1893 gifna resolution grundade »Finlands folkskollärare- och lärarinneförening» var i begrepp att träda i samverkan med liknande föreningar i Sverge, Norge och Danmark, och Ni på ecklesiastikexpeditionens begäran i bref af den 8 november 1895 hit insändt det vid föreningens centralstyrelses möte den 12 oktober 1895 förda protokoll jämte bilagor, af hvilka handlingar framgår, att sagda centralstyrelse beslutat träda i organiserad förbindelse med nyssnämnda skandinaviska föreningar icke blott genom korrespondens och försändelser utan äfven genom gemensamma diskussionsmöten, har k. senaten anbefallt Eder att bringa till sagda förenings kännedom, att en tillrädd förbindelse af detta slag med utländska föreningar, som icke förutsättes i de för föreningen stadfästa stadgar, icke är tillåten, och att det ankommer å Eder att vaka öfver, att oftanämnda förenings verksamhet inskränkes till eget land; hvilket ecklesiastikexpeditionen enligt k. senatens beslut får Eder till kännedom och efterrättelse meddela.

Någon organiserad samverkan med Finlands folkskollärare- och lärarinneförening kan sålunda icke komma till stånd. Det torde ej behöfva tilläggas, att detta dock på intet sätt kan minska de känslor af sympati och vänskap, som Sverges folkskollärare alltid skola komma att hysa för sina yrkesbröder i Finland.

7. **Högtidlighållande af Pestalozzis minne.** Vid centralstyrelsens möte den 9 augusti 1895 väcktes förslag om att centralstyrelsen skulle taga initiativ till Pestalozzi-jubiléets firande i vårt land. Med bifall här till har centralstyrelsen dels den 2 december utfärdat ett upprop till kretsarna, dels under samverkan med Pedagogiska sällskapet i Stockholm anordnat en Pestalozzifest i hufvudstaden den 12 januari innevarande år, dels slutligen såsom n:r 6 af föreningens småskrifter utgifvit en öfversättning af Fedor Sommers drama »Pestalozzi i Stans». Utom festen i Stockholm, hvilken bland annat bevestades af chefen för ecklesiastikdepartementet samt cheferna för folkskole- och läroverksbyråerna, firades med anledning af centralstyrelsens upprop äfven på flera andra ställen i vårt land dylika fester, i regeln anordnade af folkskolans lärarekår.

Vid sitt möte den 7 januari 1896 aflät centralstyrelsen till den allmänna schweiziska folkskollärareföreningens centralstyrelse en skrifvelse, hvaruti framhölls, att vår förening i sin egenskap af representant för vårt lands folkskollärarekår deltog med sin schweiziska broderförening i firandet af Pestalozzis minne samt förklarade sig vilja arbeta i Pestalozzis anda för de höga mål han utpekade.

8. **Bildande af en själfhjälpsförening.** Från hr *Pontus Lindgård* i Horna har till centralstyrelsen ingått en motion, i hvilken *Åhuskretsen* instämt (Se Sv. Ltg. n:r 39 år 1895), åsyftande att inom Sverges allmänna folkskollärareförening skulle bildas en själfhjälpsförening, som hade till ändamål att vid en medlems död åt hans arfvingar lämna ett kapital, för hvilket dessa kunde skaffa sig ett eget hem. De härför nödiga medlen skulle åstadkommas genom tillskott af själfhjälpsföreningens medlemmar, så ofta ett dödsfall inom föreningen inträffade, och borde storleken af dessa tillskott bero på hvars och ens ålder vid inträdet i föreningen. I motionen anhålles,

att centralstyrelsen för S. A. F. ville dels höra de olika krets-föreningarnas mening i denna fråga, dels, ifall allmänna meningen skulle befinnas vara gynnsamt stämd för detta förslag, vidtagna nödiga åtgärder, för att en sådan själfhjälpsförening snarast möjligt måtte komma till stånd.

Beträffande denna motion får centralstyrelsen till en början erinra, att förslag af liknande eller beslätad art flera gånger förut blifvit behandlade. Se årsskriften för 1881 s. 4; 1882

ss. 6, 10—13; 1883 ss. 7, 8, 11; 1884 ss. 4, 14, 15; 1885 ss. 6, 13—21 och 1886 ss. 5, 6. Samtliga hafva af kretsarna blifvit afslagna, och då centralstyrelsen för att utröna intresset för bildande af *något slags* liförsäkringsförening inom folkskollärarekåren år 1885 utsändt listor, å hvilka de, som ville blifva medlemmar af en sådan förening, kunde anteckna sig, befunnos dessa listor vid sin återkomst innehålla sammanlagt endast 26 namn.

Att det i föreliggande motion framställda förslaget skulle inom kretsarna röna ett gynnsammare öde än föregående förslag i samma riktning, är knappast antagligt, och detta af följande skäl:

1) En förening, som vore byggd på den i motionen uppställda grunden, uttaxering vid dödsfall, måste äga ett *ganska högt medlemsantal*, om icke afgifterna till densamma skulle blifva allt för betungande. Man kan visserligen icke på förhand med bestämdhet säga något om det blifvande medlemsantalet, men den 1885 skedda teckningen är icke ägnad att i detta afseende ingifva stora förhoppningar. Icke heller är den på andra håll vunna erfarenheten synnerligen uppmuntrande. Som bekant, har lärarekåren inom smärre områden (stift, län) upprättat sjukhjälpsföreningar, hvilkas ändamål ju är lika behjärtansvärdt som den här ifrågasatta föreningens. Men oaktadt hvarje lärare och lärarinna villigt erkänner dessa föreningars goda ändamål, och oaktadt dessa sjukhjälpsföreningar varit väl skötta och årsafgiften varit *lägre* än inom de flesta andra sjukhjälpsföreningar, har dock endast ett ringa fåtal af lärarekåren slutit sig till dem, ett förhållande, som ytterst torde hafva sin grund i folkskollärarekårens knappa aflöning och däraf följande svårighet att *komma sig för* med inträde i en själfhjälpsförening.

2) Men äfven om föreningen ägde ett högt medlemsantal, skulle dock afgifterna under *vissa år*, då *dödligheten* inom föreningen af någon tillfällig anledning, t. ex. en epidemi, *vore stor*, blifva så kännbara, att föreningens medlemmar endast med stor svårighet skulle kunna komma ut med dem, och det är fara värdt, att det då skulle gå här på samma sätt, som det redan skett i åtskilliga andra dylika liförsäkringsföreningar (»401», »501» och hvad de nu heta): ett större eller mindre antal medlemmar skulle på grund af sin ekonomiska ställning finna sig tvungna att gå ut ur föreningen.

3) Låtom oss dock antaga, att det gynnsammaste förhållandet inträffar, att således ett stort antal medlemmar genast vinna inträde i föreningen, och att ingen tillfällig anledning till ökad dödlighet förefinnes. Under de första åren komme då allting att gå bra, och uttaxeringarna blefve jämförelsevis små. Men eftersom flertalet af de i början inträdda medlemmarna vore något så när jämnåriga, och ingenting är vissare, än att *alla* måste dö, komme dödlighetsprocenten och därmed uttaxeringarna så småningom att stiga, och efter ett tjugotal år kunde uttaxeringarna lätt blifva så dryga, att mången medlem icke skulle kunna bära dem. Detta förhållande inträffade så mycket snarare för de äldre föreningsmedlemmarna, hvilka finge sina största utgifter till föreningen på ålderdomen, då inkomsterna vore mindre och arbetsförmågan nedsatt.

4) Hårtill kommer, att föreningen möjligen efter någon tid skulle stå inför det sorgliga faktum, att *få eller inga nya medlemmar inträdde*, något som också redan inträffat inom flera andra dylika föreningar. I sådant fall skulle de till slut kvarstående medlemmarna, af hvilka somliga kanske mest bidragit till föreningens föregående verksamhet, gå förlustiga all valuta för sina gjorda utbetalningar, och dessa medlemmar kunde då med skäl anklaga icke blott sig själfva utan ock föreningens stiftare för den lösa grund, på hvilken företaget blifvit byggt.

Gifvet är alltså, att en förening, som hvilat uteslutande på *ut-taxering vid dödsfall*, och där således hvar och en kan riskera att blifva en af dem, som för sin egen familj gå miste om hvarje ersättning för sina utbetalta penningar, inom sig bär fröet till sin undergång och redan af denna grund har ringa utsikt att vinna ett högt medlemsantal.

Den enda säkra grundval, på hvilken en själfhjälpsförening af här åsyftade ändamål kan byggas, torde vara *fasta årsavgifter*, beräknade efter hvars och ens ålder vid inträdet och så, att i händelse af föreningens upplösning äfven den sista medlemmen kan utfå den honom tillförsäkrade summan. Kunde man på denna väg åstadkomma en billigare försäkring än den, som kan fås i redan befintliga lifförsäkringsanstalter, vore ju detta skäl nog att söka få en lifförsäkringsförening inom lärarekåren till stånd. Redan gjorda beräkningar visa emellertid, att en sådan billigare lifförsäkring icke kan åstadkommas inom en mindre för-

ening. År 1881 inrättades »Postmännens lifförsäkringsförening» (numera upplöst) efter senast afhandlade grunder. Årsavgifternas storlek var beräknad af docenten i matematik vid Lunds universitet dr J. Möller och således fullt tillförlitlig. Inga förvaltningskostnader voro tagna med i beräkningen. Dessa årsavgifter stå visserligen lägre än de gamla lifförsäkringsbolagens premier, men däremot *något högre* än premierna i en allmän lifförsäkringsförening, hvars tariffer blifvit af staten godkända. Här af torde den slutsatsen med säkerhet kunna dragas, att äfven om en lifförsäkringsförening inom lärarekåren komme till stånd, försäkringen inom denna icke skulle blifva billigare än försäkring inom antydda, redan befintliga allmänna lifförsäkringsförening.

Centralstyrelsen kan visserligen icke annat än högt uppskatta den omtänksamhet för framtiden och den gemensamhetsanda, som röjer sig i motionen. På grund af det anförda har den dock funnit lämpligast att icke för närvarande vidtaga någon åtgärd uti den i motionen antydda riktningen.

9. **Likformiga skolbetyg.** Ända sedan år 1883 har frågan härom under en eller annan form stått på föreningens program. Försöket att genom tillhandahållandet af ändamålsenliga betygsformulär åstadkomma den önskade likformigheten synes ej leda till målet. Erfarenheten gifver snarare vid handen, att detta ej kan uppnås på annat sätt än därigenom, att betygens form och visordens gradering *lagstadgas*, såsom förhållandet är i fråga om andra offentliga skolors betyg. Alldenstund en sådan åtgärd skulle höja betygens värde i allmänhetens ögon och det på samma gång skulle blifva lättare att uppfatta och jämföra dem med hvarandra, så synes den i viss mån kunna gagna folkskolan. Då därtill frågan änyo blifvit framlagd inför centralstyrelsen genom motion af Markernas krets (se årsskriften för 1895 s. 21) och elfte allmänna folkskolläraremötet äfven uttalat sig för behovet af betygens likformighet, har centralstyrelsen ansett sig böra ingå till k. m:t med petition om, att förordning måtte utfärdas angående formerna för folkskolans betyg, och att därvid samma gradering måtte stadgas, som är bestämd för allmänna läroverken.

10. **Kofoders-ersättningen.** Kongakretsen har under 1895 till centralstyrelsen inkommit med en motion, i hvilken hem-

ställes, att centralstyrelsen måtte utreda och till kretsarna ut-
sända frågan om lärarelönens förändring därhän, att kofodret
borttages, minimilönen bestämmes till 700 kr. och efter fem års
oförvitlig tjänstgöring till 800 kr.

Centralstyrelsen anser, att det väl vore ur många synpunk-
ter önskligt, om kofodersfrågan blefve löst i den riktning, som
angifves i motionen. De ekonomiska fördelar, som häraf skulle
vinnas för lärarekårens medlemmar, äro emellertid för obetydliga
för att ett ingripande från föreningens sida skall anses nödigt.
Kofodersfrågan har blifvit ett tvisteämne mellan första och
andra kammaren, och lärarekåren har stora skäl att förhålla sig
passivt till den striden.

Af ett andra ålderstillägg skulle däremot *alla* inom lärare-
kåren få gifven fördel, och därför vore det skäl att i stället
koncentrera alla krafter på detta önskemål.

Under sådana omständigheter beslöts, att motionen ej skulle
föranleda till någon åtgärd.

Utan centralstyrelsens åtgöranden har emellertid en motion
i ämnet blifvit väckt vid innevarande års riksdag. Motionen
har af sammansatta stats- och lagutskottet blifvit afstyrkt.

II. Deltagande i allmänna utställningen 1897. Fråga
har inom centralstyrelsen blifvit väckt, huruvida icke föreningen
på ett eller annat sätt borde blifva representerad vid den stora
utställningen i Stockholm år 1897. Då skäl synas tala härför,
har centralstyrelsen hos utställningens förvaltningsutskott anmält
föreningen såsom tilltäckt utställare.

Ärenden under fortsatt behandling.

I. Folkskolans plats i vårt skolsystem. De åsikter
om nödvändigheten af ett organiskt samband mellan vårt lands
olika skolarter, hvilka Sverges allmänna folkskollärareförening sedan
många år tillbaka omfattat, hafva under 1895 vunnit ett visst
direkt inflytande på vår skolorganisation, enär i och med höst-
terminens början den förordning trädde i kraft, hvilken gjort
allmänna läroverkets första klass till en omedelbar fortsättning
af egentliga folkskolans första årsklass.

Visserligen hafva såväl denna förordning som ock den stora

grundsats, hvarur den hämtar sitt berättigande, blifvit gjorda till
föremål för ganska skarpa anfall. Så var exempelvis fallet under
den diskussion, som vid nordiska skolmötet 1895 fördes öfver
frågan om »organiskt samband mellan folkskolan och den högre
skolan». Efter denna diskussion uttalades emellertid med stort
flertal den åsikten, att det organiska samband, som i viss mån
redan äger rum mellan folkskolan och det öfriga skolsystemet,
bör ytterligare främjas, själfklarigen dock så att folkskolans ställ-
ning såsom nationell bildningsanstalt därvid icke blir lidande.

I samband härmed uttalade mötet såsom sin åsikt, att en
utsträckning å statsmyndigheternas sida af fordran på student-
examen i dess nuvarande form såsom villkor för kompetens till
anställning på områden af praktisk natur medelbarligen försvårar
ett organiskt samband mellan folkskolan och den högre skolan.
Denna sida af frågan blef under hösten föremål för behandling
inom Pedagogiska sällskapet i Stockholm, hvarvid sällskapet, på
förslag af en bland centralstyrelsens ledamöter, enhälligt uttalade
sig mot det allt mer tilltagande sträfvandet att fastställa student-
examen såsom villkor för inträde på en mängd praktiska lef-
nadsbanor.

Vid nyss nämnda diskussion å nordiska skolmötet framhölls
mot yrkandet på gemensam undervisning för barn af olika sam-
hällsklasser det ofta hörda skälet, att bildade föräldrar ej sällan
af den orsaken undvika folkskolan, att denna måste i sig in-
rymma vanvårdade, ja vanartade barn, hvilka i sedligt afseende
inverka skadligt på sina kamrater. Härigenom blef uppmärk-
samheten ytterligare fäst vid detta af folkskolans lärare upp-
repade gånger öfverklagade missförhållande, och detsamma blef
därför mot slutet af 1895 föremål för förnyad behandling inom
lärarekåren, såväl i pressen som å möten.

Centralstyrelsen, som vid sin årssammankomst den 4 januari
hade frågan om folkskolans plats i vårt skolsystem under be-
handling, beslöt därvid

1) att under innevarande år med samma uppmärksamhet som under
de föregående åtgifva på och efter förmåga söka motverka alla sådana in-
flytelser, som kunna ställa sig hindrande i vägen för folkskolans utveckling
till en för alla samhällsklasser gemensam barndomsskola;

2) att i enlighet härmed, då omständigheterna befinnas härtill föranleda,
söka i sin mån motarbeta sträfvandet att fastställa studentexamen såsom villkor
för inträde på en mängd praktiska lefnadsbanor samt befrämja införandet af

en allmänt medborgerlig bildningspröfning vid åldern 15—16 år, afpassad efter de ungas utveckling samt medförande kompetens för anställning i praktiska yrken;

3) att då tillfälle därtill erbjuder sig understödja de sträfvanden, som gå ut på att för sådana folkskolans lärjungar, som äro begifna på skolförsummelser eller eljes visa grof vanvård eller vanart, få upprättade särskilda för dem lämpade anstalter.

I enlighet med dessa åsikter hafva de centralstyrelseledamöter, hvilka äro medlemmar af andra kammaren, vid årets riksdag framlagt tvänne hithörande motioner. I den ena, väckt af båda gemensamt, hemställes om utarbetande af förslag till en läroverksreform i följande riktning:

1) införande af en allmänt medborgerlig examen, beräknad att afläggas af dem, som vid 15—16 års ålder utgå i det praktiska lifvet, och åsyftande att vitsorda en öfver omfånget af folkskolans verksamhet utsträckt allmänbildning (bland annat innefattande färdighet i ett främmande lefvande språk) samt medförande kompetens för inträde på vissa praktiska lefnadsbanor (vid järnväg, post, telegraf och tull, i landtbruksskolor, handelsskolor, tekniska läroverk och härmed jämförliga fackskolor m. m.);

2) upprättande af för både gossar och flickor kostnadsfritt tillgängliga läroanstalter med uppgift att förbereda för nämnda allmänt medborgerliga examen, hvilka läroanstalter borde ordnas såsom öfverbyggnader på folkskolan och därför såsom inträdesvillkor fördrä det bildningsmätt, som en väl ordnad folkskola kan bibringa, samt förses med såväl manliga som kvinnliga lärarkrafter, aflönade af kommun och stat enligt väsentligen samma grunder som de nu för folkskolan gällande;

3) beredande af härför nödiga statstillgångar genom indragning af samtliga ännu bibehållna pedagogier och en del ofullständiga allmänna läroverk, i främsta rummet de treklassiga.

I den andra motionen, väckt af en bland centralstyrelsens medlemmar, föreslogs en skrivelse till k. m:t om åtgärder för beredande af lämplig uppfostran dels åt minderåriga förbrytare, dels åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn. Den har redan blifvit af båda kamrarna bifallen, hvadan man nu har all anledning tro, att regeringen skall taga denna viktiga angelägenhet om hand.

2. **Lärarebildningens höjande.** Från den för lärarebildningsfrågans utredning tillsatta kommittén mottog centralstyrelsen under 1895 en af dess ledamot, hr *J. Franzén*, utarbetad afhandling om lärarebildningsförhållandena i Danmark. Meningen var, att denna afhandling skulle blifvit offentliggjord såsom n:r 5 af föreningens småskrifter. Mellankommande omständigheter hafva emellertid häruti vållat en ändring; det har nämligen

ansetts lämpligt att med anledning af föreningens femtonårs-fest utgifva minnesskriften »Femton år, 1880—1895» samt med anledning af Pestalozzi-jubileet såsom n:r 6 af samma skriftföljd »Pestalozzi i Stans». Utgifvandet af hr Franzéns afhandling, hvilken redan i somras förelåg i handskrift, har på grund häraf uppskjutits; antagligen kommer den att blifva n:r 7 af »Sverges allmänna folkskollärareförenings småskrifter».

En af föreningens stipendiater 1895, hr K. E. Lidholm, har under sin resa i Skottland och England ägnat särskild uppmärksamhet åt en i nämnda land mycket använd form för lärares fortsatta utbildning, nämligen genom s. k. *korrespondenskurser*, samt har härom lämnat en redogörelse i sin till centralstyrelsen ingifna reseberättelse.

I samband med de yrkanden om en allmänt medborgerlig bildningspröfning, hvilka förliden höst diskuterades vid sjunde nordiska skolmötet samt inom Pedagogiska sällskapet i Stockholm, har från skilda håll den tanken blifvit framkastad, att en dylik pröfning med tiden kunde blifva ett lämpligt underlag äfven för våra folkskollärareseminarier, som då mera odeladt kunde blifva hvad de rätteligen borde vara: pedagogiska yrkesskolor, i hvilka alla ämnen studerades med det bestämda ögonmärket att utdana dugliga lärare.

3. **Pedagogiska resestipendier.** Af det belopp å 1,200 kronor, som utgifvaren af »Svensk Läraretidning» och »Jultomten» förlidet år ställde till centralstyrelsens förfogande, hafva understöd blifvit utdelade till 5 stipendiater, och har centralstyrelsen från dessa fått mottaga följande berättelser:

1) af folkskolläraren *K. E. Lidholm* i Stockholm om resa i Skottland och England i syfte att studera a) försummade och vanartade barns uppfostran, b) den fortsatta undervisningen, c) folkskollärares fortbildning genom s. k. korrespondenskurser;

2) af folkskoleinspektören *P. O. Lundkvist* i Bygdeå om resa i mel-lersta och södra Sverige för att taga kännedom om den fortsatta undervisningen;

3) af folkskolläraren *Joh. Lindholm* i Gäfle om resa i Tyskland för att studera den herbertska pedagogikens tillämpning på folkskoleundervisningen;

4) af folkskollärarinnan *Angusta Larson* i Öxnered om resa i Tyskland för att taga kännedom om undervisningen i gymnastik och fria lekar; samt

5) af folkskolläraren *A. Jörlander* i Lidköping om resa i södra Norge i syfte att studera undervisningen i modersmålet och räkning.

Det torde böra anmärkas, att folkskoleinspektören P. O. Lundkvist företog sin resa i början af innevarande år, samt att

stipendiebeloppet af honom lyftes först efter revisionens verkställande.

Liksom förhållandet var med reseberättelserna för 1894, så vittna äfven de nu ingifna därom, att stipendiaterna på bästa sätt sökt tillgodogöra sig det tillfälle till iakttagelser, som resorna erbjöd, och att de understöd, centralstyrelsen kunnat lämna, alltså uppfyllt sitt ändamål.

För i år har »Jultomtens resestipendium» utgjort 1,300 kronor. Härtill har denna gång kunnat läggas ett från samma håll mottaget nytt anslag. Den 30 november förlidet år inkom nämligen från utgifvaren af »Svensk Läraretidning» samt jultidningarna »Jultomten» och »Tummeliten» en skrifvelse, hvari han erbjöd sig att till centralstyrelsens förfogande ställa 5 % af försäljningspriset för genom lärare, lärarinnor och skolråd direkt hos »Svensk Läraretidning» rekvirerade exemplar af »Tummeliten», hvarje exemplar beräknadt till ett pris af 12 öre, och skulle centralstyrelsen äga att öfver beloppets användning fritt besluta, blott det utginge för något ändamål, som kunde hänföras till de i § 1 af föreningens stadgar angifna. Den sålunda erhållna summan, som utgör 200 kronor, har enligt centralstyrelsens beslut för i år blifvit lagd till resestipendiemedlen, hvilka sålunda uppgått till 1,500 kronor. De hafva blifvit fördelade på följande sätt:

- 1) folkskolläraren *A. A. Nordfjell* i Gäddede 200 kronor för att studera skolförhållandena i svenska Lappmarken;
- 2) folkskolläraren *Fr. Nordvall* i Smedjebacken 50 kronor för att taga kännedom om undervisningen i frihandsteckning och linearritning vid huvudstadens folkskolor;
- 3) folkskolläraren *Carl T. Seger* i Helsingtuna 50 kronor för att vid samma folkskolor studera undervisningen i naturkunnighet och linearritning;
- 4) folkskolläraren *K. V. Palmer* i Halmstad 100 kronor för att i Danmark taga kännedom om anordningar för den fortsatta undervisningen;
- 5) folkskolläraren *A. T. Strömmert* i Törnesfall 150 kronor för resa till Danmark i syfte att studera folkskoleförhållanden i allmänhet samt särskildt folkskollärarekårens ställning i socialt och rättsligt afseende;
- 6) folkskollärarinnan fröken *Hanna Jonsson* i Göteborg 250 kronor för att i åtskilliga af Englands städer studera dels modersmålets behandling, dels åtgärder för den från folkskolan utgångna ungdomens skyddande mot sedliga förvillelser;
- 7) folkskolläraren *Ola Bergström* i Espö 350 kronor för att i Tyskland och Schweiz studera folkundervisningen i allmänhet och den fortsatta undervisningen i synnerhet; samt
- 8) folkskollärarinnan fröken *Anna Rylander* i Stockholm 350 kronor

för att taga kännedom om Tysklands förnämsta fortsättnings- och yrkesskolor såväl för den manliga som i synnerhet för den kvinnliga ungdomen.

De sökandes antal uppgick till 47, af hvilka 20 begärde anslag för resor inom landet, 17 för resor i Norge och Danmark eller ettdera af dessa land, samt 10 för resor i icke-skandinaviska land. Summan af de sökta resebidragen utgjorde omkring 10,000 kronor. Centralstyrelsen har vid handlingarnas pröfning funnit, att många sökande, hvilka nu ej kunnat erhålla anslag, skulle varit väl förtjänta af understöd, ehuru de på grund af den tillgängliga summans knapphet måst förbigås. Gifvet är dessutom, att de utdelade beloppen äro att betrakta såsom *bidrag*; flera af stipendiaterna hafva förklarat sig beredda att af egna medel göra uppoffringar för ändamålet.

4. **Stipendier för beivrande af akademiska föreläsningar.** Utgifvarinnan af Folkskolans Barntidning och Julklappen, fröken Stina Quint, har under 1895 till centralstyrelsens förfogande ställt ett belopp af 560 kronor att under benämningen *Folkskolans Barntidnings pedagogiska stipendium* utdelas som understöd åt lärare och lärarinnor för beivrande af akademiska föreläsningskurser. Centralstyrelsen, som mottagit beloppet att användas för det bestämda ändamålet, beslöt att detsamma skulle fördelas i 16 stipendier om hvarterda 35 kronor samt utfärdade den 25 april offentlig inbjudning till de lärare och lärarinnor vid rikets folk- och småskolor, som önskade komma i åtanke vid stipendiets fördelning, att därom göra ansökan före den 1 därpå följande juni. Efter pröfning af de inkomna ansökningarna, hvarvid hänsyn togs dels till den för kursdeltagarna uppkommande resekostnaden och dels till öfriga af centralstyrelsen kända omständigheter, fördelades de 16 stipendierna mellan följande lärarinnor och lärare:

fröknarna *Malla Engström* i Lina, *Ebba Löfgren* i Asker, *Alma Stålnacke* i Sätra, *Hulda Ljungberg* och *Hedvig Gnospelius* i Östersund; samt

hrr *A. F. Sjögren* i Kalmar, *Aug. Lewwgreen* i Ramkvilla, *Alfr. Rosvall* i Eskelhem, *J. A. Björklund* i Mölndal, *J. A. Lindgren* å Klädesholmen, *Fritz T. Lindberg* i Värvik, *O. F. Lundberg* i Los, *O. Nordin* i Hede, *L. O. Vestin* i Hån, *Vemdalen*, *Th. Hermansson* i Rätan och *P. A. Altin* i Öfver-Kalix.

Vid slutet af de under året i Uppsala hållna feriekurserna utdelades genom centralstyrelsens försorg stipendierna till vederbörande stipendiater, hvarvid dessa enligt förut gifven bestäm-

melse till centralstyrelsen aflämnade uppgift om de föreläsningsserier och fristående föreläsningar, i hvilka de deltagit.

För innevarande år har fröken Quint till centralstyrelsens förfogande ställt ett belopp af 655 kronor att utdelas för enahanda ändamål. Åt en kommitté har uppdragits att inkomma med förslag om bästa sättet för stipendiets fördelning.

5. **Lärarebibliotek.** Centralstyrelsen har uppdragit åt sin ledamot *J. Franzén* att utarbete en anvisning för dylika biblioteks anordnande samt för val af den litteratur, som de företrädesvis böra innehålla.

6. **Pedagogisk litteratur.** *Kville*-kretsen har till centralstyrelsen inlämnat en motion (Sv. Ltg n:r 45 år 1895), i hvilken kretsen erinrar om nödvändigheten af folkskollärarekårens ständiga fortbildning, speciellt i fackkunskaper. Ett viktigt medel för denna fortbildning vore enligt kretsens mening tillträde till den utländska pedagogiska litteraturen. Då det skulle dröja många år, innan folkskollärarne i allmänhet blefve mäktiga tyska språket, äfven om det inom en ej alltför aflägsen tid infördes vid seminarierna, då vårt land dessutom äger bortåt 6,000 småskollärarinnor, som icke finge lära sig tyska, och då värdefulla pedagogiska verk finnas äfven på andra främmande språk, anser kretsen, att *öfversättningens* väg bör beträddas, för att Sverges folkskollärarekår må i någon mån komma i åtnjutande af utlandets pedagogiska litteratur. Kretsen hemställer fördenskull,

att centralstyrelsen ville taga i öfvervägande, huruvida den kunde göra urval af lämplig utländsk litteratur i pedagogik, föranstalta öfversättning däraf, åstadkomma ömsesidig spridning af dylik litteratur i de nordiska rikena och genom att på ett eller annat sätt undvika förlags- och bokhandelskostnader göra den pedagogiska litteraturen billigare än hvad nu är fallet.

Centralstyrelsen finner motionen synnerligen beaktansvärd och anser sig böra tillmötesgå och befördra det intresse för pedagogiska fackstudier, som under de senare åren alltmera utvecklats inom folkskollärarekåren, och som äfven tagit sig uttryck i föreliggande motion. På grund af de redan förut hopade göromålen torde dock centralstyrelsen i sin helhet svårigen kunna åtaga sig det säkerligen rätt ansenliga arbete, med hvilket ett sådant företag som det i motionen afsedda skulle vara förenadt, utan torde detta arbete böra öfverlämnas åt en kommitté, sam-

mansatt af hufvudsakligen utanför centralstyrelsen stående personer.

För vinnande af tid dels till uppsökande af personer, som på samma gång äro villiga och lämpliga att ingå i en sådan kommitté, dels till en närmare utredning af frågan i öfrigt har centralstyrelsen beslutat att bordlägga ärendet samt uppdragit åt sin ledamot, *J. Franzén*, att utreda detsamma och vid nästa års-sammanträde framlägga förslag till sammansättning af en litteraturkommitté jämte anvisningar för denna.

7. **Lärjungebibliotek.** På uppdrag af centralstyrelsen har hr *Hjalmar Berg* utarbetat en *förteckning* öfver för barn- och ungdomsbibliotek lämplig litteratur. Denna förteckning har, jämte en af centralstyrelseledamoten Alfr. Dalin författad inledning, blifvit offentliggjord dels såsom bilaga till Svensk Läraretidning (1896 n:r 12 B), dels såsom en särskild liten skrift, af hvilken ett exemplar blifvit tillständt hvarje kretsordförande.

8. **Den fortsatta undervisningen.** Denna fråga har visat sig icke ännu vara mogen för en tillfredsställande lösning. I syfte att få till stånd en småskrift, som vore ägnad att fästa allmänhetens och skolmyndigheternas uppmärksamhet vid den stora vikten af att bereda särskild undervisning åt ungdomen under den s. k. öfvergångsåldern har centralstyrelsen tvänne särskilda gånger anordnat pristäflingar — båda gångerna dock utan resultat. Frågan är emellertid föremål för mycket intresse från lärarekårens sida, hvilket bland annat visar sig däraf, att en ej ringa del bland sökande till de pedagogiska resestipendierna uppgifvit den fortsatta undervisningen såsom föremål för sina tilltänkta studier. Af Jultomstens resestipendiater hafva två för 1895 och tre af de för innevarande år utsedda gjort denna undervisning till föremål för sina studier och iakttagelser både inom de skandinaviska landen och inom andra land. Genom dessa stipendieters berättelser hoppas centralstyrelsen för den viktiga frågans lösning erhålla värdefulla bidrag, hvarigenom en skrift af ofvan antydda beskaffenhet torde kunna komma till stånd. Centralstyrelsen vill sålunda fortfarande hafva sin uppmärksamhet riktad på denna fråga.

9. **Undervisningsmateriel.** Under 1895 utgafs ett

nytt häfte, det andra i ordningen, af »*Undervisningsmateriel för folkundervisningsanstalter*». I detta häfte, hvilket liksom det föregående gratis utdelats till föreningens samtliga medlemmar, redogöres för undervisningsmaterielen i fysik och kemi samt räkning och geometri. Att dessa illustrerade förteckningar måste anses hafva varit af behovet påkallade, framgår ganska tydligt däraf, att till vederbörande firmor på senare tider ingått ett ovanligt stort antal rekvisitioner på just den i de utgifna förteckningarna upptagna materielen. Under innevarande år kommer tredje häftet af denna serie att utgifvas. Det skall omfatta undervisningsmaterielen för samtliga öfriga delar af naturkunnsgheten samt därjämte för undervisningen i trädgårdsskötsel och huslig ekonomi. Äfven detta häfte skall utan särskild afgift tillställas samtliga de i senaste katalogen upptagna föreningsmedlemmarne. Redigeringen af materielförteckningarna är fortfarande uppdragen åt den ursprungligen för ändamålet tillsatta kommittén: hrr *Hjalmar Berg, J. J. Dalström* och *And. Lindén*.

10. **Bättre bibliska planscher.** Denna fråga har under året blifvit förd icke obetydligt närmare sin lösning. På beställning af firman P. A. Norstedt & Söner har professorn vid de fria konsternas akademi *Julius Kronberg* utarbetat en tafla öfver ämnet »Herdarnes syn». Denna tafla var utställd vid Nordiska skolmötet förra sommaren och afsedd att visa, huru konstnären tänker sig utförandet af det program för en samling religiöst-pedagogiska konstverk, hvilket han mottagit. Den skall äfven ligga till grund för kostnadsberäkningarna öfver hela verket och på samma gång utgöra n:r 1 i dess första serie, hvilken skall komma att behandla nya testamentets viktigaste händelser. Taflan tilldrog sig liflig uppmärksamhet från skolmän af skilda riktningar. Alla syntes vara ense om, att det är taflor af just denna beskaffenhet, som behöfvas, för att undervisningen i biblisk historia skall fylla sin uppgift. Med anledning af taflans utställande var å skolmötets program som diskussionsämne upptaget: »Om den religiösa konsten och undervisningen i biblisk historia», hvaröfver centralstyrelseledamoten hr Alfr. Dalin höll ett inledningsföredrag, i hvilket han, liksom i dithörande resolutionsförslag, redogjorde för de hufvudgrundsatser, efter hvilka taflan blifvit utarbetad.

11. **Lättnad i resekostnaderna vid skolutfärder.** Ströf-

velstörpskretsen har i motion af den 24 oktober (Sv. Ltg 1895 n:r 46) anhållit,

att centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening ville till kretsarnas behandling utsända frågan om rättighet för folkskolans barn att resa vid skolutfärder på statens järnvägar i grupper om 10 personer, läraren inberäknad, a) för barn öfver 12 år på truppbiljett, b) för barn under 12 år på half truppbiljett, samt

att, om frågan blifver af kretsarna antagen, centralstyrelsen då ville vidtaga de åtgärder, som kunna anses lämpliga för frågans verkliga lösning.

Enär kretsarna få sig andra viktiga frågor förelagda, hvilka icke böra uppskjutas, kan motionen ej under 1896 utsändas. Men då centralstyrelsen för egen del gillar dess syfte och känner sig fullt förvissad, att detsamma är förhållandet med samtliga kretsar eller åtminstone dessas öfvervägande flertal, ville centralstyrelsen, då lämpligt tillfälle härtill erbjuder sig, göra hvad den kan, på det att de af Ströfvelstörpskretsen uttalade önskemålen måtte blifva förverkligade.

12. **Material till en svenska folkundervisningens historia.** Under 1895 hafva till centralstyrelsen insändts följande bidrag:

1. a) Reglemente för Västerlunds församlings folkskola;
b) Några enkla bidrag från Västerlunds socken till folkundervisningens historia; samlade och insända af folkskolläraren *A. F. Ljungberg* i Västerlång.
2. Om skolväsendets utveckling i Älfkarleby församling under 50 år 18/6 1842—18/6 1892. Föredrag vid halfsekelfesten af folkskolläraren *C. J. Eriksson* i Älfkarleby.
3. En kulturbild från Tunberg inom Smedstörps församling af folkskolläraren *N. O. Rosenberg* i Smedstorp.
4. Ett skoltal, insändt af folkskolläraren *Oskar Bogren* i Hössna.

Åt två af sina medlemmar uppdrog centralstyrelsen vid senaste årsmötet att granska de inkomna bidragen. På förslag af dessa granskare har bidraget n:r 2 belönats med ett mindre honorar.

13. **Lönefrågan.** Vid årsmötet i början af januari beslöt centralstyrelsen utfärda följande upprop till föreningens medlemmar:

Mera än tio år hafva förflutit sedan folkskollärarnes minimilön fastställdes till sitt nuvarande belopp, 600 kr. Under tiden har ingen annan förbättring skett i folkskollärarepersonalens lönevillkor, än att det ålders-tillägg å 100 kr., för hvilket statsbidrag med två tredjedelar skulle enligt beslut af 1885 års riksdag kunna erhållas och at hvilket ålderstillägg fler-

talet lärare på grund af församlingarnas frivilliga beslut redan voro delaktiga, från och med år 1892 gjordes obligatoriskt för ordinarie lärare och lärarinnorna med fem års oförvitlig tjänstgöring.

Vid 1891 års riksdag förelåg motion om äfven ett andra ålderstillägg, så att lönen efter 10 års ordinarie tjänstgöring skulle utgå med lägst 800 kronor. För ett sådant ålderstillägg uttalades i andra kammaren starka sympatier. Ej mindre än ett 50-tal af kammarens ledamöter gifvo genom anföranden eller instämmanden tillkänna, att de i princip voro med om ett dylikt andra lönetillägg. Förslaget fick emellertid den gången falla.

Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening, som vid sitt i dagarna hållna årsmöte haft uppmärksamheten riktad äfven på denna fråga, har ansett tidpunkten vara inne för ett återupptagande af det gamla önskemålet.

Visserligen kunde såväl en förhöjning af själfva minimilönen anses behöfelig som ock åtskilliga andra förbättringar i folkskollärarnes ekonomiska villkor vara önskvärda. Men centralstyrelsen har efter mogen öfverläggning funnit klokheten bjuda att koncentrera uppmärksamheten på det mest tränande behovet:

ett andra ålderstillägg å 100 kronor.

Detta andra ålderstillägg torde lämpligast böra helt och hållet utgå af statsmedel, hvarigenom en jämnare fördelning af skolutgifterna skulle i någon mån vinnas.

Med hänsyn till de stigande lefnadskostnaderna och de ökade anspråk, man i våra dagar ställer på folkskolans lärarepersonal, lär det icke af någon kunna jäfvas, att ett dylikt lönetillägg, efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring, är väl på sin plats.

Såväl statens som kommunens öfriga ämbets- och tjänstemän äro i allmänhet berättigade till minst två ålderstillägg, ej sällan å hvardera 500 kronor eller däröfver. Att för folkskolans lärarepersonal införa ett dylikt andra lönetillägg, låt vara om ock blott på 100 kronor, skulle i sin mån vara ett erkännande af, att arbetet på folkskolans fält är ej mindre betydelsefullt än inom andra kulturområden.

Behovet af en löneförbättring för folkskolans lärarepersonal är sedan länge känt och erkänt. Om detta oaktadt folkskolans lärare under en lång följd af år afhållit sig från att framställa anspråk härå, torde detta, enligt centralstyrelsens mening, i väsentlig mån hafva berott därpå, att de tagit hänsyn till statsverkets tillstånd samt i ingen mån velat sätta sina anspråk framför andra samhällskraf. Då en ljusning nu visar sig — ett öfverskott i statskassan lär nämligen vara att motse — bör det ej förvåna, om kåren hyser den förhoppningen, att dess berättigade önsknings om förbättrad ställning skola röna något tillmötesgående.

Med afseende på sättet för förslagens realiserande har centralstyrelsen trott, att ett direkt hänvändande till en hvar af riksdagens ledamöter skulle vara mest verksamt. Centralstyrelsen tillåter sig därför genom detta upprop hemställa,

att föreningens medlemmar måtte hvar inom sitt område på sätt dem synes lämpligast (genom skrivelser, deputationer o. s. v.) vända sig till ortens riksdagsmän, så i första som andra kammaren, med vörd-

sam anhållan att vid årets riksdag, vare sig genom motioners väckande eller genom instämmanden i de motioner, som kunna blifva framlagda, verka för ett lagstadgande därhän, att vid folkskola anställd ordinarie lärare och lärarinnorna blefve efter 10 års oförvitlig tjänstgöring berättigad till en lön af minst 800 kronor förutom hittills vanliga naturaförmåner.

Då ärendet är af brådskande art — motionstiden utgår nämligen 10 dagar efter riksdagens öppnande, alltså omkring den 26 januari — vill centralstyrelsen tillika uppmana föreningens ledamöter, särskildt kretsstyrelserna, att *omedelbart* efter det detta upprop blifvit bekantgjordt, vidtagna åtgärder i det syfte, centralstyrelsen tillåtit sig framhålla.

Stockholm den 7 januari 1896.

Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening.

I följd af detta upprop erhöles ett icke ringa antal riksdagsmän petitioner i lönefrågan. De riksdagsmän från andra kammaren, som särskildt intresserade sig för frågans lösning, sammanträdde med anledning härå före motionstidens utgång, hvarvid uppdrogs åt centralstyrelsens nuvarande ordförande att affatta en motion i ämnet. Denna motion undertecknades af 43 medlemmar. I densamma yrkades:

1) att riksdagen — på det att ordinarie lärare eller lärarinnorna vid folkskola, som i denna egenskap oförvitligt tjänstgjort under tio år, må utöfver hittills fastställda löneförmåner erhålla ett andra ålderstillägg å 100 kr., så att lönen för åtta månaders undervisning utgör minst 800 kr. jämte stadgade naturaförmåner eller ersättning därför, och på det att ifrågavarande andra ålderstillägg må utgå helt och hållet af statsmedel — beviljar en höjning af förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor med 355,000 kronor; samt

2) att riksdagen — på det att äfven det genom k. kungörelsen den 5 oktober 1891 fastställda ålderstillägget å 100 kr. för sådan ordinarie lärare eller lärarinnorna vid folkskola, som oförvitligt tjänstgjort fem år, må kunna utgå helt och hållet af statsmedel, och skoldistriktet sålunda befrias från den dem för närvarande åliggande skyldigheten att härtill bidraga med en tredjedel — beslutar en ytterligare höjning af förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor med 155,000 kronor.

En annan motion i samma riktning väcktes af kyrkoherde G. Högstedt, och var undertecknad med sammanlagdt 7 namn.

Båda motionerna (återgifna i sin helhet i Svensk Lärare-tidning nr 5) äro för närvarande under behandling i samman-satt stats- och lagutskott.

Ett stort antal folkskoleinspektörer, seminarierektorer, skol-rådsordförande m. fl. hafva i Svensk Lärartidning uttalat sin sin anslutning till motionens syfte. Dessa uttalanden, jämte en redogörelse för lärarelönerna i utlandet m. m., hafva genom nämnda tidnings försorg tillställts riksdagens samtliga medlemmar.

14. **Högre pension från änke- och pupillkassan.** Den för fjorårets riksdag framlagda k. propositionen om förbättring i pensionsvillkoren i folkskollärares änke- och pupillkassa bifölls af andra kammaren men afslogs af den första. För i år ansågs frågan icke böra föranleda några särskilda åtgärder från centralstyrelsens sida, enär detta helt visst skulle kunna hindra lönefrå-gans lösning. Centralstyrelsen vill emellertid fortfarande hafva sin uppmärksamhet riktad på frågan.

15. **Kännedom om änke- och pupillkassans ställning samt inflytande på dess ledning.** Denna i fjor bordlagda fråga anser centralstyrelsen fortfarande vara af icke ringa principiell betydelse. I rent praktiskt hänseende är det emellertid för lärarekåren af långt större betydelse, att pensionsvillkoren för-bättras och att genom införandet af ett andra ålderstillägg del-aktighetsbeloppet höjes. Centralstyrelsen har därför förklarat ärendet hvilande.

16. **Småskolepersonalens rättsliga ställning.** När-mast med anledning af en petition från elfte allmänna svenska folkskolläraremötet företogs under förra året af regeringen detta ärende till ompröfning. Efter det vederbörande myndigheter i allmänhet afstyrkt hvarje väsentlig förbättring, utfärdades den k. kungörelsen af den 15 nov. 1895, genom hvilken föreskrefs en uppsägningstid af minst fyra månader.

Såväl från skolrådets som från småskollärarinnornas sida hafva emellertid visat sig yttringar af farhåga, att bestämmel-serna i denna kungörelse, i fall de strängt tillämpas och ej jämkas genom särskilda öfverenskommelser, kunna medföra olä-genheter. Af- och tillträdestiderna kunna ju infalla hvilken tid på året som helst, äfven midt i en lästtermin. En lärarinna, som vill afgå från en befattning, kan naturligtvis icke säga upp denna, förr

än hon blifvit utnämnd till den nya platsen. Den lärarinna, som skall tillträda den lediga tjänsten, kan icke göra detta, förr än 4 måna-der efter sin utnämning. Mellan de båda utnämningarna måste nödvändigtvis några veckor förflyta. Infaller detta interregnum under loppet af en termin, torde icke sällan anskaffandet af en vikarie blifva förenadt med svårighet eller rent af omöjligt. Å andra sidan är det ju möjligt, att den ovillkorliga bestämmelsen om uppsägning skulle kunna användas som medel att hindra en lärare eller lärarinna från att söka en förmånligare plats.

Det kan därför sättas i fråga, huruvida det icke kunde anses vida enklare och fördelaktigare, att samma af- och till-trädestider, som äro bestämda för tjänster vid folkskolan, stad-gades äfven för småskolan, och detta oberoende af den rättsliga ställningen för öfrigt. Fördelen för skolråden skulle i så fall blifva, att behöfliga vikariattider infölle lämpligare; för lärarin-norna, att de obehindradt kunde söka befordran.

Ännu har man dock icke vunnit någon nämnvärd erfaren-het om verkningarna af de nya bestämmelserna. På denna grund har centralstyrelsen beslutat att låta ärendet förblifva hvilande till ett annat år, då den, så framt anledningar därtill förefinnas, vill upptaga det till behandling för utsändande till kretsarna eller vidtagande af andra åtgärder.

17. **Länsombudens ställning.** Ombudsmötet 1895 an-modade centralstyrelsen att taga under ompröfning, huruvida ej länsombudens ställning kunde så förändras, att dessa ombud utsåges af kretsföreningarna i hvarje län för en tid af tre år i sänder. Med anledning häraf har centralstyrelsen anmodat läns-ombuden att i samband med sin berättelse för 1895 delgifva cen-tralstyrelsen sina tankar om länsombuds-institutionen och dess lämpliga utveckling. De flesta hafva tillmötesgått denna anhållan.

De inkomna uttalandena visa, att meningarna i förevarande fråga äro ganska delade. Somliga yrka, att ombuden ej skola utses af centralstyrelsen utan väljas inom länen. Andra fram-hålla betänkligheter häremot, såväl praktiska som principiella. Andra åter vilja hafva ombuden tillsatta genom en samverkan mellan kretsarna och centralstyrelsen.

Somliga äro böjda för att låta ombuden öfvertaga någon del af centralstyrelsens arbete, särskildt sammanräkningen af val-protokollens röstetal och utexpedierandet af årsskriftshäftena.

Andra framhålla, att ett sådant arbetssätt skulle blifva synnerligen ovigt och opraktiskt.

En del ombud önska rådplägningsmöten mellan ombuden och centralstyrelsen. Andra däremot synas anse det angelägnare att få årliga möten af kretsombud, hvilka möten skulle välja centralstyrelseledamöter och länsombud samt besluta om föreningens ekonomiska angelägenheter.

De gjorda uttalandena visa, att tiden ännu ej kan anses inne att gifva ombudsinstitutionen dess slutgiltiga form. Snart nog torde det visserligen blifva nödvändigt att genom bestämmelser i stadgarna reglera länsombudens uppgift och befogenhet. Men ännu är tillräcklig erfarenhet härför tydlig ej vunnin. Centralstyrelsen har därför beslutat, att frågan om länsombudens ställning i det hela taget icke nu skall afgöras utan hvilas till framtida behandling.

Ärenden utsända till kretsarna 1896.

1. **Ansvarsfrihet för 1895 års räkenskaper och förvaltning.** Häröfver hafva de af föreningen för ändamålet utsedda revisorerna afgifvit den berättelse, som återfinnes längre fram. Enligt stadgarnas § 22 hafva kretsarna att vid sammanträde för val af ledamöter i centralstyrelsen samt efter tagen kännedom om revisionsberättelsen att antingen bevilja den af revisorerna tillstyrkta ansvarsfriheten eller ock neka densamma. I senare fallet skall kretsen fatta särskildt beslut öfver de åtgärder, som med anledning häraf böra vidtagas.

2, 3. **Val af fyra centralstyrelseledamöter och en revisor.** De centralstyrelseledamöter, som vid 1896 års slut stå i tur att afgå, äro: *Emil Hammarlund* i Stockholm, *J. J. Dalström* i Stockholm, *Joh:s Johansson* i Göteborg och *Augusta Larson* i Öxnered. Afgående revisor är *Otto Bejbom* i Strängnäs.

Enligt öfvergångsbestämmelsen i stadgarnas § 26 skola vid 1896 års val utses fyra centralstyrelseledamöter, hvaraf de tre med högsta röstetalen valda behålla uppdraget under 1897, 1898 och 1899, men den fjärde blott under 1897.

Enligt stadgarnas § 12: 1 och 2 väljes hädanefter endast en revisor årligen. Den, som vid nu förestående val erhåller högsta röstetalet, blifver revisor för åren 1896, 1897 och 1898;

de två närmast i röstetal kommande blifva revisorssuppleanter för 1896.

För vinnande af tid kunna båda valen ske samtidigt genom ifyllande (med blyerts) af de tryckta *blanketter*, som kretsordförandena fått sig från centralstyrelsen för ändamålet tillsända. Naturligtvis står det emellertid hvar och en fritt att på annat sätt afgifva sin röst, blott valsedeln blifver till innehåll och affattning riktig.

I samband härmed får centralstyrelsen erinra om det af senaste ombudsmöte understödda önskemålet, att Norrland måtte erhålla en representant i styrelsen, såvida någon lämplig kandidat finnes att tillgå.

4. **Sekreterarearvode för 1896.** Centralstyrelsen hemställer, att detta måtte utgå med samma belopp som för 1895, nämligen med 300 kronor.

5. **Kassaförvaltarearvode för 1896.** Centralstyrelsen hemställer, att äfven detta måtte utgå med samma belopp som föregående år eller med 100 kronor.

6. **Anskaffande af en egen föreningstidning.** Härom har från herr *Otto Carlsson* i Stockholm inkommit en motion, hvilken, såsom berörande en sak af synnerlig betydelse, måste anses förtjänt af den allra största uppmärksamhet. Centralstyrelsen har ock ansett, att den i år bort till kretsarnas omprötning utsändas. På grund af den misstro till centralstyrelsens lojalitet, som motionären så tydligt gifvit till känna, och det sätt, hvarpå han motiverat sitt förslag, har centralstyrelsen ansett det vara sin plikt att *fullständigt* förelägga kretsarna såväl motionen själf som de aktstycken, till hvilka densamma gifvit anledning. Tvifvelsutänks många föreningsledamöter finna en sådan vidlyftighet onödigt och stötande på slöseri, men centralstyrelsen har trots, att ett slöseri härvidlag varit oundvikligt, då det gällt att förebygga de misstydingar af hvarjehanda slag, som eljes utan tvifvel skulle blifvit satta i omlopp. »Organfrågan» har länge varit betraktad såsom ett lämpligt söndringsämne inom föreningen, och tydligt är, att man på vissa håll gärna ser, att hon så länge som möjligt måtte kunna hållas sväfvande. Centralstyrelsen finner det nu vara på tiden, att kretsarna själfva få döma i frågan, och den

har därför med tillfredsställelse gripit det tillfälle här till, som herr Carlsson gifvit genom sin motion med tillhörande skrivelser, hvilka centralstyrelsen härmed rekommenderar samtliga föreningsmedlemmar till noggrant studium och begrundande*.

Motionen lyder i sin senaste form (den inlämnades i en äldre form den 16 september men blef af motionären efter några dagar återkallad) sålunda:

Till Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening.

S. A. F. har nu ägt bestånd i 15 år. Under denna tid har föreningen kunnat uträtta åtskilligt till förverkligande af sitt i § 1 af stadgarna angifna ändamål. Att hon icke på ett mera verksamt sätt än som skett kunnat framträda beror af flera omständigheter. En af de viktigare orsakerna torde vara, att föreningen saknar tillräckligt kapital. Detta förenings verksamhet hämmande förhållande är nog icke obekant för centralstyrelsen och föreningens medlemmar, hvilket framgår däraf, att tid efter annan framställts förslag om årsavgiftens höjande.

Helt säkert gifvas äfven andra sätt, på hvilka föreningens ekonomiska ställning skulle kunna förbättras, ja, rent af betryggas och sätta henne i stånd att uträtta betydligt mera, än hvad nu kan vara fallet.

Ett af de verksamaste och säkraste medlen i detta afseende vore enligt min bestämda öfvertygelse, att föreningen ägde en tidning såsom sitt organ, och utan tvifvel var det ett ödesdigert misstag, att den icke redan från början försäkrade sig dispositionsrätten till den tidning, som i begynnelsen af föreningens tillvaro uppsattes. En sådan bland lärarekåren allmänt spridd tidning skulle helt visst komma att till föreningens kassa lämna ett anseeligt öfverskott.

Den tidning, som hittills ansetts såsom föreningens organ, äges, som bekant, af enskild person. Detta måste ur föreningens synpunkt vara mindre lämpligt. Låt mig här nämna endast några olägenheter:

- 1) Tidningen kommer därigenom att sakna den auktoritet, som för ett föreningsorgan är önskvärd.
- 2) Ägaren har naturligtvis oinskränkt makt att, med undertryckande af andras meningar (äfven om dessa ha majoritet inom S. A. F.), framföra endast sådana, som stämma öfverens med hans egna, och i sådant fall kan tidningen ej sägas föra föreningens talan.
- 3) Den betydande ekonomiska vinst, tidningen lämnar, kommer icke föreningen utan en enskild man till godo.

Hade föreningen från början varit tidningens ägare, hade den nu varit i besittning af ett afsevärdt kapital och hade dessutom för sin räkning kunnat disponera det anseliga pedagogiska bibliotek, som under tiden utan ett öres utgift så småningom bildats. Och då skulle en del af öfverskottet

* Det torde böra anmärkas, att herr Emil Hammarlund, såsom utgifvare af Svensk Läraretidning, allt i trån motionens mottagande stått utanför behandlingen däraf.

kunnat användas till resestipendier åt däraf förtjänta lärare, en förmån, som föreningen kunde hafva så mycket större rätt att göra anspråk på, som medlen ju tillkommit genom *lärarekåren själf*.

Då nu ett misstag en gång är begånget, så gäller det att söka godt göra detsamma, och det torde nog ligga inom möjlighetens område. På ett eller annat sätt bör föreningens sträfvan riktas på ägandet af en tidning, som i verklig mening är dess organ. Redaktören för densamma borde vara väl aflönad och dessutom genom åtnjutande af viss afkastningsprocent vara ekonomiskt intresserad af tidningens framgång. Om till en början redaktörens fasta lön utginge med exempelvis 3,000 kronor, kunde han, sedan tidningen fått t. ex. 2,000 à 2,500 abonnenter, därefter för hvarje nytilträdande prenumerant få räkna sig till godo exempelvis tredjedelen eller hälften af tidningens prenumerationspris. Med ett prenumerationspris af 3 kronor blefve detta för hvarje nytilträdande 100-tal prenumeranter en ökning af redaktörens ursprungliga arvode med 100 eller 150 kronor. Maximilönen kunde kanske lämpligen stanna vid 5 à 6,000 kronor.

Kretsarna borde hafva rätt att genom utsedda censorer (t. ex. 3), representerande så vidt möjligt olika åsikter inom föreningen, på ett verksamt sätt öfvervaka redigeringen. Detta blefve ett nödvändigt försiktighetsmått, på det föreningen skulle kunna vara försäkrad om, att tidningen redigerades i enlighet med föreningens program.

Om S. A. F. gör skäl för sitt namn, så innesluter hon såsom alla andra större organisationer inom sig medlemmar af såväl höger- som vänster- och centerfärg i de olika frågor, som kunna förekomma till behandling inom henne. Hennes tidning bör därför äfven låta detta opartiskt komma till synes för allmänheten och icke med undertryckande af alla andra beaktansvärda åsikter låta endast en enda gälla såsom hela föreningens.

De åsikter, som i tidningen böra få framföras, må vara så beskaffade, att de inför allmänheten tåla vid att ses äfven genom andras än ett visst partis synglas, detta parti må nu vara höger eller vänster. I annat fall kan inträffa, att den del af föreningen, som ej kan finna sig i att se sin mening helt och hållet undertryckt, blir nödsakad att separera från henne. Sverges lärarekår kan på så sätt komma att splittras på 3 mot hvarandra smått fiendliga föreningar, hvilka till på köpet kanske komme att representeras af hvar sin tidning. I så fall uppfylldes illa, hvad i § 1 af föreningens stadgar är taladt om lärarekårens enande m. m. En verksam och opartisk censur för tidningen skulle kraftigt bidraga att ställa föreningen på den breda bas, som är antydd i hennes namn och uttalande i stadgarna. Anslutningen till henne skulle främjas, och för utomstående skulle härigenom till slut kunna framstå: Sverges lärarekår såsom ett enda stort helt. Lärare och lärarinnor ha så många gemensamma intressen, att ett dylikt enande mycket väl vore behöfligt och äfven godt skulle kunna gå för sig, om man blott ville visa hvarandra en smula tillmötesgående.

Enade utgöra vi en makt, splittrade i sins emellan stridiga grupper komma våra ord att blifva skäligen kraftlösa till sin verkan, såsom de hittills varit. Det är att förutse, att detta tillämpande i praktiken af föreningens teoretiskt tillräckligt breda bas skall röna motstånd af ytterlighetsmännen från höger och vänster. Att det däremot för skolan och kåren vore till gagn, vågar jag tro.

Genom en verksam censur skulle äfven en gräns kunna sättas för alla försök till despotism och allenarådande inom föreningen, från hvilket håll dessa än gjordes.

Hvarifrån skall kapital till företaget erhållas? Se här några förslag!

I. a) Ett aktiebolag bildas. Omkring 300 aktier à 50 kr. (eller 600 à 25 kr.) utsläppas. Det blir ett aktiekapital af 15,000 kronor. Aktierna löpa med 5 eller 6 % ränta, tills de af föreningen efter lottning inlösas med sitt åsatta värde (d. v. s. till pari).

Kretsarna äro 176. Hvarje krets blir ägare af en eller flera aktier, eller kunna några enskilda personer inom respektive kretsar blifva det. Anser sig en krets (eller person) icke hafva råd teckna sig för en hel aktie, bör den få tillfälle teckna sig för en half. De kretsar, som icke teckna sig för aktier, kunde kanske vilja ikläda sig risken för en eller flera, ifall det osannolika skulle inträffa, att företaget ej bure sig. Kretsar finnas, som helt visst skulle teckna sig för ett större antal aktier. Ville aktieägare icke uppbära räntan på sina aktier utan räntefritt försträcka S. A. F. det obetydliga kapitalet, stode detta naturligtvis i hvars och ens fria skön.

b) Om föreningen i och för denna sak ville använda det kapital, hon redan äger samlat och hvilket enligt årsberättelsen för 1894 utgör 6,617 kr. och 6 öre, behöfde endast 352 aktier à 25 kronor tecknas, för att hon skulle vara i besittning af ett aktiekapital af öfver 15,000 kronor, noga taget 15,417 kr. och 6 öre. Det vill med andra ord säga, att om blott fyra personer inom hvarje krets för att bispringa föreningen i denna angelägenhet ansåge sig kunna riskera att mot (eller utan) ränta försträcka henne 12 kr. och 50 öre (= en half aktie) hvardera, så utgjorde detta lånade kapital plus föreningens eget det ofvan angifna aktiekapitalet. Enligt förslag I a) komme efter samma beräkningssätt en half aktie (= 12,50 kr.) på hvardera af *sju* personer, för att kapitalet skulle blifva nästan lika stort.

II. a) S. A. F. består af nära 5,000 ledamöter. Må kretsarna taga i öfvervägande, om de i och för åstadkommande af det nödiga kapitalet vilja åtaga sig höjd årsavgift för ett eller två år. Höjdes årsavgiften för en enda gång med 2,50 kr., så hade föreningen genast ett kapital af 12,500 kr. att börja företaget med.

b) Vill föreningen använda sitt här ofvan angifna kapital, behöfde årsavgiften höjas med endast 1,50 kr., för att föreningen skulle vara i besittning af ett kapital af öfver 14,000 kronor.

Föreningen behöfde ingalunda mottaga dessa höjda årsavgifter såsom gåfva af föreningsmedlemmarna. Hon skulle kunna återgålda dem med mångdubblad ränta genom att för några år befria från årsavgifts erläggande, ja, hon behöfde sedan öfverhufvud ingen årsavgift. Tidningen skulle, väl kommen i gång, lämna medel nog årsavgifterna förutan.

På ombudsmötet i år lär hafva beslutats en hemställan till kretsarna om årsavgifternas höjande. Om denna höjning anses blifva nödvändig, vore det ju skäl göra den så pass betydlig, att föreningen för densamma kunde erhålla en egen tidning, hvarigenom för framtiden all dylikt extra beskattning skulle kunna undvikas. Sker icke något i här antydda riktning, torde kunna förutspås, att föreningens utveckling gör nödvändigt att om några år

ånyo tillgripa den å ombudsmötet angifna utvägen för erhållande af tillräckliga penningmedel.

III. a) Om kretsarna ej vilja vara med om att bilda ett aktiebolag och ej heller bifalla att årsavgiften höjes, så, om de uttala sig för en egen tidning och förbinda sig att verka för hennes spridning samt på så sätt ansvara för hennes ekonomi, skulle tidningen kunna uppsättas med af en eller två helt och hållet lånadt kapital.

b) Föreningen kunde anmoda några enskilda personer inom (eller utom) henne att bilda ett aktiebolag, hvilket finge tillgodogöra sig den ekonomiska vinsten för viss tid (t. ex. 5 år), mot det att föreningen sedan på billiga villkor finge öfvertaga tidningen.

Andra sätt att lösa den ekonomiska sidan af saken torde finnas. De förslag, som här framställts, äro blott antydningar, som torde visa, att utvägar till företagets realiserande finnas, om man blott vill göra sig en smula besvär. Förslaget I a) synes mig vara det mest praktiska, emedan genom detta kretsmedlemmarna göras mera intensivt intresserade af tidningens framgång än genom något af de öfriga förslagen.

Frågan synes undertecknad vara af den vikt, att hon påkallar kretsarnas synnerliga uppmärksamhet. Det gäller att för framtiden tillförsäkra föreningen en årlig inkomst af 25 à 30,000 kr., kanske mera. Det gäller också att värna om hennes själfbestämmanderätt och frihet. Hvilken af oss skulle väl icke vilja vara med om ett dylikt förslag, ifall det låter sig genomföras? Helst då detta kan ske utan att pålägga de enskilda medlemmarne någon pekuniär uppoffring, som icke kan ersättas.

Om mitt här framställda förslag vinner sympatier inom kretsarna, ser jag intet hinder för, att S. A. F. äfven kunde blifva utgivare af en *jul-tidning* samt hvarför icke också af en *barntidning*. Ingen har större förutsättningar att lyckas i dessa företag än vår förening. Redaktör kunna vi anskaffa, text kunna vi till stor del själfva skriva, och prenumeranter blifva vi dels själfva, dels kunna vi, hoppas jag, förvärfa sådana äfven utom vår krets.

I fall jag är riktigt underrättad, äga lärareföreningarna i åtskilliga andra land själfva sina tidningar. Hvarför skulle det då ej gå för sig hos oss? Jag föreställer mig nästan, att det skulle låta sig göra att genom inköp för så billigt pris som möjligt af Svensk Läraretidning (föreningens nuvarande organ) snart nog få denna sak ordnad. Kanske skulle föreningen t. o. m. kunna få påräkna, att denna tidnings skicklige redaktör, naturligtvis under vederbörlig kontroll och mot skäligt honorar, åtog sig redaktörskapet.

Med anledning af det, som här ofvan påpekats, tager jag mig därför friheten föreslå, att centralstyrelsen till kretsarnas behandling utsänder frågan *Om ett eget tidningsorgan för Sveriges allmänna folkskollärareförening.*

Härvid kunde följande synpunkter tagas under ompröfning:

1. Är en egen tidning för S. A. F. önskvärd?
2. Är det föreningen möjligt åstadkomma ett dylikt organ?
3. På hvilket sätt bör ärendets ekonomiska del lämpligen ordnas?
4. Hvilka garantier för, att tidningen komme att redigeras i enlighet med föreningens program, äro önskvärda?

5. Sedan kretsarna fattat beslut om tidningens uppsättande, tillsättes en kommitté af fem personer. Denna får i uppdrag att utarbeta instruktioner för tidningens redaktion, föreslå redaktör, dennes arvode och tidningens namn m. m.

Stockholm den 20 september 1895.

Högaktningsfullt
Otto Carlsson.

De åtgärder, som centralstyrelsen vidtagit med anledning af denna motion, belysas bäst af följande skrivelser:

Folkskolläraren H. Herr Otto Carlsson, Stockholm.

Centralstyrelsen för S. A. F. får härigenom meddela, att den tagit Eder motion om anskaffande af ett eget föreningsorgan under öfvervägande och därvid i likhet med Eder funnit, att det skulle vara synnerligen förmånligt, om föreningen, »utan att pålägga de enskilda medlemmarna någon pekuniär uppföring, som icke kan ersättas», kunde erhålla fri dispositionsrätt öfver en tidning, hvilken lämnade »en årlig inkomst af 25 å 30,000 kronor, kanske mera», och om föreningen såmedelst lyckades komma därhän; att alla medlemsavgifter kunde undvaras och den det oaktadt årligen hade att med säkerhet påräkna »ett ansevärt öfverskott i kassan».

Centralstyrelsen, som synnerligen gärna skulle vilja dela Eder öfvertygelse, att föreningen genom åstadkommande af ett kapital på 14 till 15,000 kronor kunde skaffa sig en årsinkomst på dubbla detta belopp, har med största intresse tagit del af Eder motion samt beslutat göra hvad den kan för att skaffa sig visshet om, huruvida de af Eder skildrade förmånerna verkligen stå att vinna.

Till en början måste det härvid vara af vikt att med säkerhet få veta, hvilken inkomstkälla andra föreningar, särskildt andra läraeföreningar, såväl i vårt land som utomlands, för närvarande äga uti de af dem utgifna tidningsorganen.

Såsom af Eder motion framgår, har Ni redan före inlämnandet af Eder motion skaffat Eder underrättelser, hvilka visa, att »läraeföreningarna i åtskilliga andra land själfva äga sina tidningar», och antagligen är det på Eder kännedom om dessa tidningars goda ekonomiska resultat, som Ni grundar Eder beräkning, att om Sverges allmänna folkskolläraeförening från början ägt en dylik tidning, så »hade den nu varit i besittning af ett afsevärdt kapital». Centralstyrelsen har dess värre icke varit i tillfälle att med samma uppmärksamhet följa denna sida af de utländska läraeföreningarnas och läraeföreningarnas verksamhet, men inser till fullo dess betydelse för den nu föreliggande frågans bedömande, och den tillåter sig därför hemställa,

- 1) att Ni af intresse för saken ville med första meddela centralstyrelsen
- a) de underrättelser Ni redan inhämtat om sådana utländska läraeföreningar, hvilka ägas af läraeföreningar, samt
- b) de uppgifter om ifrågavarande förenings ekonomiska vinst på sina organ, hvilka för närvarande stå Eder till buds.

Det säger sig själf, att centralstyrelsen skall söka fullständiga de upplysningar, som den från Eder får nöjet mottaga, med sådana, som den själf kan blifva i tillfälle att anskaffa, hvadan den hoppas, att ett tillförlitligt

material för frågans bedömande ur rent ekonomisk synpunkt skall kunna åstadkommas.

I sammanhang härmed vågar centralstyrelsen räkna på Eder benägna medverkan för förslagens utredning äfven från en annan synpunkt.

En af de anmärkningar, som från kretsarnas sida antagligen komma att framhållas mot förverkligandet af detta förslag, torde blifva den, att det i sin nuvarande form icke lämnar någon upplysning om den organisation, Ni tänkt Eder för det tillämnade företaget, utan i afseende härå inskränker sig till allmänna önskemål.

Såsom ett nödvändigt försiktighetsmått för att få föreningsorganet rätt redigeradt framhåller Ni sålunda åstadkommandet af en verksam censur, hvilken borde utöfas genom exempelvis tre för ändamålet särskildt utsedda censorer, hvilka skulle sätta en gräns för alla försök till despotism och allenarådande inom föreningen. Rörande formerna för dessa synnerligen viktiga förtroendemäns tillsättande nämnes dock i motionen intet; icke håller angifves där, i hvilket förhållande de skulle komma att stå till föreningens öfriga förtroendemän, huruvida de skulle utgöra ett utskott af centralstyrelsen eller till äfventyrs en andra styrelse vid sidan af denna, i hvilken omfattning och med hvilken befogenhet de skulle deltaga i redaktionsarbetet o. s. v.

Vidare betonas med stor styrka, att ifrågavarande censorer borde representera skilda åsikter i de spörsmål, hvilka inom föreningen kunna förekomma till behandling, och det uttalas såsom önskvärdt, att deras antal måtte bestämmas åtminstone till tre, så att en kunde blifva af »högerfärg», en annan af »centerfärg» och en tredje af »vänsterfärg», hvarjämte såsom det allmänna målet för censorernas sträfvan framhålls, att de skulle låta alla pedagogiska riktningar opartiskt komma till synes i föreningsorganet utan gynnande af någon viss sådan riktning på de öfrigas bekostnad. Med allt erkännande af det vackra i detta program torde det emellertid böra medgifvas, att dess förverkligande måste komma att stöta på icke oansenliga svårigheter, helst inga vägledande föredömen äro att tillgå. Att bland ifrågakommande censorskandidater med säkerhet skilja mellan pedagogiska »högermän», »centermän» och »vänstermän» blir antagligen för vederbörande valmän icke så lätt; och äfven för de en gång utsedda censorerna torde det understundom blifva rätt vanskligt att i hvarje förekommande skolfråga bestämt veta hvad som skall anses vara »höger», »center» och »vänster». Uppenbart är i alla händelser, att ett alldeles särskildt och hittills okänt valstätt måste uttänkas för att tillförsäkra censorsnämnden den af Eder önskade sammansättningen. Om allt detta gifves dock i motionen ingen upplysning.

Kraftigt framhåller Ni nödvändigheten af att folkskolläraekåren uppträder med en enig och samlad mening. »Enade utgöra vi en makt», säger Ni, »splittrade i sins emellan stridiga grupper komma våra ord att blifva skäliggen kraftlösa till sin verkan». Detta Edert uttalande visar på det mest oförtydbara sätt, att Ni ingalunda kan önska, att föreningens organ skulle i de på dagordningen stående skolfrågorna uppträda hållningslöst, utan någon egen mening och vilja. Eder afsikt med censorerna och deras kontroll kan följaktligen ej vara, att de skola neutralisera och hämma vare sig hvarandra

eller redaktionen, hvilket ju ock skulle omöjliggöra den enhet och den snabba handlingskraft, som vid hvarje tidningsföretag äro så högeligen af nöden. Huru sistnämnda olägenhet skall kunna förekommas, och särskildt huru uppstående meningsskiljaktigheter mellan censorerna och redaktionen eller mellan censorerna inbördes skola på tillfredsställande sätt och utan tidsutdräkt kunna lösas, härom innehåller motionen emellertid ingen antydan.

Såsom ett af hufvudsyftena för anskaffande af ett eget föreningsorgan angifver Ni önskligheten att skaffa föreningen en betydande årlig vinst. Det blir under sådana omständigheter af synnerlig vikt, att man icke allenast sörjer för anskaffandet af en kompetent redaktion och kompetenta censorer utan därjämte äfven tillförsäkrar företaget en duglig ekonomisk ledning samt genom utsedda kontrollanter noga öfvervakar, att inga oegentligheter i detta afseende må få förekomma. Icke heller härom lämnar dock motionen några anvisningar.

I betraktande af det tydliga intresse, hvarmed Edert förslag blifvit utarbetadt, tager centralstyrelsen för gifvet, att nu antörda omständigheter — de i praktiskt afseende viktigaste vid frågans bedömande — ingalunda kunnat undgå Eder uppmärksamhet, utan tvärt om blifvit af Eder på det omsorgsfullaste genomtänkta, och den tror sig därför med säkerhet kunna hoppas att från Eder få mottaga upplysningar, hvilka skola visa sig ägnade att häfva de betänkligheter, som Edert förslag i sin nuvarande obestämda form ej kan undgå att framkalla. Skola offervillighet och enig sammanhållning vara att påräkna, är det nämligen uppenbart, att kretsarna måste i förväg erhålla en ungefärlig föreställning om egentliga beskaffenheten af det stora företaget, för hvars åstadkommande man påkallar deras uppoffringar och deras arbete. Sker ej detta, så torde det vara fara värdt, att Edert förslag, huru behjärtansvärdt det än kan synas vara, dock ej skall kunna tillvinna sig allmänt bifall af kretsarna. Då Ni, såsom förslaget upphöfsman, naturligtvis är den, som bäst kan lämna upplysning om dess innebörd, får centralstyrelsen därför anhålla,

2) att Ni för sakens främjande måtte, åtminstone i grunddrag, meddela centralstyrelsen, huru Ni tänkt Eder det tillämnade företaget organiseradt, särskildt med hänsyn till följande hufvudfrågor:

- a) Hvilken befogenhet med hänsyn till bestämmandet af tidningens riktning och innehåll skulle de föreslagna censorerna äga, och under hvilka former skulle de utföra sitt uppdrag?
- b) Hvilka garantier skulle uppställas, för att censorerna måtte komma att representera ej blott föreningens flertal utan därjämte alla öfriga pedagogiska meningsriktningar?
- c) Huru skulle, med användande af censorsinstitutionen, den vid redaktionsfrågors afgörande nödiga enheten, följdriktigheten och snabbheten kunna tillförsäkras tidningens ledning?
- d) Hvilka medel skulle användas för vinnande af duglig ekonomisk skötsel samt för åstadkommande af en ständig och verksam kontroll i detta afseende?

För att icke försäkra Eder något extra besvär och därigenom gifva anledning till dröjsmål med det viktiga ärendets afgörande har centralstyrelsen — såsom Ni finner — i denna sin vördsamma skrivelse inskränkt

sig uteslutande till sådana frågor, hvilka måste antagas vara af Eder fullt öfvertänkta redan före motionens inlämnande, och hvilkas besvarande alltså icke kan behöfva vålla någon tidsutdräkt. Stockholm den 1 november 1895.

J. J. Dalström,
t. f. ordförande.

Fridtjuv Berg,
sekreterare.

Redaktören H. Herr Emil Hammarlund, Stockholm.

Uti en till centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening ingifven motion om anskaffande af eget föreningsorgan har motionären, hr Otto Carlsson, såsom ett nära till hands liggande medel att »snart nog få denna sak ordnad» förordat »inköp för så billigt pris som möjligt af Svensk Läraretidning» samt därjämte uttalat den förmodan, att föreningen möjligen skulle »kunna få påräkna, att denna tidnings skicklige redaktör, naturligtvis under vederbörlig kontroll och mot skäligt honorar, åtog sig redaktörsskapet».

Med afseende på den »vederbörliga kontrollen» yrkar motionären — dock utan närmare ingående på den praktiska verkställigheten — att kretsarna borde äga att genom utsedda censorer »på ett verksamt sätt öfvervaka redigeringen». Huru han tänkt sig det »skäliga arvudet» framgår af följande yttrande: »Redaktören borde vara väl aflönad och dessutom genom åtnjutande af viss afkastningsprocent vara ekonomiskt intresserad af tidningens framgång. Om till en början redaktörens fasta lön utginge med exempelvis 3,000 kronor, kunde han, sedan tidningen fått t. ex. 2,000 à 2,500 abonnenter, därefter för hvarje nyttillträdande prenumerant få räkna sig till godo exempelvis tredjedelen eller hälften af tidningens prenumerationspris. Med ett prenumerationspris af 3 kronor blefve detta för hvarje nyttillträdande 100-tal prenumeranter en ökning af redaktörens ursprungliga arvode med 100 eller 150 kronor. Maximilönen kunde kanske lämpligen stanna vid 5 à 6,000 kronor».

Då det för förslaget bedömmande är af synnerlig vikt att få veta, huruvida dessa motionärens tankar kunna förverkligas, får centralstyrelsen härmed hemställa, att Ni måtte, i Eder egenskap af Svensk Läraretidnings ägare och redaktör, godhetsfullt meddela centralstyrelsen svar på följande frågor:

- 1) Skulle Ni vara villig att till Sverges allmänna folkskollärareförening sälja Svensk Läraretidning, och i så fall på hvilka villkor?
 - 2) Skulle Ni, för den händelse ett köp komme till stånd, vara hugad att fortfarande kvarstå såsom tidningens redaktör, och i så fall mot hvilket arvode och under hvilken kontroll?
- Med anledning af en i samma motion framkastad tanke, att Sverges allmänna folkskollärareförening äfven skulle utgifva en jultidning, får centralstyrelsen slutligen anhålla om benäget svar å ännu en fråga:
- 3) Skulle Ni vara villig att till Sverges allmänna folkskollärareförening öfverlåta de af Eder utgifna tidningarna »Jultomten» och »Tummeliten», och i så fall på hvilka villkor?

Stockholm den 1 november 1895.

Å centralstyrelsens vägnar:

J. J. Dalström,
t. f. ordförande.

Fridtjuv Berg,
sekreterare.

Till Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening.

Med anledning af en till centralstyrelsen ingifven motion har centralstyrelsen uti skriftelse af den 1 sisl. november anhållit om mitt svar å några frågor angående ifrågasatt inköp för föreningens räkning af mina tidningar. Då jag nu går att besvara dessa frågor, tillåter jag mig börja med en liten historik angående

Svensk Läraretidning.

Redan strax efter Sverges allmänna folkskollärareförenings bildande visade sig behovet af ett tidsningsorgan med liknande program som föreningens, en tidning, som ville söka främja föreningens utveckling och förfäktat lärarekårens intressen. En dylik skoltidning saknades vid den tiden i vårt land. Centralstyrelsen vågade emellertid ej ikläda sig risken för ett sådant tidsningsföretag.

Inseende behöfligheten af ett självständigt skolorgan för vårt land beslöt undertecknad, därtill uppmanad från flere håll, att börja utgifvandet af en dylik skoltidning. Många afrådande röster hördes emellertid. Ännu hade nämligen i vårt land ingen af folkskollärare utgifven tidning kunnat hålla sig uppe utan förr eller senare döta af brist på uppmuntran. Så här hette det exempelvis: »Den förskräckliga däsighet, som finnes inom kåren, gör, att skoltidningar med hållning icke hittills burit sig; de hafva alla dött af tvinsot.» »Bäst att vänta ett eller annat år.» »Afrådande och afstyrkande röster ha här (inom kretsen) låtit höra sig.» Trots dessa afrådande röster vågade jag ett försök. Så såg Svensk Läraretidning dagen.

Tidningen har nu fortgått under 14 år — en tiderymd längre än som förut blifvit beskärd någon veckoskoltidning i vårt land — och därunder sett sitt prenumerantantal år efter år ökad, på samma gång äfven tidningens omfång vidgats. Vid första årets slut hade tidningen 1,704 prenumeranter, sidotalet utgjorde 440. Vid det nu gångna 14:e årets slut hafva båda talen nära fördubblats. Prenumeranternas antal är i dag 3,308 och sidoantalet i den nu avslutade 14:e årgången 712. Ökningen så i ena som andra hänseendet har skett sakta men jämt.

Under de flydda 14 åren har Svensk Läraretidning tagit så godt som hela min tid och mina krafter i anspråk. I tidningen har jag nedlagt mina bästa tankar under de år, som måste anses vara mannens bästa. Arbetet har varit ansträngande, ej sällan gränsande till öfveranstängning. En »normalarbetsdag» på 17 å 18 timmar har vissa tider på året varit det vanliga, hvartill kommer, att under dessa 14 år jag aldrig haft i verklig mening ens 8 dagars ferier.

Under sådana omständigheter skulle ett utbyte mot en lugnare, mindre nervutsittande sysselsättning vara väl behöflig. Då centralstyrelsen frågar:

1) Om jag är villig att till Sverges allmänna folkskollärareförening sälja Svensk Läraretidning,

svarar jag därför ett obetingadt ja, så mycket hellre, som jag är viss, att tidningen i föreningens ägo allt fortfarande skulle komma att redigeras i samma anda som hittills.

2) På hvilka villkor skulle jag vara villig sälja tidningen?

frågar därefter centralstyrelsen.

Motionären beräknar, att om föreningen ägde tidningen, skulle den gifva »föreningen en årlig inkomst af 25 å 30,000 kr., kanske mera». Om man utgår från motionärens *lägsta* siffra, 25,000 kr., så representerar denna årsinkomst med nuvarande räntesatser (4 procent) ett kapitalvärde af 625,000 kronor. Ifall föreningen uppträder som spekulant på tidningen, är jag emellertid villig öfverlämna den mot *tionedelen* af nämnda belopp eller 62,500 kronor d. v. s. till öfver en half million (närmare 562,000 kr.) *lägre* pris än hvad motionären beräknat, att tidningen skulle vara värd i föreningens ägo. Det ifrågasatta priset motsvarar ju endast en årsinkomst af 2,500 kr. Med hänsyn till den risk jag ikläde mig vid tidsningsföretagets igångsättande, det arbete jag under de bästa åren af mitt lif nedlagt på tidningen och den ståndpunkt, till hvilken tidsningsföretaget uppbagts under min ledning, tror jag icke, att det af någon skall kunna sägas annat än att detta pris för en gammal, i full gång varande tidning med stadig prenumerations- och annonskundkrets är särdeles lågt. Att så är fallet framgår väl och bäst däraf, att om den af motionären beräknade *lägsta* vinsten afsattes endast under 2½ år, skulle tidningen vara till fullo betald och föreningen sedan ensam skörda hela vinsten.

Jag vill dock uttryckligen hafva betonadt, att det endast är i det fall, att föreningen uppträder som köpare till tidsningsföretaget, som jag är villig att sälja tidningen för nämnda pris.

Centralstyrelsen ifrågar vidare:

3) Om jag, för den händelse ett köp kommer till stånd, vore *hugad* att fortfarande kvarstå såsom tidningens redaktör.

Svar: Ja, om ingen för uppdraget lämpligare och mera hugad person är att tillgå, vill jag åtaga mig redaktörskapet.

4) I så fall mot hvilket arvode?

frågar därefter centralstyrelsen.

Svar: Mot det af motionären föreslagna arvodet har jag för min del intet att invända. Med nuvarande prenumerantantal skulle det blifva:

fast lön för intill 2,000 prenumeranter	3,000 kr.
återstående 1,300 prenumeranter å 1,75	2,275 »
	Summa 5,275 kr.

Måhända kunde snarare någon minskning häri ifrågasättas — åtminstone i det fall, att jag skulle utses till redaktör.

På centralstyrelsens nästa fråga:

5) Under hvilken kontroll?

kan jag däremot ej gifva ett för motionären så tillmötesgående svar. Jag finner mig nämligen icke kunna mottaga redaktörskapet på andra villkor, än att jag äger *fullständig* handlingsfrihet i *allt* hvad angår tidningens innehåll.

Med den lön, som motionären ifrågasätter för redaktionen, betviflar jag icke, att någon person skulle kunna upplettas, som vore villig åtaga sig redigeringen under öfvervakande af tre »censorer», som representera »så vidt möjligt olika åsikter inom föreningen». Men hvad jag betviflar är, att någon själfständig och inom tidsningsyrket förfaren man kan förmås åtaga sig redaktörskapet under dylika villkor.

Med afseende på det *ekonomiska* måste själfklart föreningen utöfva

kontroll, men då ekonomiens handhavande naturligtvis skulle överlämnas åt särskild ekonomidirektör och redaktören stå fullständigt fri från denna del af tidningens skötsel, behöfver ej jag yttra mig härom.

Jultomten.

Såsom torde vara centralstyrelsen bekant, har denna tidning tillkommit på grund af initiativ från Finland. En del af tidningens behållning utgick ock de första åren till ett välgörande ändamål i nämnda land.

Från och med 1893, då jag ensam ägde bestämmanderätt öfver tidningen, har vinstandelen utgått till resestipendier för lärare och lärarinnor i Sverige. Hittills hafva på detta sätt utgått resp. 1,000, 1,200 och 1,300 kronor.

Redan vid den tid, då stipendiet första gången bestämdes, anförtrödde jag åt några för Sverges allmänna folkskollärareförenings utveckling och för Jultomteföretaget intresserade föreningsmedlemmar de planer jag hade med afseende på Jultomten: att göra den till ett enande, sammanhållande band inom Sverges folkskollärarekår, särskildt Sverges allmänna folkskollärareförening, och för all framtid bereda föreningen en stadig och säker inkomst. På grund af förhållanden, som icke berott af mig, hafva emellertid dessa planer omintetgjorts.

Då nu centralstyrelsen frågar:

6) *Om jag är villig att till Sverges allmänna folkskollärareförening öfverlåta tidningarna Jultomten och Tummeliten,* så svarar jag, att jag naturligtvis härtill är mycket villig.

7) *I så fall på hvilka villkor?*

frågar sist centralstyrelsen.

Ett kontant pris ingick visserligen icke i de planer, jag för några år sedan hyste med afseende på Jultomten. Men då dessa planer nu grusats, torde det vid en öfverlåtelse af Jultomten på föreningen vara riktigt, att den åsättes ett pris; och det kan väl därvid icke anses för högt, om jag utgår från den inkomst *föreningen* har af Jultomten och Tummeliten. Af tidningarnas försäljningsmedel ställes i år ett belopp af 1,500 kr. till centralstyrelsens förfogande. Om nämnda belopp kapitaliseras efter nu gällande räntesatser, får man en summa af 37,500 kronor. För nämnda pris är jag villig till Sverges allmänna folkskollärareförening öfverlåta tidningarna Jultomten och Tummeliten, dock att föreningen tillika förbinder sig att till inköpspris öfvertaga ineliggande textbidrag och teckningar, som af mig blifvit inköpta för de ifrågavarande jultidningarna men ännu icke kommit till användning. Det ifrågavarande priset motsvarar som nämnt en årsinkomst af 1,500 kronor eller jämt det belopp, som i år från tidningarna öfverlämnats till centralstyrelsen.

Erbjudandet rörande de två jultidningarna gäller endast i det fall, att Svensk Läraretidning tillika inköpes.

För den händelse köp kommer till stånd, förbinder jag mig naturligtvis att icke uppsätta eller redigera någon tidning, som kan anses konkurrera med de ifrågavarande tre tidningarna.

Jag blefve tacksam, om jag erhöle svar å detta mitt anbud inom nästa års utgång, enär, om anbudet ej skulle leda till något resultat, jag

möjligen i stället söker förverkliga en sedan ett par år tillbaka hos mig närd tanke med afseende på mina tidningar — en tanke, som måhända realiserats redan under år 1896, därest centralstyrelsens förfrågan icke kommit emellan. Stockholm den 31 december 1895.

Vördsamast

Emil Hammarlund,

Utgifvare af Svensk Läraretidning,
Jultomten och Tummeliten.

Stockholm den 31 december 1895.

Folkskolläraren H. Herr Otto Carlsson, Här.

Enär centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening vid sitt årsmöte den 3 instundande januari kommer att behandla den af Eder insända motionen om anskaffande af ett eget tidningsorgan för föreningen, skulle undertecknad, som erhållit i uppdrag att förbereda och föredraga detta viktiga ärende, blifva Eder synnerligen tacksam, om jag med snaraste kunde hoppas få motse benäget svar på den skrifvelse, som centralstyrelsen för tvänne månader sedan härom till Eder aflåtit.

Å centralstyrelsens vägnar

Högaktningsfullt

Fridtjuv Berg.

Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening.

Härmed ber jag få erkänna, att jag mottagit centralstyrelsens skrifvelse af den 1 november 1895, äfvensom denna dag på middagen en påminnelse från centralstyrelsens sekreterare. Centralstyrelsen begär i sin skrifvelse en utredning. Tyvärr ha mina tre befattningar jämte efterhängset kommittéarbete hittills hindrat mig tillmötesgå centralstyrelsens uttryckta önskan om ett skyndsamt svar. Jag lofvar dock att under loppet af instundande vårtermin meddela de upplysningar, som för frågans utredande torde hafva den *största betydelsen*, fastän centralstyrelsen synes hafva förbisett dem.

Centralstyrelsen torde finna det helt naturligt, att, då motionen blifvit offentliggjord i »Svensk Läraretidning», jag äfven inför samma tidnings läsekrets önskar bemöta de anmärkningar, som kunna göras mot de i motionen gifna antydningarna. — Centralstyrelsen anmärker åtskilligt. Helt visst gifves det flera intresserade, som också observerat de anmärkta ofullständigheterna. Andra hafva kanske ej så djupt reflekterat öfver motionens innehåll och torde af denna anledning vara betjänade med, att frågan närmare *offentligen* skärskådas.

För den viktiga frågans klargörande inför alla intresserade torde det därför vara af högsta vikt, att de få del både af centralstyrelsens skrifvelse och svaret å densamma. Detta sker enligt min tanke bäst, om utredningen blir synlig i samma organ som motionen. Jag anhåller därför, att centralstyrelsen, så fort mitt svar kommit henne tillhanda, drager försorg om att såväl min utredning som centralstyrelsens skrifvelse blifva offentliggjorda i »Svensk Läraretidning».

I sammanhang härmed ber jag få spörja om centralstyrelsens myndighet öfver nämnda tidning.

Står »Svensk Läraretidning» till centralstyrelsens förfogande under *alla omständigheter och i alla frågor*, som röra Sverges allmänna folkskollärareförening?

Med hänvisning till allbekanta händelser under förra årets valstrid, hvilka icke gärna kunna vara centralstyrelsen obekanta och ej heller likgiltiga, ber jag få framställa äfven följande fråga.

Därest motståndarne till min motion skulle tillåtas att genom tidningen söka bereda denna betydelsefulla frågas fall, står det då i centralstyrelsens makt, och i så fall är centralstyrelsen villig att bereda mig eller någon annan för denna fråga intresserad föreningsledamot tillfälle att i rätt tid få gemälen införda i »Sv. Ltg»?

Jag anhåller att så fort som möjligt få ett afgörande svar å dessa frågor, emedan jag i min svarsskrivelse till centralstyrelsen icke kan undgå att beröra saken, då ju i motionen äfven denna sida af frågan är framhållen.

Stockholm den 2 januari 1896.
Högaktningsfullt
Otto Carlsson.

Till Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening.

Enligt oss lämnadt uppdrag hafva vi inhämtat hr Otto Carlssons svar på de frågor, centralstyrelsen i skrifvelse af den 1 sistl. november ställt till honom med anledning af hans motion om anskaffande af ett eget tidningsorgan för S. A. F. och i syfte att i och för en närmare utredning af denna fråga erhålla del af motionärens plan för den tilltänkta tidningsföretagets organisation, ledningen af detsamma samt dess ekonomiska förvaltning; och få vi här nedan meddela hr Carlssons till oss muntligt gifna svar rörande dessa frågor:

1) Förklarade hr C., att han icke ägde tillräcklig kännedom om de utländska tidningar, som ägas af lärareföreningar och att han icke heller ämnade förskaffa sig sådana, emedan han ansåge detta obehöfligt.

2) Uppgifter om den ekonomiska vinst lärareföreningar i andra land hafva af de tidningsorgan, som af dem ägas, sade sig hr C. dels icke kunna lämna, emedan han därom saknade kännedom, dels ansåg han obehöfligt att lämna dylika uppgifter, emedan de enligt hr C:s förmenande för den föreliggande sakens utredning saknade all betydelse, då det ej vore antagligt, att nämnda utländska tidningar hvilade på samma ekonomiska grund, hvarpå enligt hr C:s tanke det här ifrågasatta tidningsföretaget borde baseras.

3) Beträffande öfriga af centralstyrelsen till hr C. framställda frågor, sade han sig vara på det klara med dem och förklarade sig därför villig att lämna tydligt besked.

a) rörande den befogenhet med hänsyn till bestämmandet af tidningens riktning, som de af hr C. föreslagna censorerna skulle äga, och under hvilka former de skulle utföra sitt uppdrag;

b) rörande de garantier, som borde uppställas för att censorerna måtte komma att representera ej blott föreningens flertal utan därjämte alla öfriga pedagogiska meningsriktningar; och

c) huru med användande af censorsinstitutionen den vid redaktionsfrågor afgörande nödiga enheten, följdriktigheten och snabbheten skall kunna tillförsäkras tidningens ledning.

Den sista af de frågor, rörande hvilka centralstyrelsen enligt sin ofvan åberopade skrifvelse af den 1 november önskat inhämta hr C:s mening, nämligen

hvilka medel, som skulle användas för vinnande af duglig ekonomisk skötsel samt för åstadkommande af en ständig och verksam kontroll i detta afseende,

sade sig hr C. icke hafva närmare begrundat; men, då han ansåge, att centralstyrelsen rörande sakens ekonomiska sida förbisett det enligt hans förmenande viktigaste och väsentligaste, förklarade han sig vilja stå centralstyrelsen till tjänst med framläggande af en närmare detaljerad plan, utvisande huru det ifrågavarande företaget skulle ekonomiskt grundas samt dess antagliga bärighet.

På framställd anbållan att med allra snaraste erhålla samtliga ofvan angifna af hr C. utlofvade upplysningar för att få hela denna fråga, så långt möjligt vore, så fullständigt utredd, att den kunde i centralstyrelsens årsmeddelande för 1896 framläggas inför kretsarna af Sverges allmänna folkskollärareförening och underställas deras beslut, svarade hr C., att, ehuru han väl genomtänkt de förhållanden, som af centralstyrelsens ofvan angifna frågor berördes, han dock allra tidigast den 15 nästa mars kunde vara färdig med det äskade svaret, dels på den grund, att han af andra arbeten vore förhindrad att dessförinnan utarbета svaret, dels emedan det visat sig, att man behöfde vara försiktig, då man hade med centralstyrelsen att göra. Herr Carlsson uttalade dessutom sin förvåning öfver att centralstyrelsen enl. hans förmenande syntes brådska med denna frågas utsändande, hvarmed väl, menade hr C., kunde hafva anstått ännu ett år.

Då det oss meddelade uppdraget i hvad det innefattar en vidare utredning af huru det påyrkade tidningsföretagets organisation enligt motionärens mening skulle blifva beskaffadt, förutsätter de af hr C. sålunda utlofvade upplysningarna, få vi framdeles, då dessa upplysningar till centralstyrelsen inkommit och vi af desamma erhållit del, fullgöra vårt vidare uppdrag i bemälda hänseende. Stockholm den 7 januari 1896.

J. Gust. Söderberg.

J. Johansson.

J. J. Dalström.

Till Folkskolläraren H. Herr Otto Carlsson, Stockholm.

Som bekant har centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening vid sitt sammanträde i början af året beslutat att till behandling i kretsarna under innevarande år utsända det af Eder väckta förslaget angående åstadkommande af ett tidningsorgan för nämnda förening. Under tecknade hafva erhållit uppdrag att skyndsamt förbereda ärendet. Därvid är det oss angeläget att samarbeta med motionären. Vid företagets diskuterande i kretsarna torde vissa frågor framställas, hvilka icke kunna besva-

ras i själfva motionen, frågor rörande såväl tidningens redigering som dess ekonomiska förvaltning o. s. v. Det kan ju icke begäras, att en i alla detaljer utarbetad plan skall föreläggas, men man kan likväl vilja veta, huru motionären och centralstyrelsen tänkt sig det ena eller det andra.

Vi antaga, att vid öfverläggningen förslag till svar å här nedan uppställda spörsmål äro önskvärda. Då vi för någon tid sedan, enligt uppdrag af centralstyrelsen, besökte Eder för att anhålla om behöfliga uppgifter, lofvade Ni att lämna sådana, ehuru Ni ej såg Er i stånd att göra det inom kortare tid. Då vi nu sökt inskränka de önskade upplysningarna till kortfattade svar på vissa bestämda frågor, äro vi förvissade om, att Ni ofördröjligen skall kunna stå oss till tjänst. Såsom förut är antydt, måste det anses af vikt för sakens skull, att förslag, som kunna uppställas med ledning af de önskade svaren, öfverensstämma med syftet i själfva motionen.

Finner Ni icke skäligen att afgifva svar på alla de framställda frågorna, äro vi tacksamma för besvarandet af några bland dem.

Göteborg den 18 januari 1896.

Lidköping den 21 januari 1896.

Stockholm den 28 januari 1896.

Johs. Johansson.

J. Gust. Söderberg.

J. J. Dalström.

A). *Angående tidningens redigering.*

Af hvilka skall redaktören utses — af kretsarna inom Sverges allmänna folkskollärareförening, af deras ombud, af centralstyrelsen, af ett inom Sverges allmänna folkskollärareförening bildadt tidningsbolag eller af bolagsstyrelsen? För hur lång tid skall redaktören väljas? Af hvem eller hvilka skola censorena väljas? På hvilket sätt skola de väljas, på det de skulle kunna representera olika åsikter inom Sverges allmänna folkskollärareförening? Skulle måhända olika grupper inom föreningen välja hvar sin censor? Hvar skola censorerna vara bosatta? Skola censorena öfvervaka allt, som inflyter i tidningen, eller blott tjänstgöra i tvistiga fall? Skall hvar och en af censorerna hafva afgörande myndighet (t. ex. på ett visst meningsområde), eller skola de samråda, öfverlägga och votera om ärenden, som hänskjutas till deras afgörande? För hur lång tid skola censorerna väljas?

B). *Angående tidningens ekonomi.*

I fall ett tidningsbolag bildas, måste ju en styrelse utses? Hvar skall den hafva sitt säte? Hvem skulle utse denna styrelse, i fall bolaget kommer att omfatta en del af kretsarna inom Sverges allmänna folkskollärareförening? Skulle redaktören åläggas att äfven sköta kassa och räkenskaper, eller skall särskild kassör utses? På hvad sätt skall kassören väljas? På huru lång tid? Huru skall den ekonomiska förvaltningen kontrolleras? På hvad sätt skola revisorerna väljas?

C). *Allmänna frågor.*

På hvilket sätt skulle tidningen blifva ett organ för Sverges allmänna folkskollärareförening, ifall den uppsättes af ett bolag inom föreningen? I hvilket förhållande skulle centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening stå till tidningsföretaget a) med afseende på tidningens redigering? b) med afseende på den ekonomiska förvaltningen och den möjliga afkastningen? Är det motionärens mening, att Sverges allmänna folk-

skollärareförening skall sätta ett tidningsföretag i verket, äfven om föreningen icke kan förvärfva Svensk Läraretidning, i hvilket fall den nya tidningen alltså skulle konkurrera med de förutvarande skoltidningarna? På hvilket sätt skulle förekommas, att ett Sverges allmänna folkskollärareförenings tidningsorgan, för hvilket naturligtvis så väl föreningen i sin helhet som hvarje dess medlem i viss mån blefve ansvarig, genom frambärande af motsatta uttalanden icke blott i mindre betydande saker utan äfven i stundom uppkommande brännande frågor, icke skall vålla betänkliga slitningar inom föreningen samt alltså motverka dess ändamål — för så vidt nämligen att tidningen skall vinna anseende som ett pressorgan och ej blott betraktas som en indifferent breflåda? På hvad sätt skall den kommitté af fem personer, hvilken föreslås i motionen, utses?

Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening.

Mot förmodan har det lyckats mig att redan nu få färdigt konceptet till svar å centralstyrelsens skrifvelse af den 1 nov. förra året. Ämnet är emellertid så vidt mfattande, att svaret blifvit betydligt långt. Enligt verkställd beräkning komme det att omfatta ungefär 10 spalter petittryck i »Sv. Ltg». I årsskriften af 1894 skulle det med användande af »Sv. Ltg» petitstilar kommit att upptaga 12 å 13 sidor. Konzeptets längd gör, att jag ej vill underkasta mig arbetet med dess renskrifvande, förr än jag fått veta, om centralstyrelsen anser skrifvelsens längd komma att utgöra hinder för densammans ordagranna återgifvande i årsskriften eller i »Sv. Ltg». Framställningens form är sådan, att centralstyrelsen af densamma ej torde få anledning anse skrifvelsens offentliggörande olämpligt. För att gifva centralstyrelsen en öfversikt af skrifvelsens innehåll meddelas här rubrikerna å dess olika afdelningar. Efter en kort inledning framställas

1. *Utländska läraretidningars betydelse för frågan;*
2. *Omständigheter, som måste hafva afgörande betydelse;*
3. *Aktie-idén;*
4. *Begynnelsekapitalet;*
5. *En jultidning;*
6. *Tablå öfver de föreslagna tidningarnas årliga inkomster och utgifter;*
7. *Föreningen bör ha befogenhet öfver tidningen;*
8. *Kommitterades 22:a fråga;*

(Frågan har följande lydelse: »På hvilket sätt skall förekommas, att ett S. A. F:s tidningsorgan, för hvilket naturligtvis såväl föreningen i sin helhet som hvarje medlem i viss mån blifver ansvarig, genom frambärande af motsatta uttalanden icke blott i mindre betydande saker utan äfven i stundom uppkommande brännande frågor, icke skall vålla betänkliga slitningar inom föreningen samt alltså motverka dess ändamål — för så vidt nämligen, att tidningen skall vinna anseende som ett pressorgan och ej blott betraktas som en indifferent breflåda?»)

9. *Censuren;*
10. *Tidningens styrelse och ekonomiska skötsel;*

11. Den föreslagna kommittén;
12. Centralstyrelsen kontra motionen.

Under sistnämnda rubrik kritiseras allvarsamt centralstyrelsens sätt att behandla frågan. Rubriken angiver, att centralstyrelsen framställs såsom motståndare till frågan, och jag tror mig kunna förebibringa fullgiltiga skäl för detta påstående. Önskar centralstyrelsen emellertid, att denna sida af saken ej vidröres, så skall jag, om centralstyrelsen gör anhållan därom, icke taga med denna del af svaret. Denna direkta kritik skulle komma att omfatta ungefär i spalt petit i »Sv. Ltg». Om centralstyrelsen vill ha den med, anhålles att den icke må publiceras annat än i samband med det fullständiga återgifvandet af svarsskrifvelsens öfriga innehåll.

Stockholm den 3 mars 1896.

Högaktningsfullt
Otto Carlsson.

Stockholm den 10 mars.

Folkskolläraren H. Herr Otto Carlsson, Här.

Med anledning af Eder senaste skrifvelse, för hvilken jag härmed tackar, får jag meddela, att centralstyrelsen beslutat i årsskriften intaga Edert svar å dess förfrågningar af den 1 november förlidet år. Kan detta svar ej gifvas på mindre än 13 sidor petit, så är därvid intet att åtgöra. Centralstyrelsen måste naturligtvis önska, att Eder belysning af saken blifver så belysande som möjligt, hvadan det säger sig själf, att den icke kan framställa den af Eder ifrågasatta anhållan med afseende på afdelningen »Centralstyrelsen kontra motionen».

Högaktningsfullt
Fridtjuv Berg,
Centralstyrelsens sekreterare.

Till Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening.

Centralstyrelsen har i skrifvelse af den 1 nov. 1895 anmodat mig lämna upplysningar, som skulle kunna närmare belysa de antydningar, hvilka i min motion om ett eget tidningsorgan för S. A. F. blifvit gjorda. Ehuru det förefaller mig, som om centralstyrelsen, ifall den ville, borde kunna vara kompetent att själf besvara de framställda spörsmålen, vill jag dock »för sakens skull» tillmötesgå centralstyrelsens begäran, i hvad den rör sådant, som jag i förevarande fråga anser för närvarande vara verkligen nödigt. Då kommitterade för frågans förberedande inom centralstyrelsen — förmodligen å centralstyrelsens vägnar — i särskild skrifvelse dels upprepat de gjorda spörsmålen, dels framställt nya, har jag ansett lämpligast att i en och samma skrifvelse besvara de gjorda förfrågningarna.

Utländska läraretidningars förhållande till frågan.

Först begär centralstyrelsen en utredning om utländska lärareföreningars tidningar och »antager», att jag på kannedom om »de goda ekonomiska resultat», dessa tidningar lämna, grundat min beräkning öfver behållningen

af de föreslagna tidningarna. Centralstyrelsen torde emellertid uppmärksamma, att intet uttryck i motionen gifver anledning till ett dylikt »antagande».

Hänvisningen till utländska lärareföreningar, hvilka själfva äga sina tidningar, har blifvit gjord, emedan jag antagit, att, då de äsyftade föreningarna måste finna det fördelaktigt hafva denna viktiga del af sin verksamhet ordnad på det angifna sättet, detta borde kraftigt mana oss öfvertänka, om förhållandena här hemma numera vore sådana, att äfven vår förening kunde ha fördel af en dylik anordning. Att det angifna sakförhållandet skulle kunna vara af någon större betydelse för frågans klargörande, såsom centralstyrelsen synes mena, har jag ej velat säga. Isynnerhet gäller detta om de goda eller dåliga ekonomiska resultat, de äsyftade tidningarna lämna sina ägare. Vid närmare öfvertänkande (»genomtänkande») torde nog också centralstyrelsen inse, att, om en utländsk lärareförenings tidning lämnar ekonomisk vinst, så bevisar det bara, att inom den förening intresset för tidningen bland föreningsmedlemmarne är vaket samt ledningen duglig. Går en dylik tidning med förlust, ja, då bevisar det, att inom föreningen en brist i bägge eller ettdera af dessa afseenden föreligger.

En utredning, som ville ådagalägga, att utländska föreningars vinst eller förlust på sina tidningar skulle vara vägledande i föreliggande fall, kan blifva tillfyllestgörande endast, om den visar,

att inom vårt land och vår förening förhållandena med afseende på tidningars utgifvande äro i alla väsentliga afseenden lika med motsvarande förhållanden i de jämförda länderna;

att de utländska föreningarnas tidningar hvilat på den ekonomiska grundval, hvilken i motionen är framhållen såsom mest lämplig för det projekterade företaget;

att de utländska föreningsorganens redaktionella och ekonomiska ledning är jämnod med den, det ifrågasatta organet skulle kunna få hos oss;

att de kombinationer med andra tidningsföretag, som i motionen antydas, äfven i utlandet förefinnas.

Ehuru jag i föreliggande fall — således i motsats till centralstyrelsen — anser, att de utländska läraretidningarnas ekonomiska ställning icke kan hafva någon betydelse såsom belysande exempel, vill jag dock — särskildt med hänsyn till den missuppfattning, som kunde föranledas af en uppgift i »Sv. Ltg» n:o 6 för i år rörande Danmarks Lærerforenings utgifter för år 1895 — göra några erinringar.

»Danmarks Lærerforening» är, som bekant, i fråga om medlemsantal och föreningsutgifter ungetärligen likställd med »S. A. F.». »Sv. Ltg:s» redaktion anmärker, att af den danska föreningens utgifter kommer ett »tillskott» å 3,871: 43 kronor på föreningsorganets lott. Många ha genom detta meddelande fått den uppfattningen, att tillskottet från föreningen utgjort ett plus till de af medlemmarne erlagda prenumerationsavgifterna. Red. har egendomligt nog glömt upplysa, att för detta »tillskott» har hvar och en af föreningens 5,204 medlemmar tidningen »gratis». Årsavgiften utgör för hvarje medlem 1 krona.

Den danska föreningstidningen meddelar äfven sådana uppgifter, som hos oss upptagas i årsskriften, hvadan våra kamrater i Danmark bespara sig utgifterna för en dylik.

Om från den danska föreningens »tillskott» till »Medlemsbladet» drages utgifterna för en årsskrift af samma storlek som vår, återstå 2,774: 82 kr., det vill säga pr år och medlem 53 öre för en 8 + 4 (= 12) sidig pedagogisk tidskrift, omfattande omkring 300 sidor.

För att en hvar af vår förenings medlemmar skulle ägt förmånen hafva en pedagogisk tidning, som tillika gör tjänst som föreningsorgan, hade för 1895 måst betalas föreningsutgifter proportionsvis större än den danska föreningens — plus ett »tillskott» af 18,805: 50 kronor till »Sv. Ltg» ägare: föreningsutgifter alltså in summa kronor 24,436: 48. För närvarande utgör föreningsmedlemmarnas och kårens »tillskott» till »Sv. Ltg» blott något öfver 11,000 kr.

Omständigheter, som måste hafva afgörande betydelse.

Centralstyrelsen har framställt frågor, hvilkas besvarande, den menar, skulle blifva belysande i föreliggande ämne. Centralstyrelsen har likväl glömt de allra viktigaste spörsmålen. Jag ber att i alla fall med några ord få beröra dem.

Af *afgörande* betydelse måste det anses vara, om en undersökning kan visa,

att inom vårt eget land och speciellt inom vår kår och vår förening förefinnes ett *intresse* starkt nog att ekonomiskt uppbära en pedagogisk tidskrift, samt att, om ett sådant intresse är till finnandes, det också gifves exempel på en *ledning*, som förstår sig göra till godo detta intresse.

För den, som är oviss, huru dessa spörsmål skola besvaras, hänvisas dels till de inom vårt land utkommande skoltidningarnas prenumerationssiffror, dels till den förteckning öfver »Svensk Läraretidnings» spridning, hvilken finnes införd i n:o 22, årg. 1895, af nämnda organ. »Näppeligen finnes väl *någon tidning* i vårt land, som är proportionsvis spridd på så många olika orter», säger i samma nummer nämnda tidnings redaktion, och denna bör väl i detta fall kunna anses känna ställningen.

Om det således får anses bevisadt, att intresse för dylik tidningsläsning inom föreningen och kåren förefinnes, samt om det också visat sig, att inom kåren och föreningen krafter finnas, som förstått taga vara på detta intresse (Sv. Ltg:s spridning torde ådagalägga detta), så synes det helt naturligt, att föreningen såsom sådan borde söka taga detta intresse och dessa krafter i sin tjänst samt göra sig själf till godo de fördelar, som genom ett dylikt arrangement kunde beredas henne.

Att det blifvande organets egenskap af förenings- eller bolagstidning i och för sig skulle kunna verka hindrande för tidningens framgång, torde ingen på allvar vilja påstå. De flesta och största af våra dagliga tidningar äro ju bolagstidningar. De sakna dock alla den styrka, som ligger i, att en stor förening står bakom bolaget. Än mer, de måste reda sig utan den utomordentliga, i alla landsdelar spridda, af öfver 5,000 bolagsmedlemmar bestående agentur, som den ifrågasatta tidningen skulle få.

Aktie-idén.

Centralstyrelsen har måhända lagt märke till, att af motionens många antydningar till anskaffande af begynnelsekapital särskildt framhållits förslaget om ett aktiebolags bildande.

Delägare i detta bolag borde blifva:

- 1:o *föreningen*, som kunde nedlägga åtminstone en del af sitt kapital i aktier;
- 2:o *kretsarna*, hvilka genom de enskilda kretsmedlemmarnas sammanskott borde kunna bli ägare af en eller flera aktier samt
- 3:o *enskilda föreningsledamöter*.

Motionen åsyftar, att tidningen i framtiden helt och hållet skulle blifva *föreningens egendom*, icke bolagets. Bolaget skulle blott hjälpa föreningen sätta företaget i gång. Aktieägarna finge som ersättning härför utdelning af möjligen uppkommande vinst eller i vissa fall kanske blott ränta på sina utsatte kapital. Så fort föreningen funne tidpunkten lämplig och vore i stånd inlösa aktier, borde detta ske. Härvid borde aktier, tillhörande enskilda medlemmar, först utlottas. Aktieteckningen finge naturligtvis ske under här antydda förutsättningar. Ett dylikt bolag, tror jag, skulle blifva ett det kraftigaste stöd för tidningen. Hvarje krets och föreningsmedlem borde kunna vara villig förbinda sig stödja företaget, äfven om aktier ej tecknades. Den penningevinst, som kunde erhållas på företaget, komme ju till största delen ett *ideellt ändamål* till godo. Helt säkert äro de tidningsföretag lätt räknade, hvilka vid sin begynnelse haft en solidare bas.

För att göra kretsarna mera intresserade för aktieteckning vore det helt visst fördelaktigt, om de blefve försäkrade att under ett eller annat *totalt* år för egen räkning få behålla den vinst, som utfölle på deras aktier. De på så sätt erhållna medlen kunde användas till exempel för upprättande af *pedagogiska kretsbibliotek*, hvarigenom ju ett af föreningens syftemål skulle verksamt främjas.

Att börja med vore det helt visst till stor fördel för tidningens spridning och däraf beroende annonstillopp, att föreningen för egen räkning ägde så få aktier som möjligt. Den borde därför inbjuda äfven enskilda föreningsmedlemmar till aktieteckning samt låta dessa få antingen hela eller kanske blott en viss procent af vinsten, tills aktien inlöstes. Erhölle de hela vinsten, skulle detta helt visst sporra till lifligare agitation för tidningen. Å andra sidan vore det bra, om inkomsten af tidningen till så stor utsträckning och så snart som möjligt komme föreningen till godo.

Måhända vore det ej ur vägen göra lämpliga betingelser mot, att aktierna samlades på ett färre antal händer, än som kunde blifva nödvändigt. Af vikt vore ock, att aktierna blefve så små, som lag tillåter.

Genom här antydda anordning finge föreningen såsom sådan visserligen ej så stor inkomst af sin tidning, men afkastningen komme i alla händelser dels *kretsarna*, dels *ett flertal* enskilda föreningsmedlemmar till godo, hvilket, så länge tidningen äges af en enskild affärsman, naturligtvis aldrig kan bli fallet.

Vunne aktieidén, sådan den här ofvan antydts, allmän tillslutning inom föreningen, skulle därmed utom andra fördelar äfven vinnas:

- 1) fullständig trygghet mot konkurrens;
- 2) ett intensivt intresse bland föreningsmedlemmarna för organet, hvarigenom dess större spridning skulle verksamt främjas;
- 3) ett lifligare intresse för föreningens angelägenheter i allmänhet samt
- 4) ännu ett sammanhållande band mellan föreningens ledamöter.

Begynnelsekapital.

Motionen angifver såsom behöfligt begynnelsekapital 15,000 kronor. Härvid må ihågkommas, att denna summa angifvits under förutsättning, att föreningen skulle söka komma i besittning af någon af de förut befunliga skoltidningarna, »Svensk Läraretidning» eller »Folkskolans Vän». Då centralstyrelsen emellertid redan erhållit löfte, att föreningen under vissa villkor kunde få öfvertaga »Sv. Ltg», förmodar jag dessa villkor vara så beskaffade, att något hänvändande annanstädes icke lär komma i fråga. Med hänsyn till de små ekonomiska förhållanden, under hvilka vi lärare existera, har jag trott mig böra stanna vid den ofvan angifna summan. — Betraktas frågan ur *ren affärssynpunkt*, må besinnas:

- att föreningen bör köpa så billigt som möjligt;
- att hon därför i första rummet bör söka komma i besittning af den tidning, som står i största beroende af henne, och som under de gångna åren dragit de största fördelarna af föreningen;
- att köparens position i sistnämnda fall ju är så öfverlägsen säljarens, att den senare, snart sagdt, måste nöja sig med, hvad köparen anser sig ha råd betala.

I närvarande stund anses den föreningen erbjudna tidningen vara värd kanske hundratusentals kronor. Om föreningen beslutar sig för att uppsätta ett eget organ eller lyckas inköpa »Folkskolans Vän», så äro därmed konjunkturerna så förändrade, att tidningens värde för ägaren blifvit betydligt reduceradt. Med dessa fakta må säljaren räkna och sätta sina anspråk därefter. Det är helt enkelt *onödigt*, att föreningen genom köp af en förut befunlig skoltidning nedlägger något *större* kapital, då, om en alldes ny uppsattes, denna kunde sättas i gång för två å tre tusen kronor. Att dock ett anbud kan göras, är ur flera synpunkter försvarligt.

Om föreningsmedlemmarna skulle finna det alltför vågadt inlåta sig på aktieteckning, angifver motionen höjandet af årsafgiften såsom en annan utväg för erhållande af nödigt begynnelsekapital. Äfven detta förslag är framställt under samma förutsättning som det förra, nämligen att föreningen skulle inköpa en af de nämnda tidningarna. Vill föreningen ej göra detta, behöves i och för denna sak ej *ett öres* uttaxering af föreningsmedlemmarna, enär föreningen redan har ett kapital, mer än tillräckligt för att sätta företaget i verket.

En jultidning.

I motionen antydes såsom en naturlig kombination med förslaget, att en jultidning också utgåfves. Ehuru jag att börja med var oviss om, af hvilken art denna borde vara, har jag vid närmare öfvertänkande funnit, att det vore bekvämast och helt visst lämnade den största behållningen till föreningskassan, om den blefve en jultidning, hufvudsakligen afsedd för folkskolebarnen, efter mönstret af ett par privata företag i denna riktning.

Om alla föreningsmedlemmar, från förenings- och centralstyrelseordföranden till den ringaste af oss menige, efter bästa förmåga söka stödja en dylik tidning, så skall företaget förvisso lämna föreningskassan en betydlig inkomst.

Tablå öfver de föreslagna tidningarnas årliga inkomster och utgifter.

Då föreningen måhända kommer att uppsätta en tidning eller köpa en henne erbjuden, måste det naturligtvis vara af största vikt att något så när

veta, hvilka utgifter hon kan behöfva underkasta sig i och för denna sak, äfvensom hvilka inkomster hon kan ha att påräkna af tidningen. För att gifva en liten inblick i, huru de föreslagna tidningarnas ekonomi skulle kunna gestalta sig, har jag därför, ehuru centralstyrelsen ej begärt det, med ledning af dels »Svensk Läraretidning» och »Folkskolans Vän», dels de ofvannämnda jultidningarna uppställt ett par tablåer däröfver. Jag har vid denna beräkning rädfört mig med ett par erfarna tidningsmän samt hört mig för hos författare, konstnärer, klichéanstalter, boktryckare, bokhandlare, pappersbruk och härvarande pappersgrossörer, postverket, nuvarande och f. d. medarbetare i »Sv. Ltg», m. fl.

Innan jag likväl framställer tablåerna, skall jag be få delgifva centralstyrelsen och kretsarna ett utdrag ur det ena af de två kostnadsförslag, som jag låtit upprätta.

»En veckotidning i likhet med »Folkskolans Vän» n:o 4 (1896, 12-sidig), innehållande 1,434 rader borgis och 1,894 rader petit — 3,000 ex. upplaga.	
Sättning och ombrytning	Kr. 73: 44
Tryckning 6,000 à 4 kr. pr mille	» 24: —
Papper 4 ¹ / ₂ ris, vägende 19 kg. à 42 öre pr kilo och liknande	
Svensk Läraretidnings	» 35: 91
5 % afgång därå	» 1: 80
Falsning för 3,000 ex.	» 7: 25

142: 40

För sättning beräknas 1: 92 pr 100 rader borgis och kr. 2: 16 pr 100 rader petit.»

Det angifna numret af tidningen »Folkskolans Vän» innehåller rätt mycket af den *dyraste stilsorten* (då det gäller sättning och ombrytning) och har just af denna anledning ansetts lämpligt som grund för den verkställda beräkningen. Papperet är lika med »Svensk Läraretidnings» för 1896.

Den föreslagna läraretidningens årliga utgifter skulle alltså kunna blifva: 52 nummer à 3,300 exemplar af en 12-sidig veckotidning i

»Sv. Ltg» format och med samma slags papper i och för sättning, ombrytning och tryckning omkring	Kr. 5,573: 36
Papper 257 ² / ₅ ris, vägende 4,890,6 kg. à 42 öre	» 2,054: 05
D:o 5 % »afgång» därå	» 102: 70
Falsning	» 414: 70
Textbidrag (beräknade efter »Sv. Ltg» för 1894)	» 1,000: —
Redaktörens lön	» 3,000: —
Arvode till biträden (enligt mönstret)	» 800: —
Arvode till två kassakontrollanter	» 500: —
Lokalhyra	» 700: —
Postverket	» 1,056: —
Annonsrabatt efter öfverhufvud 10%	» 1,440: —
Diverse utgifter	» 300: —

Kronor 16,940: 81

Saldo Kronor 9,009: 19

Summa Kronor 25,950: —

Tidningen skulle kunna erhålla följande årliga inkomster:	
3,300 prenumerationsavgifter à 3,50	Kr. 11,550
Annonser (jämför »Sv. Ltg» för 1894!)	» 14,400
	25,950

Förutsatt att den föreslagna jultidningen omfattades med samma intresse som »Jultomten», skulle hennes ekonomi erhålla följande utseende:

Årliga utgifter för en upplaga af 175,000 exemplar (sidantal, papper och utstyrsel för öfrigt lika med »Jultomten» för 1894):	
Sättning och ombrytning	Kr. 94: 84
Tryckning	» 1,925: —
Papper 350 ris, vägande 10,500 kg. à 49 öre	» 5,145: —
D:o 5 % »afgång»	» 257: 25
Falsning, häftning och skärning	» 496: 77
Textbidrag	» 1,500: —
Teckningar	» 800: —
Klichéer	» 400: —
Bokhandlareprovision (30,000 ex. à 33 %/o)	» 2,475: —
Kostnad för tidningarnas utsändande	» 3,000: —
Tentem åt redaktören $\frac{1}{3}$ öre pr ex.	» 583: 33
10,000 friexemplar	» 452: 50
Diverse utgifter	» 100: —

Kronor 17,229: 69

Saldo kronor 19,270: 31

Summa kronor 36,500: —

Årliga inkomster:	
145,000 ex. à 20 öre	Kr. 29,000: —
30,000 ex. à 25 öre (afsedda till försäljning genom bokhandeln)	» 7,500: —
	Summa kronor 36,500: —

Alltså för båda tidningarna i runda tal:

Vinst å läroretidningen	Kr. 9,000: —
D:o » jultidningen	» 19,000: —
	Kronor 28,000: —

Öfver den föreslagna barntidningen har ingen beräkning verkställts, emedan detta i frågans nuvarande läge torde vara obehöfligt.

Vid här ofvan gjorda beräkning är att märka, att den ej blifvit verkställd för ett med hänsyn till läroretidningens annonstillopp och redaktionskostnader så gynnsamt år som *mötesåret* 1895. Äfven må ihågkommas, att, om föreningen beslutar dessa tidningars uppsättande, slutsummorna för de årliga kostnaderna naturligtvis ej behöfva erläggas vid företagets början.

I den hittills såsom föreningsorgan ansedda tidningen ha mestadels som medarbetare tjänstgjort för sitt »oegennyttiga arbete» inom föreningen vitsordade föreningsmedlemmar. Då det ju ligger nära till hands tänka, att den nämnda tidningen blir föreningens egendom, och att samma föreningsledamöter äfven då vidblifva sitt medarbeterskap, har jag ej ansett mig kunna förutsätta, att de åsyftade medlemmarna skulle vilja mottaga kontant ersättning pr spalt för *alla* sina bidrag. I synnerhet gäller detta om de artiklar,

som förfäktat åsikter, hvilkas värde för skolan och kåren ännu är lifligt om-diskuteradt bland lärarne. Jag har alltså förutsatt, att många textbidrag till föreningstidningen skola lämnas gratis, och att de, som betalas, ersättas efter den billiga taxa, hvilken varit gällande för den föreningen erbjudna tidningen.

Jämförelsen med de antydda tidningarna måste också i någon mån blifva vilseledande, enär dessa med hänsyn till spridning, annonsering m. m. helt naturligt ej kunna ha samma fördelar, som föreningens tidningar skulle kunna erhålla. Föreningstidningarna skulle, om ledningen vore god, och föreningsmedlemmarna ville det, öfverflygla alla försök till konkurrens. Inom föreningen borde de till och med ha utsikt att blifva utan konkurrenter. I alla händelser berodde det på föreningsmedlemmarna själfva, om några konkurrensförsök skulle ha framgång.

Med det hittills anförda tror jag mig hafva ådagalagt:

- 1) att intresse för pedagogisk tidningsläsning inom kåren och S. A. F. till den grad förefinnes, att en pedagogisk tidsskrift, utgifven af S. A. F., mycket väl kunde ekonomiskt bära sig;
- 2) att inom föreningen äfven finnas redaktionella krafter, hvilka visat sig förstå taga vara på detta intresse;
- 3) att föreningen redan har eller kan anskaffa kapital att sätta företaget i verket;
- 4) att tidningarna åtminstone inom föreningen borde kunna blifva tryggade för konkurrens.

Föreningen bör ha befogenhet öfver tidningen.

Ehuru den ekonomiska sidan af föreliggande fråga är betydelsefull nog, är hon dock icke den viktigaste. Viktigare än allt annat är väl dock, att föreningen äger garanti för, att hon har ett ord att säga öfver den tidning, som för hennes talan inför allmänheten. Såsom det för närvarande är ställt, saknar hon hvarje befogenhet öfver detta organ. Detta påstående är ej ett påhitt af undertecknad. Centralstyrelsens kommitterade för utredning af förevarande ärende ha på tillfrågan enstämmigt förklarat, att icke ens centralstyrelsen kan disponera tidningens spalter i alla frågor, som angå föreningen, mycket mindre då enskilda föreningsmedlemmar. Äfven om den åsyftade tidningens redaktion högtidligen förklarade sig vilja under alla omständigheter stå till föreningens tjänst, så *finnas inga och kunna icke finnas några garantier* för att detta löfte blir hållet. Tidningen kan t. ex. genom dödsfall eller af annan orsak öfvergå i andra händer. Äfven kunde mellan centralstyrelsen eller föreningen och tidningens redaktion en konflikt i en viss fråga uppkomma, hvarigenom det blefve redaktionen svårt att opartiskt hålla sitt löfte. Centralstyrelsen i sin helhet har icke heller kunnat eller velat jakande besvara min i skrifvelse af den 2 januari detta år gjorda förfrågan angående denna sak.

Att det dock är af största vikt, att tidningen i föreningsfrågor står öppen för såväl centralstyrelsen som enskilda föreningsmedlemmar, torde ligga i öppen dag. För att anförda ett exempel:

Såsom det för närvarande är ställt, kan ju redaktionen genom tidningen enväldigt behärska valen till centralstyrelse, hvarigenom denna i viss mån blir beroende af tidningen eller åtminstone måste känna sig denna förbunden. Centralstyrelsen kan härigenom i en viss fråga (t. ex. en sådan som

den föreliggande) komma i frestelse att taga mera hänsyn till ett privatintresse än föreningens sannskyldiga bästa. I synnerhet måste detta blifva fallet, om några centralstyrelseledamöter såsom betalade medarbetare stå i förbindelse med den privata tidningens redaktion, under det andra måhända ha denna redaktions partiska hållning i valfrågan att tacka för sitt förtroende. Centralstyrelsen torde medgifva, att en föreningsstyrelse i dylik ställning icke gärna vis à vis tidningsredaktionen kan anses ojäfvig i alla frågor, som röra föreningen.

Kommitterades 22:a fråga.

Centralstyrelsens kommitterade ha i sin 22:a fråga framställt följande spörsmål: »På hvilket sätt skall förekommas, att ett S. A. F:s tidningsorgan — — genom frambärande af motsatta uttalanden icke blott i mindre betydande saker utan äfven i stundom uppkommande brännande frågor, icke skall vålla betänkliga slitningar inom föreningen samt alltså motverka dess ändamål — — ?». Härpå kunde kort och godt svaras: endrätten inom föreningen bör väl ej stå i större fara inför en *skriftlig* diskussion än inför den *muntliga*, som förekommer vid kretssammanträdena och de stora skolmötena. Konsekvensen af den tankegång, som ligger till grund för de i frågan uttalade farhågorna, fordrar, att föreningen i »brännande frågor» frän-säger sig äfven den *muntliga diskussionsrätten* och inskränker sig att endast acceptera, hvad dess ordförande finner lämpligt förelägga henne (och centralstyrelsen), eljes »kunna inom föreningen» (och centralstyrelsen) »genom motsatta uttalanden betänkliga slitningar vållas och hennes ändamål motverkas».

Enigheten inom en organisation kan åtminstone till skenet upprätthållas genom att med maktmedel (äfven en tidning kan ju vara ett sådant) kväfva den fria diskussionen. Hela stater styras ju efter denna grundsats. Ännu lättare bör det då kunna gå för sig med S. A. F. Emellertid är den s. k. enade öfvertygelse, som på dylikt sätt framarbetas, enligt min mening af föga värde. Tvärtom torde det vara till hvarje organisations fördärf, om den kväfver saklig kritik och opposition. Det är väl också endast feghetens och skugggrädsans banérförare, som tillgripa utvägen att neka motståndare ordet, när dessa komma med besvärande skäl. Inom vår förening och speciellt för det organ, som inför allmänheten för föreningens talan, vore det högeligen önskvärdt, att inga munkorgsätgärder vidare komma till användning. I synnerhet om de ej betingas af starkare skäl än en (mähända tillfällig?) härskarenyck hos den eller de, som inom föreningen makten hafva. Gent emot dylika nycker stå kretsarna för närvarande vanmäktiga. För att få sin mening opartiskt tillkännagifven äro de hänvisade helt och hållet till tidningsredaktionens *godhet*, hvilket ej kunde vara behöfligt.

Om kretsarna och enskilda medlemmar hade opartiskt tilltråde till tidningens diskussionsafdelning, så skulle ett undertryckande af berättigade åsikter icke kunna äga rum. Kanske kunde man genom denna anordning undgå den sorgliga företeelsen, att hela kretsar lämna S. A. F., som dock, om dess stadgar äfven i praktiken hölles i sikte, hade godt rum åt oss alla.

Endast den starkare eller skickligare framförda argumentationen borde inom vår förening få vara det medel, hvarigenom en idé (eller ett val) föres till seger. En på denna väg framkommen enad öfvertygelse skulle både

inåt och utåt kunna göra sig mera gällande, blifva af större varaktighet samt framför allt — blifva mera sann. Det förefaller mig rätt egendomligt att behöfva uppträda till försvar för en rätt (diskussionsrätten), om hvilken jag trott, att den borde vara själfskrifven inom vår förening.

Censuren.

Här ofvan påpekade olägenheter skulle undanröjas, om föreningens medlemmar kunde på ändamålsenligt sätt beredas säkerhet för att i tidningen få bevaka sina intressen. Detta kunde ske genom ett slags censur. Motionen angifver skäl (af centralstyrelsen betecknade såsom *starka*; se skrifvelsen af den 1 nov.) för att denna censur borde vara *opartisk* och så vidt möjligt representera olika pedagogiska meningsriktningar. Centralstyrelsen finner detta utförbart. — Förslaget om *tre* censorer har också tillkommit endast under den i motionen betonade förutsättningen, att tillmötesgående mot olika tänkande äfven inom S. A. F. kunde göra sig gällande. Då centralstyrelsen, som väl bäst känner ställningen inom föreningen i detta afseende och till betydande del äfven har den i sin hand, anser något tillmötesgående ej vara att påräkna, så måste förslaget naturligtvis lämpas där-efter. Det är därför jag vågar påkalla centralstyrelsens uppmärksamhet för en förändring af detsamma, hvad beträffar antalet censorer.

Centralstyrelsen synes frukta, att en dylik opartisk censur skulle klafvbinda tidningsredaktionen. Detta skulle visst icke behövas. För redaktionen vore det mähända tillräcklig censur, att hon på viss ömsesidig uppsägningstid tillsattes af föreningen. Hon borde ha full frihet förfäktade åsikter, som bäst behagade henne, blott de ej strede mot föreningens i stadgarna uttalade program. För detta sistnämnda fall borde centralstyrelsen mähända ha befogenhet ingripa, dock ej med afsättningsrätt, förr än kretsarna därom uttalat sig.

Men hur skulle då olika åsikter inom föreningen genom dess tidning »opartiskt komma till synes för allmänheten»? Centralstyrelsen synes ej finna någon utväg härför, och dock är saken ganska enkel samt ligger för öfrigt mycket nära till hands: tidningen förses med en *diskussionsafdelning*.

Det behöfver väl knappast påpekas, att de flesta af våra tidningar oftast hafva en allmänhetens afdelning där olika åsikter i en viss sak få göra sig gällande. För föreningsorganet hade jag tänkt, att denna praxis skulle bli så pass utsträckt, att hvarje föreningsmedlem, som hade något nytt och beaktansvärdt inlägg att göra, borde få yttra sin mening, när det skedde på lojalt sätt. Denna diskussionsrätt borde omfatta alla frågor, som ligga inom ramen af föreningens program. Gällde det t. ex. en framställning i rättskrifningsfrågan, borde i diskussionsafdelningen äfven minoritetens mening få göra sig hörd; sammaledes om det gällde en kritik öfver t. ex. centralstyrelsens görande och låtande eller ett val. Härigenom skulle ett ärende blifva allsidigare belyst, och föreningsmedlemmarna kunna bilda sig själfständigare omdöme om detsamma, än nu oftast blir fallet.

I instruktionen för tidningsredaktionen borde stadgas, att de diskutrande finge betjäna sig af tidningens diskussionsafdelning med *full likställighet* i afseende på utrymme och antal anföranden.

Försök att missbruka tidningens utrymme kunde förebyggas på det

sätt, att diskussionsafdelningen finge omfatta endast ett visst antal spalter pr nummer, hvilket endast med redaktionen tillåtelse finge öfverskridas.

Föreningens förtroendemän, censorerna, borde, om så behöfdes, i sista hand hafva afgörandet öfver en till tidningen insäad artikels öde. Denna censorernas befogenhet öfver tidningen borde gälla endast dess diskussionsafdelning. Deras ingripande skulle ej behöfva komma i fråga oftare, än då de af någon föreningsmedlem eller af redaktionen därom anmodades. För att bestämma, att en omtvistad artikel skulle intagas i tidningens diskussionsafdelning borde endast *två* censorers tillstyrka utlåtande fordras. Exempel: Hos redaktionen framställes begäran om en artikels införande i tidningen; den tillbakavisas. Artikelförfattaren vänder sig då till de två censorer, för hvilka han hyser förtroende. Om dessa förorda den tillbakavisade artikels publicerande, vore redaktionen pliktig att ofördröjligen intaga densamma.

Tidningens redaktion anlitate censuren endast när den så funne för godt, exempelvis för erhållande af råd.

Censorerna fatta beslut hvar för sig, ej in plenum och tillsättas årligen af föreningen.

Centralstyrelsen har ej kunnat finna något sätt, hvarpå minoritetens förtroendemän kunde väljas. Äfven detta låte sig verkställa på ett mycket enkelt sätt, om antalet så bestämdes, att alla voro valda, hvilka omkring sig förmått samla exempelvis 50 röster. Enligt detta förslag skulle alltså en minoritet på 100 föreningsmedlemmar kunna välja två censorer och således vara tryggad för, att dess mening ej blefve undertryckt.

Något »alldeles särskildt och hittills okänt valsätt» behöfver visst icke »uttänkas». Man skrifver endast *ett* namn på valsedeln och lägger den som vanligt i rösturnan. Vid röstsammanräkningen, hvilken borde verkställas af centralstyrelsen, förklarades alla valda, som uppnått det angifna rösttalet. Det finge bli de olika meningsfraktionernas ensak tillse, att de blefve representerade i censuren. Censorernas boningsort behöfde icke vara beroende af tidningens utgifningsort.

Om ett större antal censorer på angifna sätt blefve valda, medförde detta ingen olägenhet, tvärtom åstadkommes därigenom endast, att det blefve så många flera, hvilka såsom *skyldighet* åtagit sig att med intresse följa tidningen.

Centralstyrelsens bekymmer för, huru valmännen skola kunna skilja mellan personer, hörande till olika pedagogiska meningsriktningar, äro måhända berättigade men betyda intet för saken. En hvar röstar väl på den, han har förtroende till.

Om centralstyrelsen vill, torde nog utväg kunna finnas att ordna censuren äfven på annat sätt. Jag har emellertid utan alla anspråk på ofelbarhet framställt ett förslag, som, så vidt jag för närvarande kan finna, borde kunna låta förverkliga sig.

Tidningens styrelse och ekonomiska skötsel.

Centralstyrelsen önskar veta, huru affären på ett i ekonomiskt afseende betryggande sätt skulle organiseras.

Då tidningen är afsedd att blifva ett föreningens organ, synes det vara naturligt, att föreningens styrelse äfven blir tidningens. Bildas ett

aktiebolag med större eller mindre tillslutning inom kretsarna, kan förhållandet blifva enahanda, då ja aktieägarne också välja centralstyrelseledamöter. Till följd af mera arbete kan det möjligen blifva nödvändigt, att föreningsstyrelsen ökas med ett par medlemmar.

Under förutsättning, att en verksam och så vidt möjligt opartisk censur komme till stånd, borde tidningens redaktion kunna tillsättas af centralstyrelsen, eller kunde måhända särskildt för detta ändamål af kretsarna utsedda delegerade få sig anförtrodt uppdraget.

Tidningens *ekonomiska* ledning kunde öfverlåtas åt redaktionen, hvilken borde vara skyldig

1) att vid räkenskapsårets slut för S. A. F:s revisorer framlägga sitt bokslut;

2) att låta två därtill utsedda medlemmar af S. A. F:s styrelse när som helst granska den ekonomiska ställningen. Dessa kontrollanter borde kanske tillika göra tjänst såsom ekonomiråd.

Den föreslagna kommittén.

I motionen har föreslagits, att en kommitté borde tillsättas. Därmed har åsyftats, att denna skulle få i uppdrag att utreda alla i samband med motionen stående frågor. Jag har ingen anledning frånträda detta förslag. Tvärtom har såväl centralstyrelsens skrifvelse af den 1 november som ock dess kommittéradets personliga besök samt dessa sistnämndas skrifvelse af den 18, 21 och 28 januari detta år med dess tjugotal frågor öfvertygat mig om, att centralstyrelsen själf är långt ifrån på det klara med, hur saken på lämpligaste sätt bör arrangeras. Om jag på egen hand företog mig att i detalj söka utreda, hvad centralstyrelsen finner dunkelt, så fruktar jag, att detta bara skulle föranleda centralstyrelsen att ånyo komma med en skrifvelse af samma art som den af den 1 november. Det må lända som ursäkt, att jag ej finner det synnerligen behagligt se mina antychningar föras in absurdum, såsom skett i centralstyrelsens skrifvelse i fråga om censuren. Jag anser därför bäst, att sedan frågan förevarit till *behandling i allmänhet* inom kretsarna, hon *återremitteras* till den föreslagna kommittén i och för detaljbehandling för att sedan ånyo föreläggas kretsarna till slutligt afgörande. Fördelarna af att låta frågan undergå en dylik behandling ligga i öppen dag. Genom denna förberedande behandling torde kunna blifva klart:

1) om S. A. F. vill ha eget organ;

2) om detta skall förvärfvas genom inköp af någon af de förutvarande skoltidningarna, eller om en alldeles ny skall uppsättas;

3) på hvilket sätt kapital till företagets igångsättande skall skaffas;

4) om föreningen önskar några garantier för, att dess organ redigeras i öfverensstämmelse med hennes program och i så fall hvilka.

För frågans fullt sakliga behandling vore önskvärdt, att denna kommitté bestode af äfven andra föreningsmedlemmar än blott centralstyrelseledamöter.

Centralstyrelsen kontra motionen.

Motto: »Ingen är mera blind än den, som ej vill se.»

Till sist ett ord om centralstyrelsens sätt att behandla föreliggande ärende.

Det har icke undgått min uppmärksamhet, att centralstyrelsen i sin skrifvelse af den 1 november, trots dess finlipade form, visat en lika ovanlig och oväntad som anmärkningsvärd bortkommenhet att utreda, hvad den *själf* anser vara af stor »betydelse för den föreliggande frågans bedömande», samt en märkvärdig oförmåga att förstå motionens innehåll för öfrigt. En hvar, som icke är alltför enfaldig, torde af centralstyrelsens skrifvelse få klart för sig, att största hindret för centralstyrelsen att inse och förstå endast varit bristande god vilja. Jag har därför ej heller kunnat fatta centralstyrelsens skrifvelse såsom endast en begäran om nödvändiga upplysningar.

Föreningen har med centralstyrelsens goda minne måst reda sig utan eget organ under 15 år. Under alla dessa år har hon härigenom gått miste om tusentals kronor, utan att centralstyrelsen funnit anledning göra något åt saken. (Redaktionen för det organ, som hittills haft anseende såsom föreningstidning, hade ju kunnat tjänstgöra äfven om *föreningen* ägt tidningen). När slutligen en enskild motionär bringar saken på tal och lämnar några anvisningar, är centralstyrelsen blott färdig med ett mångfaldt upprepadt pockande: »Det är icke visadt», »därom lämnar motionen icke heller någon upplysning». Centralstyrelsen visar sin insikt i frågan genom att om utländska tidningar begära upplysningar, som ej beröra frågan det ringaste, under det hon förbiser andra, hvilka måste vara af afgörande vikt. Centralstyrelsen betecknar frågan såsom »viktig» och »stor» men vill ej lämna tid till hennes nödortfoga förberedande. Centralstyrelsen söker endast att efter bästa förmåga göra henne mera invecklad, än hon behöfver vara. (Se novemberskrifvelsen om censuren!)

Centralstyrelsen har lugnt funderat (blundat?) öfver denna sak i 15 år utan att komma någon vart, af undertecknad fordrar hon att på rak arm få besvarade spetsfundigheter och detaljfrågor samt uppvaktar mig i sådant syfte med en tremannakommitté, hvarvid en tjänstgör såsom examinator och de bägge andra förmodligen såsom vittnen, i fall examinandens skulle göra sig skyldig till något oförsiktigt uttalande. Förevändningen för tillvägagående kan antagligen framställas tillräckligt vacker att hålla centralstyrelsen ryggen fri.

Då centralstyrelsen i sin helhet anser, att en utredning är nödvändig;

då den anser sig själf icke kunna förebringa densamma (Se novemberskrifvelsen!);

då den öfverlämnar frågan åt en kommitté af tre personer, hvilka förklara sig vara »angelägna att samarbeta med motionären»;

då jag på gifna skäl förklarar mig förhindrad att förr än till vårterminens slut vara färdig med mitt bidrag, —

hade centralstyrelsens majoritet helt säkert handlat rättast, om den lyssnat till två sina kommittéädes jämte undertecknads råd att låta frågan hvila, tills hon i lugn och ro kunde blifva tillräckligt förberedd. Centralstyrelsens *flertal* riskerade (önskade?) hellre frågans fall till följd af bristande förberedelse, än det ville invänta en dylik. Af hvilken anledning har brädsken med ens blifvit så stor? Är det ifver att godtgöra, hvad som under de gångna åren försumrats? Eller är det en yttring af lätt förklarlig om ock något baroslig

jalousi öfver, att en S. A. F:s menige hittat ett korn, som centralstyrelsen själf sneplat på men ej kommit sig för att plocka upp?

Eller har centralstyrelsens måhända ansett frågan kunna tjäna som lämplig förtroendevotumsapparat att komma till användning vid årets val till centralstyrelse? Några viktigare skäl med sannolikhet för sig ha säkerligen ej betingat brädsken.

Så vidt jag erfarit ha hittills åtminstone två centralstyrelseledamöter gjort försök att behandla frågan objektivt. Jag vill därför ej göra centralstyrelsen i sin helhet ansvarig för det anmärkta behandlingssättet. Det torde icke vara så illa gissadt, att det maskerade motståndet utgått från, hvad jag skulle vilja kalla »den koncentrerade centralstyrelsen», hvilken dirigerar det hela i och för sina speciella intressen, som ej *kunna* stå tillsammans med föreningens fördelar.

Jag ber få påpeka, att afsikten med min skrifvelse af den 3 mars varit, att centralstyrelsen själf skulle få afgöra, huruvida de framställda anmärkningarna finge vara en privatsak mellan centralstyrelsen och undertecknad. Centralstyrelsen har icke velat detta. Den kan ju också af dessa anmärkningar taga sig ännu en anledning att göra bisak till hufvudsak, på det frågans kärnpunkt så mycket som möjligt må undanskymmas. (Jämför centralstyrelsens till mig ställda spörsmål om de utländska tidningarna och *anledningen* till desamma!)

Min här ofvan uttalade uppfattning af centralstyrelsens ställning till frågan har betingats af det sätt, hvarpå centralstyrelsen hittills behandlat ärendet. Centralstyrelsen har nu tillfälle att vid en fortsatt behandling af frågan visa, att min uppfattning varit oriktig.

Undertecknad anser sig hafva framlagt ett förslag, som åtminstone är beaktansvärdt. Att utarbета det i detalj, behöfver icke därför med nödvändighet vara min sak. Att hafva skänkt en idé, är ju redan det icke så litet. Om centralstyrelsen har *god vilja*, nog har den förmåga och dessutom utmärkt tillfälle att rådföra sig med sakkunniga på nära håll.

Stockholm den 19 mars 1896.

Högaktningfullt

Otto Carlsson.

Till Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening.

Med anledning af det oss lämnade uppdraget att söka åstadkomma en närmare utredning af den fråga, som blifvit väckt genom folkskollärare Otto Carlssons motion af den 20 sistlidne september angående upprättandet af en tidning för Sverges allmänna folkskollärareförening, få vi härmed meddela centralstyrelsen följande.

Om resultatet af vårt besök hos hr Carlsson den 7 sisl. januari i syfte att erhålla upplysningar till bidrag för ärendets utredning få vi hänvisa till vårt skriftliga meddelande af den 7 i samma månad.

På grund af motionärens löfte att framdeles lämna dylika bidrag och i ändamål att för honom underlätta deras meddelande och sålunda påskynda ärendets vidare behandling tillställde vi hr C. i slutet af januari en skrifvelse med särskildt affattade frågor.

På denna skrifvelse inlämnade han den 19 sisl. mars till centralsty-

relsen ett svar, innehållande utredning af motionens syfte samt beräkningar och planer rörande möjligheten af att sätta tidningsföretaget i verket m. m.

Efter tagen kännedom af detta utlåtande få vi uttala såsom vår mening, att det är tydligt och fullständigt nog för att gifva kretsarna tillräckligt material för bedömande och uppfattning af motionens innebörd och syftemål. Vi behöfva därför icke ingå på några förklaringar däraf.

Hvarje medlem af föreningen skulle säkerligen gärna se S. A. F. äga en eller flera tidningar, som vore väl skötta och gäfve inkomster, äfven om dessa icke uppginge till så stort belopp, som motionären förespeglar. En annan sak är, om föreningen kan finna medel att sätta ett sådant företag i gång och leda det, så att det medför de afsedda fördelarna. Vi tilllåta oss att tvifla därpå, i det vi befara, att motionärens förhoppningar äro alltför sangviniska, och att hans beräkningar grunda sig på antaganden, hvilka skola visa sig vara ganska sviktande och illusoriska.

Göteborg den 10 april 1896.

Lidköping den 12 april 1896.

Stockholm den 15 april 1896.

Johs. Johansson.

J. Gust. Söderberg.

J. J. Dalström,

hänvisande till nedanstående yttrande.

Då kommitterade icke kunnat vara i tillfälle att ingå i pröfning och bedömande af de beräkningar och förslag, hvilka innehållas i motionärens skrifvelse af den 19 mars, anser jag, att den delen af förestående utlåtande, som börjar med »Vi tillåta oss» och sluta med »illusoriska», bort uteslutas. 15/4 96.

J. J. Dalström.

Centralstyrelsen för Sverges allmänna folkskollärareförening.

Till följd af den brådskas, under hvilken mitt svar å centralstyrelsens skrifvelse af den 1 nov. måst utarbetas, har det icke i allo blifvit så belysande och tydligt, som jag önskat göra det. Med anledning häraf ber jag få göra ett par tillägg.

I. I svarsskrifvelsen har den föreslagna tidningens prenumerationspris satts till lika belopp med »Sv. Lts». Ur affärssynpunkt ställer sig företaget på så sätt ju rätt fördelaktigt. Det torde dock vara tydligt, att ej alla föreningsmedlemmar (kanske icke ens flertalet) anse sig ha råd att till detta pris hålla tidningen. Vill man emellertid nöja sig med en måttligare vinst och mera se till, att en hvar föreningsmedlem till billigt pris erhåller förenings-tidningen, finnas flera utvägar härför. Ja, jag går så långt, att, om föreningsorganet kombineras med en jultidning, så skulle det med bibehållande af den nuvarande årsafgiften kunna lämnas *gratis* till alla medlemmar, och föreningen ändock hafva en årlig behållning af åtminstone 17 å 18,000 kr. Föreningsorganets omkostnader borde till största delen kunna blifva betäckta genom annonsinkomsterna och årsafgifterna. Behöfdes därutöver ett tillskott, så kunde detta tagas från vinsten af jultidningen. Se nedanstående beräkning:

Inkomster:

Annonser (med hänsyn till tidningens större spridning).....	Kr. 15,000
Sextusen årsafgifter å 50 öre	» 3,000
*Vinst å jultidningen (låg beräknadt).....	» 19,000
	Kronor 37,000

Utgifter:

Femtiotvå nummer å 6,000 ex. af en tolfsidig tidning med »Sv.

Lts» format och utstyrelse för papper, sättning, ombrytning, tryckning och falsning

Kr. 10,990

*Textbidrag

» 1,000

*Redaktionen (arvode)

» 3,800

*Kassakontrollanter

» 500

*Lokalhyra

» 700

Postverket

» 1,200

Annonsrabatt efter öfverhufvud 10 %

» 1,500

*Diverse utgifter

» 300

Kronor 19,990

Saldo Kronor 17,010

Summa Kronor 37,000

Eller: Samma tidning *gratis* och utan årsafgift:

Inkomster:

Annonser

Kr. 15,000

Vinst å jultidningen

» 19,000

Kronor 34,000

Utgifter:

Lika med förestående

Kr. 19,990

Saldo Kronor 14,010

Summa Kronor 34,000

II. Vid val af censorer ernår man naturligtvis samma resultat som det i svarsskrifvelsen angifna, äfven om såsom fordran, för att en censorskandidat skulle anses vald, uppställes, att han förmår omkring sig samla 100 röster, blott därvid iakttages, att på hvarje valsedel i stället för ett skrivas *två* namn. Alltså: alla förklaras valda till censorer, som erhållit 100 röster; två namn på valsedeln. — Jag har velat meddela detta, emedan saken på så sätt synes mig blifva ännu enklare och ännu mindre betingar, att ett »nytt och hittills okändt valsätt uttänkes».

Ann. Om mitt förslag kommer att accepteras af kretsarna, så skola de i svarsskrifvelsen af den 19 mars omnämnda kostnadsförslagen öfverlämnas åt de personer, som få föreningens uppdrag att i detalj planlägga företaget. Jag har med afsikt icke velat lämna dem nu, på det icke den enskilda spekulationen skulle komma i tillfälle göra sig tillgodo de gynnsamma villkor, jag tror mig hafva lyckats betinga åt föreningen. Kostnadsförslagen äro ingifna från två större officiner härstädes, å hvilka tryckas två dagliga jämte flera veckotidningar. Stockholm den 15 april 1896.

Högaktningsfullt
Otto Carlsson.

* Jämför svarsskrifvelsen af den 19 mars.

(En liknande skrifvelse med något olika uppgifter inlämnades den 14 april, men blef dagen därpå utbytt mot ofvanstående).

*

Af skäl som lätt inses hade centralstyrelsen ursprungligen tänkt inskränka sitt utlåtande öfver denna fråga till ett enkelt framläggande af nu meddelade aktstycken. Men då motionären i sina framställningar med förkärlek uppehållit sig vid centralstyrelsens ställning till frågan och i sin skrifvelse af den 19 mars 1896 till och med ägnat ett alldeles särskildt kapitel häråt, har centralstyrelsen ansett sig böra med några ord bemöta de beskyllningar, som blifvit af honom mot densamma framkastade. Dock vill centralstyrelsen härvid upptaga endast sådant, som i *någon* mån kan anses hafva med saken att skaffa. Motionärens vidlyftiga ordande om »feghetens och skuggrädsans banérförare», »munkorgsätgärder», »maktmedel», »privatintressens ställande framför föreningens sannskyldiga bästa» o. s. v. finner centralstyrelsen böra lämnas helt och hållet åt sitt värde.

1. Centralstyrelsen har, förklarar motionären, under frågans behandling ådagalagt »bristande god vilja» och »en märkvärdig oförmåga att förstå motionens innehåll», varit blind emedan den »ej vill se», »visat en lika ovanlig och oväntad som anmärkningsvärd bortkommenhet» o. s. v.

Centralstyrelsen måste verkligen medgifva, att samtliga dess medlemmar till en början haft svårt att fatta motionens innehåll och sålunda inför densamma stått ganska »bortkomna». De meddelade handlingarna torde dock vittna om, att de allvarligt bemödat sig att från behörigt håll erhålla nödiga upplysningar, och att de slutligen häruti äfven lyckats.

2. Dess värre. hafva centralstyrelsens bemödanden i detta afseende icke tillvunnit sig motionärens erkännande. Centralstyrelsen har visserligen, såsom nyss blifvit nämnt, funnit motionen ganska oklar, men den har dock trots det vara möjligt att med motionärens egen hjälp kunna få den någorlunda utredd under den tid af 6 månader, som måst förflyta mellan dess inlämnande och dess utsändande. Denna centralstyrelsens tro har emellertid af motionären uppfattats som ett nytt bevis på dess bristande goda vilja. Centralstyrelsen har, heter det, visat en märkvärdig »brådska»; den har icke velat »låta frågan hvila, tills hon i lugn och ro kunde blifva tillräckligt förberedd», den »vill ej lämna tid till hennes nödtorftiga förberedande»; endast ett par af centralstyrelsens medlemmar förmenas hafva varit »objektiva» nog att vägra hennes behandling i år, och beslutet om hennes utsändande tillskrifves »det maskerade motståndet» från »den koncentrerade centralstyrelsen, hvilken dirigerar det hela i och för sina speciella intressen, som ej kunna stå tillsammans med föreningens fördelar».

Härå torde det svaret vara nog, att om centralstyrelsen på grund af motionens outhärdliga skick låtit densamma hvila, så säger det sig själf, att den härfor skulle fått uppbära det skarpaste klander samt blifvit beskyldd för att under *ännu* ett år hafva velat fränhända föreningen en säker inkomst af 28,000 kronor.

3. Att centralstyrelsen sökt genom skrivelser och muntliga förfrågningar komma till klarhet om motionärens verkliga mening, borde ej kunna

tydas till det värsta. De centralstyrelseledamöter, som undertecknat skrivelserna och muntligen rådfört sig med motionären, veta sig icke hafva begagnat något »pockande» eller inkvisitoriskt sätt. Att de med sina spörmål icke heller gjort frågan »mera invecklad än hon behöfver vara», visa ju ock de väsentliga ändringar och förenklingar, som motionären med anledning af dessa spörmål låtit sitt förslag undergå. I det skick, det genom dessa ändringar erhållit, synes det centralstyrelsen hafva blifvit så fattligt, att dess mening numera torde vara hvarje tänkande läsare ganska klar.

4. Enligt motionären skola centralstyrelsens medlemmar genom sin försumlighet i organfrågan hafva vållat föreningen stor skada, och detta ej af oförstånd och tanklöshet utan med vett och vilja. »Med centralstyrelsens goda minne», säger han, »har föreningen måst under 15 år reda sig utan organ och gått miste om tusentals kronor.»

Ehuru motionären ännu icke framställt det krafvet, att centralstyrelsens nuvarande och forna medlemmar skola godtgöra och ersätta all denna skada och förlust, finner sig centralstyrelsen redan nu böra påpeka,

att ett »tidningsorgan för föreningen» omnämdes såsom påtänkt redan i programhäftet till föreningens konstituerande möte, utfärdadt den 6 augusti 1880;

att förslag om anskaffande af »ett gemensamt tidningsorgan» ytterligare framlades under nämnda konstituerande möte genom en särskild motion af den 11 augusti 1880, hvilken mötet dock ej hann behandla;

att Södertörnskretsen kort därpå inkom till interimsstyrelsen med motion om uppsättande af ett tidningsorgan för föreningen;

att förslaget härom upptogs till behandling af interimsstyrelsens verkställande utskott den 24 januari 1881, men då ansågs omöjligt att förverkliga;

att interimsstyrelsen i sitt första årsmeddelande i april 1881 förklarade sig hafva öfvervägt saken, men funnit sig ej tills vidare kunna med anledning däråf vidtaga några åtgärder;

att Stockholmskretsen den 10 oktober 1881 beslöt ingå till interimsstyrelsen med hemställan om åstadkommande af ett organ för Sverges allmänna folkskollärareförening;

att förslaget på grund häråf ånyo upptogs till behandling af styrelsens verkställande utskott den 31 oktober 1881;

att därvid fyra olika utvägar påtänktes för detsammans förverkligande: a) att föreningen själf skulle utgifva en tidning, b) att ett bolag skulle för ändamålet bildas, c) att någon af de bestående skoltidningarna skulle antagas såsom organ, d) att någon enskild person skulle anmodas på egen risk åtaga sig utgifvandet mot det att tidningen under vissa villkor erkändes såsom föreningens organ;

att förslaget a) om föreningen själf såsom tidningsutgifvare förkastades såsom olämpligt och nära nog utförbart; på samma sätt förslaget b) om ett tidningsbolag, när utgifvaren gentemot ett sådant skulle sakna den nödvändiga handlingsfriheten; likaledes förslaget c) om antagande af någon befintlig skoltidning såsom organ, när ett dylikt organ måste ledas i föreningens anda samt utgifvas från Stockholm, hvarefter såsom den enda praktiska och utförbara utvägen återstod förslaget d), nämligen att anmoda någon enskild person att åtaga sig saken;

att förfrågningar rörande önskvärdheten af den tilltänkta tidningen ut-sändes till samtliga centralstyrelseledamöter och kretsordförande samt af de flesta besvarades jakande, af många dock under uttalande af tvifvel om att ett sådant företag skulle kunna bära sig;

att i slutet af 1881 föreningens dåvarande vice ordförande förklarade sig villig att våga försöket;

att verkställande utskottet den 2 december 1881 antog Svensk Lärare-tidning såsom föreningens organ;

att utskottet vid samma tillfälle, på utgifvarens därom framställda an-hållan, uppdrog åt tvänne sina medlemmar att »tillse, att tidningen, så länge den såsom föreningens organ fungerade, arbetade i hufvudsaklig öfverens-stämmelse med hennes program»;

att dessa verkställande utskottets åtgöranden den 28 december 1881 gillades af centralstyrelsens samtliga dåvarande medlemmar;

att centralstyrelsen genom sitt årsmeddelande 1882 lämnade en redo-görelse för det sätt, hvarpå organfrågan sålunda blifvit ordnad samt om skälen härför;

att föreningens revisorer för 1880 och 1881 (herrar A. Bergman, J. J. Dalström och P. Lagerblad) i sin revisionsberättelse af den 2 mars 1882 med särskildt erkännande framhöllo den förtjänst, centralstyrelsen inlagt där-igenom, att förslaget om ett föreningens tidningsorgan blifvit på ett så tillfreds-ställande sätt förverkligadt;

att kretsarna under 1882 utan undantag lämnade detta revisorernas uttalande utan anmärkning;

att Svensk Läraretidning på grund häraf under de följande åren förde såsom underrubrik »Organ för Sverges allmänna folkskollärareförening»;

att denna underrubrik efter några år blef föremål för gensägelser, samt 1886 och 1887 föranledde ett par kretsar till det uttalandet, att *en* tidning icke borde vara upphöjd till föreningens särskilda organ med uteslutande af de öfriga;

att centralstyrelsen med anledning häraf genom sina 1887 och 1888 till kretsarna utsända årsmeddelanden förklarade, att Svensk Läraretidning vore föreningens organ i den meningen, att hon utförligt redogjorde för de ärenden, som behandlades inom föreningen, för allmänheten belyste och klar-gjorde de beslut, som af föreningen själf blifvit fattade, samt för såväl cen-tralstyrelsen som kretsarna och de enskilda föreningsmedlemmarna stode öppen för en *saklig* diskussion rörande föreningens angelägenheter;

att med anledning af de upprepade anfallen mot föreningen, emedan Svensk Läraretidning vore hennes särskilda organ, nämnda tidnings utgifvare den 18 mars 1888 inkom till centralstyrelsen med en anhållan, att cen-tralstyrelsen måtte medgifva borttagandet af den ifrågasvarande underrubriken ur tidningens titel;

att centralstyrelsen som svar härå förklarade nämnda underrubrik vara alldeles i sin ordning men hänsköt frågan om dess borttagande eller kvar-stående till utgifvarens eget bepröfvande;

att på grund häraf samma underrubrik från och med den 4 april 1888 ej mer varit af Svensk Läraretidning använd; samt

att i och med innevarande år äfven det andra rent *formella* band, som

förefunnits mellan föreningen och tidningen, blifvit upplöst därigenom, att Svensk Läraretidnings utgifvare ej förnyat sin hittills årligen framställda an-hållan om utseende af förtroendemän, hvilka skulle »tillse, att tidningen, så länge den såsom föreningens organ fungerade, arbetade i hufvudsaklig öfver-ensstämmelse med hennes program».

5. Det anförda visar, att motionären ej har så orätt, då han säger, att centralstyrelsen »funderat öfver denna sak i 15 år». Huruvida han kan hafva lika rätt, då han tillägger, att centralstyrelsen under dessa 15 år »blundat» och icke kunnat »komma någon vart», torde åter vara föremål för något delade meningar. Så långt har centralstyrelsen i alla fall redan 1881 kommit, att den haft tillgång till ett organ, hvori den fått offentliggöra sina meddelanden och tillkännagifvanden, vare sig de varit längre eller kortare, och detta utan något understöd, någon risk, något ansvar eller något besvär från föreningens sida och utan ett öres kostnad. Detsamma är fortfarande förhållandet, trots det upplösande af de rent formella banden, som blifvit en följd af den mot tidningen förda agitationen. Möjligt är vis-serligen, att föreningen under andra omständigheter skulle kunnat komma i ett ännu närmare förhållande till tidningen, i fall den t. ex. under tidningens första bekymmersamma år kunnat gifva densamma något ekonomiskt stöd, vare sig genom lån eller åtagande af garanti, eller i fall den genom rekommendationer och upprop, genom anordnande af insamlingar och massprenumeration eller genom beviljande af uteslutande rätt att publicera föreningens tillkännagif-vanden e. d. sökt arbeta för tidningens utbredning. Men såsom bekant har intet sådant ägt rum; medan tidningen snart sagdt i hvarje nummer direkt verkat för *föreningen*, har denna å sin sida undvikit hvarje åtgärd, som skulle kunnat tolkas såsom åsyftande att främja *tidningens* speciella intressen.

6. Motionären har fullständigt rätt däruti, att centralstyrelsen ej »kom-mit sig för att plocka upp» det »korn», som han säger sig hafva »hittat». Den har i själfva verket icke ens »sneglat» på detsamma. Detta »korn» består nämligen till sin kärna af den »idé», att »föreningsmedlemmarnas och kårens tillskott till Svensk Läraretidning årligen utgör något öfver 11,000 kronor», genom hvilket »tillskott» Svensk Läraretidnings utgifvare skulle komma i besittning af en affär, som af motionären anses »vara värd kanske hundratusentals kronor». Centralstyrelsen medgifver gärna, att den af sig själf icke skulle kunnat komma på en sådan »idé». Den har verkligen icke vetat af, att föreningens och kårens medlemmar betalt ett öre i »tillskott» till denna tidning på annat sätt än de betala till hvilken annan tidning som helst, å hvilken de finna det lönt att prenumerera, och den har ej heller förstått, att det värde, som ifrågasvarande tidning nu möjligen kan represen-tera, och som till sitt belopp är centralstyrelsen fullständigt obekant, skulle kunna anses såsom ett slags present från föreningen och prenumeranterna, icke såsom en produkt af utgifvarens egen företagsanhet, duglighet och omtanke. Centralstyrelsen har trots, att det varit Svensk Läraretidnings utgifvare, som icke allenast »hittat» utan, hvad mera är, äfven *förverkligat* de båda idéerna om en fullt själfständig läraretidning och en tidsenlig jul-tidning för folkskolebarn i vårt land. Att Sverges allmänna folkskollärare-förening nu, sedan dessa båda företag blifvit utan någon medverkan från föreningens sida upparbetade, skulle komma och kräfva såsom sin rätt att

utan vidare få dem på sig öfverlåtna är visserligen en »idé» och en synnerligen lättfångnen sådan, men fråga torde vara, om Sverges folkskollärare och folkskollärarinnor i allmänhet skola finna den i någon högre grad tilltalande.

7. Centralstyrelsen får tillika bekänna, att den icke är besjälad af samma vissa tro på möjligheten af denna idé förverkligande som motionären. Denne förklarar visserligen, att om föreningen beslöte sig för att uppsätta ett eget organ, skulle konjunkturen för Svensk Läraretidning varda så förändrad och nämnda tidnings värde så reduceradt, att dess utgifvare vid ett ifrågasatt köp måste nöja sig med hvad köparen anser sig ha råd betala. Detta senare behöfde enligt motionärens mening icke bli så synnerligen mycket; ett kapital af 15,000 kronor skulle i alla händelser vara det *mesta*, som behöfde komma i fråga. Den skrifvelse, som ofvan meddelats, utvisar emellertid, att Svensk Läraretidnings utgifvare för sin del icke betraktar situationen på alldeles samma sätt; han värderar visserligen icke, i likhet med motionären, årsinkomsten af sina tidningsföretag till 28,000 kronor, men han synes ej heller böjd att, i enlighet med motionärens kraf, afstå dem mot en årsränta af ungefär 600 kronor. Åtminstone till en början skulle alltså föreningens veckotidning och jultidning *icke* komma att »blifva alldeles utan konkurrenser», och centralstyrelsen kan ty värr icke känna sig fullt öfvertygad, att dessa föreningsaffärer med ett begynnelsekapital af »två à tre tusen kronor» skulle lyckas »öfverflygla alla försök till konkurrens».

8. Centralstyrelsen har ingalunda förbisett, att de mest afgörande frågorna vid denna saks bedömande äro just de två af motionären anförda, nämligen: finnes det inom vår förening ett tillräckligt stort intresse för pedagogisk tidsningsläsning? och: gifves det inom samma förening redaktionella krafter dugliga nog att taga vara på detta intresse? Centralstyrelsen vill ej heller motsäga honom, då han besvarar båda dessa frågor jakande, och såsom bevis härför hänvisar till — Svensk Läraretidning. Däremot är centralstyrelsen icke lika viss på, att nämnda intresse skulle utan vidare kunna öfverflyttas på ett organ af de egenskaper han påyrkat, samt att nämnda redaktionella krafter likaledes skulle dit öfvergå. Såsom af ofvan meddelade handlingar synes, är Svensk Läraretidnings utgifvare icke hugad att underordna sig den af motionären föreslagna »censuren», och älven af öfriga redaktionella krafter finnas flera, hvilka skulle känna sig fullständigt olämpliga för ett företag af denna beskaffenhet, i främsta rummet naturligtvis de, »som förfäktat åsikter, hvilkas värde för skolan och kåren ännu är lifligt omdiskuteradt bland lärarne». Denna omständighet behöfde måhända dock ej gifva anledning till några större svårigheter, ty den blifvande redaktören kunde ju påräkna anseeligt arbetsbiträde från »censorer» sida, och textbidrag komma säkerligen ej att fattas, i fall »diskussionsafdelningen» erhöle för ändamålet nödigt omfång. Ett par flitiga pennor skulle då, under samverkan med ett par beredvilliga »censorer», kunna förse tidningen med en god del af dess innehåll. Hvilken verkan ett dylikt system skulle få på det nuvarande »intresset för pedagogisk tidsningsläsning» är däremot ej godt att säga; åtskilliga läsare skulle säkerligen finna mycket nöje i den fortgående kedjan af personliga angrepp och därpå framkallade genmälen, ehuru det å andra sidan visserligen icke gifves någon absolut säkerhet för att icke det stora flertalet läsare möjligen på grund häraf skulle få leda

och afsmak icke allenast för föreningsorganet utan slutligen ock för föreningen själf.

9. Då centralstyrelsen underlåtit att at motionären begära några tablåer öfver kostnaderna för papper, sättning, ombrytning, tryckning, falsning o. d. af en veckotidning och en jultidning, har detta ingalunda berott på något förbiseende af kostnadsberäkningars vikt och värde, utan helt enkelt därpå, att den i händelse af behof kunnat när som helst infordra sådana tablåer från snart sagt huru många tryckerier som helst. I fråga om dylika rent yttre ting gäller det blott att bestämma sig för en viss kvantitet och kvalitet; man erhåller då med största beredvillighet från hvarje tryckeriaffär alla önskade uppgifter, och man har sedan endast att addera och subtrahera. Massor af sådana uppgifter skulle centralstyrelsen på kort tid utan nämnvärdt besvär kunnat skaffa sig. Vanskligare skulle det däremot för centralstyrelsen hafva varit att erhålla någon värdering af det rent *intellektuella* arbete, som på en skoltidning och en jultidning måste nedläggas, och hvarpå deras framgång i själfva verket i första och sista hand beror. Motionärens tablåer visa, att han i detta afseende har synnerligen blygsamma anspråk. För teckningar och klichéer till jultidningen beräknar han t. ex. 1,200 kronor, medan däremot, enligt specificerad uppgift, som centralstyrelsen genom välvilligt tillmötesgående erhållit, motsvarande post för Jultomten för 1895 uppgår till 3,711 kronor 25 öre. Möjligen har motionären om den *artistiska* delen af jultidningen tänkt något liknande det han i motionen yttrat om den *litterära*: »text kunna vi till stor del själfva skriva». Under denna förutsättning medgifver centralstyrelsen gärna, att utgifterna för både bilder och ord icke behöfva blifva afskräckande. Man har då blott att hoppas, att de 175,000 små köparne och deras föräldrar skola finna sig hafva erhållit full valuta i medvetandet att hafva skaffat Sverges allmänna folkskollärareförening en riktigt anseeligt årsvinst. Att motionären för textbidrag till skoltidningen upptager ett belopp, som enligt hvad åtskilliga centralstyrelseledamöter hafva sig bekant, vida understiger motsvarande post för Svensk Läraretidning, beror naturligtvis därpå, att föreningsorganet till en så väsentlig del komme att fyllas med »insändare», hvilka ej skulle beräknas hafva något penningvärde. Med så utomordentligt modererade fordringar i fråga om arbetets art och innehålls beskaffenhet (de hufvudpunkter, hvarpå det hela i själfva verket beror) tviflar centralstyrelsen ej, att redaktör för skoltidningen skulle kunna afönas med något bland de af motionären angifna beloppen, ja till och med att någon person skulle kunna fås att i enlighet med motionärens plan åtaga sig redaktionen af jultidningen för ett möjligt honorär af — 583 kronor 33 öre.

10. Centralstyrelsen medgifver, att den gjort sig skyldig till ett mycket stort förhastande, då den förmodat, att motionären möjligen grundat sina förhoppningar om 28,000 kronors årlig vinst på någon *erfarenhet*. Skrifvelsen af den 19 mars visar, att han i stället byggt uteslutande på sin förvissning om ett så allmänt intresse för de båda ifrågasatta tidningarna just i den form, som han anser vara den rätta, att all konkurrens skulle vara utesluten. Men så vidt man kan döma af de underrättelser rörande utländska föreningsorgan, som centralstyrelsen erhållit, finnes nämnda form ingenstades i hela världen förverkligad (särskildt är sättet för val af censorer fullständigt

originalt), och motionären har följaktligen rätt däri, att någon *erfarenhet* om denna forms lämplighet eller olämplighet icke kan vara vunnin.

Med allt erkännande häraf anser sig emellertid centralstyrelsen böra meddela, att den med anledning af motionen vänt sig till föreningsstyrelserna i Norge, Danmark, Finland, Tyskland, Schweiz, Nederland, England och Skottland samt därifrån erhållit följande upplysningar, hvilkas betydelse för frågans bedömande föreningsmedlemmarna må värdera huru lågt eller högt, de själfva kunna finna för godt.

a) *Från ordföranden i norska lärareföreningen:* Fællesstyret har indtil videre antaget »Norsk skoletidende» som Norges lærerforenings organ. Foreningen er ikke ejer af bladet og modtager således ikke nogen indtægt af dette. Foreningen har ingensomhelst ret til at bestemme over bladets indhold. Fællesstyret har kun fortrinsret til at få cirkulærer og andre meddelelser vedrørende foreningsanliggender indtagne foran private inserater. Som forholdene for tiden er, turde bladets udgivelse på foreningens ansvar og resiko, med en redaktion tilsat af foreningen, medføre udgifter og tab istedetfor gevinst.

b) *Från ordföranden i danska lärareföreningen:* Der er en temmelig udbredt utilfredshed med den hos os bestående ordning. Foreningen har uægtelig i en henseende større nytte af Medlemsbladet end af et årsskrift, da bestyrelsen derved er i stand til med kortere mellemrum at give meddelelser til medlemmerne. Men årsskriftet har i længden en større blivende betydning. Medlemsbladet har vist neppe været til videre gavn for skolepressen, selv om man just ikke deler deres mening, der anse Medlemsbladet for årsag i at vi for tiden ikke have et eneste ordentligt blad for den danske folkeskole. Redaktionen af bladet kunde have været bedre. Hensigten med at det for 2 år siden blev udvidet var den, at det ikke blot skulde være et organ for foreningen, men tillige et almindeligt skoletidskrift. Denne hensigt er dog ikke bleven nået. De årlige omkostninger ved Medlemsbladet have i de år, det kun var foreningsorgan, udgjort mellem 2 og 3,000 kr., men efter at det er bleven udvidet, have de nærmest sig til henimod 4,000 kr.

Från en annan medlem af danska föreningens hovedbestyrelse: Ja vist har Danmarks lærerforening et Medlemsblad, der udgår hver 14:de dag, men det er så langt fra at den har nogen indtægt af sit blad, at det tvert imod volder foreningen en årlig udgift af ca 4,000 kr. Dertil kommer, at det stadig har været en kilde til kiv og ufred i foreningen. Jeg kan derfor mindst af allt anbefale den danske ordning af bladforholdet til efterligning andet steds, bl. a. fordi den kostbare konkurrence, som foreningen der stiller op, berover private skoleblade livsbetingelserne eller i al fald forhindrar dem i at trives. Og lærerforeningen har andre nyttige formål at bruge sine penge til end til at kväla den private skolebladslitteratur.

c) *Från en medlem af finska föreningens centralstyrelse:* Vår förening har ännu icke något organ. Två folkskoletidskrifter finnas hos oss: en svensk och en finsk, båda utgifna af enskilda personer och uppehållna genom statsunderstöd.

d) *Från tyska föreningens ordförande:* Vår förenings organ är veckotidningen »Pädagogische Zeitung» i Berlin. Föreningen har rätt att

kostnadsfritt offentliggöra sina tillkännagifvanden i denna tidning. Prenumeranternas antal är ungefär 1,800, föreningsmedlemmarnas antal 63,000. Tidningen gifver ett litet öfverskott på några hundra mark, hvaraf den kan honorera sina artiklar.

e) *Från schweiziska föreningens ordförande:* Schweiziska lärareföreningen har sedan 1862 ett eget veckoorogan, »Die schweizerische Lehrerzeitung», utgifvet på föreningsens bekostnad. Antalet af dess prenumeranter är ungefär 2,800. Föreningen hade förr en årlig vinst å 600—1,000 francs af sin tidning. Vissa tider har brist uppstått. De sista åren har vinsten varit mindre, emedan det mesta därpå måst användas för redigerandet af tidningens bilaga, »Pädagogische Zeitschrift»; 1893 och 1894 var årsvinsten lika med noll, 1895 utgjorde den 400 francs.

f) *Från nederländska föreningens sekreterare:* Föreningen har ett organ, »De Bode», utgifvet två gånger i månaden och innehållande 4 sidor (annonser, upprop, referat, insändare). Tidningen äges af föreningen och utdelas till samtliga medlemmar samt gifver ingen vinst. Medarbetarne lämna sina bidrag utan honorar.

g) *Från engelska föreningens sekreterare:* Englands allmänna lärareförenings organ är veckobladet »The Schoolmaster». Det äges af ett bolag, hvari föreningen dock har aktier. Enligt kontrakt har bladet uteslutande rätt att kalla sig föreningsorgan och att lämna officiella meddelanden om centralstyrelsens åtgärder. Å andra sidan skall tidningens allmänna hållning öfverensstämma med föreningens, och centralstyrelsen skall hafva tre representanter i bolagets styrelse samt förfoga öfver ett visst utrymme för sina tillkännagifvanden; enligt det kontrakt, som just nu förberedes, skall föreningen inlösa ett stort antal aktier, och dess förmåner i utdelning och spaltutrymme skola uppgå till ett belopp af sammanlagt 350 pund.

h) *Från skottska föreningens sekreterare:* Vår förening är icke ägare af någon tidning. Dess erkända organ är veckobladet »Educational News», tillhörigt ett aktiebolag. Föreningen äger däri ett antal aktier och har på dem 4 procents utdelning men är fri från allt ansvar. För 40 år sedan sökte vi utgifva ett blad på föreningsens risk, men som det kostade oss omkring 200 pund om året, nödgades vi upphöra därmed.

Vid en jämförelse mellan de utländska föreningsorgan, som centralstyrelsen varit i tillfälle att se, har den icke kunnat undgå det allmänna intrycket, att de af föreningarna själfva utgifna äro de svagaste, samt att däremot de bäst skötta utgifvas af enskilda eller af bolag. Då hvarje omdöme om det inre värdet måste vara subjektivt, vill centralstyrelsen icke i detta afseende anställa någon jämförelse, men i fråga om utstyrel och relativ prisbillighet anser sig centralstyrelsen böra meddela, att den icke funnit någon, som öfverträffar den tidning, hvilken tjänstgjort såsom vår förenings organ.

*

Efter detta bemötande af de anmärkningar, som af motionären blifvit mot centralstyrelsen framställda, torde det tillkomma centralstyrelsen att i största korthet angifva sin egen åsikt i nu föreliggande viktiga fråga.

Åt själfva hufvudsyftet med motionärens förslag, nämligen att bereda vår förening en årlig vinst af 28,000 kronor, kan centralstyrelsen icke annat än gifva sitt lifligaste erkännande. Om centralstyrelsen kunde se den minsta sannolikhet för att detta syfte ens i *någon ringa mån* vore möjligt att vinna, skulle den gifvetvis af sin ställning såsom föreningens förtroenderåd känna sig på det kraftigaste manad att verka härför. De medel, genom hvilka enligt motionärens mening målet skulle nås, har centralstyrelsen dock funnit vara *fullständigt illusoriska*, och detta af följande skäl:

1) Vår förening äger icke ekonomiska resurser nog att inköpa Svensk Läraretidning, än mindre att med utsikt till framgång konkurrera med denna.

2) Äfven om nödigt kapital vore möjligt att åstadkomma, skulle dock centralstyrelsen svårigen kunna finna de nödiga redaktionella krafterna; åtminstone känner den nuvarande centralstyrelsen ingen person, som skulle vara redaktörsbefattningen vuxen.

3) Äfven om ekonomiska och personliga resurser för ändamålet stode till buds, skulle dock den inre splittring och svaghet, som ofelbart komme att vidlåda de båda tidningsföretagen i den form motionären föreslagit, inom kort beröfva dem allt förtroende inom kåren och föra dem till en säker undergång.

Gent emot denna på den nyktra verkligheten och erfarenheten grundade uppfattning stå motionärens försäkringar och förhoppningar, hvilka, om man bortser från de rena tryckerikalkylerna (som centralstyrelsen för öfrigt nu ej har anledning pröfva), hvilat uteslutande på gissningar.

*

Efter att sålunda hafva summariskt angifvit sin åsikt finner sig centralstyrelsen böra öfverlåta åt kretsarna att själfva med stöd af de meddelade handlingarna bilda sig ett omdöme i frågan. Det gäller härvid naturligtvis i första rummet att uttala sig om *önskligheten* af det föreslagna organet och om *villigheten* att för dess åstadkommande göra några uppoffringar samt om den *allmänna karaktären* däraf, i andra rummet att utse den *kommitté* af fem sakkunniga och opartiska personer, som enligt motionärens förslag skulle få i uppdrag att på grundvalen af kretsarnas

uttalade åsikter och önskingar utarbета en fullständig och detaljerad plan, hvilken sedan kunde föreläggas föreningen till slutligt afgörande. Centralstyrelsen får alltså anmoda kretsarna att besvara följande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med motionärens yrkande affattade frågor:

- 1) Vill kretsen, att föreningen skall skaffa sig en egen tidning?
- 2) Vill kretsen, att föreningen skall a) inköpa någon af de förutvarande skoltidningarna? b) i så fall antaga det af Svensk Läraretidnings utgifvare gjorda anbudet? c) uppsätta en ny tidning?
- 3) Huru vill kretsen hafva det erforderliga kapitalet anskaffadt: a) genom öfverlämnande till tidningsföretaget af föreningens kapitalbehållning? b) genom medlemsavgiftens höjande med 2 kronor 50 öre? c) genom kapitalbehållningens öfverlämnande samt medlemsavgiftens höjande med 1 krona 50 öre? d) genom garanterande af ett visst antal prenumeranter? e) genom förbindelse från kretsarna att taga ett visst antal aktier? f) genom en liknande förbindelse från enskilda kretsmedlemmar? — I händelse de tre senaste frågorna besvaras jakande, torde uppgifvas det antal exemplar eller de aktiebelopp, för hvilka kretsen eller vissa medlemmar däraf vilja teckna sig.
- 4) Enligt hvilka hufvudgrunder bör den ifrågasatta tidningen organiseras, på det att föreningen måtte erhålla garanti för att den blir ledd i öfverensstämmelse med föreningens program men dock opartiskt?
- 5) Åt hvilka fem kommitterade vill föreningen uppdraga att utarbета en detaljerad plan med instruktioner för den tillämnade föreningstidningens redaktion och censorer, föreslå redaktör och redaktörsarvode samt tidningens namn med mera?

Om förestående beslut rörande utsändandet af frågan om en egen föreningstidning hafva samtliga åtta i ärendets behandling deltagande centralstyrelseledamöter varit ense utom herr J. J. Dalström, som afgifvit följande särskilda votum:

Mot centralstyrelsens beslut att redan under innevarande år utsända och till afgörande i hela dess omfattning framlägga den af hr Otto Carlssons motion föranledda frågan om anskaffande

af ett eget tidningsorgan för Sverges allmänna folkskollärareförening har undertecknad anmält afvikande mening.

Såväl i afseende på ett dylikt företags allmänna organisation som beträffande särskildt dess ekonomiska grundläggning och fortgående skötsel föreligger icke sådan utredning, som kan sätta föreningens medlemmar i stånd att på reella grunder bilda sig en åsikt om företags utförbarhet. Visserligen har motionären uti senare skrivelser till centralstyrelsen närmare utvecklat sina förslag och framlagt åtskilliga kostnadsberäkningar till belysning af motionens innehåll. Frågans stora vikt hade dock efter min mening kraft anställandet af en sakkunnig och opartisk granskning och en på sådan granskning grundad utredning, innan ärendet bort anses färdigt att framläggas till kretsarnas bedömande.

Redan under detta ärendes tidigare behandling ansåg jag det omöjligt att före årsskriftens utsändande innevarande år åstadkomma den nödiga utredningen och yrkade därför uppskof med utsändandet till ett följande år. Då emellertid centralstyrelsens flertal varit af annan mening, har jag ansett mig vid det slutliga afgörandet böra yrka, att ärendets utsändande denna gång endast borde afse inhämtande af kretsarnas mening dels om önskligheten af ett eget tidningsorgan för föreningen och dels om den af motionären förslagna kommittén för frågans fullständigare utredning, innan den framlägges till slutligt afgörande.

J. J. Dalström.

7. Medlemsavgiftens höjande till en krona. Första gången någon mera betydelsefull opinion i denna fråga kom till uttryck var vid föreningens tredje ombudsmöte i Göteborg den 8 augusti 1893. Under diskussionen rörande frågan om de medel, genom hvilka föreningens syfte ansågs kunna kraftigast främjas, betonades särskildt medlemsavgiftens höjande såsom ett sådant, hvarjämte mötet anmodade centralstyrelsen att taga under ompröfning frågan om nämnda afgifts höjande till en krona. — Vid öfvervägande häraf förklarade dock centralstyrelsen, att den för *sin* del icke ansåg sig böra framställa ett sådant förslag.

Revisorerna för 1894 yttrade sig i samma riktning som ombudsmötet 1893, i det de framhöllo det med hvarje år allt mer växande behovet för föreningen af ökade ekonomiska re-

surser. De yrkade efter föregående motivering, att centralstyrelsen måtte vid det ombudsmöte, som komme att hållas i samband med sjunde nordiska skolmötet, såsom revisorernas förslag hemställa,

att ombudsmötet måtte taga under behandling frågan om önskvärdheten af årsavgiftens höjande till en krona, avgiften för den pedagogiska småskriften däri inberäknad, och vidtaga åtgärder för ärendets framläggande såsom föremål för kretsarnas beslut.

Vid det öfverläggningsmöte med ombuden, som hölls i Stockholm på e. m. den 5 augusti 1895, förekom därför denna fråga; efter en långvarig diskussion, hvori dock ingen af centralstyrelsens medlemmar deltog, blef revisorernas förslag med öfverväldigande flertal antaget (se den i detta häfte lämnade redogörelsen för mötet s. 12).

* * *

Då centralstyrelsen nu härmed utsänder det af revisorerna och ombudsmötet framställda förslaget till kretsarnas ompröfning, anser den sig, i betraktande af nu förhandenvarande förhållanden, böra på det bestämdaste biträda detsamma.

Redan i årsmeddelandet för år 1889 har centralstyrelsen med anledning af den inom åtskilliga kretsar väckta frågan om nedsättning af årsavgiften dels visat, att en sådan åtgärd skulle oundvikligen leda till föreningens snara upplösning, dels framhållit nödvändigheten af att föreningen äger ett kapital, hvarför utan densamma äfven med den största utbredning är urståndsatt att uträtta något *väsentligt* för ernående af det mål, den för sig uppställt i § 1 af sina stadgar. Detta mål vinnes nämligen icke endast därigenom, att möten hållas och åsikter uttalas, eller med andra ord därigenom att ett större eller mindre mått af andliga krafter hållas i verksamhet, huru viktigt detta än i och för sig är. Därtill fordras äfven *penningar*. Utan detta senare oundgängliga hjälpmedel kunna en hel del af de ärenden, som redan nu föreligga till behandling inom centralstyrelsen, icke på ett mera verksamt sätt föras närmare sin lösning.

Några erinringar i detta hänseende må här vara på sin plats. Frågan om åstadkommande af pedagogiska resestipendier, som alltsedan år 1888 stått på föreningens program, hade ännu länge varit en blott framtidsdröm, så vida förverkligandet af detta önskemål skulle berott på anslag ur föreningens kassa.

För att erhålla en af de nödvändigaste förutsättningarna för lösningen af frågan om skolhygien, nämligen insamlande af sakuppgifter i erforderlig mängd och af tillräcklig omfattning samt åstadkommande af en vetenskaplig bearbetning af desamma jämte offentliggörande af undersökningsresultatet, har föreningens kassa måst vidkännas så dryga utgifter, att däraf vållats en betydlig minskning i behållningen såväl för 1894 som 1895. Bland öfriga ärenden, som för ett mera verksamt bedrivande varit och äro i större eller mindre mån beroende af penninguppföringar, må nämnas: den fortsatta undervisningen, undervisningsmateriel för folkskolan, bättre bibliska planscher, materialbidrag till en svenska folkundervisnings historia m. fl. Att en eller annan af de frågor, som länge stått på föreningens program, år efter år förblifvit hvilande och så att säga ställd på framtiden har till väsentlig del berott på bristande ekonomiska resurser, hvilken brist verkat som en hämsko, då det gällt att vidtaga några verksammare åtgärder.

Ökade kraf på föreningens kassa uppkomma dessutom äfven af ärendenas oupphörligt ökade antal och omfattning samt däraf föranledda utförligare årsskrifter, ökad behof af sekreterarebiträde, centralstyrelseledamöternas från och med år 1896 ökade antal och däraf föranledda drygare förvaltningskostnader, det numera *oafvisliga* behovet af en egen lokal för centralstyrelsen, årsmeddelandets omedelbara utsändande till föreningsmedlemmarna o. s. v.

Den sedan några år tillbaka påbörjade serien af pedagogiska småskrifter, som haft till syfte att äfven på annat sätt, än genom utgifvandet af årsskriften kan ske, väcka och underhålla ett vidgad pedagogiskt allmänintresse, har kommit blott en del af föreningsmedlemmarna till godo. Den hittills vunna erfarenheten i denna sak berättigar till det antagandet, att fortsättningen därpå antingen måste göras beroende af årliga tillskott ur kassan eller öka och upphöra. I allmänhet har nämligen intet författarehonorar hittills kunnat erbjudas. Emellertid hafva de tvänne senast hållna ombudsmötena med stor enstämmighet uttalat sig för, att småskriftsserien måtte fortsättas, och vid det sista af nämnda möten hafva ombuden, på samma gång de uttalat sig för medlemsavgiftens höjande till en krona, tillika föreslagit, att avgiften för småskrifterna skulle häri inräknas. Under förutsättning af kret-

sarnas bifall till detta förslag skulle visserligen en del af den därigenom ökade kassatillgången — naturligtvis till ett belopp af något växlande storlek under olika år — blifva beständigt använd för detta särskilda ändamål, men så vunnes ock på samma gång den fördelen, att småskrifterna, i likhet med hvad som sker med årsskriften, komme *alla* föreningens medlemmar till godo, hvarigenom äfven deras syfte skulle på ett mera verksamt sätt befordras.

Det vederlag, som föreningsmedlemmarna under förutsättning af ökad årsavgift finge, vore dock ej att finna endast i ett bättre sätt för årsskriftens utexpedierande och i kostnadsfritt erhållande af de pedagogiska småskrifterna utan *framför allt* i medvetandet af att genom den lilla ökade uppföringen medverka till ett kraftigare främjande af föreningens syften.

I de länder, där ett kraftigt föreningsväsende bland folkskolans lärare utvecklat sig, har man exempel på, huru ökade ekonomiska resurser genom höjda medlemsavgifter satt vederbörande förening i stånd att verka med större framgång och med växande inflytande. Såsom det mest lysande föredömet i detta fall torde man kunna anföras Englands allmänna lärareförening. Årsavgiften, som under de första åren af denna förenings tillvaro (den stiftades 1870) var 90 öre, utgör nu 6 kronor 30 öre. Att denna efter våra förhållanden att döma synnerligen dryga avgift icke afskräckt från ledamotskap, framgår oförtydligt af den omständigheten, att medlemsantalet i nämnda förening under år 1895 ökat med omkring 4,000 medlemmar, hvilket utgör ungefär 25 % af medlemsantalet vid slutet af nästföregående år.

Jämförelser erbjuda sig emellertid äfven på närmare håll, exempelvis bland den i allmänhet mycket lågt aflönade fabriksarbetarebefolkningen i vårt land. »Om en fattig fabriksflicka i våra nykterhetsföreningar» — ungefär så yttrade sig en talare vid det senast hållna ombudsmötet — »kan af sin ringa arbetsförtjänst uppföra både en och flera kronor årligen till gemensamhetskassor, så vore det en skam, om medlemmarna af Sverges *folkskollärarekår* icke med glädje skulle vilja offra ytterligare en femtioöring till den, de förut erlagga, för befordrande af det stora mål, föreningen för sig uppställt, synnerligast som behovet af en dylik uppföring är påtaglig.» Hvad folkskollärare-

kåren uppför sin förening kommer dessutom tusenfaldt igen, detta t. o. m. om saken betraktas endast ur rent ekonomisk synpunkt. Om just ur den synpunkten ljusare utsikter nu synas vara öppnade, så beror detta i *högst väsentlig mån* på Sverges allmänna folkskollärareförening. Äfven på detta område har den gamla erfarenheten blifvit bekräftad, att inga intressen bevakas sig själfva, vore de än aldrig så rättvisa och billiga; skall rättvisan inses och billigheten behjertas, så krävas här för *organ*. Ju större resurser dessa organ erhålla, ju kraftigare och snabbare kunna de ock verka, och ju större fördelar kunna de bereda åt dem, hvilkas organ de äro.

Hvad nu anförts torde hafva ådagalagt:

- 1) att föreningen för att kunna mera kraftigt verka för skolans och kårens bästa måste förskaffa sig ökade ekonomiska resurser;
- 2) att de med nödvändighet allt mera ökade förvaltningskostnaderna försämrat de redan förut klena utsikterna att erhålla ett samlat kapital för främjande af nämnda ändamål; och
- 3) att sålunda frågan om årsavgifternas höjande icke längre kan lämnas olöst, så vida föreningens verksamhet och föreningsarbetets fortgående utveckling icke skola på ett betänkligt sätt hämmas.

Då tillika ombudsmötet 1893 med stor majoritet och det år 1895 hållna så godt som *enhälligt* uttalat sig för årsavgifternas höjande samt anmodat centralstyrelsen att till kretsarna utsända förslaget härom, får centralstyrelsen i enlighet med det uttalande, som gjordes af sistnämnda möte, hemställa, att kretsarna måtte besluta:

- 1) att medlemsavgiften i Sverges allmänna folkskollärareförening höjes till en krona, avgiften för de pedagogiska småskrifterna däri imåknad;
- 2) att denna förhöjda avgift måtte utgå från och med år 1897; samt
- 3) att, under förutsättning af bifall härtill, § 17 af föreningens stadgar måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Hvarje medlem erlägger en årsavgift af en krona, som inbetalas till kretsstyrelsen före oktober månads utgång.

8. **Prenumeration å Sverges allmänna folkskollärareförenings småskrifter.** För 1895 har af denna skriftföljd blifvit utgifven som nr 5 »Femton år, 1880—1895», för 1896 som nr 6 »Pestalozzi i Stans». Då det stigande antalet prenumeranter synes visa, att småskrifterna uppfylla ett verkligt behof, har centralstyrelsen beslutat upptaga prenumeration äfven för 1897, och får därför anmoda kretsordförandena att hvar i sin ort fästa kretsmedlemmarnas uppmärksamhet härpå. Samtidigt torde böra påpekas det tillkännagifvande om föregående nummer, som meddelas å omslaget till detta häfte.

9. **Fortsatt insamlande af material till en svenska folkundervisningens historia.** Det måste tydligen vara af stor vikt, att äfven på de orter, därifrån inga eller åtminstone obetydliga bidrag hittills kunnat erhållas, man ser till, att intet, som kan tjäna till belysning af skolväsendets historiska utveckling, får falla i glömska. Herrar kretsordförande och andra för saken intresserade torde därför vända sig särskildt till äldre lärare på sin ort äfvensom till andra äldre personer med anhängan och uppfordran att uppteckna och insända hvad de angående förevarande sak själfva upplefvat eller på annat sätt hafva sig bekant. Härvid torde beaktas, att intet bidrag, såvidt det ligger inom ramen för ämnet, bör anses vara för obetydligt att taga vara på. En och annan, som insändt bidrag, har i enskilda bref beklagat sig däröfver, att det insända på grund af tidens knapphet eller andra orsaker ej kunnat blifva så väl utarbetadt, som man önskat. På det att dessa och dylika betänkligheter icke må utgöra hinder för någon att bidraga med hvad som står honom till buds att meddela, vill centralstyrelsen ytterligare fästa uppmärksamheten därpå, att på en utsmyckad stil och konstnärlig komposition ligger ej någon vikt. Hufvudsaken är, att det rent sakliga meddelas tillräckligt fullständigt och att noggranna uppgifter om tider, orter och personer icke saknas.

Uppmärksamheten torde fortfarande böra vara riktad på det material, som löper största faran att gå förloradt, nämligen sådana skolhistoriska minnen, som ännu ej äro upptecknade. Närmast beslåttadt härmed är det material, som kan hämtas ur bref och brefsamlingar från eller om skolhistoriska personligheter eller angående i pedagogiskt hänseende märkliga tilldragelser.

Därjämte vill centralstyrelsen härmed hafva uppmanat till insändande af sådant material, som finnes uti kyrkoböcker, protokoll vid biskops- och prostvisitationer, kyrkostämmor och sockenstämmor samt skolråds- och skolkommittésammanträden. Till denna grupp af material höra också gamla skolreglementen, donationsbref, skoltal m. m. äfvensom gamla protokoll vid lärareföreningars sammanträden, vid läraremöten eller andra möten, där undervisnings- och uppfostringsfrågor behandlats. I de fall, då man icke är i tillfälle att insända aktstyckena i original eller i afskrift, är det tillräckligt att öfver dylika handlingar uppräta och insända förteckningar, hvilka tydligt angifva innehåll och förvaringsort samt öfriga bestämmingar, som kunna tjäna till upplysning och ledning för en eventuell arkivforskning.

För insamlingsarbetets ändamålsenliga bedrivande torde för öfrigt beaktas de anvisningar, som lämnas i årsskrifterna för 1889, 1890 och 1891. Bidragen insändas till centralstyrelseledamoten *J. J. Dalström*, Stockholm, hos hvilken äfven önskade upplysningar kunna erhållas.

10. **De större städernas folkskoleväsende.** En af k. m:t tillsatt kommitté har utarbetat ett förslag till särskild folkskolestadga för de större städerna. Nämda förslag berör i åtskilliga punkter lärarekåren högst väsentligt. Centralstyrelsen har därför beslutat utsända ärendet till de kretsar, som af förslaget beröras. Förslaget afser egentligen de städer, som antingen bestå af två eller flera församlingar, eller som hafva minst 20,000 invånare. Men då äfven annan stad skulle, därest k. m:t på framställning af vederbörande sådant förordar, kunna få tillämpa den ifrågasatta nya folkskolestadgan, har centralstyrelsen funnit sig böra utsända ärendet till kretsarna i de 18 städer, som hafva öfver 10,000 invånare, äfvensom till Nyköpingskretsen (enär Nyköpings stad består af två församlingar), dock naturligtvis hvarje annan krets obetaget att äfven yttra sig i ämnet.

Den utredning af ärendet, som centralstyrelsen finner behöflig, skall tryckas i ett särskildt häfte (årsskriftens tredje häfte för 1896) och tillställas de ifrågavarande 19 kretsarna under maj månad. I fall annan krets önskar exemplar af detta häfte, torde rekvisition härom göras hos centralstyrelsen.

Minneslista för kretsordförandena.

I. Kretsmöte *utlyses* så tidigt, att af centralstyrelsen utsända ärenden kunna vara slutbehandlade samt vederbörligen justerade och styrkta protokollsutdrag däröfver inkomna senast den 1 nästkommande november.

II. För att möjliggöra de gemensamma ärendenas snabba afgörande och såmedelst vinna nödig tid äfven för kretsens egna angelägenheter bör kretsordföranden så tidigt som möjligt anmoda kretsstyrelsens ledamöter eller andra lämpliga kretsmedlemmar att på *förhand* göra sig förtrogna med hvar sitt af de utsända öfverläggningsämnena samt vid kretsmötet *inleda* diskussionen därom. Kunna ej andra lämpliga inledare erhållas, bör ordföranden känna sig förpliktad att själf tjänstgöra såsom sådan. För vinnande af samma ändamål bör ordföranden strax efter mottagandet af årsskriften tillställa medlemmarna densamma, så att de tidigast möjligt kunna göra sig bekanta med dess innehåll. Enär den är upptagen i tidningstaxan, kan den sändas *med posten under korsband* mot ett porto af endast 4 öre.

Särskildt torde böra uppmärksammas frågorna om *egen förenings-tidning* och om *medlemsafgiftens höjande*.

III. Såvida ej särskilda omständigheter föranleda undantag, torde vid kretsmötet den allmänna föreningens ärenden föredragas i samma *ordning*, hvari de sedan böra i protokollsutdragen upptagas, nämligen enligt följande föredragningslista:

I. Revisorernas hemställan om ansvarsfrihet bifalles eller afslås; i senare fallet skall, enligt stadgarnas föreskrift, fattas beslut om nödiga åtgärder.

2. Fyra centralstyrelsemedlemmar väljas (s. 42). Märk: 5 ovalbara!
3. En revisor väljes (s. 42). Märk: 14 ovalbara!
4. Arvode beviljas åt sekreteraren (s. 43).
5. Arvode beviljas åt kassaförvaltaren (s. 43).
6. Beslut fattas i frågan om anskaffande af egen föreningstidning (s. 85).
7. Beslut fattas i frågan om medlemsavgiftens höjande (s. 90).
8. Ordföranden påpekar, att prenumeration kan ske å »Sverges allmänna folkskollärareförenings småskrifter», häftet 7, hvilket utkommer 1897 (s. 91). Prenumerationsavgiften är 25 öre samt bör på samma gång som medlemsavgiften för år 1896 genom kretsens ordförande insändas till allmänna föreningens kassaförvaltare.
9. Påminnelse göres om det fortsatta insamlandet af material till en svenska folkundervisnings historia (s. 91).
10. Minst två personer utses att justera kretsmötets protokoll (såvida justering ej verkställs af kretsen själf å nytt möte före protokollsutdragets insändande).

IV. På det att arbetet med sammanställandet af kretsarnas beslut och uttalanden måtte kunna fördelas mellan centralstyrelsens medlemmar, blir det nödvändigt, att svaren å de till kretsarnas behandling utsända frågorna fördelas på *tre skilda protokollsutdrag*, nämligen ett för de egentliga förvaltningsärendena och valen (1—5), samt ett för hvartera af de två öfverläggningsämnen (6 och 7).

Så tidigt som möjligt ombesörjer ordföranden, att protokollsutdragen blifva på behörigt sätt utskrifna. För bevarandets och begagnandets skull böra de göras på fast papper af vanligt skriftformat, icke på tunnt, genomskinligt papper i oktav eller kvart. Man skrifver helst blott på ena sidan af hvarje blad. Vid inre kanten lämnas en marginal. För att sammanförandet af utdragens innehåll ej måtte onödigtvis försvåras, är det synnerligen fördelaktigt, om de affattas i öfverensstämmelse med följande tre formulär:

[Utdraget 1.]

N-kretsen.

Allmänna föreningens ärenden.

Utdrag af protokoll, hållet vid N-kretsens möte i N. den 1896.

§ oo.

1. Med anledning af revisorernas hemställan
2. Vid val af centralstyrelsemedlemmar erhöill

A. i B.	oo röster
C. i D.	oo »
3. Vid val af revisor erhöill

A. i B.	oo röster
C. i D.	oo »
4. I arvode åt sekreteraren beviljades oo kronor.
5. I arvode åt kassaförvaltaren beviljades oo kronor.

§ oo.

Att justera mötets protokoll utsågos.....

Justeradt:	N. som ofvan
Rätt afskrifvet intygar:	
Sekreterare.	Sekreterare.

[Utdraget 2.]

N-kretsen.

Allmänna föreningens ärenden.

Utdrag af protokoll, hållet vid N-kretsens möte i N. den 1896.

§ oo.

6. I frågan om anskaffande af egen föreningstidning fattades följande beslut:

Frågan 1:	
Frågan 2:	
Frågan 3:	
Frågan 4:	
Frågan 5:	

§ oo.

Att justera mötets protokoll utsågos.....

Justeradt:	N. som ofvan
Rätt afskrifvet intygar:	
Sekreterare.	Sekreterare.

[Utdraget 3.]

N-kretsen.

Allmänna föreningens ärenden.

Utdrag af protokoll, hållet vid N-kretsens
möte i N. den 1896.

§ oo.

7. I frågan om medlemsavgiftens höjande fattades följande
beslut:

§ oo.

Att justera mötets protokoll utsågos.....

Justeradt:

N. som ofvan

Rätt afskrifvet intygar:

Sekreterare.

Sekreterare.

V. Ordföranden ombesörjer, att dessa protokollsutdrag
före den 1 november insändas till *Centralstyrelsen för Sverges
allmänna folkskollärareförening, Stockholm, N.*

VI. Före instundande i januari insänder kretsordföranden
till centralstyrelsens kassaförvaltare *J. J. Dalström, Stockholm*
(ej till centralstyrelsen):

1. *Förteckning* öfver kretsens medlemmar under 1896, upp-
tagande deras namn, titel och adress.

Vid uppgörandet af denna förteckning användes den blankett, som
kommer att tillsändas hvarje kretsordförande i höst. De å blanketten läm-
nade anvisningarna böra på det *noggrannaste* iakttagas. I händelse af så
stora ändringar, att ifrågavarande blankett ej kan begagnas, bör annan sådan
rekvireras eller ock särskild lista skrivas, denna senare dock alltid med
strängt iakttagande af samma uppställning som i den tryckta katalogen.
Endast helarksformat må användas. Hvarje slags afvikelse från de för dessa
lister lämnade anvisningarna åstadkommer en mängd onödigt arbete för cen-
tralstyrelsen samt ökade kostnader för sättning och korrektur.

2. *Årsavgifterna för 1896*, för hvarje å medlemsförteckningen
upptagen person 50 öre. (Stadgarnas §§ 17 och 18.)

Härvid torde beaktas:

att avgifterna helst sändas på en gång för hela kretsen;

att penningar helst sändas genom postanvisning, i alla händelser *icke* i
orekommenderadt bref;att frimärken *icke* mottagas i likvid;att insända avgifter kvitteras i Svensk Läraretidning inom 8 dagar efter
mottagandet eller, ifall uttrycklig begäran härom framställes, å särskildt
brefkort.

3. *Uppgift å antal prenumeranter* (märk: *icke* prenumeran-
ternas namn) å föreningens småskrifter för 1897 samt
prenumerationsavgifterna: 25 öre pr exemplar.

Dessa avgifter sändas på en gång. Efter den 31 december 1896 mot-
tagas *icke* prenumerationsavgifter för 1897 års småskrift.

Stockholm i april 1896.

*Emil Hammarlund.**J. Gust. Söderberg. Fridtjuf Berg. J. J. Dalström.**Hulda Lundin. Alfr. Dalin. Joh:s Johansson.**J. Franzén. Augusta Larson.*

Revisionsberättelse för 1895.

Undertecknade, som mottagit uppdrag att granska Sverges allmänna folkskollära-förenings räkenskaper och förvaltning för år 1895, få efter verkställd granskning afgifva följande

Revisionsberättelse.

Föreningens medlemsantal, som vid årets början utgjorde	4,757
har under året ökat med	616
hvidan det vid årets slut utgjorde	5,373
Antalet kretsar ökades under förra året från 176 till 188.	
Räkenskaperna för året utvisa i	

Debet.

Behållning från 1894:	
Insatta i Stockholms Enskilda bank	6,437: 06
Inventarier	20: —
Lager af 1,600 småskrifter hos Looström & C:o	160: —
	6,617: 06
Inkomster under året:	
5,373 medlemsavgifter à 50 öre	2,686: 50
1,505 prenumerationsavgifter à pedagogiska småskrifter à 25 öre	376: 25
Räntemedel	186: 91
Jultomtens reststipendium	1,200: —
Julkappens stipendium	560: —
Försålda äldre småskrifter	19: 90
Försålda årsskrifter m. m.	2: 70
För bilaga till årsskriften	25: 50
Ökad lager af småskrifter	199: 40
Inventarietillökning	40: —
	239: 40
	Kronor 11,914: 22

Kredit:

Utgifter under året:

Centralstyrelsens sammanträde i januari	226: 95
D:o i juni	138: 20
Revisionen	101: 75
Länsombuden	106: 03
Ombudsmötet	181: 45
Årsskriften	868: 60
Utsändning af årsskriften, cirkulär, porton, skrifmateriel m. m.	228: 01
Småskriften häftet V och dess utsändning	271: 90
Återstående kostnader för Wallis broschyr (däraf författarearvode 500 kr.)	1,155: 74
Öfversättningsarvode för småskriften häft. VI m. m.	52: —
Författarearvode (öfverskott) för småskriften häft. V	54: 35
Insamling af bidrag till svenska folkundervisnings historia	100: —
Sekreteraren	300: —
Telefon för sekreteraren	36: —
Expeditions- och renskrifningskostnad	200: —
Kassaförvaltaren	100: —
Jultomtens stipendium till 4 personer	950: —
Julkappens stipendium till 16 personer	560: —
Afskrifning på inventarierna	5,630: 98
	9: 10

Behållning till 1896:

I Stockholms Enskilda bank deponerade à 3 1/2 %	5,000: —
I Stockholms Enskilda bank på upp- och afskrifningsräkning	613: 84
Inventarier	55: —
Lager af småskrifter	355: 30
Reserveradt Jultomtestipendium	6,024: 14
	250: —
	Kronor 11,914: 22

Centralstyrelsen har under året haft tre sammanträden och verkställande utskottet 28, öfver hvilka protokoll blifvit förda.

Med anledning af en utaf förra årets revisorer gjord framställning om delning af sekreterarens omfattande arbete, hvilken framställning enhälligt understöddes af årets ombudsmöte, har centralstyrelsen under året anlitat en utom styrelsen stående

person att utföra åtskilliga expeditions- och renskrifningsarbeten och härför till honom utanordnat en ersättning för 250 timmars arbete af 200 kr.*

Efter genomgåendet af *föreningens protokoll* med deras bilagor och öfriga handlingar kunna revisorerna vitsorda, att dessa fortfarande framträda i det allra bästa skick, vittnande om ordning och samvetsgrant arbete.

För första gången under föreningens verksamhetstid föreligger en samling *berättelser* öfver pedagogiska studieresor, företagna på grund af utaf centralstyrelsen utdelade stipendier, och skola förvisso flera af dessa berättelser blifva af mycken betydelse för dem, som vilja anställa forskningar på i dessa berättelser berörda områden.

Året 1895 har varit ett *bemärkelseår* för föreningen, i det densamma icke blott kunnat högtidlighålla sin femtonåriga tillvaro och se sitt medlemsantal öfverskrida 5,000-talet, utan äfven taga det första steget till förverkligandet af framkommet förslag om en samverkan mellan de nordiska landens folkskollärareföreningar.

Vid läsningen af de respektiva *kretsföreningarnas protokoll* ha vi funnit dessa vara i regeln ordentligt förda och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i årsskriften gifna anvisningarna samt tydande på, att man i kretsarna på ett sakligt sätt behandlar de af centralstyrelsen utsända ärendena. Enstaka undantag gifvas dock, såsom då en krets insänder ett protokoll af följande lydelse: »I frågan om ändrade grunder för upprättande af förslag till folkskollärarejänster kunde ej något definitivt yttrande därom afges, enär ingen närmare tänkt på saken. Diskussionen fick utgöra svar på frågan.»

Uti de inom kretsarna förrättade *valen* har i allmänhet omkring hälften af de upptagna medlemmarna deltagit. Olikheter förekomma dock äfven här, såsom då i en krets med mer än 50 medlemmar blott 4 deltagit i val af centralstyrelse eller då i andra nära nog samtliga medlemmar varit närvarande och utöfvat sin rösträtt.

Centralstyrelsens *räkenskaper* äro med reda och god ordning förda samt vederbörligen verifierade, alla säkerhetshandlingar hafva blifvit inför revisorerna företedda, och hafva vi ingen an-

ledning till anmärkning hvarken mot räkenskaperna eller det sätt, på hvilket centralstyrelsen handhaft föreningens angelägenheter under året.

Vi få därför hemställa,

att föreningen ville bevilja centralstyrelsen full ansvarsfrihet för 1895 års räkenskaper och förvaltning.

Stockholm den 29 februari 1896.

Nils Lundahl.

Otto Bejbom.

A. F. Liljeholm.

Stadgar

för

Sverges allmänna folkskollärareförening.

Ändamål.

§ 1.

Föreningens ändamål är att arbeta för den svenska folkskolans och folkbildningens höjande, för enhet och god anda inom lärarekåren och för förbättring af lärarens ställning i allmänhet.

Medlemmar.

§ 2.

Lärare och lärarinnor vid rikets folk- och småskolor samt därmed jämförliga skolor och uppfostringsanstalter äga att som medlemmar ingå i föreningen. Därför kunna äfven andra för föreningen och hennes verksamhet intresserade personer vinna inträde efter medgifvande af kretsförening.

§ 3.

1. Inträde i föreningen sker genom anmälan till kretsordförande och erläggande af årsavgift för då löpande året.

2. Röstberättigad medlem af föreningen är icke allenast den, för hvilken medlemsavgift för närmast föregående år blifvit af kretsen till centralstyrelsen inbetalad, utan ock den, för hvilken medlemsavgift i föreningen för löpande året blifvit inom kretsen erlagd.

3. Flyttning från en krets till en annan anmäles ofördröjligen till ordförandena i de respektiva kretsarna.

4. Utträde ur föreningen anmäles till ordföranden i den kretsförening, afgående ledamot tillhör.

5. Ledamot, som försummar inbetala sin årsavgift, varde från föreningen skild vid följande års början.

6. Medlem, som genom laga dom blifvit förklarad medborgerligt förtroende förlustig, vare från föreningen skild.

Kretsföreningar.

§ 4.

Föreningens medlemmar fördelas i kretsföreningar, som genom sina ordförande stå i förbindelse med centralstyrelsen.

§ 5.

1. Kretsförening väljer själf sin ordförande, hvars befogenhet inträder på tid, som kretsen själf bestämmer.

2. Hvarje kretsförening äger för öfrigt själf bestämma om sina sammanträden, styrelse, afgifter o. d. Kretsföreningens enskilda stadganden må dock i intet fall vara stridande mot dessa stadgar.

§ 6.

Kretsstyrelsen åligger att lämna centralstyrelsen de uppgifter, hon infordrat, samt att för öfrigt meddela henne sådana underrättelser, som kunna anses gagnande för föreningens verksamhet.

§ 7.

När centralstyrelsen finner nödigt framställa spörsmål till föreningens medlemmar, när val af centralstyrelse skall äga rum o. s. v., är det kretsordförandens skyldighet att föranstalta om härför erforderligt möte.

Centralstyrelse.

§ 8.

1. I spetsen för föreningen står en af nio personer bestående centralstyrelse, som leder föreningens verksamhet och för hennes talan.

2. Minst sex af centralstyrelsens medlemmar skola vara tjänstgörande lärare eller lärarinnor vid folk- eller småskolor.

3. Styrelsen utser inom sig ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassaförvaltare.

4. Medlem af centralstyrelsen väljes för en tid af tre år. Turvis afgå hvarje år tre ledamöter ur densamma.

5. Afgå centralstyrelseledamöter under de för dem bestämda tjänstgöringstiderna, utses vid nästa valtillfälle icke allenast tre ledamöter utan därutöver så många, att centralstyrelsen varder fulltalig.

§ 9.

1. Centralstyrelsen har årligen minst ett sammanträde å mellan ledamöterna öfverenskommen plats. I öfrigt föras förhandlingarna skriftligt och cirkulera handlingarna i den ordning, ordföranden angifvit.

2. För att beslut skall kunna fattas, måste minst sju styrelseledamöter närvara. Är styrelsemedlem hindrad att bevista sammanträde, skall sådant i god tid skriftligt anmälas till ordföranden, som inkallar suppleant.

§ 10.

Senast i april månad hvarje år offentliggör centralstyrelsen:

1) katalog öfver föreningens medlemmar;

2) årsberättelse öfver föreningens verksamhet under föregående året, och

3) revisionsberättelse öfver föregående årets förvaltning och räkenskaper.

Val.**§ 11.**

1. Val af ledamöter i centralstyrelsen i stället för dem, som vid årets slut skola afgå, företages inom hvarje krets vid med densamma utlyst möte.
2. Föreningsmedlem, som så önskar, är berättigad att deltaga i valet genom till kretsordföranden inlämnad förseglad valsedel; dock bör denna hafva kommit kretsordföranden till handa före valsedlarnas öppnande.
3. Kretsordföranden åligger att före oktober månads utgång till centralstyrelsen insända justeradt valprotokoll, upptagande namn och röstetal å alla, som vid valet erhållit röster, jämte deras adresser.
4. Valet avslutas i tillkallade vittnens närvaro af centralstyrelsen, hvarvid de, som fått högsta antalen röster, varda styrelseledamöter från följande kalenderårs början, och de tre i röstetal närmast stående varda styrelsesuppleanter under följande kalenderåret.
5. Vid fyllnadsval enligt § 8: 5 bestämmas de valdas tjänstgöringstider efter röstetalen, så att den, som erhållit lägre antal röster, erhåller kortare tjänstgöringstid.
6. Afgående styrelsemedlemmar kunna omväljjas.

§ 12.

1. Vid samma tid och på samma sätt, som i § 11 omförmäles, verkställa kretsarna revisorsval. Medlem af revisionen väljes för en tid af tre år. Turvis afgår hvarje år en ledamot ur densamma.
2. Valet avslutas på samma sätt, som i § 11: 4 angifves, af centralstyrelsen, hvarvid den, som fått högsta antalet röster, varder revisor för löpande kalenderåret samt de båda följande åren, och de två i röstetal närmast stående varda revisorssuppleanter för löpande kalenderåret.
3. Afgå revisorer under de för dem bestämda tjänstgöringstiderna, utses vid nästa valtillfälle icke allenast en revisor, utan därutöver så många, att revisionen varder fulltalig.
4. Vid fyllnadsval till revisionen bestämmas de valdas tjänstgöringstider efter samma grunder, som i § 11: 5 äro för fyllnadsval till centralstyrelsen föreskrifna.

§ 13.

Val af centralstyrelsemedlemmar samt revisorer ske med slutna sedlar; öfriga val kunna ske öppet. Vid lika röstetal skiljer lotten.

Arbetssätt.**§ 14.**

1. Alla frågor, som under närmast följande år önskas behandlade af föreningen, skola före den 15 november skriftligen insändas till centralstyrelsen, omedelbart eller genom kretsordförande.
2. På centralstyrelsen beror, om väckt fråga skall till allmän behandling inom föreningen upptagas. Dock måste till sådan behandling alltid

upptagas ett ärende, som, sedan det blifvit af centralstyrelsen afslaget eller uppskjutet, ånyo framläggas af minst fem kretsar.

§ 15.

1. Centralstyrelsen utsänder upptagna frågor med eller utan åtföljande betänkanden till kretsordförandena, hvilka ombesörja deras behandling i kretsföreningarna. Dessas beslut bestämmas genom öppen omröstning samt genom enkelt röstflertal. Röst afgifves härvid personligen, icke genom fullmakt. Vid lika röstetal gäller den mening, ordföranden biträder.
2. Protokollsutdrag, upptagande kretsförenings uttalande, insändes till centralstyrelsen inom af denna utsatt tid.
3. Centralstyrelsen slutbehandlar alla frågor, delgifver kretsföreningarna resultaten och vidtager de åtgärder, som af besluten föranledas.

§ 16.

1. Allmänt möte kan af centralstyrelsen anordnas efter därom vid föregående sådant möte eller genom omröstning i kretsföreningarna fattadt beslut.
2. Då centralstyrelsen finner sådant nödigt, kan hon anordna möte mellan af kretsföreningarna utsedda ombud.

Ekonomi och revision.**§ 17.**

Hvarje medlem erlägger en årsavgift af 50 öre, som inbetalas till kretsstyrelsen före oktober månads utgång.

§ 18.

1. Kretsordförande öfversänder till centralstyrelsens kassör före årets slut de influtna årsavgifterna jämte förteckning öfver dem, som betalt.
2. Förteckningarna skola upptaga de betalandes namn, födelseår, titel och adress.

§ 19.

1. Alla utgifter för föreningen bestridas af henne själf.
2. Vid styrelsemedlemmars eller revisorers resor för föreningen betalas resekostnaden jämte dagtraktamente enligt femte klassen i gällande resereglemente.
3. Sekreterare och kassaförvaltare åtnjuta skäligt arvode, som af centralstyrelsen föreslås och som bestämmes vid kretsföreningarnas i § 11 omförmälda sammanträden.

§ 20.

1. Centralstyrelsen är lagligen ansvarig för all i hennes vård befintlig föreningens egendom.

2. Kassaförvaltaren åligger att ställa af centralstyrelsen godkänd säkerhet för de föreningens medel, han har om händer.

§ 21.

1. Föreningens räkenskaper föras för kalenderår.

2. Senast den 1 februari överlämnas föreningens räkenskaper för föregående året jämte under detsamma inregistrerade handlingar och protokoll till revisorerna, hvilka före den 1 därpå följande mars återställa dem till centralstyrelsen, åtföljda af berättelse öfver den verkställda revisionen.

§ 22.

Vid krets-föreningarnas sammanträden för val af ledamöter i centralstyrelsen föredrages den i § 21 omnämnda revisionsberättelsen, därvid ansvarsfrihet för föregående årets räkenskaper och förvaltning beviljas eller nekas centralstyrelsen. I sistnämnda fall beslutas öfver de åtgärder, som böra vidtagas.

Föreningens upplösning.

§ 23.

Föreningens upplösning kan ske, om vid omröstning i krets-föreningarna minst tre fjärdedelar af de afgifna rösterna äro för densamma.

§ 24.

Vid föreningens upplösning skola hennes tillgångar användas till något för folkskolan eller hennes lärare eller lärarinnor nyttigt ändamål, hvarom föreningen förut beslutat.

Ändring af stadgarna.

§ 25.

Förslag om ändring af eller tillägg till dessa stadgar kan väckas endast af krets-förening eller af centralstyrelsen samt behandlas liksom öfriga ärenden i enlighet med §§ 14 och 15.

Öfvergångsstadgande.

§ 26.

Vid 1896 års val utses fyra centralstyrelseledamöter, hvaraf de tre med högsta röstetalen valda behålla uppdraget under 1897, 1898 och 1899, men den fjärde blott under 1897.

Anvisningar

för Sverges allmänna folkskollärareförenings

länsombud.

1. Ombudets uppgift är att inom sitt område i allmänhet bevaka och befordra föreningens intressen samt särskildt verka därför, att hennes mål blir rätt uppfattadt och behärskadt, så att hon vinner så allmän anslutning som möjligt.

2. Ombudet bör härför ställa sig i förbindelse med styrelserna för redan befintliga krets-föreningar samt söka påverka dem att nitiskt befordra intresse för och anslutning till föreningen.

3. I trakter, där krets-föreningar ännu saknas men anses kunna upp-rättas, bör ombudet genom att vända sig till lämpliga personer söka få sådana organiserade.

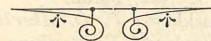
4. Skulle någon krets-förening visa påtagliga tecken till aftynande (t. ex. därigenom att dess vanliga möten uteblifva, utan att kretsen själf därom beslutat), bör ombudet ställa sig i förbindelse med någon af de mera intresserade lärarne inom densamma för att genom personlig påverkan söka hålla intresset för lärarekårens gemensamma angelägenheter vid makt.

5. Ombudet anmodas noga undvika hvarje åtgärd, som skulle kunna framkalla den misstanken, att något ingrepp i kretsarnas rätt att fritt besluta om sina egna angelägenheter åsyftas.

6. Skulle ombudets personliga närvaro i något fall befinnas kunna i högre grad gagna föreningen, må hemställan om reseunderstöd insändas till centralstyrelsen, som då i hvarje särskildt fall därom beslutar.

7. Å postporton och andra dylika utlägg insänder ombudet räkning till centralstyrelsen vid årets slut, hvarefter ersättning därför utanordnas.

8. Redogörelse för ombudets åtgöranden och erfarenheter under det gångna året insändes senast den 15 december.

Centralstyrelse 1896.

Ordförande: *Emil Hammarlund*, Stockholm.
v. ordförande: *J. Gust. Söderberg*, Lidköping.
Sekreterare: *Fridtjuv Berg*, Stockholm.
Kassaförvaltare: *J. J. Dalström*, Stockholm.
Öfriga ledamöter: *Hulda Lundin*, Stockholm.

Augusta Larson, Öxnered.
Alfr. Dalin, Huskvarna.
Joh:s Johansson, Göteborg.
J. Franzén, Lund.

Suppleanter: *Stina Quint*, Stockholm.
B. C. Rodhe, Göteborg.
P. Lagerblad, Tumba.

Länsombud 1896.

Stockholms län: *A. Vernborg*, Munsö, Ekerö.
Uppsala län: *E. G. Vensell*, Vallby, Enköping.
Södermanlands län: *Otto Bejbom*, Strängnäs.
Östergötlands län: *Gottfr. Löwkrantz*, Norrköping.
Jönköpings län: *Joh. Lindberg*, N. Ljunga, Säfsjö.
Kronobergs län: *Per Borgh*, Lekaryd, Gåfvetorp.
Kalmar län, norra delen: *E. A. Rydmark*, Oskarshamn.
södra delen: *A. Nilsson*, Kalmar.
Gotlands län: *A. Rosvall*, Eskelhem.
Blekinge län: *Åke Herrlin*, Karlshamn.
Kristianstads län: *J. M. Hansson*, Lärkesholm, Örkelljunga.
Malmöhus län: *Nils Lundahl*, Lund.
Hallands län: *J. G. Hællström*, Halmstad.
Göteborgs län, södra delen: *J. A. Björklund*, Mölndal.
norra delen: *C. R. Stubelius*, Fjällbacka.
Älfsborgs län, västgötadelen: *J. P. Olsson*, Nittorp, Gölingstorp.
Dalsland: *E. Rydén*, Gersevad, Mellerud.
Skaraborgs län, sydvästra delen: *A. T. Engstrand*, Broddarp.
nordöstra delen: *Aron Olsson*, Versås.
Värmlands län: *G. M. Sandin*, Grums.
Örebro län: *A. Fridén*, Örebro.
Västmanlands län: *G. Nilsson*, Köping.
Kopparbergs län: *P. Envall*, Falun.
Gästriklands län: *P. O. Åkertlund*, Strömsbro.
Helsingland: *E. Vestberg*, Hudiksvall.
Västernorrlands län, Medelpad: *A. Björklund*, Sundsvall.
Ångermanland: *M. Tennman*, Sandö, Frånö.
Jämtlands län: *G. Svärå*, Åre.
Västerbottens län: *I. E. Dahlström*, Nordmaling.
Norrbottens län: *P. O. Altin*, Gyljen, Öfver-Kalix.

Medlemsförteckning

(enligt till centralstyrelsen ingångna uppgifter för 1895).

Ann. 1. Uppgifterna om kretsordförande äro i enlighet med senast ingångna meddelanden.

Ann. 2. Där ej särskild titel finnes utsatt, är vederbörande medlem lärare eller lärarinna.

Ann. 3. Så vidt sådant varit möjligt, har för de kvinnliga medlemmarne uppgifvits åtminstone ett förnamn fullständigt.

Ann. 4. Siffrorna efter namnet angifva födelseåret.

Ann. 5. Föreningarna följa länsvis i den vanliga officiella ordningen. Inom hvarje förening upptagas medlemmarne i alfabetisk följd.

Stockholms stad.

Stockholms folkskollärareförening (365)

Ordförande: *Alex. Jonsson*.

Ahlberg K J, 62, J
Ahlén S A, 54, J
Ahlenius Emmy, Ö
Almin K A, 55, Kh
Almin Vilhelmina, A F
Almström Emma, Kh
Aldén Gust. A, red.-sekr.
Andersson A L, 54, Kt
Andersson Anhild, A F
Andersson B A, J
Andersson Emelie, J
Andersson Emilia, Kt
Andersson Hanna, Kh
Andersson Hildur, J
Andersson Hulda, Kh
Andersson Ida, J
Andersson Matilda, A F
Andersson Olga, N
Andrén O, Kristineberg

Asplund Davida, Kh
Aspmann Maria, Kl
Axelson Agda, Kl
Bauman Elvira, Ö
Beckman E, direktör
Beckman Hedvig, Kh
Belfrage Augusta, M
Bengtsson C V, 52, N
Bengtsson Maria, N
Berg Lotten, J
Berg Fridtjuv, 51, N
Berg Hildegund, Ö
Berg Hjalmar, 59, Kl
Berg Marie Louise, Kl
Berg Vilhelmina, Ö
Berggren Hilma, A F
Bergh Alfred, A F
Bergh, Gustaf, 62, Kh
Berglöf C A, musikdirektör
Bergman Ameli, Kh
Bergman J S, 46, A F
Bergqvist A, 59, A F
Bergström Vilhelmina, Ö
Bergvall M, Kl

Björkander T V, 49, Ö
 Blomqvist A K, 53, Kh
 Blomqvist Axel, 55, Ö
 Bolin Helma, M
 Bolin Klara, Kh
 Boström Augusta, Ö
 Branzell A V, 60, N
 Brodin Hedvig, Ö
 Brodin Josefina, Kl
 Broström Agda, M
 Broström Anna, Kh
 Broström, K O, 52, M
 Burström Eugenie, Kt
 Carlen Tekla, A F
 Carli Ernst, J
 Carlsson Elisabeth, A F
 Carlsson H J, A F
 Carlsson M Elisabeth, M
 Carlsson Otto, 59, M
 Carlsson Sigrid, N
 Cederblad Anna, A F
 Christiernson J R, 49, Kt
 Christiernson Kerstin, Kt
 Christiernson Maria, Kt
 Claësson Hilda, A F
 Clarin Matilda, Kl
 Dahl Hedvig, Ö
 Dahlberg Anna, Ö
 Dalborg M, A F
 Dalström Anna, Kl
 Dalström J J, 50, A F
 Danielsson Ada, M
 Danielsson Amanda, M
 Danielsson Hans, Kt
 Degerman Matilda, N
 Deijenberg Elin, Kh
 Denoyer Andriette, Kt
 Denoyer Emilie, Kt
 Dillén Emma, J
 Djurberg Anna, Kh
 Edén A, Kh
 Edén Ebba, M
 Edén J G, 57, M
 Edén L A, 52, J
 Edqvist J E, M
 Ehrngren P, slöjdlärare, N
 Ehrling Hilma, Ö
 Ekblom A, 56, A F
 Ekblom Hilma, Kt
 Eklund Anna, Kl
 Eklund Louise, Kl

Ekman Selma, Kh
 Ekström Ida, J
 Ekström Maria, Kh
 Elin E E, J
 Englund Alida, Kh
 Englund Anna, A F
 Engström Cecilia, A F
 Ericsson Augusta, J
 Erikson Selma, Kt
 Ericsson Elisabeth, A F
 Eriksson Anna, A F
 Eriksson Emilie, Kh
 Eriksson Hjalmar, 63, M
 Eriksson K, Kh
 Ekström John, 58, teckningslärare v.
 Stockholms realläroverk
 Ekström Jenny, J
 Falkberg Vilhelmina, Kl
 Fischier Julia, M
 Flodin Agnes, Kh
 Forssell Louise, Kl
 Forssén E, Ö
 Francke Sissa, J
 Frank K A A, M
 Fredriksson Hilda, M
 Gelertsen Berta, J
 Grewell Helga, J
 Grönblad Elin, Kt
 Gustafsson Ebba, Ö
 Gustafsson O, 52, J
 Hagberg Sofia, M
 Hallberg Anna, Kl
 Halldén Beda, Ö
 Hallström A R, 40, M
 Hamacher Axelina, J
 Hammarlund Amanda, fru
 Hammarlund Emil, 53, utgifvare af
 Svensk Läraretidning
 Hamner J, Kl
 Hamner Thérèse, D
 Landelius Bengt, 45, Kt
 Hansson Betty, D
 Hansson Elvira, D
 Hedberg D, Ulriksdal, Järfa
 Hedenström Augusta, Kl
 Hedlund Justine, Kl
 Hellberg Augusta, Ö
 Hellsten Agnes, Kl
 Henriksson Selma, Kh
 Hjort Anna Sofia, Kt
 Holmgren A, Kh

Holmgren Ellen, J
 Holmqvist Alma, Kt
 Huldth L S, M
 Hultman Eva, A F
 Hultman Fredrika, A F
 Humbla C R, 28, musikdirektör
 Hübinette A, 37, M
 Hübinette Letty, Kt
 Häggdahl Kristina, A F
 Höökenberg Helena, Kl
 Ihrstedt Hilda, Kt
 Jansson Anna, Kh
 Jansson Augusta, A F
 Jansson Elin, Kh
 Jansson J, 39, Kt
 Jansson J A, Kh
 Jansson Lucia, A F
 Jansson Matilda, A F
 Jansson Svea, Ö
 Johansson Amalia, Kl
 Johansson Augusta, Kh
 Johansson J, 39, A F
 Johansson Maria, Kh
 Johnson Hilda, J
 Jonsson A, 56, Kt
 Jonsson Anna, Kt
 Jonsson Serafia, J
 Josefsson Alma, Kl
 Jönsson Maria, J
 Jönsson Olga, J
 Karlsson L, 62, A F
 Karlsson Tekla, A F
 Kempfendahl Anna, N
 Kihlqvist J L, N
 Kinnwall S A, Kl
 Kjelleström, Ingeborg, Ö
 Kock Aurore, Kh
 Kruse Elin, M
 Landelius Anna, lärarinna vid folk-
 undervisningssällskapets skola
 Landelius Maria, J
 Larsson Anna, M
 Larsson Elisabeth, Kh
 Laurell Klara, Kh
 Leissner Anna, A F
 Levedahl A, Ö
 Levin Adolf, 61, Kl
 Lidholm Berta, J
 Lidholm K, 56, A F
 Lidman K, 61, M
 Lilja Maria, Kh

Liljedahl Anna, Ö
 Liljestrand, G A, Blidö
 Lindberg Berta, A F
 Lindeberg M, 50, sånglärare
 Lindegren J F, 58, red.-sekr.
 Lindén A, 53, Kl
 Lindén Elin, Ö
 Lindén J P, Kt
 Lindgren J F, N
 Lindgren Rosalie, M
 Lindskog C G, Ö
 Lindskog F, J
 Lindström Anna, Kh
 Lindström K A, 59, Kt
 Ljungqvist Gerda, Ö
 Locander Cecilia, A F
 Loqvist J A, 40, A F
 Lundberg Elisabeth, Kt
 Lundberg Hildegard, Ö
 Lundblad Nanna, A F
 Lundborg Maria, Kh
 Lundin Fanny, M
 Lundin Fredrika, A F
 Lundin Hilda, Kl
 Lundin Hulda, slöjdinspektis
 Lundmark Augusta, M
 Lundqvist E, Solna, Tomtebodå
 Lundqvist Emma, M
 Lundström Filippa, A F
 Lundström Laura, A F
 Lundvall Louise, Ö
 Löfgren Agnes, Kt
 Lönnerberg Augusta, Ö
 Magnusson Amelie, Kh
 Magnusson Louise, A F
 Malmberg Ida, Kt
 Malmgren Matilda, M
 Marin K H, e. o. höfr.-not.
 Marin Maria, Kh
 Meurling Jenny, J
 Meyer Augusta, Kl
 Molin J, 50, öfverkontrollör
 Moreus Selma, J
 Moreau Mathilda, Kt
 Nilson Hanna, Kt
 Nilsson Anna, Kl
 Nilsson Bengta, Kt
 Nilsson Betty, Kl
 Nilsson Emma, A F
 Nilsson G, 54, M
 Nilsson, Maria, A F

Nilsson Sofi, Kl
 Nilsson Sven, 44, N
 Nördström, Elise, Kt
 Norström Helfrid, Kt
 Nylund A, 60, Kt
 Nylund V, Ö
 Nyström Anna, Kt
 Nyström D, f. d. förste lärare
 Nyqvist Lotty, J
 Nystedt Gerda, D
 Nätterqvist E, 49, A F
 Nätterqvist Sigrd, Kl
 Olofsson Isak, 33, A F
 Olofsson Jenny, A F
 Olsson J, Kh
 Olsson Maria, J
 Palmgren K E, 40, rektor vid Palm-
 grenska samskolan
 Pehrsson Agnes, M
 Persson P E, A F
 Petersson Alma, A F
 Petersson Amanda, A F
 Petersson Elin, N
 Petersson Agnes, Kh
 Petersson Anna, Kh
 Petersson Charlotta, A F
 Petersson Klara, J
 Petersson Lydia, Kh
 Petersson Olga, Ö
 Petersson Viktoria, Kt
 Petré Matilda, Ö
 Ploman Maria, Ö
 Ramström L, Kh
 Rappe Mina, A F
 Redtz Helma, Kt
 Rheborg Lisen, A F
 Rhenbom Olivia, Kl
 Rietz Augusta, Kh
 Rosengren Augusta, Kh
 Rosengren Karolina, D
 Rosling Anna, J
 Rumstedt Gerda, Kh
 Rundqvist, Alma, M
 Ruus Märta, M
 Rydberg Ingeborg, M
 Rydberg Maria, M
 Rydgren Hilma, Kh
 Rylander Anna, Ö
 Rönnell E, Kt
 Sahlin Cecilia, M
 Samuelsson Anna, Kh

Sandberg Maria, Kt
 Sandström Helny, J
 Schedin J, A F
 Selander B, Kh
 Sellman Anna, N
 Setterlund C J, 48, Ö
 Sjöberg Louise, Ö
 Sjöberg, Sigrd, J
 Sjöberg Sigrd, M
 Sjögren Amalia, Kt
 Sjöholm A, 56, M
 Sjölander Hilda, J
 Sjölander Jenny, J
 Sjöstedt Anna, N
 Stefanson A M, 53, Ö
 Stenberg O, 59, Kt
 Sterner L, A F
 Strandberg Hilda, Kh
 Strandberg Sigrd, Kt
 Strömbäck Ebba, J
 Sundberg V, 58, Kl
 Svanström Jenny, Kt
 Svensson Alfrida, Ö
 Svensson Augusta, Ö
 Säterlund Alma, A F
 Sörensen Anna, J
 Tefsky Augusta, A F
 Thomasson Fredrique, A F
 Thun C A, 45, J
 Thun, Konstantia, J
 Tideliuss C H, M
 Tidner A, Kl
 Tidner Fredrique, J
 Tivander Hulda, M
 Tydén A G, Kt
 Törnblad Alma, Kt
 Törnstrand Anna, J
 Uppling Elsa, sånglärarinna, Kh
 Vahlström, Hulda, Kh
 Vahlström L, A F
 Vallentin Hildegard, J
 Vallis Hanna, Kl
 Vassberg Anton, 57, J
 Vassberg Elin, J
 Vassberg Emma, J
 Vassberg Kristoffer, 63, M
 Vennerqvist R, 51, litteratör
 Verelius Anna, Kt
 Vessman Hilma, Kh
 Vesterberg C, N
 Vestman Amanda, D

Viberg Maria, Kt
 Vihlander A G, Kt
 Vinberg Ulrika, Kt
 Vinblad O, N
 Vinbladh, Alfild, Ö
 Vinslov O, 45, D
 Zandell S L, 40, M
 Zander Emilie, skolrådsledamot
 Zethraeus L, Ö
 Åberg Alma, Kt
 Åkerberg Hilma, J
 Åkerlund Emelie, Ö
 Åkerblom Anna, M
 Ångström Emma, Kh
 Österberg Hanna, Kt
 Österberg J A, 49, Kl
 Österberg, Maria, Ö
 Österberg, Thora, D
 Österlund J E, slöjd lärare, A F
 Östling Ebba, A F

[A F = Adolf Fredriks folkskola, D = Djurgårdens, J = Jakobs, Kh = Kungsholmens, Kl = Klara, Kl = Katarina, M = Maria, N = Nikolai, Ö = Östermalms. Postadress : Stockholm]

Stockholms län.

Södertörns lärare- och lärarinneförening (53)
 v. ordförande: A. E. Östergren.

Ahlström N G, 43, Botkyrka, Fittja
 Andersson Pauline, 49, Vårby, Fittja
 Appelbom VUM, 55, kommun., Ösmo
 Asplund J R, Järna
 Ekelkrantz O M, 26, Sd
 Eklund A K, 53, Salem, T
 Eklund Lotten, Vårdinge
 Engström Malla, 66, Lina, Sd
 Eriksson Anna, Vårdinge
 Göransson J A, Ösmo
 Hellberg Hulda, T
 Holmén J E, 58, Hall, Sd
 Hultqvist Zelma, 69, Grödinge
 Hägerman L, 52, Grödinge
 Jansson J F, 50, Hall, Sd
 Johansson Hilda, Ösmo
 Karlsson P A, 52, Grödinge, T
 Kastman C V, kanslir., hedersl., St
 Lagerblad Amelie, 63, fru, T
 Lagerblad P, 43, T
 Le Moine N R, 49, Öfverjärna, Järna
 Lidén J G, Grödinge

Lundberg Cecilia, 49, L
 Lundgren O L, 53, L
 Lundström Arvid, S
 Löfqvist, Ingeborg, Sd
 Magnusson Kristina, 64, Östert., Sd
 Malmén J J, 51, Huddinge
 Molander G, 51, Ösmo
 Molander, fru, Ösmo
 Norlin Hilda, 36, Vårdinge, Gnesta
 Norrby J, 51, Sandhamn
 Runbeck J, Järna
 Samuelsson J, T
 Samuelsson Per, 58, Turinge, Sd
 Sandberg C E, 31, hedersl., Sd
 Schultz Axinia, Sd
 Sjölander A J, 61, Vårdinge, Mölnbo
 Strandberg J A, 59, Nykvarn, Sd
 Svensson Lilly, L
 Söderberg G, 51, Sorunda
 Söderström Emilie, L
 Södervall Maria, 66, Malmsjö, T
 Sörlin P, 52, Sd
 Tilas A, 52, Ösmo
 Törnberg Charlotta, 58, Nykvarn, Sd
 Wærn L M, rektor, f. d. folkskole-
 inspektör, hedersledamot, St
 Vahlén A, 46, Ösmo
 Vallenström A V, 48, Enhörna
 Vesterin, G A, 62, Västerhaninge
 Viktorsson M A, 44, skolr., Igelsta, Sd
 Åkerlind Edla, 48, Turinge, Sd
 Östergren A E, 56, Sd
 [L = Liljeholmen, St = Stockholm, Sd = Södertälje, T = Tumba, Ö = Österhaninge]

Färentuna härads lärare- och lärarinnefören. (19)

Ordförande: Alfred Vernborg.

Ahlström Alma, 75, Munsö, E
 Andersson A V J, 64, Färentuna, S
 Björk F A K, 58, Menhamra, E
 Björklund Beda, Färentuna, S
 Cederberg J A, 37, Skå, S
 Grip Anna, 66, Hofgården Adelsö, E
 Gustafson Helena, 71, Munsö, E
 Hellström V F, 52, Sundby, E
 Kalén Ebba, 61, Bockholms-Sättra, E
 Liljeqvist Elsa, 72, Skå, S
 Mahn Jenny, 57, Sångs, S
 Nyberg Hulda, 71, Hillersjö, S
 Olin L, 59, Sångs, S

Olsson Ebba, 63, Sundby, E
 Pettersson Hilma, 68, Stenhamra, S
 Rydberg N G, 68, Adelsö, E
 Sahlström Beda, 63, Skå, S
 Vernborg A, 58, Munsö, E
 Åberg Selma, 54, Hillersjö, S
 [E = Ekerö, S = Svartsjö]

Södra Roslagskretsen (28)

Ordförande: K. A. Thörnberg.

Anderson Axel, 57, landtbr., D.
 Andersson C E, 52, skolråd, D
 Andersson Hilma, fru, Rinkeby, D.
 Blumenberg H G, 48, kyrkoherde,
 Ö. Ryd, Rydbo
 Carlsson C A, 42, Össeby-Garn, B
 Carlsson O F, 46, godsäg., Hall, Kärsta
 Elfvin Sigfrid, 72, Ö. Ryd, Rydbo
 Ericsson C J, godsäg., Löttinge, T
 Ferngren E, 36, Öster-Åker, Å
 Hedberg D, Ulriksdal, Järfva
 Hedberg Stina fru, Ulriksdal, Järfva
 Johnson J P, kyrkoherde, T
 Lindblom V, 35, Fresta, Väsby
 Lindelius P D, 66, Riala
 Linder Matilda, 59, Össeby-Garn, B
 Pettersson Clas, 47, skolråd, D
 Pettersson Maria, 69, Össeby-Garn, B
 Sundell F, 57, Kärsta
 Svensson P, 62, Säby
 Söderlund J V, handlande, T
 Thorslund J A, landtbr., Näsby, T
 Thörnberg Anna fru, Danderyd
 Thörnberg K A, 64, Stocksund
 Tibbling J, 50, Öster-Åker, Å
 Torell P F, 55, Vallentuna
 Vahlrot A, 33, Östra Ryd, Rydbo
 Vahlgren J, Eneby, Danderyd
 Åmark F V, 43, rektor, Enköping
 [B = Brottby, D = Danderyd, M =
 Mörbý, N = Närtuna, R = Rosersberg,
 T = Täby, Å = Åkersberg]

Seminghundra krets förening (10)

Ordförande J. F. Johansson.

Andersson C P, Husbylånghundra, M
 Brodin E, 65, Lunda, M
 Carlsson Z, 61, Frösunda

Eriksson Tilda, 65, Lunda, M
 Johansson J F, 51, Skepptuna
 Lidström K G, 54, Vidbo, M
 Magnusson J A, 57, Gottröra
 Pettersson G A, 49, Gottröra
 Simlund Hildeg., Husbylånghundra, M
 Zetterlund HJ, Markim, Lindholmen
 [M = Mörbý]

Östra Roslags krets förening (40)

Ordförande: R. Hagberg.

Ahlin E, 40, Gräsö, Öregrund
 Andersson A G, 59, Roslagsbro
 Andersson V, 59, Schebo, E
 Djurström J E, 40, Ununge, Edsbro
 Douhan Jenny, 70, Tvärnö, Harg
 Edman Maria, 38, Ö
 Eriksson C A F, 51, Ronöholm,
 Hargs hamn
 Frisk P E, 19, kontraktprost, Häfverö
 Gisselson P, 67, Ununge, Edsbro
 Gränlund E, Singö
 Hagberg E R, 65, Ö
 Hagberg Alma, 69, fru, Ö
 Hultgren J G, 32, kyrkoh., Syninge
 Janson G, 72, Öd
 Lindberg Algot, 58 bokhandlare, Ö
 Lindstedt J, skolråd, Raggårö, Ö
 Lodenius J V, 56 Husby, Syninge
 Lundén A, 62, Harg
 Ljungh Märta, Tomta, Grisslehamn
 Lundqvist M, rådmann, Ö
 Löf P J A, 54, Roslagsbro
 Mandelgren A P, 41, Valö
 Nilsson Elna, 56, Öd
 Nilsson Maria, 57, Harg
 Norén R, 45, bruksförvaltare, Schebo E
 Nyberg E, 61, Forsmark
 Pettersson P, 43, Börstil, Harg
 Roström C, 59, veterinär, Schebo, E
 Rothelius K E, 60 Vätö
 Sandqvist C, 41, Väddö
 Sjulander C A, 59, skolråd, Ö
 Sundberg R, 55, handl., skolrådsled., Ö
 Söderberg M, 35, Hökhufvud, Gimo
 Torbiörnsson Amanda, 46, fru, Ö
 Torbiörnsson T, 38, postmästare, Ö
 Vahlqvist F J, 51, Börstil
 Vahlström Hulda, Husby, Syninge
 Vendin C E, 63 Hökhufvud, Gimo

Västerlund Anna, 72, Börstil, Harg
 Öhman G R, 39, kassör, Schebo, E
 [E = Edebo, Ö = Östhammar, Öd =
 Öregrund]

Uppsala län.

Älfkarleby krets förening (25)

Ordförande: F. Häggander.

Andersson Ingegerd, 72, Bodarne, S
 Bonander A V, 63, Harnäs
 Ericsson C J, 46, Östanå, Å
 Eriksson, Augusta, 71, Skutskär
 Eriksson A, Marma, 65
 Eriksson Hulda, Harnäs, 74
 Eriksson Vilma, 77 Östanå, Å
 Fischer Anna, 74, Östanå, Å
 Gelin K E, 65, Gårdsdär, Å
 Hall Elin, 69, Hyttön, Å
 Hjorth F, 59, S
 Hjorth Selma, 50, S
 Hultin I, 66, kommunister, Å
 Häggander F, 56, Å
 Höjer E A, 65, Bodarne, S
 Johansson Charlotte, 71, Överboda, S
 Lindgren A G, 49, S
 Lindh J U, 31, f. d. lär., Harnäs
 Lindholm P J, 49, landtbrukare, Å
 Lundmark Maria, 65, Skutskär
 Mohlin N J, 40, kyrkoh., Överboda, S
 Nordström Maria, 70, Å
 Rossander G, 61, kronolänsman, Å
 Rosell Signe, 70, Bodarne, S
 Villner E, 62, Västana, Å
 [S = Skutskär, Å = Älfkarleby]

Tierps skolförening (14)

Ordförande: Joh. Fr. Lundin.

Ahlin Elin, 64, Vallby, T
 Berg J P, 48, T
 Bergström Alma, 69, Djupa, T
 Blomberg Henrika, 49, Lockelsbo, T
 Boberg Erika, 54, T
 Eriksson Hedvig, 58, Degerbo, T
 Eriksson Kristina, 64, Halls, T
 Ekholm Joh., Ångsöbolaget, Orrskog
 Englund Anna Mathilda, Stönmansbo, T
 Lindevall A, 41, Ullfors, T
 Lindström Erika, 66, Yfre, T
 Lundin J F, 51, Yfre, T

Lundqvist E, 69, Munga
 Planman Charlotta, 66 Degerbo, T
 [T = Tierp]

Örbyhus krets förening (28)

Ordförande: C. Sjöholm.

Andersson P E, skolr., Vendel, Ö
 Andersson Sofia, 75, Äglösa, D
 Bergman A, 43, D
 Bohm Anna, 74, Sunnanås, T
 Boman Emma, 66, Haglösa, D
 Brodd A, 59, sergeant, Broddby, T
 Bäckström Theresia, 65, T
 Engman G, Äglösa, D
 Eurenus J H F, 44, D
 Edling A G, landtbr. Andersbo, D
 Eriksson J, nämndeman, Skala, T
 Fällgren M, 64, Tolfta, Tierp
 Grönvall Agnes, 69, Upplanda, Ö
 Göransson Anna, 76, Granelund, T
 Hedberg G, 38, kronolänsman, Ö
 Johansson Jenny, 72, Väster Ekeby, V
 Jonsson, Karin, 66, Rindön, Vaxholm
 Liselius J, 66, Väster Ekeby, V
 Malmström J A, 68 Kisberg, V
 Nordin E V, 55, Österby, D
 Pettersson Augusta, 59, D
 Pettersson Lovisa, 72, Kisberg, V
 Ranzén A, 50, Film, D
 Sjöholm C, 60, Leufsta bruk
 Stjernström F O L, 58, V
 Svensson Maria, 62, V
 Tunander J, 65, Haglösa, D
 Viksell Adolfin, 43, Gyllby, Ö
 [D = Dannemora, T = Tobo, V =
 Vendelsby, Ö = Örbyhus]

Mellersta Upplands krets förening (25)

Ordförande: C. J. Lundell.

Alström Matilda, 59, Mehede, Marma
 Alström E A, 55, B
 Alström J A, 50, Skogstibble, Åland
 Andersson E A A, 57, Läby, U
 Anjou Karolina, 52, U
 Aqvilin A, Ehrentuna, Storvreta
 Bladh Maria, 53, V
 Ekman F, 59, U
 Flodman E, 46, Ramsta, U
 Forslund C G, 50, Åkerby, U
 Gauffin J B, 48, U

Hæffner Emilia, 42, U
 Lindberg E J, 54 Vaksala, U
 Lindblom Th., 60, Vattholma
 Lindström J A, 64, U
 Lundberg A V, 63, Dalby, B
 Lundell C J, 50, U
 Lundgren A, 59, Hagby, V
 Lundgren J E, 54, U
 Lundqvist A V, 28, lärare vid Tekn.
 skolan, U
 Norlin P J, 42, Almunge
 Svanström E B, 57, U
 Thunman J, 50, U
 Ullberg J E, 64, U
 Vennerberg G, 45, Vaksala U
 [B = Balingsta, V = Vänge, U =
 Uppsala]

Sydvästra Upplands förening af folkskole- vänner (40)

Ordförande: *E. G. Wensell.*

Ahlgren A P, 57, konditor, E
 Andersson A, 67, Boglösa, E
 Apelqvist J F, 60, Vårkyrka, E
 Björkman G L, 44 glasmäst., E
 Engvall E A, 65, Torstunaby
 Eriksson J, 24, f. d. skollärare, E
 Eriksson E V, 45, E
 Eriksson, F, 50, landtbr., Valla, E
 Fridell J A, 51, Ekolsund
 Gustafsson C J V, komm., Vårfrukyrka
 Hellman C G, 33, Långtora
 Herlander A, 60, Frösthult, E
 Hjort af Ornäs J J M, 64, godsägare
 Jädra, E
 Jacobsson J N, 58, Enköpings-Näs, E
 Karlsson C J, 64, Veckholm
 Karlsson Hanna, 57, Litslena, Grillby
 Lindblom O F, 56, Kungsh., Veckholm
 Lindroth V G, 74, Hacksta, Veckholm
 Lohrdén A P, 35, f. d. skoll., Långtora
 Lundin J A, 53, redaktör, E
 Lövgren J E, 57, Litslena, Grillby
 Möller Amanda, 56, Ekolsund
 Nordbo J E, 71, Arnö, E
 Pettersson A P, 32, Herkulsberga, E
 Stenberg C A, 55, Löt, Grillby
 Ström Hilma, 58, Vallby, E
 Svensson A, 37, godsägare, Ingeborg, E
 Torsén C A, 61, Lossa, Bro

Vallin H, 34, E
 Vallin Hanna, 71, Säfsta, E
 Vensell Boda, 40, fru, Vallby, E
 Vensell E G, 35, Vallby, E
 Vensell Sigrid, 69, Biskopsskulla,
 Långtora
 Vieweg K V, 60, läroverkskoll., E
 Vilén C E, 42, Lillkyrka, E
 Vilén E, 65, Torsvi, Veckholm
 Ålander K F, 38, Härnevi, E
 Ålin F O, 50, Teda, E
 Öhman J A, 30, f. d. skoll., Torstunaby
 Östlund J, 42, Tillinge, E
 [E = Enköping]

Södermanlands län

Nyköpingskretsens lärareförening (33)

Ordförande *N. G. Ljunggren.*

Bengtsson Anna, 61, N
 Berggren K M, 52, Bagartorp, N
 Berggren P E, 48, Svärta, N
 Börjesson K A, 50, N
 Dahlqvist A J, 61, Runtuna
 Eriksson Maria, Uddby, N
 Flammén O A, 42, kyrkoh., Lunda, N
 Flodqvist A, 60, Vrena
 Frisberg I A, 30, Halla, Vrena
 Hallgren Anna, 59, Ekeby, N
 Hedin Hilma, fru, Harg, N
 Hellman K G, 64, Tegnebol, Bj
 Hellman K J, 52, Tunaberg, N
 Hellström A V, 57, N
 Ihrmark Eva, 70, Stensborg, N
 Kihlström D R, 53, Bj
 Larsson L F, 51, Svärta, N
 Larsson K V, 67, Tunaberg, N
 Ljunggren N G, 55, N
 Lundell L J V, 62, Stigtomta
 Lundqvist Ida, Harg
 Mörk E K, 63, Bt
 Norelius C E, 26, kommun., Svärta, N
 Olsson A, 60, litteratör, N
 Pettersson Augusta, 54, Svärta, N
 Pettersson K G, 40, Stigtomta
 Qvint Kristina, 59, Arnö, N
 Sahlén J E, 64, Ekeby, Bergshammar
 Sandsten F O, kommun., 53, N
 Stuhm Lotten, fru, 65, Oxelösund
 Visén Sigrid, 62, Svärta, N

Åhrén P, 58, Husby, Bt
 Örtengren Br., 62, N
 [Bj = Björkvik, Bt = Bettna, N =
 Nyköping]

Trosatraktens kretsaförening (15)

Ordförande *A. V. Hedström.*

Andersson C G, fjärdingsm., Hillsta, H
 Andersson Cecilia, slöjdlär., Tullgarn
 Andersson J A, Nora, landtbr., V
 Arvidsson J A, Torsåker, Gnesta
 Björklom A L, 52, Skåäng, Mölnbo
 Blomberg K A, 49, Hagberg, T
 Evers Alfr., 65, Lökholmen V
 Flodkvist A, 56, Hölö
 Gustafsson K L, landtbr., Hejsta, Hölö
 Hedström A V, 60, Västerljung, H
 Hedström Edla, fru, Västerljung, H
 Holmer E, 56, Trosa landsförsaml., V
 Johansson Aug., 53, landtbr., V
 Ljungberg A F, 29, f. d. skollärare, H
 Michaëlsson H, 52, Tullgarn, J
 [H = Hällsviken, J = Järna, T =
 Trosa, V = Vagnhärad]

Daga härads kretsaförening (18)

Ordförande: *C. G. Strömberg.*

Dahlbom Albertina, 44, B
 Gerdman A G, 43, fabr., Frustuna, G
 Johanson Maria, Tomta, Björnlunda,
 Karlsson Gunnar, 69, Frustuna, G
 Karlsson K J, 34, Frustuna, G
 Karlsten A P, 63, skolråd, G
 Larsson C E, 47, handlande, G
 Lindgren Emeli, 62, Sandbrink, B
 Lindqvist J L, 36, Gåsinge, G
 Ljung Alfred, 64, B
 Olsson Gustaf, skolråd, Gåsinge, G
 Pettersson M, 48, järnvägstjänstem., G
 Pettersson Ebba, 56, G
 Rignér Elisabet, 66, G
 Simlund Axel, 41, Gryt, S
 Strömberg C G, 38, B
 Skoglund Anna, 67, G
 Åkerlund A F, 56, länsman, G
 B = Björnlunda, G = Gnesta, S =
 Stjärnhof]

Strängnässtraktens lärareförening (41)

Ordförande: *Otto Beijbom.*

Andersson Anna, 67, Toresund, Sh

Andersson Kristina, 55, Aspö, Sn
 Andersson Hanna, 70, Liljelund, Sn
 Andersson A, trädg.-dir., Tynnelsö, Ö
 Alzén H, 68, Rasbo, Uppsala
 Beijbom Otto, 53, Sn
 Beijbom Hedvig, 60, Sn
 Berzen H T, 61, Härad, Sn
 Birath B E, 58, domk.-kommin., Sn
 Boman J P, 41, M
 Broman Maria, 59, Hagalund, M
 Broström C E, 51, Berga, M
 Engborg Ellen, 60, Taxinge, M
 Englund Ida, 61, Kalkudden, M
 Granbäck G V, 52, Fogdö, Sn
 Gustafsson J G, 57, Ytterselö, Sh
 Hallsten N, 63, Ö
 Hellstedt B A, 43, Åker, M
 Höglund P J E, 56, Länna, M
 Johansson F E, 38, Taxinge, M
 Johansson S, 44, Länna, M
 Johnsson K J, 43, Aspö, Sn
 Karlsson Karolina, 59, Toresund, Sh
 Kempe O F, 59, Toresund, Sh
 Lagerström J V, musikh., Toresund, Sh
 Larsson P G, 70, Enhörna
 Lundberg Augusta, fru, 54, Sn
 Lundqvist Julia T, 73, Fogdö, Sn
 Norström Anna, Ö
 Pettersson Ida, 72, Vansö, Sn
 Pettersson Maria, 60, Härad, Sn
 Pettersson Hulda, 67, Tosterö, Sn
 Pettersson Anna, 60, Härad, Sn
 Sucksdorf Hedvig, 69, Marietorp, M
 Svensson Anna, 67, Åkers bruk, M
 Söderblad J, 52, skolrådsl., Sn
 Söderberg A, Helgarö, Sn
 Vallander E, skolrådsl., M
 Vallin Hulda, 60, Sn
 Vesterlund A, 55, redaktör, Sn
 Zetterberg G, 57, Liljelund, Sn
 [M = Mariefred, Sn = Strängnäs, Sh
 = Stallarholmen, Ö = Öferselö]

Rekarne lärareförening (32)

Ordförande: *A. G. Lundborg.*

Bergh Hilda, 63, Å
 Båth K E, Gillberga, Å
 Ekelund A F, 41, Torpa, Kungsör
 Ekelund Edla, fru, Torpa, Kungsör
 Ek Josefina, Årila

Engdahl A, v. komm., Nacka, Stockh.
 Gauffin A V, 64, Fors, Å
 Gustafsson A S, Å
 Gustafsson N J, St. Sundby
 Hallberg K A, Å
 Hallenius J V, T
 Holm Hilda, Å
 Holmgren K G, Torpa, Kungsör
 Hult A, Å

Jonson, kyrkoherde, T
 Källström Klara, 54, Kloster, Å
 Lagerkvist K, Husby, Hå
 Landegren B J, 62, Å
 Lind Klara, Jäder, Jäderön
 Lindkvist Anna, Gillberga, Å
 Lundborg A G, 61, Sundby, Å
 Lundell G A, 65, Å
 Näslund P, Näshulta, He
 Persson Anna, Hyndevad, Å
 Rudén H, 63, Å
 Romanus Anna Clara, Å
 Sahlberg Hanna, Stenkvista, Ärila
 Svensson G A, Kloster, Å
 Vahlin Hilma, Råby
 Vallenström Aurora, Å
 Virén L E, 58, Å
 Örtenblad Nanny, 58, Å

[He = Hedenö, Hå = Hållsta, T =
 Torshälla, Å = Åskilstuna]

Villättinge härads kretsörening (26)

Ordförande: C. Persson.

Ahlberg Augusta, 63, H
 Andersson Nikolina, 73, Helgesta, S
 Blomberg O G, 38, kyrkoh., Dunker
 Dahlström Ellen, Årdala, Vallhalla
 Danielsson Emma, 46, Sjöstugan, Me
 Eriksson A L, 54, Årdala, S
 Forsling J O, 55, Dunker
 Franzén P E, 67, Me
 Frendin V, fanjunkare, M
 Friberg Ida, Björndammen, Stålboga
 Hellberg Ingeborg, 60, Me
 Hellberg J, 32, Me
 Hofberg A, 62, komminister, Ma
 Krän M, 63, S
 Lokrantz Evelina, 67, Schedevij, Flen
 Magnusson Ellen, 74, Årdala, S
 Palmér Anna, 69, H.
 Persson C, 56, M

Persson Karolina, 52, M
 Rundin J F, 59, Forsa, Flen
 Santesson Edit, 59, Bråhofda, M
 Strandell F A, 69, M
 Svensson Alfrida, 50, Mosstorp, Flen
 Thorén P, 59, Flen
 Åhlén L P, 51, Helgesta, S
 Åkerlund Sofie, 62, Bråhofda, M
 [H = Hälleforsnäs, Ma = Malmköping.
 Me = Mellösa, S = Sparreholm]

Oppunda kretsörening (60)

Ordförande: A. V. Hallqvist

Ahlström Olivia, 61, St. Malm, K
 Andersson A E, 59, redaktör, K
 Andersson C A, 51, gästgäfvare, K
 Andersson R, 53, skolr., Va
 Arvin E G, 66, Johanneslund, K
 Bergqvist Stina, 66, K
 Blixt L F, 48, lokomotivf., K
 Blomkvist Adelaid, 72, Högsjö
 Boman J E, 49, lokomotivf., K
 Brockman G, 58, folkhögskoleförest.,
 hedersled., Kantorp
 Brolin E, handl., Johanneslund, K
 Brolin K, 59, skolr., Va
 Carlsson Augusta, 68, Forssjö, K
 Carlsson C A, 42, Djulö, K
 Carlsson E, 69, K
 Carlström Agnes, 64, K
 Ekström J A, 30, kontraktsprost,
 hedersledamot, Vi
 Engberg A N, 44, Näs, B
 Eriksson C E, 20, skolrådsl., K
 Eriksson K O, 52, Malm, K
 Eriksson Mathilda, 69, K
 Flodmark G, 58, Marsjö, Vi
 Fredriksson H, 58, Sköldinge, Va
 Frölén F A, 65, Vi
 Gustafsson I, 56, pastor, K
 Hagström C V, 46, Sköldinge, Va
 Hallqvist A V, 59, K
 Hellström G J, 56, telegr.-ing., K
 Johansson A, 65, skolr., Nästorp, K
 Jonson Alma, 68, K
 Jonsson J E, 45, Strängsjö
 Karlsson K E, korpr., Siggetorp, K
 Karlsson M E, 56, handl., K
 Larsson A G, 56, skolr., Hacksta, Vi
 Larsson C A, 62, källarmästare, K

Liljedahl A V, 49, lokomotivf., K
 Lindblom L, 65, Lennäs
 Lindström J, 50, skolrådsl., S
 Lundqvist D A, 44, trädgårdsm., K
 Malmström Anna, 64, K
 Maunsbach Anna, 75, K
 Maunsbach O, 49, skogsmästare, K
 Möller Anna, 74, K
 Nestor C T, 46, polis, K
 Nilsson F E, 64, järnv.-tjänstem., K
 Nilsson N F, 60, K
 Sandahl C, 66, Flodafors
 Sanell A, 55, Lerbo
 Simlund Berta, 59, S
 Stenberg, A J, 54, lokomotivf., K
 Stenberg Paulina, 74, K
 Strömberg C F, 35, skolrådsl., S
 Söderström Augusta, 68, S
 Valdenborg D, 57, Sköldinge, Va
 Vallin J A, 37, folksk.-insp., heders-
 ledam., Kantorp
 Valter Ruth, 77, Vi
 Vibäck C J, 57, Vi
 Öhman F, 38, kyrkoh., hedersl., K
 Öjjer Beda, 65, K
 Östlund J, 73, Va

[B = Baggetorp, K = Katrineholm, S
 = Strängsjö, Va = Valla, Vi = Vingåker]

Öljaretraktens lärare- och lärarinneörening (18)

Ordförande: N. J. Lundell.

Andersson C L, 56, Hissjö, Ås
 Andersson Hilda, 59, fru, Hissjö, Ås
 Brockman G, 58, folkh.-förest., Åsa, K
 Hedén V, 65, Österby, Ås
 Holmlin Ida, Österåker, Å
 Jansson H, 59, komm., Källarboda, Ås
 Karlsson J, 51, Hagaberg, Ås
 Larsson Augusta, 50, Flodafors
 Lundell N J, 58, Bie
 Lundell Sofia, 68, fru, Bie
 Pettersson Karin, Österåker, Å
 von Porat, komm., Österåker, Å
 Svensson Anna, 61, Laggartorp, Ås
 Svensson Ida, 68, Ås
 Vallin J A, 37, folksk.-insp., Åsa, K
 Vesterberg, J R, 67, Gimgöl, Ås
 Vikman J L T, 49, Ås
 Vikman Olivia, 56, fru, Ås
 [K = Kantorp, Å = Ättersta]

Östergötlands län.

Vikbolands kretsen (23)

Ordförande: K. A. Andersson.

Andersson A, 38, S:t Johannis, N
 Andersson Agda, fröken, S:t Joh:s, N
 Andersson Alfhild, fröken, S:t Joh:s, N
 Andersson K A, 44, Dagsberg, N
 Andersson Lina, 56, fröken, S:t Joh:s, N
 Andersson M, 45, Eklund, Ö
 Appelqvist K Th., kyrkoh., S:t Joh:s, N
 Botvidsson G, 56, landtbr., Vittinge, K
 Carlborg G A, 66, Ö
 Carlsson F O, 54, K
 Holmsten Otto, 68, handlande, Ö
 Hörner A, 40, Konungsud, N
 Issén P A, 53, Furingstad, N
 Jakobsson Hilma, 66, S:t Johannis, N
 Jonsson O, 54, Ö. Stenby, Ö
 Kjellgren Anna, 55, S:t Johannis, N
 Kullman K A, 32, Täby, Söderköping
 Norrbom Sigrid, 74, Dagsberg, N
 Thomasson K V, 59, Häradschammar
 Törnlof Hanna, 61, S:t Johannis, N
 Vidén A, 49, landtbr., Björklund, K
 Villén Elisa, 62, Furingstad, N
 Ödin Tekla, 69, Ö. Ny, K
 [K = Kuddby, N = Norrköping, Ö =
 Ö. Husby]

Norrköpings folkskollärareörening (68)

Ordförande: Joh. Hylander.

Alander Matilda, 62, N
 Almroth E V, 55, Å
 Andersson A E, 58, N
 Andersson A P, Simonstorp
 Andersson Lovisa, 53, N
 Berndtsson Maria, 66, N
 Bilfeldt, J F, 48, Å
 Billgren P, 57, N
 Blixt Hanna, 65, N
 Carlsten C J, 55, N
 Cederberg J, 55, N
 Dalgren J F L, 50, förest. vid Gu-
 stavianska barnhuset, N
 Diderichsen Frida, 51, N
 Edqvist K J, 59, N
 Ekeborgh C A, 24, kontraktsprost,
 Ö. Eneby, N
 Erikson Erika, 65, N

Erikson Marianne, 59, N
 Forssell Emma, 57, N
 Gustafsson C G, 46, N
 Hellgren Hedvig, 53, N
 Holmberg E R, 59, N
 Hylander J, 55, N
 Hällström A, 67, N
 Högfeldt Amelie, 51, N
 Ingesson C, 43, kassör, N
 Ingesson Emma, 61, fru, N
 Jonson Maria, 49, N
 Jonson Matilda, 43, N
 Landberg Gustava, 60, N
 Larsson Maria, 67, N
 Lindén Alma, 64, N
 Lindén D H, 67, N
 Lindqvist Emelie, 57, N
 Lundahl P, 60, N
 Lundberg, K A, Simonstorp
 Lundström G V, 56, N
 Lyttkens I A, 44, folksk.-insp., N
 Löwkrantz J G, 62, Ö. Eneby, N
 Martelius P M, 64, N
 Mårtensson Hilma, 57, N
 Nelander N, 47, N
 Nilsson A F, 37, Kimstad
 Nilsson Hilda, 62, N
 Nordén M, 56, N
 Olsson Janny, 57, N
 Peterson Gustava, 40, N
 Petersson M, 67, N
 Petersson Maria, 67, N
 Ringqvist A, 67, N
 Rosengren N, 53, N
 Sandberg H V, kyrkoh., skolr.-ordf., N
 Schön T G, 72, N
 Sjögren M, 46, Ö. Eneby, N
 Smedberg A, 50, N
 Sundell Maria, 68, N
 Sundstrand Emelie, 49, N
 Svartz A, 58, N
 Svensson A, 62, Ö. Eneby, N
 Svensson Augusta, 55, N
 Svensson V, 49, N
 Säfberg, Vändela, 54, N
 Söderberg Elin, 62, N
 Söderberg V, 59, N
 Thulin Kerstin, 55, N
 Vännerblad F T, 54, N
 Åkerman Augusta, 49, N

Åkerman Nelly, 51, N
 Östling E R, 67, N
 [N = Norrköping, Å = Åby]

Finspångs krets (33)

Ordförande: *Er. Bergsten.*

Ahlstrand K O, 52, Risinge, F
 Andersson C E, 62, S
 Arbin V, komminister, 56, F
 Bergsten E, 54, F
 Blom Hilda, 63, Lotorp, F
 Blomgren K A, 54, Eliantorp, F
 Bohman Anna, 64, F
 Cedervall Hanna, 58, F
 Ekström Alb., 62, H
 Fredlund Fredrika, 58, F
 Hedlund K, 68, F
 Karlsson Anna, 70, Lotorp, F
 Kvarfordt Hedvig, 68, Eliantorp, F
 Larsson Mimmi, 76, Lotorp, F
 Molin Ada, 76, Simonstorp, S
 Netz J A, 45, Ramstorp, F
 Nilsson G, 67, Folkström, Sk
 Nyström A L, 36, kyrkoherde, H
 Ohlsson J A, 66, Vahlstorp, H
 Olsson A, 53, Simonstorp, S
 Persson Matilda, 63, S
 Pettersson A, 57, landtbr. skolråd, S
 Pettersson Hanna, 54, F
 Pettersson Hedda, 76, Lotorp
 Rosén A J, 54, H.
 Sanderholm C J A, 46, F
 Söndén, E, bruksförr., skolr.-ledamot, S
 Törning A, 40, F
 Vahlqvist Klara, 62, H
 Vastenson Ester, 72, F
 Vesterberg F O, 45, Häradstorp, F
 Vikström G, 54, Lotorp, F
 Ängqvist S P, 38, Sk
 [F = Finspång, H = Hällestad, Sk = Skönarbo, S = Sonstorp]

Bankekind-Skärkindskretsen (23)

Ordförande: *A. P. Andersson.*

Adell A, 50, Örtomta, Ringstorp
 Ander A, 53, G
 Andersson, A P, 47, Askeby, Lh
 Andersson K A, landtbr., Markeby, G
 Andersson O, landtbr., Vårdsberg, Lk
 Bergholtz A, 59, Sk
 Bertel C V, 66, Sk

Broman C A, Värna, Grebo
 Danielsson N P, landtbr., Erikstad, B
 Forslund, skolr., Värna, Grebo
 Fredriksson A, Bersbo
 Fredriksson A F, 44, Vårdsberg, Lk
 Fridner Anna, G
 Henriksson A, godsäg., Karlslund, Sk
 Holm A, 59, Svinstad, B
 Holstensson Elin, 65, Svinstad, B
 Johansson J F, Yxnerum
 Kinnander G A, Gräfsen, B
 Larsson K J, 54, landtbr., Viggeby, Sk
 Pedersén J R, 39, stationsinsp., B
 Pettersson A, 51, landtbr., Banka, B
 Sjöstrand A, landtbr., Mossänden, G
 Törnlof Karolina, Gräfsen, B
 [B = Bankekind, G = Gistad, Lh = Lingham, Lk = Linköping, Sk = Skärkind]

Linköpings folkskollärareförening (33)

Ordförande: *J. A. Söderlund.*

Almlöf K G, 64, Skärblacka
 Ahlberg E M, Lk
 Almroth C F, 59, Vånga
 Andersson A F, Skeda
 Andersson K J, 67, fil. kand., Lk
 Bergström P R, 57, Lh
 Berner K Hj., 68, Lk
 Blomberg Fanny, Lk
 Borg O V, Vreta kl., B
 Engström F V, 61, S:t Lars, Lk
 Engström Laura, 57, S:t Lars, Lk
 Engström N A, Ledberg, Malmslätt
 Gottfriedz Elna, 74, Lk
 Hansson Greta, 52, Lk
 Janzon G O, 68, Lk
 Johansson A F, 48, Ö. Skrukeby, Lh
 Johansson K F, 55, Lk
 Jonsson Emma, 72, Lk
 Lamberth K L, kantor, Skeda
 Larsson K V, 59, folksk.-insp. Vist, Lk
 Liljebäck C A, 66, Ljung, Lk
 Lorin Hj., 68, Lk
 Löwendahl Anna, 71, Lk
 Löwendahl O A, 65, Lk
 Pettersson Anna, 62, Lk
 Söderlund J A, 54, folksk.-insp., Lk
 Vahlqvist J H., 61, Lk
 Vallén G A, Lk
 Vastesson C G, 54, Ö. Harg, Lh

Vidén S G, 57, Kaga, Lk
 Viman J G G, 68, Björkeberg, Lk
 Vinell Märta, 66, Lk
 Zander Mathilda, 52, Lk
 [B = Berg, Lh = Lingham, Lk = Linköping].

Valkebo-kretsen (27)

Ordförande: *E. F. Ahlqvist.*

Ahlqvist E F, 40, Rappestad, B
 Alborg E, 62, Linköping
 Almquist J R, 39, stationsinsp., B
 Andersson A A, 48, skolrådsled., S
 Andersson J A, grosshandl., Ulrika
 Botvidsson J E, 64, Gammalkil
 Carlsson C J, 45, skolr.-l., Rappestad, B
 Carlsson F, 47, skolr.-l., Rappestad, B
 Dickman G B, 54, Sjögstad
 Ekvall O, bokhållare, B
 Engdahl K, 57, Linköping
 Engvall G, 51, skolr.-l. Vikingstad, B
 Ernander E T, 49, landstingsman, B
 Hedrén K A, 69, Viby, M
 Holm P, 63, mejerist, B
 Leffler S G, kronolänsman, B
 Lidén N D, 52, Ö. Tollstad, M
 Magnusson J, 38, skolrådsled., S
 Nilsson A P, 43, skolrådsled., B
 Nilsson D, 54, grosshandl., B
 Nilsson N A, 38, landtbr., Brestorp, B
 Odhner H, 53, folkhögskoleförest., S
 Petersén J V, 63, direktör, Norrköping
 Rydberg J R, 64, Vikingstad, B
 Vallerstedt C J, 46, skolrådsled., B
 Vifell A Th., 63, fil. kandidat, S
 Virén K J, 53, Ö. Tollstad, M
 [B = Bankeberg, M = Mantorp, S = Sjögstad]

Mjölbyortens lärareförening (26)

Ordförande: *O. Villén*

Andersson K A, 43, Mj
 Andersson Matilda, 66, Normlösa, Mt
 Asklof H A, 65, Veta, Mt
 Bergstrand Anna, 74, V H
 Engberg K O, 50, V H
 Erikson G A, 60, U
 Fröst K P, 47, komm., Härberga, M

Hedrén K O, 61, Sya
 Jacobsson Ida, 64, Rinna, Vd
 Karlsson Hedda, 66, Mj
 Karlsson Hilda, 57, Ö, Tollstad, Mt
 Karlsson Leontine, 70, Mj
 Kjellberg Augusta, 51, Veta, Mt
 Kræn Matilda, 56, Skrukeby, Mj
 Lindström L, 71, Mj
 Pettersson C O, 45, skolr., Veta, Mt
 Rehnström A V, 51, Mj
 Stackell Sigrid, 46, Mj
 Sjöberg Anna, 66, Mj
 Sondén A, 40, kyrkoh., V H
 Storm Matilda, 69, Mj
 Svensson L, 65, Härberga, Mt
 Viderström C, 50, V H
 Villén O, 53, Normlösa, Mt
 Vållgren Hilda, 69, Härberga, Mt
 Årsén M T, 63, Rinna, Vd

[Mj = Mjölby, Mt = Mantorp, U =
 Ulrika, V H = Västra Harg, Vd =
 Väderstad]

Västra Östergötlands lärareförening (51)

Ordförande: *J. N. Bergström.*

Ahlberg G H, 62, M
 Ahlstrand J E N, Appuna, Väderstad
 Andersson Alfr., 59, M
 Andersson B J, 51, Mv
 Andersson Emma, 67, Krigsberg, B
 Andersson G, landtbr., Kalfvestad, V
 Asklöf P A, 34, Järstad, S
 Berg K L, 50, Hagebyhöga, V
 Bergdahl J G, 54, V
 Bergman K F, Väfersunda, Borghamn
 Bergström J N, 60, V
 Bergström Ottilia, 41, V
 Dahl G A, 50, pastor, Sk
 Eklund Eugenia, 63, M
 Franke C, 62, Mv
 Fridström A G, 55, S
 Granér G, 55, Björketorp, Mv
 Göransson K J, Herrestad, A
 Holm Emma, 64, M
 Johansson A, organ., Älfvestad, Sk
 Johansson Alma, 48, Lönsås, Sk
 Johansson And., Örberga, A
 Johansson K E, 66, Heda, Alvastra
 Karlsson Klara, 61, S

Karlsson Th., 54, komm., Källstad, A
 Larsson Elise, 48, M
 Larsson L N, 57, Hof, V
 Linder C P, 41, Kvarn, B
 Lindqvist Arv., 52, Högby, S
 Lindqvist T, 59, Kvarn, B
 Löfman G E, 67, Mv
 Normell E T, 62, Örlunda, V
 Norrby J O, 61, Vinnerstad, M
 Odin Hilda, 55, S
 Petersson J V, 53, Brunneby, B
 Pettersson K A, 56, S
 Petré P O, 46, Krigsberg, B
 Ringdahl Alma, 60, V
 Rylén Otto, 57, Hogstad, Mjölby
 Sandahl Elin, 65, V
 Stafström Alma, 65, Fornås, Sk
 Strand Alb., 58, Fornås, Sk
 Tornell A P, 40, V. Stenby, Fogelsta
 Törnell A M, 47, Vallerstad, S
 Vahlqvist G, 59, Lönsås, Sk
 Vallin E, redaktör, Vadstena
 Verner C Georg, 60, Mv
 Vidén A T, 56, Rogslösa
 Viman M T, Ekebyborna, M
 Zotterman E A, 44, riksdagsman, V
 Örnell C, 26, Fornås Sk

[A = Arneberga, B = Borensberg, M =
 Motala, Mv = Motala verkstad, S =
 Skenninge, Sk = Skeppsås, V = Vad-
 stena]

Lysings kontrakts lärareförening (18)

Ordförande: *S. V. Bostrand.*

Alson Aug., kyrkoh., V. Tollstad, H
 Augustinsson E, 65, Ö
 Bostrand S V, 43, Kyleberg, S
 Ekman A V, 36, Kumla, V
 Gustafsson O, 53, V
 Hedberg Hulda, 69, V. Tollstad, H
 Högberg G, 56, Rök
 Högberg Maria, Rök
 Johansson Ida, Rök
 Karlsson Ingeborg, Ö
 Kindegren J M, 54, V Tollstad, H
 Lidholm J A, 60, Ö
 Liljengren D, 39 Åby, Ö
 Nilsson A, 64, Siggeryd, Ö
 Nilsson O, 50, Munkeryd, Ö
 Nylén A T, 45, Svanshals, S

Petersson R, 32, organ., Ö
 Snellman S, 33, kommin., Ö
 [H = Hästholmen, V = Väderstad, Ö =
 Ödeshöj, S = Svanhals]

Kinda krets-förening (19)

Ordförande: *J. V. Janssen.*

Andersson G, 69, H
 Andersson K E, 58, Täffelstad, R
 Andersson Mina, 68, Eneby, K
 Bergsten Ester, 76, Horn
 Ekstam A, 66, Sätra, Brokind
 Flack A O, 51, Väsby, K
 Flack P A, 42, Eneby, K
 Gustafsson O, 65, K
 Gustafsson O, 69, Horn
 Gustafsson F, 41, Tjärstad, R
 Janssen J V, 63, Brokind
 Jonasson A, 50, Rumma, Horn
 Kronblad K M, 53, Kjettestorp, K
 Lindblom C S, 52, Kättilstad, H
 Lindvall A P, 33, Horn
 Mattsson Sofia, 60, Finede, Horn
 Stagner O, 69, Horn
 Svensson S, Kättilstad, H
 Öfverberg K, 59, Sjögsäter, Brokind

[H = Hägerstad, O = Oppeby, R =
 Rimfors, K = Kisa]

Fransén J A, 50, folksk.-insp., J
 Grahm V, 54, J
 Hallgren Anna, 74, H
 Hallner Amanda, 65, H
 Hamner P V, 67, J
 Hartman K, 69, H
 Johansson K E, J
 Johansson R, 62, folkskoleinspekt., J
 Jonsson J F, 64, Sanseryd, J
 Karling J, 49, ingenjör, J
 Karlsson J A, 52, Järstorp, J
 Lindén H, 71, J
 Lizell Augusta, J
 Lovén F A, 66, J
 Moberg Anna, J
 Mohn H O, 49, verkmästare, H
 Nilsson Ida, 64, J
 Olsson Eva, 64, J
 Olsson Ida, 64, J
 Pettersson Emma, 56, J
 Platon John, J
 Puke, Habo
 Svensson A, 65, J
 Thomasson Isak, 65, J
 Thörnqvist C A, Norrahammar, J
 Vahlin L, lär. vid tekn. skol., J
 Vetterlind Adèle, 54, J
 Visén K M, 54, Öggestorp, T
 Östberg J A, 65, Forserum

[H = Huskvarna, J = Jönköping, T =
 Tenhult]

Vista härads lärareförening (14)

Ordförande: *J. Edv. Lundeqvist.*

Englund O V, 58, G
 Engqvist C J, 39, Ölmstad, Jönköping
 Göransson Josefine, 64, G
 Karlsson Emilia, 67, G
 Kellner A G, 64, G
 Lagerlund K E V, 56, Skärstad
 Liljeqvist Alma, 68, G
 Lundeqvist J E, 58, G
 Mellin J M, 58, G
 Mörk J, 49, Ölmstad, Jönköping
 Nilsson S, 40, G
 Svensson Anna, 70, G
 Vallendorf J A, 59, G
 Vennerström Amanda, 79, G
 [G = Grenna]

Jönköpings län.

Tveta härads folkskollärareförening (41)

Ordförande: *Karl Bergstrand.*

Ahrenberg Klara, 62, J
 Andersson Johanna, J
 Bergstrand K, 54, J
 Blomqvist J E, J
 Claesson J N, 62, J
 Dalin Alfr., 55, H
 Dalin Anna, fru, H
 Dalin S A, Månsarp, J
 Embring Herta, 72, J
 Eriksson Elin, 62, H
 Erlandsson M, 50, J
 Franklin C V, 72, J

N. Vedbo och Ydre häraders krets-förening (19)

Ordförande: *V. Villner.*

Andersson I, 66, Sommen
Andersson O F, 58, Sund, Ydre
Aurell A, 57, Frinnaryd
Fredriksson C V, 64, Almås, T
Hjelmqvist P M, Torpa, Ramfall
Jakobsson G O, 68, Bälaryd, Aneby
Johannesson G A, 58, Säby, G
Johansson Alfr., 71, Skräddarp, T
Johansson B F, 50, F
Johansson C F, 58, Lommaryd
Johansson L, 56, Vireda
Johansson S A, 63, Vireda
Knutsson A, 64, B
Lindgren Matilda, 58, Perstorp, Rök
Rylander A, 47, Bredestad, A
Ståhl C M, 49, Åsbo, S
Vahlqvist F, 54, Asbysand
Villner V, 49, kyrkoh., Torpa, Ramfall
Åsenius A J, 56, B

[A = Aneby, B = Boxholm, G = Gripenberg, S = Strålsnäs, T = Tranås]

Södra Vedbo krets-förening (50)

Ordförande: *Aug. Petersson.*

Andrén J, 62, N
Björkegren Edla, 66, fru, Karlstorp
Björkegren K J, 60, Karlstorp
Bülow C, 61, Ingatorp
Danielsson Selma, 66, E
Danielsson Nanny, 71, E
Engstrand Kristina, 52, N. Solberga
Ekner J, 61, N
Gustafsson G F, 33, Askeryd
Hemdal Alma, 63, fru, E
Hemdal E, 63, handlande, N
Hemdal J, 60, E
Holmström C A, 40, Höreda
Hult J G, 56, H
Hultstedt K J, 41, Höreda
Hultstrand S O, 59, Kråkskult
Hultgren Hilma, 71, H
Johansson Anna, 71, E
Johansson H, 65, Höreda
Johansson J A, 55, Broarp, E
Karlsson J A, 49, Ormaryd
Larsson R, 65, bokhandlare, E
Lindqvist C, 44, Solberga
Lundin G A, 47, pastor, N. Solberga

Ljuf Cicilia, 70, H
Lundh Emilie, 69, N
Lundgren J P, 16, E
Lönnkvist A G, 62, Ingatorp
Nilsson A, 67, E
Nyblom G V, 30, Flisby
Peterson C D, 25, N
Petersson A, 59, E
Petersson C J, 41, Hjeltevad
Petersson Elna, 56, slöjdla, E
Petersson Emma, 62, E
Petersson F A, 47, Bellö
Petersson K H, 59, E
Petersson P M, 55, landtbrukare E
Sundell A P, 66, Medalby
Svensson C F, 55, handlande, E
Svensson Hilma, 68, E
Svensson Maria, 55, idiotla, E
Svensson Hedda, 41, E
Svensson Jenny, 70, Höreda
Toll S J, 45, fanjunkare, E
Torstenson G H, 70, H
Vallerström J A, 61, N
Vestin A, 38, kyrkoh., H
Åström Margret, 55, fru, Flisby
Åström S G, 57, Flisby

[E = Eksjö, H = Hult, N = Nässjö]

Säfsjö-kretsen (19)

Ordförande: *K. A. Hultkvist.*

Bexell A, 61, Näfvelsjö
Bexell K V, Bringetofta, Sandsjö
Bringströmer Fok, 66, Bringetofta, S
Bromander S G, Hylletofta, Vingstad
Carlkvist Edla, 75, Bringetofta, S
Celén J A, 56, Vrigstad
Hagelin Klara, Norra Ljunga, S
Hilén Edla, 70, Bringetofta, S
Holmqvist J P, 53, Fröderyd, Å
Hultkvist K A, 47, Vrigstad
Johansson C A, 57, Sandsjö
Johansson Tilda, Nydala, Vrigstad
Lidholm Lydia, 64, N. Ljunga, S
Lindberg J, 49, N. Ljunga, S
Nilsson J A, 53, Nydala, Vrigstad
Svensson J A, 33, Sandsjö
Svärd Emma, 48, Sandsjö
Thordson J A, Hjälmeryd, Stockaryd
Åstrand J P, 64, Hultsjö, S

[S = Säfsjö, Å = Årest]

Östbo härads folkskollärareförening (21)

Ordförande: *Alfred Hultqvist.*

Andersson C G, Voxtorp, Östbo-Bohr
Andrén K A, 53, Åker
Bergstedt J A, 54, Kärda
Blom F E, 61, V
Elieson A J, 59, Byarum, Vaggeryd
Engström C P, 62, Rydaholm, N
Hagstrand E G, 33, Kärda
Hagstrand J O, V
Hjertstedt K O, Tofteryd, Skillingaryd
Hultqvist J A, 58, Gällaryd
Håkansson P, landtbr., Källstorp, V
Johansson K A, 37, Hörle
Johansson J, Hagshult, Skillingaryd
Lignell Fr., Rydaholm, N
Nikander D, Tännö
Rydin A J, Fryeled
Slettengren F O, 55, Käfsjö
Svensson G V, 40, Rydaholm, N
Svensson I, 61, Byarum, Vaggeryd
Svensson S A, Gällaryd
Toll K G, 51, Skillingaryd

[V = Värnamo, N = Nederled]

Västbo-kretsen (16)

Ordförande: *J. S. Ljunggren.*

Andersson A, 53, Bäraryd, G
Berg C A, 48, Kulltorp
Carlsson J P, 56, Bosebo
Elmén E, Fernsjö
Eriksson Ester, Jäluntofta, K
Eriksson S, 39, Jäluntofta, K
Ingemarsson A J, 57, Västbo, Å
Johansson J A, 66, Jäluntofta, K
Jonsson C E, 60, Bredaryd
Linder J V, 40, Räfteled
Lindström Augusta, Torskinge, F
Ljunggren J S, 60, Torskinge, F
Sandström A, 63, Burseryd
Sjöberg A V, 62, Gnosjö
Thornqvist Elfrida, Långaryd
Vidén J, 39, Södra Unnaryd

[F = Forsheda, G = Gisslaved, K = Källersa]

Kronobergs län.

Ljungby-kretsens skollärareförening (52)

Ordförande: *Joh. Johanson.*

Ahlgren C A, 59, Odensjö, Åsen
Ahlström C A, 58, Boaryd, Ryssby
Anderson S J, 54, Tjurkö, Prästnäs
Anderson Edla, 72, Berga, Lagan
Anderson Vendela, 68, Kånna, Ljungby
Andersson C G, 71, landtbrukare, Bäck, Ljungby
Andersson Johanna, 48, Traheryd
Andersson Julia, 74, Odensjö
Bengtsson Ingrid, 60, Traheryd
Bergqvist S E, 64, Byholma
Blad Eva, 59, Ljungby
Blomqvist C J, 43, Ryssby
Broden C A, 68, Berga, Lagan
Carlsson B G, 44, nämдем., Bäck
Dahlberg K A, 51, Markaryd
Ekblad C A, 59, Traheryd
Ekedahl V, fil. lic., S Ljunga, Boarp
Eld Ingrid, 50, Göteryd
Eriksson A, 46, Ryssby
Friberg Anna, 69, Göteryd
Frick F T, 65, Markaryd
Gadolin Inga, 45, Angelstad
Hagman M, 40, Kånna, Ljungby
Hallstein S, 36, Göteryd
Hultstein C V, f. d. riksd.-m., Traheryd
Hörberg S A, 35, Tutaryd
Johansson Joh., 56, Ljungby
Johansson Selma, 70, Nöttja
Johnsson Gustafva, 49, Angelstad
Karlberg A, 52, Lidhult
Lagerstedt C G, 46, Agunnaryd, Prästnäs
Lindgren Johanna, 41, Ljungby
Ljunggren S, 35, handl., Traheryd
Lönnström C J, 48, Åby, Lagan
Magnidotter Johanna, 55, Torpa, Räfte
Nilsson Hilda Charlotta, 68, Annerstad
Norén C E, 60, Göteryd
Nystrand K L, 63, Nöttja
Persson Elvira, 73, Torpa, Räfte
Petersson Anna K, Torpa, Räfte
Petersson F E, 57, S. Ljunga, Boarp
Petersson J M, 53, Torpa, Räfte
Petersson P I, 60, Ifla, Boarp
Rolin A, 56, kopparsl.-mäst., Ljungby
Salomonsson Gustava, 51, Angelstad

Sjöström Mathilda, 47, fru, Annerstad
Svensson Anna, 68, Göteryd
Svensson K A, 43, Hvittaryd, Dörrarp
Svensson O E., 66, Annerstad, Skeen
Vahlgren A, 63, Traheryd
Videll S O, 60, Angelstad
Öhrberg Johanna, 56, Göteryd

Allbo kretsörening (50)

Ordförande: *J. B. Ahlgren.*

Ahlgren J B, 37, Aringsås, A
Anderson J, nämndem., Hjartånäs, G
Anderson O, 37, kyrkovård, Lekaryd, G
Anderson O, 70, Blädinge, A
Asplund Karolina, Lekaryd, G
Ausenius K J, 52, Huseby, V
Bergstedt Hilma, A
Borgh P, 60, Lekaryd, G
Edlund C, 60, Aneboda, La
Ekström G F, 49, komm., Ugglehult, La
Elmén F A, 45, Eneryda, L
Fältenborg L B, direktör, L
Friberg Hilda, 70, lärarinna, Fanhult, E
Hammarberg M, folkh.-förest., Grimslöf
Holmbäck Jenny, 76, Grimslöf
Holmbäck E R, 72, Torne
Holmbäck O H, 44, Odensjö, Grimslöf
Hultgren J A, 33, Stenbrohult, L
Hultstrand V S, 66, Härlunda, E
Hyltén C J, Ormesberga
Johansson Ad., 60, handl., A
Johansson Elna, 61, V
Johansson G, kom.-ordf., Lekaryd, G
Johansson A, 57, landtbr., Högahult, G
Karlsson K P, 60, Hjortsberga, A
Karlsson, Kristine, Moheda
Karlsson N J, landtbr., Anneboda, La
Larsson J P, E
Lidholm G, 43, Lindås, V
Lindgren A, 49, Regnhult, L
Lindgren C V, 36, L
Ljungerantz Jenny, 57, Gylteboda, L
Lundén G E, 59, Mistelås
Löfgren C V, Alfvesta
Moberg Hilma, Ör, Moheda
Nilsson N, 47, Moheda
Nylander J A, 52, Ör, Moheda
Petersson I, stationsskrifvare, A
Petersson Mari, 59, L
Petersson C M, landtbr., Ugglehult, L

Rydin A, Räfte
Rylander P H, 56, Slätthög
Selvander Alma, 70, Aringsås, A
Sjöstrand Karl, 65, Lönashult, Torne
Sjöstrand P M, V
Strand K J, 53, E
Söderholm A I, Stenbrohult, L
Söderstrand J, Länshult, E
Trulsson Amanda, Moheda
Vallin A, Slätthög

[A = Alfvesta, G = Gåfvetorp, La = Lamhult, L = Liatorp, V = Vislanda, E = Elmhult]

Växjö kretsörening (39)

Ordförande: *F. Berggren.*

Ahlgren G E, 49, Vederlöf
Ahlgren J, 64, V
Andersson Eva, V
Andersson H, 53, rektor, V
Andrén S G, Urshult
Arcadius C O, rektor, V
Berg Sigrid, 63, V
Berggren F, 63, V
Bergholtz Anna, 69, V
Blomdahl F, 71, V
Cederblad C J, 57, Ryd
Engqvist C A, 62, Ålshult
Eriksson C M, 59, Urshult
Franzén J A, 53, V
Fredriksson Augusta, 56, V
Gustafsson Anna, 70, V
Holmberg Hulda, V
Johansson N J, 41, Ryd
Johnsson Amelie, 58, V
Kullander, Ingeborg, 65, V
Lindell Emma, 55, V
Ljungstedt J V, 69, V
Löfvén Jenny, V
Petersson Eva, 68, V
Rhodin C, Gårdsby, 56, V
Rydén A A, 66, Öjaby, V
Rydqvist I, 60, Kalfsvik
Rylander Josefine, 54, V
Sjödén M, 48, V
Strömberg K G, 44, V
Sundholm J, 68, Söraby, Rottne
Svensson Hanna, Räfte
Svensson J P, 36, Räfte
Svensson Linnea, V
Zetterqvist E A, 50, lektor, V

Viden Aug., 68, V
Vinqvist Alma, 70, V
Åsberg G A, 61, Täfvelås
Ödval Anna, V
[V = Växjö]

Konga folkskollärareörening (10)

Ordförande: *P. Norlander.*

Andersson F A, Hemmesjö, Åryd
Andersson S A, Thorsås, Sjöbol
Ekholm E, H
Korsell E V, Furuby
Lagerlund J B, 49, H
Lindahl D, 62, Nöbbeled
Lindblad M P, Linneryd
Lindvall C E, Linneryd
Norlander P, 61, Nöbbeled
Sandqvist K A, 55, T

[H = Hofmantorp, T = Tingsryd]

Uppvidinge härads folkskollärareörening (17)

Ordförande: *S. Vidén.*

Andersson Ida, 60, L
Andrén E, 51, Ekeberga
Danielson E, 65, Dädesjö
De Vylder G, naturforskare, N
Ehn A, 62, fil. kand., Jönköping
Herrlander I E, 66, Å
Jakobsson Maria, 73, Å
Johansson Amanda, 68, N
Johansson Lovisa, 66, Dref
Karlsson J, L
Karlsson R, Helleberga
Linderholm G V, 53, Dädesjö
Rydén M, Herråkra
Serén Nils P, 42, Å
Svensson C E, 61, N
Svensson O, Å
Viden S, 37, Dref
Vilander J P, 41, Sjöås

[L = Lenholma, N = Nottebäck, Å = Åsheda]

Ålghults pastorats kretsörening (13)

Ordförande: *Victor Hoffman.*

Berggren A A, handl., Kulla, Å
Berggren Ingrid, 65, Å
Elmin K A, 56, Vrånghult, Å
Gustafsson J G, 57, kronol., Åkerslund, Å

Gustafsson Emilia, 59, Å
Hoffman V T, 66, kantor, Å
Hultin J R, 46, Hogeskruf, Å
Lind C, komm., Svarshult, Å
Pettersson, 53, bruksäg, Idesjö, Målerås
Sjökvisst S G, 62, handl., Kulla, Å
Strandh Hilma, 67, Å
Strandh Nanny, 73, Å
Kindberg K A, 66, Hohult, Å
[Å = Ålghult]

Kalmar län.

Norra Tjusts folkskollärareörening (11)

Ordförande: *G. A. Haller.*

Dahlman Karl, 59, Forsaström
Haller G A, 58, Fårö, Lofta
Hellerstedt C G, Lööfbo, Valdemarsvik
Jonsson C M, 44, Lofta
Lingström A, 54, Öfverum
Norman A, 60, Långgrådna
Nyberg K A, 64, Masshult, Falerum
Strömberg Anna, 75, Vråka, Edsbruk
Thörnberg A J, 36, Vråka, Edsbruk
Vedell K, 63, Björka, Storsjö
Åkesson O, 44, Öfverum

Södra Tjusts folkskollärareörening (34)

Ordförande: *J. Holmqvist.*

Andersson Matilda, 59, Gladhammar
Berggren Th., 44, lektor, konsult, Vv
Berner K L, 60, Hjorted
Broman Hulda, 58, Vv
Befrits Signe, 70, Vv
Carlsson Ida, 72, G
Carlstedt C J, 37, H
Fagerström Anna, 71, A
Forsberg Hulda, 51, G
Fredriksson Emelia, 57, A
Gustafsson J A, 36, Västrum, Vb
Gabrielsson G E, 68, Vb
Hanning P J, 43, kyrkoherde, G
Holmdal A, 54, Gladhammar
Holmqvist J, 45, Vv
Johansson Augusta, 50, Hjorted
Lagerström Alfr., 71, Odensvi, O
Lippert Augusta, 44, Vv
Lindgren A O, 45, Västrum, Vb
Nilsson J, 62, Vv

Odén Alb., 71, Vv
 Petersson Gerda, 66, G
 Petersson S J, 53, Vv
 Peterzén J A, 62, G
 Rylander J A, 66, Sandsten, Hjorted
 Sandberg Augusta, 50, Kasimirsborg, G
 Strömmert A T, 57, Mommehål, Vv
 Svensson G M, 70, G
 Törnberg K, 67, Ankarsrum, H
 Vesterlund K, 64, slöjdlärare, G
 Vesterlund Maria, 53, G
 Virén Agnes, 38, Vv
 Vretman J A, 59, Törnesfall, Almvik
 Vinström Amanda, Almvik

[A = Ankarsrum, G = Gamleby, H = Hallingeberg, O = Odensviholm, Vb = Verkeback, Vv = Västervik]

Tunälans och Seveda kretsforening (17)

Ordförande: *G. A. Jacobsohn.*

Carlsson Albin, seminarist, Bomåla, S
 Danielsson Ax., 55, Djurdala
 Envall Aug., 30, kantor, T
 Envall Knut, 69, T
 Hansson H T, 50, folkhögsk.-förest., S
 Jacobsohn G A, 48, S
 Johansson J P, 43, V
 Karlén K M, 56, T
 Lindell C J, 49, Rumsdala
 Nilsson P A, 71, Hvena
 Nilsson S A, 56, Frödinge
 Rosenqvist Henning, 41, kyrkoh., S
 Svensson Jos., 60, Hvena
 Tolén L, 47, T
 Vimmerkrantz Ax., 54, redaktör, V
 Ängqvist C, 31, Pelarne, V
 Ängqvist Ivar, Pelarne, V

[S = Södra Vi, T = Tuna, V = Vimmerby]

Misterhults skollärareforening (18)

Ordförande: *J. A. Lindh.*

Björk Selma, 64, Virum, M
 Högländer K A, komm., Grönhult, M
 Jansson J G, 41, Högsdala, F
 Johansson Anna, 64, M
 Johansson Hulda, 70, M
 Karlson J P, landtbr., Ramnebo, M
 Karlsson Matilda, M

Kjörling O, kyrkoherde, Gölghult, M
 Lindh J A, 60, Lindhem, M
 Nilsson A V, Fredriksborg, M
 Petersson Elise, 56, M
 Petersson Karolina, 53, Josefinelund, M
 Sjödin N A, 50, F
 Svensson J A, landtbr., Krogstorp, M
 Tengström S A, 55, Björkvik, M
 Vidman Anna, 72, M
 Vimer Ida, Krogstorp, M
 Vimer Sofie, 67, F

[F = Figeholm, M = Misterhult, Mö = Mörtfors]

Aspeldans skollärareforening (12)

Ordförande: *C. A. Nilsson.*

Arvidsson A, 40, Tveta
 Danielsson K F, 63, Grönkulla, Målilla
 Delin G V, 47, Målilla
 Evander M. Ekenäs, Hagelsrum
 Johansson C A, 59, Mörlunda
 Johansson J A, 63, Bockara, Berga
 Jonsson J A, 60, Järeda
 Landström C F, Anhult, Virserum
 Nilsson C A, 60, Järeda
 Sundberg G, 62, Fridhem, Lönneberga
 Svensson J A, 55, Virserum
 Veis K E, 56, Lönneberga

Högsby skolläroforening (10)

Ordförande: *A. Rosén.*

Eriksson Ester, 74, F
 Franzén V, 54, Forseryd, F
 Jansson A, 70, Sinnerbo, S
 Karlsson J A, skolräd, Lixhult, F
 Lagerström A, 67, Högsby, S
 Lindeström Ebba, 65, Sinnerbo, S
 Nyberg Maria, 69, Forseryd, L
 Petersson Lina, 50, Högsby, S
 Rosén A, 41, Valåkra, L
 Rundqvist Sofia, 47, S

[F = Fågelers, L = Lillsjödäl, S = Staby]

Oskarshamns lärareforening (11)

Ordförande: *Joh. Kjellström.*

Granér Cyrus T, 70
 Granér S A, 37

Kjellström Johan, 43
 Lindblad Aurora, lärarinna v. Oskars-
 hamns elem.-läroverk för flickor
 Linderöth G, 59, komm.
 Rydmark Eric, 60
 Sjöström J M, 49
 Stjernberg Ingeborg, lärara v. Oskars-
 hamns elem.-läroverk för flickor
 Velinder P, 44, läroverkskollega
 Vikholm Lydia, 67
 Öselin Josefina, fru, 56

[Alla med postadress: Oskarshamn]

Mönsterås krets (16)

Ordförande: *Oskar Ideström.*

Andersson Rosa, 72, Forsa, M
 Björkén J E, Påskallavik
 Goijer J V, rektor, 43, M
 Henning Hanna, 59, M
 Högländer Augusta, 64, fru, Åsevad, M
 Ideström Oskar, 71, Hammarglo, M
 Jonsson Hulda, 75, Åserum, M
 Jönsson J A, kyrkoherde, 46, M
 Karlsson Gädda, 76, Kronobäck, M
 Lindström Maria, 64, Habbestorp, M
 Lingström K P, 63, Habbestorp, M
 Petersson J A V, 63, Kronobäck, M
 Söderbäck F A T, 62, Forssa, M
 Thylander J A, 54, komm., Långsrum, M
 Tydén A, 36, Habbestorp, f. d.
 folkskollärare, M
 Törnvall Hilda, 47, M

[M = Mönsterås]

Kalmar-N. Möre kretsforening (28)

Ordförande: *A. Nilsson.*

Andersson J, 60, Smedby
 Boman Hanna, 60, K
 Brandt Th., 68, K
 Fagerqvist Elvira, 62, K
 Heyne Sofi, 43, K
 Hultqvist, kyrkoh., S
 Hönnell K G, 63, Kläckeberga, F
 Johansson Blenda, K
 Johansson Ida, 69, K
 Jonsson Math., Förlösa
 Karlsson J Gottfr., 64, K
 Karlsson Viktor, 70, K
 Kroon N, 72, K
 Lindén K E, Åby

Lorentz M, R
 Magnusson Jenny, 63, R
 Nilsson A, 37, K
 Nordsten A, kyrkoherde, R
 Olsson J M, 66, K
 Sjögren A F, 55, K
 Svänsson E, 65, K
 Säfström Hedvig, K
 Theorell C V, Läckby
 Unbäck P V, 38, R
 Unbäck Anna, 68, R
 Vestin Sofia, K
 Viderström Lovisa, 46, K
 Åström Maria, 59, K

[F = Förlösa, K = Kalmar, R = Rockneby]

Södra Möre krets (25)

Ordförande: *C. Lindström.*

Arnell O, kommin., Oskar, Ahlsjöholm
 Aurell Anna, 58, Lindås, Nybro
 Björnström J, 51, Nybro
 Carlsson N G, 64, Torsås
 Ehrnström J, 63, Örsjö
 Hallberg J A, 40, Karlslunda, Påryd
 Hellman H C, 48, Ljungbyholm
 Hellström J, 66, Betekulla, Mortorp
 Johnsson J A., skol.-insp., Ljungbyholm
 Juhlin F A, 64, Bergkvara
 Lindén C J, pens. lärare, Bergkvara
 Lindén Hanna, 60, Torsås
 Lindström Carl, 52, Vassmolösa
 Löfstedt P E, 60, St Sigfrid
 Malmkvist C J, 40, Vissefjärda
 Malmkvist J, 47, Vissefjärda
 Malmkvist Anna, 65, Ålebo, Arbylund
 Nordstrand A, 47, Mortorp
 Persson M, 38, Vissefjärda
 Rydén N, 40, Ljungbyholm
 Svensson Alfred, 52, Ågebo, Nybro
 Thelander O, 57, Hagby
 Thorin P, 48, Söfsjölund, Påryd
 Vidfeldt C, 71, Lindås
 Visén G, 34, Oskar, Ahlsjöholm

Norra Ölands skolläroforening (26)

Ordförande: *E. A. Bergström.*

Ahlqvist Maria, 70, Bh
 Ahlqvist P, komminister, H
 Almér J, 55, L

Andersson C M, 37, Köping, G
 Andersson J A, Repplinge
 Bergsten Ida, 72, P
 Bergström E A, 64, Bh
 Björkman E, postmästare, R
 Carlman C A, 25, kronolänsman, H
 Carlman J F V, 66, landtbr., H
 Dahl Emil, 60, B
 Gasslander O J, 48, A
 Godenius E, 61, B
 Gustafsson E, 66, H
 Hellgren K, kyrkoherde, B
 Holm A, 62, Högsrum, R
 Håkansson F A, 60, Löt, A
 Jonzon C, 39, Föra, P
 Medelius J A, 30, kontraktsprost, H
 Mikaelsson C A, handl., H
 Nilsson F, 35, P
 Nordstrand A H, kyrkoh., Källa, P
 Olsson Selma, 66, H
 Stålhammar O, 64, handlande, H
 Tigerström E, 62, Källa, P
 Torson C R, 65, Runsten

[A = Alböke, Bd = Böda Bh = Borg-
 holm, G = Gröndal, H = Högby, L =
 Långlöt, P = Persnäs, R = St. Rör, S
 = Störlinge]

Södra Ölands skollärareförening (20)

Ordförande: G. R. Johansson.

Andersson N, 58, Kastlösa
 Björkman C, 61, Gårdby
 Fogelberg Gerda, 68, Sandby, Gårdby
 Henriksson J H, 48, v. past., Störlinge
 Holmström E, 59, Algutsrum, F
 Hultberg Amanda, 59, Kastlösa
 Hultqvist C V, 50, Ås, Ottenby
 Johansson G R, 56, Ö
 Kronblad E, 63, Förlösa
 Kronholm A S, 63, Ventlinge
 Lindqvist G, 48, Resmo, M
 Lindström Lydia, 67, Algutsrum, F
 Lundqvist J O, 49, Vickelby
 Löfgren Alma, 60, Vickelby
 Olsson Olivia, 59, M
 Olsson P O, 51, M
 Pettersson H A, 55, Torslunda, F
 Rydström P J, 60, Norra Möckleby
 Sandgren C E, 36, kyrkoh., Gårdby
 Vahlin C E, 37, Glömminge

[F = Färjestaden, M = Mörylänga,
 Ö = Ölands Segerstad]

Gotlands län

Visby kretsförening (27)

Ordförande: G. A. V. Ljungberg.

Andersson Anna, 74, V
 Axén Julia, 73, V
 Bendelin J F, 63, Västkinde
 Bodin A V, 63, Duss
 Bohlin A A, 62, Källunge
 Dahlström Edv., 52, Follingbo, V
 Danielsson J, 46, ingen. o. slöjdlär., V
 Elfner E P, 56, V
 Gerden P J, 67, V
 Hallin Jenny, 69, V
 Hartman P S, 58, Endre, V
 Hedin Ida, 73, Duss
 Johansson K A, 63, Lummelunda, S
 Johansson V E, 68, Martebo, S
 Kvist Joh., redaktör, V
 Linde O, 52, V
 Ljungberg G A V, 54, Duss
 Ljungberg O N, 51, V
 Pettersson Å, 60, slöjdskoloförest., V
 Sandberg A, 65, litteratör, V
 Sandström Ida, 52, V
 Sassersson Cecilia, 67, V
 Sundahl Regina, 39, V
 Sundell E, 67, V
 Söderberg Selma, Endre, V
 Vahlström Anna, 62, V
 Velandar Maria, 52, Västerhejde, V
 Veström A, 61, litteratör, V
 [S = stenkyrka, V = Visby]

Klinte-kretsen (20)

Ordförande: N. P. Stengård.

Björkander Hulda, 70, Stenkumla
 Booberg Dora, 64, Fröjel, K
 Brodén K H, 62, förest. f. h. folksk., K
 Dalström S P, 58, Hejde
 Gottberg Anna, 66, Fröjel, K
 Hallbom Olina, 56, Hejde
 Kristoffersson, J F, 46, S
 Linder C A, 68, Mästerby, S
 Lingström A, 60, K
 Norrby Hulda, Träkumla, Stenkumla
 Nymän Laura, 54, Västergarn
 Olofsson J F, 48, Viklan
 Pettersson K, 44, Västergarn
 Rosvall A, 54, E

Rosvall Matilda, E
 Söderberg Ida, 70, Klinte, K
 Stengård N P, 55, Klinte, K
 Thomsson E, 68, Stenkumla
 Uddin R, 42, kyrkoh., folkskoleinsp., S
 Östlund Ida, S

[E = Eskelhem, K = Klintehamn, S =
 Sanda]

Burs och Hemse kretsförening (15)

Ordförande: C. P. Qviberg.

Cederlund J R, 64, Lefvide, H
 Ekström A, 65, Eke, H
 Enström J P, 54, Stånga
 Gardell H P, 61, Lye, S
 Hemmänder K A, 62, Sproge, H
 Nordström F O, 57, När, S
 Olofsson K A, 34, Hemse
 Olofsson O P, 44, Silte, H
 Qviberg C P, 56, Garda, Etelhem
 Stengård J, 50, Rone, H
 Söderberg J, 43, Habblingbo, H
 Sönderdal J S, 68, Lau, S
 Værner E, 66, Ronehamn, H
 Veinberg J P, 66, Burs, S
 Verner J A, 65, Eista, H

[H = Hen se, S = Stånga]

Torsburgs kretsförening (14)

Ordförande: V. Th. Carlsson.

Bandelin J, 42, Vänge, Bjerges
 Björkander C, 64, Hörsne, B
 Carlsson Viktor, 47, Gothem
 Gardell A E, 69, Ganthem, Dalhem
 Granberg L J F, 64, landtbr., Dalhem
 Hedgren G, 54, komminister, Dalhem
 Herlitz O, 65, Halla, Dalhem
 Jacobsson O, 68, Östergarn, K
 Kahl E, 48, kyrkoh., Vänge, Bjerges
 Norrby L P, landtbr., Gothem
 Odin J P, 35, kyrkoherde och folk-
 skoleinspektör, Dalhem, B
 Othberg A, 45, Kräklingbo
 Pettersson Emma, 71, Östergarn
 Östman E, 61, Norrlanda, Gothem
 [B = Barlingbo, K = Katthammarvik]

Romakretsen (12)

Ordförande: N. O. Lithberg.

Björkander J P, 40, Väte, Hejde

Björkegren J A, 52, Sjonhem, R
 Björkqvist Emma, 64, Dalhem, B
 Lindahl J R, 45, Adlingbo, R
 Lindström H, 68, Björke, R
 Lithberg N O, 52, Vall, R
 Lundberg H, 59, landtbrukare, R
 Persson Vilhelmina, 68, Follingbo, V
 Pettersson Emelie, 69, Åkebäck, V
 Thingren A E, 60, R
 Visselgren E P, 52, Höggrän, R
 Valgren O P, 63, Guldrupe, Bjerges

[B = Barlingbo, R = Roma, V =
 Visby]

Slitekretsen (16)

Ordförande: vakant.

Carlsson O R, 56, fanjunkare, S
 Dahlström Olga, 70, Lärbro
 Degerman Fr. E, 60, handlande, S
 Erdlandsson T, 69, Bunge, Färösund
 Gradelius G A, 46, kyrkoh., Othem
 Hall O R, Fleringe
 Hallgren Agda, Rute
 Johansson Hilma, 65, Lärbro
 Karlsson Augusta, 72, S
 Lyth J, 65, K
 Myrsten J N, 36, handlande, S
 Mörrby G A L, 67, Helvi
 Mörrby L, 42, Boge, S
 Mörrby M L A, organist, Boge, S
 Nilsson J K, K
 Olofsson A E, 61, Lärbro

[K = Kappellshamn, S = Slite]

Blekinge län.

Blekings östra kretsförening (11)

Ordförande: K. V. Melin.

Ahlqvist Lilly, 63, Karsbo, Torsås
 Aldén G A, 71, K
 Björkman N J, 63, Flakulla, J
 Ekström M A, 40, Björkelycke, Bröms
 Elborgh H, 66, J
 Frieberg G F, 71, Sibbaboda, Torhamn
 Jonasson P A, 55, Skräfle, Ramdala
 Melin K V, 50, Öfre Tång, K
 Nilsson N E, 65, Elmtaryd, Lyckeby
 Tegnander J, 32, K
 Thorsell P, 53, Törnåkra, J

[J = Jemjö, K = Kristianopel]

Lyckebykretsen (18)

Ordförande: R. Tegnér.

Andersson Emelie, 72, Granemåla
Bengtsson K, trädgårdsm., Näs, L
Göransson Anna, 67, fru, Kettilsåla, L
Göransson G. 62, Kettilsåla, L
Kjällqvist Christine, 42, fru. Lösen, L
Kjällqvist J P, 30, kantor, Lösen, L
Larsson Hildegard, 69, Stubbetorp, L
Nilsson Augusta, 52, fru, Lösen, L
Nilsson K J, 44, Lösen, L
Nilsson Kerstin, 71, fru, Elmtaryd, L
Nilsson N E, 65, Elmtaryd
Olsson A, 57, handl., Krokebro, L
Rundqvist Ingrid, 42, Vedeby, L
Söderberg Maria, 73, Mariefröjd, L
Tegnér R, 38, Mölleåker, Karlskrona
Tidlund Anna, 57, Sibbamåla, T
Tidlund V, 56, Sibbamåla, T
Vedner L J, 56, Granemåla, F

[F = Fjärdsjömåla, L = Lyckeby, T = Torskörs]

Karlskrona folkskoleförening (44)

Ordförande: C. G. Olsson.

Andersson C, K
Andersson Maria, K
Askli g J A, 23, musikdirektör, K
Bengtsson Emma, Nättraby
Berg Hilda, 45, K
Berg I, kyrkoråd, K
Billqvist Ernst, 72, K
Blomberg J J, 61, K
Cederberg J A, handl., skolråd, K
Cronstedt A R, greffe, skolråd, K
Daal Åke, öfverkonstapel, K
Hagström Anna, K
Hagström Amanda, K
Jaensson J, 63, K
Johansson Amanda, K
Jönsson Lilly, 71, K
Karlsö Rosalie, 73, K
Laurén P, 64, Nättraby
Lindén J O, förste slöjdlärare, K
Lindgren J V, K
Lindvall E, 58, Nättraby
Lundstedt Emelie, 41, K
Malmqvist Jenny, 70, K
Nordstrandh Hilda, 52, K
Nilsson Amanda, 62, K

Nilsson C P, K
Nilson Emelie, 69, K
Nilsson Gerda, K
Nilsson N, 56, varfspolis, K
Olsson C G, 52, K
Olsson Eugenia, fru, 56, K
Pettersson Axelina, fru, 53, K
Petersson Ida, H
Petersson Maria L, K
Schlyter G R, 45, lektor, K
Svensson Edv., riksdagsm., skolr.
hedersledamot, K
Svensson Anna, K
Svensson Ida, 67, K
Svensson Selma, K
Thorén Johanna, K
Vogel Alma, K
Vahlström Agnes, K
Vibbling C, läroverksadj., K
Zetterberg Edla, 75, K

[K = Karlskrona]

Ronneby kretsförening (14)

Ordförande: N. M. Sällström.

Almér E, 50, Ettebro, R
Andersson Julia, Kallinge
Dreijer Emilia, 69, Guttamåla, R
Grah N O, 52, Risanäs, R
Hallberg O, 58, L
Ljungqvist Emelie, 66, R
Olsson Anna, 69, R
Persson P, 59, Møljerud, Bredåkra
Petersson Emma, 63, R
Petersson Hanna, 57, Bredåkra
Sjögren F A, 63, Edestad
Sällström N M, 54, R
Thomsson C O, 50, Yxnarum, L
Thulin M A, 55, Guttamåla, R

[L = Listerby, N = Nättraby, R = Ronneby]

Karlshamnss skollärareförening (83)

Ordförande: Åke Herrlin.

Ahlström C A, 55, Hoka, A
Alm O, 45, Gustafstorp, M
Andersson Hilda, 68, Elleholm, M
Andersson Johanna, 70, Gungvala, A
Berggren O, 48, slöjdl., K
Bergqvist Amelie, 60, K
Brorson N, 72, A
Danilsson Augusta, 65, K

Elmelin F A R, 45, Lillagärde, B H
Espelund Anna, 35, lärarinna vid
elementarläroverk för flickor, K
Hallström Bengta, 62, Kulleryd, B H
Hellström Karolina, 53, A
Herrlin Åke, 44, K
Hjelm Signe, 65, K
Håkansson Ida, 73, Stilleryd, A
Isaksson Louise, 61, Siggarp, Trensrum
Johansson F J, 38, B H
Johansson G, 65, Härnäs, Hemsjö
Johansson Ida, 65, K
Johansson J A, 62, Stilleryd, A
Johansson R, Skrubbebo, Hemsjö
Johansson S G, 62, Lilla Årsjömmåla, B H
Johansson Hanna, 69, Vilshult, Ky
Jönsson J, 30, Åryd, Me
Jönsson Karolina, Lilla Årsjömmåla, B H
Karlsö Amanda, 69, Ringamåla
Karlsö Emelie, 72, Norje, Norjeby
Karlsö Hilda, 73, Ringamåla
Karlsö Karolina, 58, Törneryd, Me
Korsell Ida, 71, K
Lagergren F O H, 67, Elleholm, M
Lundstedt A, 67, Åryd, Me
Lindqvist, Nelly, Källebo, K
Lundberg, A, Långehall, Trensrum
Lundstedt B G L, 54, Hällaryd, K
Löner K J, 70, Tjällmo
Magnusson Hilda, 69, Sternö, A
Malmgren Johanna, 66, fru, Vekerum, M
Malmgren N P, 63, Vekerum, M
Melander C R, 52, Fornebo, Me
Melin J O, Källebo, Ky
Nilsson Anna, 70, Kallinge, R
Nilsson Beita, 70, A
Nilsson Joha, Johanneshus, Karlskrona
Nilsson Karolina, 59, Åryd, Me
Nilsson O, 66, Farabol, Ky
Nordström Emma, 67, Backaryd
Olsson J O, 67, Gungvala, A
Olsson Maria, 59, Tostarp, A
Olsson Nanny, 75, Skärsjörås, Hällaryd
Petersson Henriette, Vilshult, K
Petersson Olga, 68, privatl., K
Ryberg Augusta, 52, K
Rydén C, 44, K
Sumuelsson Helene, 55, K
Sandén Hanna, 58, M
Sandén Hilda, 66, M
Sjöström V, 44, kantor, sångl., K

Stenbäck T, 66, redaktör, K
Ströberg Anna, 57, Härnäs, Hemsjö
Svensson Elna, 69, B H
Svensson Hanna, 51, Hällaryd, K
Svensson Hilda, Skrubbebo, Hemsjö
Svensson J, 65, Silpinge, Härjön, B H
Svensson Josefine, 74, Gustafstorp, M
Svensson K E, 57, Ky
Svensson Ottoline, 58, lärarinna vid
elementarläroverk för flickor, K
Söderberg V Th., 45, musikdir., K
Thomsson Gustava, 51, slöjdl., K
Thorén S, 52, K
Tillström B O, 58, Ringamåla
Tillström Ida, 66, Stilleryd, A
Torell J, 67, M
Vahlin Vilhelmina, 51, K
Vannerberg Ida, 66, fru, K
Vannerberg K F, 53, K
Vestberg Anna, 53, K
Vetterman Ingrid, 60, Møljerud, R
Viberg Josef, 68, Norje, Norjeby
Vihlborg H, 25, folkskoleinspektör, M
Vahlström Hildur, privatlär, K
Ågren Johanna, 63, K
Åkesson Elin, 71, Lillagärde, B H

[A = Asarum, B H = Bräkne Hoby,
K = Karlshamn, Ky = Kyrkhult, Me =
Messarum, M = Mörrum, R = Ronneby]

Sölvesborgsortens skollärareförening (18)

Ordförande: C. A. Nyström.

Hansson Amanda, 76, Siretorp, M
Hansson Hulda, 62, Sölve, S
Hellberg B, 65, Istaby, N
Holm N, 60, Hosaby, M
Johansson C A, 70, Siretorp, M
Jönsson A, 58, Hellevik, M
Jönsson Elise, 73, Hörvik, M
Lövander Johanna, 76, Hosaby, M
Nyström C A, 63, M
Ohlsson Johanna, 69, Ysane, Norjeby
Ohlsson Josefine, 62, Ynde, S
Ohlsson N P, 59, Lörby, M
Palm Alma, 70, Hörvik, M
Rosenlund Y, 44, Ysane, Norjeby
Svedberg J, 48, Gammalstorp
Viberg J, 69, Norjeby
Vingren G, 48, Sölve, S
Åradsson Jakobina, Lörby M

[M = Mjølby, S = Sölvesborg]

Kristianstads län.

Norra Bjärekratsen (15)

Ordförande: G. V. Sjöstrand.

Andersson Petronella, 59, Varan, T
Björklund Sigrid, 71, B
Ebbesson Elin, 75, Slättaryd, T
Forsberg Hulda, 73, Hallavara, Houf
Hernström Anna, 69, B
Hultberg C V, 65, Svenstorp, Houf
Larsson Hanna, 66, Eslöf
Larsson O, 46, Mantalsskolan, B
Linderberg A, 55, B
Malmström L M, 63, Houf
Nilsson Anna, 47, T
Persson Justina, 63, VK
Svensson N, 36, T
Sjöstrand G V, 67, VK
Virgin J C, 68, Slättaryd, T
[B = Båstad, T = Torekov, VK =
Västra Karup]

Bjäre krets-förening (13)

Ordförande: A. Fridolf.

Fridolf A, 61, Vejby, B
Collin A E, 66, Boarp, Hjarnarp
Göransson Maria, Errarp, Å's hamn
Holmeiz Ida, Å
Iwarsson Mandla, Skepparkroken,
Ängelholms hamn
Larsson Kristine, Vejby, B
Liljegren O M, 54, Tostarp, Å
Nilsson Erika, Magnarp, B
Olsson Ida, Ängeltofta, B
Svensson Anna, Rebbelberga, Å
Söderholm A, 65, Västra Ljungby, F
Thorell J E, 71, B
Velin J A, 54, Rebbelberga, Å
[B = Barkåkra, F = Förlöf, Å =
Ängelholm]

Strövelstorp krets-förening (11)

Ordförande: M. J. Martinsson.

Borlin J, 41, Erikslund, Å
Franke, Humlarp, Åstorp
Håkansson Emma, 65, Ormastorp
Lundell N H, 72, Vegeholm
Lundsten S, 32, Vegeholm
Mattinson J, Hasslarp, Lyckåker

Petersson J, 60, S
Svensson K, 62, Härninge, Spannarp
Thelin Per, 45, Kattarp
Tullberg S M, 67, Ausås, Spannarp
Åkesson Cecilia, 44, S
[S = Strövelstorp, Å = Ängelholm]

Åstorpstraktens krets-förening (53)

Ordförande: A. Lundahl.

Andersson Carolina, 64, Kv
Andersson Amanda, Södra Vram, Bg
Asp Fr., 69, Bg
Bengtsson J, 40, Norra Vram
Bengtsson P, 62, S. Vram, Bg
Bergendorff Frits, Bjuf
Cedervall N, 45, Kärreberga, Kv
Dahlgren A, 60, Bjuf
Engström N, kyrkoh., Björnekulla, Å
Hellberg O, 69, Ekeby
Hertin Hilda, 64, Å
Holmberg A, 68, Valleberga, Ekeby
Hörberg Petronella, 54, Krika, Kl
Hörberg Nelly, 60, Sönnarslöf, Kv
Julin Lydia, 72, Bjuf
Jönsson Karin, Bg
Karlberg K, 47, Ormastorp, B
Karlsson O F, 53, Bg
Kristensson A, 71, Skromberga, Ekeby
Larsson Bengta, 54, Kl
Larsson Hanna, 66, Å
Laurin B N, 62, Bjuf
Lech O, 61, Ekeby
Liljeström Hulda, 68, Å
Lindgren Hulda, Åfvarp, Norra Vram
Ljungfeldt Hilma, Bjuf
Lundahl A, 59, Bg
Lundgren F P, 53, Å
Löfdahl S J, 62, Kv
Nilsson O F, 53, Sönnarslöf, Kv
Nilsson C, 53, handl., Kv
Nilsson Ida, 65, Sanna, Kv
Nilsson Johanna, Bg
Nilsson Thilda, 76, Magleby, Kv
Nydén N, Risekatslösa, Ekeby
Olsson Karolina, 76, Kärreberga, Kv
Olsson Maria, 70, Bjuf
Persson J P, 41, handl., Kv
Persson Hilda, S. Vram, Bg
Persson, Kristina, Björnekulla, Å
Rignell Hj., 72, Bjuf

Rylén A, 62, Gråmanstorp, Kl
Selander N I, 70, Ugglarp, Kl
Stenquist J, 39, Kv
Stenquist Josef, handlande, Kv
Svensson Kristina, Heden, Å
Sundén K N, 56, Stenestad, Kågeröd
Tengberg A, 55, Bjuf
Theander N, 63, Kl
Valdt Selma, 71, S. Vram, Bg
Vestergren Anna, 72, Bjuf
Åhlin H, 59, Ekeby
Åkerman Annette, 65, Bg

[B = Broby, Bg = Billesholms grufva,
Kv = Kvidinge, Kl = Klippan, Å =
Åstorp]

Norra Åsbo skoll-förening (44)

Ordförande: J. M. Hansson.

Ahlgren N, 59, Axtorp, M Lj
Anderberg C, 52, köpman, Åby, K
Bengtsson Janne, skolr., Skogen, Ö
Bengtsson Joh., skolrads., Sällersås, Å F
Cedervall J, 53, Oderljunga, P
Cedervall Sigrid, fru, Oderljunga, P
Danielsson K P, skolrads., Å
Forsell J, 48, Ö
Fröst AR, skolr.-ordf., Gråmanstorp, K
Fröst Isabella, fru, 57, Gråmanstorp, K
Giertz Hilda, P:son, 59, Lärkesholm, Å
Giertz Ida, P:son, 64, Lärkesholm, Å
Hansson Anna, fru, 57, Lärkesholm, Å
Hansson J M, 50, Lärkesholm, Å
Haraldsson A, Ulfs, P
Holmgren M, 45, P
Holmström Felice, Tossjö, Ö
Johansson Hilda, Attarp, Ö
Johansson Sal., skolrads., Tockarp, Ö
Josefsson Augusta, 70, Ö
Jönsson H, f. d. skoll., P
Kjellsson O, skolrads., Bälinge, P
Kristensson N, 40, Rya, Eket
Larsson Johanna, 66, Rya, Eket
Lindberg C A, 51, Vedby, K
Lundberg Matilda, 67, Åby, K
Mattsson Dorotea, Oderljunga, P
Nilsson Hildesine, 70, Söndraby, K
Norén K T, 60, Hylltofta
Nyberg A, skolradsled., Åby, K
Nygren Betty, 70, Åby, K
Olsson Elise, Ö, Ljungby
Persson G, skolrads., Bruket, Ö

Persson Karolina, 62, Åby, K
Petersson Augusta, Harbäckshult, Ö
Petersson Selma, Perstorp
Pålsson A, skolrads., Höjahlom, Å
Rydqvist B F, 54, Bjärröd, K
Svensson K Edv., 63, Tockarp, Ö
Svensson Peternella, Ö, Ljungby
Svensson S G, 42, Ö Ljungby
Theorell O, 51, Åby, K
Vittsell K Hj., 54, riksdagsman, Ö
Ysberg K T, 44, Fagerhult, Å F
[K = Klippan, M Lj. = Munka Ljung-
by, P = Perstorp, Å = Åshunga, Å F
Åsbo Fagerhult, Ö = Örskelljunga]

Riseberga pastorats krets-förening (24)

Ordförande: A. P. Svensson.

Almer Ellen, 74, Riseberga, L
Björck P S, 45, Herrevadskloster, L
Forsberg F, landtbr., Skelleberga, L
Flinck M, landtbr., Färingtofta, R
Hellberg Carl, trumpetare, Nybro, L
Larsson G, skolrads., Riseberga, L
Ljungdahl N, kom.-ordf., Färingtofta, R
Ljungdahl O, sergeant, Färingtofta, R
Lundqvist A L, 41, Ljungby, L
Lövdal H A, 54, Riseberga, L
Malm Cecilia, 72, Ljungby, L
Olsson A, 44, Färingtofta, R
Olofsson Gerda, Bonarp, L
Pettersson Maria, 75, H. Kloster, L
Rosendahl A, sadelm., Spången, L
Rosengren H, skolr., Åktaboden, L
Rosenlöf J P, 45, Forestad, R
Segerström A, 58, Riseberga, L
Sjöberg Selma J, 75, Riseberga, L
Stenberg C A, 46, kantor, L
Stångberg Johanna, 73, Färingtofta, R
Svensson A P, Brandsberga, Skärålid
Vahlstedt A, sadelm., Spången, L
Velander J, v. pastor, Riseberga, L
[L = Ljungbyhed, R = Röstänga]

Rökeortens folkskollärare-förening (14)

Ordförande: A. Hemberg.

Andersson Maria, 65, Tvärskog, T
Andersson N, 40, R
Bergstrand F O, 62, Hörja
Ekecrantz K G, 66, Aggarp, Mala
Hemberg A, 52, Tvärskog, T

Karlsson A, 52, Finja
Kjellsson B, 51, handl., R
Kulldorff O, 62, V
Larsson O, 60, handl., R
Nilsson Bertilda, 67, V
Nilsson O N, 60, Mala
Sondén Amalia, 70, fru, R
Sondén A E, 67, R
Srandell P N, kyrkoherde, R
[R = Röke, T = Tyringe, V = Vittsjö]

Hessleholmstraktens lärareförening (26)
Ordförande: C. Lindskog.

Andersson C, 54, Sandby
Bengtsson Magnhild, G
Dalgren G, 66, Espet, H
Ekström Karin, fru, Sinclairsholm, V
Ekström A, 55, Sinclairsholm, V
Follin Maria, H
Gierow CN:n, 41, folkskoleinsp., Stoby
Herlin G, 64, B
Hörberg N, 56, H
Lindskog C, 57, H
Matsson Anna, Sandby
Nilsson E, 58, Farstorp
Nilsson Lydia, B
Nilsson P, skolr., B
Persson Elna, fru, Stoby
Persson N, 43, Stoby
Persson P, skolr., Nääs, B
Sandqvist O, 55, Tullstorp, Vankifva
Svensson Sv., 62, skolr., Fjälöf, G
Sjölander Alma, Grantinge, Attarp
Thynell Kerstin, H
Thynell Matilda, H
Trulsson O, skolr., Grantinge, Attarp
Thufvesson Pernilla, Arkelstorp, Stoby
Vestergren S, 60, B
Vollmer A, skolr., H
[B = Balingslöv, G = Gumlösa, H = Hessleholm, V = Vinslöv]

Vinslöfsortens skollärareförening (15)
Ordförande: B. Ohlsson.

Borg O, 73, V
Bosson P N, landtbr., Vanneberga, V
Bosson S, 64, landtbr., Vanneberga, V
Erman S J S, 60, kontor, V
Frostensson N P, 54 Vanneberga, V

Hallberg H E, 56, kyrkoh., V
Kristensson Eljena, 67, Vanneberga, V
Kronholm N, 73, A. N
Larsson Anna, 66, Åraslöv, V
Lindahl N P, 48, Åraslöv, V
Linderberg P A, Ignaberga, Attarp
Nilsson Hanna, 56, N
Nilsson Ingrid, 66, Sörby, S
Olsson B, 41, Lommarp, V
Persson Bengta, 55, V
[N = Näfänge, S = Sörbytorp, V = Vinslöv]

Kristianstadsortens skollärareförening (19)
Ordförande: N. Svensson.

Borggren Johan E, 65, Gärds, Lyngby
Börjesson F T, 61, Färlöf
Ekberg E, 52, Ullstorp, Önnestad
Engberg P E, 73, K
Ekdahl H O, 58, K
Fredriksson V, 54, K
Fredriksson L, 67, V
Helin A N, 54, Kaffatorp
Holmberg, I A, 66, K
Huldén O Th., 67, K
Hulthén A, 65, Hjärsås
Idén N J, Ifvetofta, Bromölla
Ihrén Magn., 68, Hvilan, K
Lindberg Karl, 72, Efveröd
Petersson A, 59, Knisslinge, V
Rignell S G, 59, Träne
Svensson N, Övinge
Vessel C A E, 57, K
Östberg P, 59, Rinkaby
[K = Kristianstad, V = Vanås]

Åhusortens skollärareförening (20)
Ordförande: L. Neander.

Algren M, 65, Norra Lökaröd
Andersson A, 42, handl., D
Dahlstein A B, 71, D
Holmqvist J, 70, Å
Håkansson O, 44, landtbr., D
Johansson C, 50, stationsförest., D
Lindell S, 53, Bökestorp, D
Lindgård P, 66, Horna, Å
Månsson A, 56, kontor, V
Neander L, 50, Yngsjö, Å
Nilsson L, 50, V

Nilsson N P, mejerist, V
Olsson P, 37, Å
Persson H, 38, landtbr., V
Persson J, 56, handl., D
Persson Elna, lärarinna, Å
Persson P, 54, Ripa, Å
Svensson P, 53, fabrikör, Å
Vallengren Amanda, 70, Å
Viberg N, 63, D
[D = Degeberga, V = Vidtsköf, Å = Åhus]

Albo-Södra Gärds skolvänner (30)
Ordförande: J. N. Nihlén.

Ahländer J, 58, Bästekille, Kivik
Ahlberg J, 60, Jönstorp, Önnesköp
Andersson O, 54, landtbr., Hofängen, B
Andersson H, 65, landtbr., Skepparp, B
Boman C, 40, Eljaröd, Fågeltofta
Evander A, 63, Brösarp
Hedvall A, 49, Höröd, Degeberga
Henriksson O, 54, fabrikör, Kivik
Henriksson A, 57, landtbr., Gussaröd, B
Helmer H, 74, Gussaröd, B
Holm I, 42, Kivik
Holm T, 51, Rörum
Johansson N, 43, landtbr., Raflunda, B
Johansson P, 64, landtbr., Björstorp, B
Juhlin E J, 43, Raflunda, B
Karlsson S E, 51, handl., Olseröd, M
Larsson B, 46, landtbr., Raflunda, B
Mårtensson B, 44, landtbr., Raflunda, B
Nehlin J P, 61, Svinaberga, Kivik
Nihlén J N, 63, Andrarum
Nilsson L, 39, skolråd, Olseröd, M
Norlin B, 57, bokbind., Andrarum
Olsson N, 45, landtbr., Lillehem, M
Olsson P, 49, Hvitaby, B
Olsson P, 54, gästgiv., B
Skare P M, 61, Lillehem, M
Sundgren I P, 52, Greflunda, B
Svensson N, riksdagsm., Olseröd, M
Sörensen M, 42, trädgårdsmäst., Kristinehof, Andrarum
Ziedeen P P, 52, M
[B = Brösarp, M = Maglehem]

Sydöstra Skånes lärare- och lärarinneförening (37)

Ordförande: M. Hörén.
Andersson A, 51, St. Köpinge, Sv.

Ahlström Hanna, 68, Valleberga, H
Bergstrand T O, 64, G
Blohmé E, 70, Löderup
Blohmé Gerda, 74, St. Köpinge, K
Carlsson O P, 45, Löderup
Elborgh L, 58, Borrbý
Engdal A P, Glemminge, Tågarp, G
Eriksson A, 68, Ö. Hoby, Holmäkra
Hansson Lovisa, 73, Löderup
Holm A, 55, Ö. Hoby, Holmäkra
Holst K H, 62, Hörup, Löderup
Hyllén A L, St. Köpinge, K
Hörlén M, 53, Valleberga, H
Larsson A, 47, Valleberga, H
Lindberg S P, 44, Ingelstorp, G
Lindholm N, Kåseberga, H
Lundberg Maria, 64, Tosterup, Sv
Molin A, 62, Ö. Herrestad, Gärdsnäs
Molin T J, 39, Öfraby, Sv
Malmros, Skillinge
Nordin A, 64, Löderup
Nordqvist M, 63, Gårdslösa, Sm
Nilsson Annette, 75, Löderup
Olsson J, 40, Sandby, Borrbý
Ohlsson N O, 56, Lunnarp
Paradis V, 55, Benestad, T
Persson P, 62, T
Rosenberg A, Onslunda, T
Rosenberg N, Tunbyholm, Smedstorp
Schultz Emma, 68, Benestad, T
Schultz J N, 39, Tosterup, Sv
Sjöblom J A, 65, Stiby, Gärdsnäs
Stoltz M, 34, Hammar, G
Torell N S, Bollertup, Sv
Vallin J, 57, T
Veisel C, 66, Tryde, T
[G = Glemmingsbro, H = Hedvigsdal, K = Köpingebro, Sm = Smedstorp, Sv = Svenstorp, T = Tomelilla]

Malmöhus län.

Ystads skolförening (23)

Ordförande: Thure Rosvall.

Andersson Anna, 53
Andersson Oliva, 70
Bengtsson Elna, 75
Cederholm J, 55, målaremästare
Cronholm O, 58
Ekström N, 39, fabr., skolr.

Gisselqvist N, 62
 Hintze Hulda, 75
 Josefsson Eva, 62
 Månsson Botilda, 66
 Nilsson Elsa, 59
 Nilsson Hanna, 70
 Nilsson J, 50
 Nyström Ida, 65
 Ohlson Anna, 54
 Petersson Anna, 65
 Persson A, 59, hårfrisör
 Rosvall T, 67
 Salomonsson Selma, 55
 Svensson G, 64
 Tönnesen J V, 54, handlande
 Vennerberg Gerda, 61
 Vestin N, 60

[Alla med postadress : Ystad]

Ystadstraktens skolförening (28)

Ordförande: *N. Lindeberg.*

Andersson Cecilia, 71, Öja, Y
 Andersson Johanna, Ryng, M
 Andrén J V, 68, Ryng, M
 Bjerén A T, 66, handl., Balkåkra, Ch
 Bjerén S M, 68, notarie, Ruuthsbo, Ch
 Cederqvist M, 40, Bjäresjö, Y
 Cronqvist N, 63, Katslösa, Rydsgård
 Göransson A, 54, skolr., Söfvestad, Y
 Hagman A, 65, V. Nöbbelöf
 Hagman O J, 70, Baldringe, S. Lyckås
 Jönsson A, 60, landtbr., Ludvigsdal, Y
 Lindeberg N, 62, Västerholmen, Y
 Lundberg C G, bokh., Ruuthsbo, Ch
 Lundberg J, 60, Balkåkra, Ch
 Lysén J O, 64, Öja, Y
 Lohmander H, 32, kantor, Sjörup
 Lysén Hilda, 63, fru, Öja, Y
 Nilsson Elise, 62, Röglä, M
 Nilsson H, 61, mjöln., Skönadal, Ch
 Löfvall O, 41, St. Herrestad, Y
 Morgan H, 44, Snärestad, Ch
 Nordén N, 59, Hedeskoga, Y
 Norén Martha, 74, Ruuthsbo, Ch
 Odéen J, 46, Söfvestad, Y
 Palm G, Varmlösa, M
 Sjöholm A, 50, Högstad, Tomelilla
 Svensson J, kom.-ordf., Ruuthsbo, Ch
 Valdén N H, 55, Vallösa, Sjörup
 [Ch = Charlottenlund, M = Marsvins-
 holm, Y = Ystad]

Vemmenhögns härads krets-förening (26)

Ordförande: *J. L. Bergkvist.*

Anderberg J A, 51, S. Åby
 Andersson S, 60, Solberga, Tånebro
 Bergkvist J L, 53, Brönnestad, K
 Bergström O N, 58, E
 Ekström O, 57, Västra Torp, Ö
 Fransson N, 44, J
 Hansson Fredr., 62, Örsjö, R
 Holmgren Edv., 67, Sk
 Heideman O J, 70, Dybäck, Toftbög
 Kellner O N, 73, Ö
 Larsén L, 61, Grönby, Anderslöf
 Larsson H, 45, Källstorp, J
 Lindelöf C, 51, Grönby, Anderslöf
 Lundqvist Fr., O, 60, Öremölla, S
 Nilsson Hans, 40, landtbr., Brunsbo, B
 Nilsson Hans, landtbr., Källstorp, J
 Nilsson N, 55, Hemmesdyng, E
 Olsson N, 36, Hönsinge
 Persson Jöns, 29, landtbr., Källstorp, J
 Persson N, 56, Torsjö, R
 Ringberg P O, 55, St. Bedinge, B
 Ryberg Sam., 70, Solberga, Tånebro
 Svensson, Benedikta, 69, S
 Tullberg M, 59, Ö
 Vemer Johanna, 64, Hassle, Börsarp, Sk
 Vilander P N, 48, S

[B = Bedinge, E = Espö, J = Jord-
 berga, K = Klagstorp, R = Rydsgård,
 S = Skifvarp, Sk = Skurup, Ö = Ö. Torp]

Skytts härads skollärareförening (44)

Ordförande: *N. Bokander.*

Andersson H, 61, Gislöf
 Ahlgren Anna, 74, T
 Arden A, 59, Ugglarp, Svedala
 Bokander N, 33, T
 Bäckström M, Trelleborgs landsförs., T
 Cedervall J S, 49, Hammarlöf, F
 Eriksson N G, 54, S
 Fagerström C P, 57, V. Alstad, A
 Franzén H, 66, Sörby, A
 Hagström P, 50, Kyrköpings, T
 Hamfeldt K M, Ö. Grefvie, Månstorp
 Henriksson Joh., 67, V. Tommarp, S
 Jeppsson N, landtbr., Åkarp, F
 Knutsson Anna, 70, fru Alstad, A
 Kristoffersson L, skolråd, Idala, Gislöf
 Landgren A, 60, Hvellinge

Larsén N, 48, Simlinge
 Larsson O, 58, Gislöf
 Larsson Ingrid, 56, T
 Löfdahl E, 68, St. Hammar, Hvellinge
 Malmkvist P, 48, V. Vemmerlöf, F
 Mattsson Anna, 64, Trelleborgs lands-
 församling, T

Nihlén J, 58, Ingelstad, Oxie
 Olander F, 62, T
 Oldén N, 63, Lilla Alstad, A
 Olinder O N, 68, St. Markie, Anderslöf
 Olsson Jöns, landtbr., F
 Olsson J, 50, Fuglie, H
 Petersson C V, 55, fru Alstad, A
 Petersson Mathilda, 56, Trelleborg, T
 Persson P R, landtbr., Åkarp, Gislöf
 Rosén J, 60, T
 Roslund Fr., komm., Maglarp, T
 Sandberg A, 50, Virestad, F
 Sandberg I, 31, Börsarp, F
 Schlyter J, kyrkoh., V. Tommarp, S
 Severin P, 56, Trelleborgs landsförs., T
 Tonning O, landtbr., Hammarlöf, F
 Tellander Fredrika, 73, Trelleborgs lands-
 församling, T
 Vallberg J, 67, Verlinge, H
 Velander L, 62, Maglarp, S
 Villén L, 58, Villie, T
 Vinqvist N G, 72, Ö. Verlinge, H
 Vilsson C G, v. past., V. Ahlsted, A
 [A = Alstad, F = Fjärdingslöt, H =
 Hälslöt, S = Skegrie, T = Trelleborg]

Malmöortens lärareförening (18)

Ordförande: *A. Hallin.*

Andersson Matilda, Gessie, T
 Eriksson Anna, T
 Guldhand L, 48, H
 Hallin A, 68, L
 Hallin Matilda, 65, L
 Hansson Elna, T
 Hellberg J H, 73, L
 Holmkvist M, 68, Skabersjö
 Holmstrand N, 51, L
 Lagergren A V, 75, L
 Leván A, 70, T
 Linderot S, 69, Fosie, Hindby
 Nilsson Matilda, Bunkeflo, Vintrie
 Rosberg E J, 65, T
 Rosendal A, 67, Fosie Hindby

Rynell N, 67, Gessie, T
 Silvé J, 63, Eskilstorp, H
 Vahlstein O, 68, Bunkeflo, Vintrie
 [H = Högköpinge, L = Limhamn, T =
 Tygelsjö]

Malmökretsen (96)

Ordförande: *J. Turesson.*

Ahlgren Ebba
 Andersson Anna, 70
 Andersson Aug., 64
 Andersson Cecilia, 56
 Andersson Hilma, 66
 Andersson Laura, 71
 Andersson Emma, 62
 Berggren M, 66
 Björklund Elsa, 57
 Bobeck J, 54
 Cederberg Maria, 73
 Elverlund H, 54
 Ekström N O, 73
 Engdahl J, 69
 Frank K J, 61
 Fridlund J, 58
 Florén O, 71
 Fredriksson Ester, 72
 Gren Karolina, 60
 Hagström N J, 64
 Hammarlund J, 59
 Hallgren Fr., 70
 Hallqvist Sigrd, 67
 Hellgren Benedikta, 49
 Hellgren Kerstin, 64
 Hemming Anna, 56
 Höglund Sofia, 60
 Hörle N O, 67
 Ifversson Marta, 65
 Johansson Hilma, 68
 Jönsson Elida, 69
 Jönsson Margareta, 71
 Kristoffersson Elna, 69
 Krook Charlotte, 54
 Larsson Augusta, 74
 Laurin J O, 63
 Lindberg A, 66
 Lindén P, 51
 Lindh A, 66
 Lindhe Ida, 72
 Ljungdahl Anna, 75
 Lundberg M, 70

Lundgren Emma, 61
 Lydén A, 55
 Malmén S J, 63
 Malmqvist O Th., 51
 Månsson Tilda, 58
 Nelander Amanda, 66
 Nilsson Annilla, 72
 Nilsson Bengta, 53
 Nilsson Hilda, 67
 Nilsson Hilda Augusta, 66
 Nilsson Ida, 68
 Nilsson Julia, 68
 Nilsson Kristina, 45
 Nilsson Maria, 74
 Nilsson P, 56,
 Nilsson Tilda, 49
 Norgren N, 51
 Nyberg C O, 60
 Olsson Kerstin, 64
 Olsson Kristina, 62
 Ohlsson Anna, 75
 Ohlsson Hanna, 75
 Persson Anna Sofia, 66
 Persson Erika, 58
 Persson Johanna, 67
 Persson Nanna, 69
 Petersson G, 73
 Pettersson Agneta, 73
 Pettersson Selma, 65
 Pålsson Karolina, 72
 Ramstedt J A, 68
 Ryberg S, 70
 Rydén H J, 72
 Sandberg Hilda, 64
 Silfverberg M, 56
 Silvén N, 66
 Simonsson P, 67
 Stave Nanny, 46
 Strömsten Anna, 68
 Sundberg Gerda, 65
 Svanlund A, 63
 Svanlund M, 75
 Svensson Ingrid, 63
 Thullberg N, 51
 Thylander A, 46
 Turesson J, 59
 Uddenberg Naemi, 67
 Vallén P, 54
 Velin P O, 51
 Verlin Johanna, 63
 Vigstrand Tekla

Vinberg G, 60
 Åkesson E, 64
 Österlind Selma, 66
 [Alla med postadress: Malmö]

Bare härads kretsförening (50)
 Ordförande: O. Lückander.

Agrup P, 52, komm., L
 Almer V, 68, Arlöf
 Andersson Hilma, Bjellerup, Ky
 Andersson J, 59, Bara
 Bengtsson J, riksdagsman, S
 Bengtsson J, skolrådsl., Hjerup, Å
 Björkholtz Emma, 70, L, Uppåkra, Å
 Bruce N O, 67, Å
 Eklund P N, 57, Genarp, K
 Ekström P, 46, Håckeberga, K
 Eriksson Elina, 74, Torup, Bara
 Forsberg Tora, 65, Arlöf
 Hannell C, 43, skolrådsl., S
 Hansson N, 67, folkhögskollärare,
 Framnäs, Å
 Holmgren P, 57, Mölleberga, Djurslöf
 Holmström L, folkh.-forest., Hvilan, Å
 Håkansson H, 70, landtbr., Kabbarp, Å
 Johansson P, 43, Ky
 Jönsson A, 55, Assartorp, K
 Jönsson O, 33, skolrådsledamot, Å
 Jönsson S, 63, landtbr., L. Uppåkra, Å
 Kullenberg A, 73, teol. stud., Hjerup, Å
 Kullenberg Fr., 68, Hjerup, Å
 Landgren Edv., 69, Alnarp, Å
 Larsson Hanna, 58, Alnarp, Å
 Levan O, v. pastor, Knästorp, Lund
 Lindell N P, 67, Holmeja
 Lundh Elvira, 65, Arlöf
 Lückander O, 57, L
 Lydén P, 56, Degeberga, K
 Månsson P, 39, skolrådsl., S
 Nilsson Elvira, 66, Arlöf
 Nilsson N, 38, skolrådsl., Kabbarp, Å
 Olsson Botilda, 72, Arlöf
 Olsson H, 40, Nefvitshög, S
 Olsson L, 67, landtbr., Å
 Oscarsson C V, 64, Tottarp, Å
 Pehrsson P, 53, skolrådsledamot, Å
 Persson Cecilia, Genarp
 Rosén K, 62, L
 Rosén N, Näsbyholm
 Rundcrantz Betty, Uppåkra, Lund

Rundkrantz A, 66, Uppåkra, Lund
 Sjölin S, 66, Sunnanå, Nordanå
 Svensson Boel, 57, Genarp, K
 Thornberg S, 64, Arlöf
 Tornberg Hanna, 66, fru, Arlöf
 Valles, Nefvitshög, S
 Verner L M, 72, L
 Viberg L, 36, Brågarp, S
 [K = Klägerup, Ky = Kyrkheddinge,
 L = Lomma, S = Staffanstorp, Å =
 Åkarp]

Lunds kretsförening (56)
 Ordförande: Nils Lundahl.

Agard J N, 44, s.-adj., folksk.-insp.
 Andersson Anna, 58
 Berggren Ester, 49, döfstumlär:a
 Bergqvist B Jak.-son, 60, lektor
 Brandels A, 50, döfstuml.
 Cariström N F, 52
 Esscher K, 61, sem.-adj.
 Flodin A G, 34, direktör
 Franzén J, 56
 Hansen Emma
 Hansson N, 46, Källby
 Hansson R, 47
 Haraldsson Kerstin, 45
 Hector Erika, 52
 Heurgren Klara, 59
 Hoflund Jenny, 60, döfstuml.
 Holmqvist K F, 56, sem.-lär.
 Hyllén-Cavallius Anna, 62
 Johnsson N C, 42
 Jönsson Hanna, 44, Ö. Torn
 Jönsson N J, 47
 Kullenberg H, 70
 Landén P, 44
 Larsson Louise, döfstuml.
 Larsson L T, 54, sem.-adj.
 Larsson N, 44, s.-adj., folksk.-insp.
 Ljunggren Hilda, 65
 Ljunggren Maria, seminarielärlarinna
 Ljungström Augusta
 Lundahl Nils, 58
 Malmundh L L, 65, döfstuml.
 Månsson A P, 59, skolrådsl.
 Mårtensson Kerstin, 58
 Nilsson A, Klosterskolan
 Nilsson Anna, 52
 Nilsson Anna Teodora, 65
 Nilsson Elisabet, 59

Nilsson E T, 53, döfstuml.
 Nilsson Hanna, 28
 Nilsson Kristina, seminarielärlarinna
 Nilsson N O, 41
 Norlind N P, 53, musikl. v. f.-sem.
 Ohlqvist Botilda, 60
 Ohlqvist Maria, 63
 Ohlsson N, 54, döfstuml.
 Olin Hilma, 57 döfstumlär:a
 Olsson Ingar, 55
 Persson Elna, 66, Värpinge
 Rönström Anna, skolförest., skolråd
 Sandqvist Anna, 53
 Schröder Klara, 39
 Segerberg O P, 47, folksk.-insp.
 Sjöström Marie-Louise
 Trolander Å, 64, döfstumlärare
 Trägårdh Matilda, 57
 Vingren Sofia, 43
 [Alla med postadress: Lund]

Torna härads skolärläreförening (26)
 Ordförande: L. Paulsson.

Andersson Elna, 63, Hellestad, L
 Bergman O, 63, Önnelöf, Björnstorp
 Brodén L J, 60, Stångby, L
 Ekdahl F N, 53, k. hofpr., L
 Eklund Johanna, 73, Södra Sandby
 Jonsson P, tandtbr., Sjöstorp, D
 Jönsson C B, 61, Värpinge, L
 Jönsson Ingrid, 66, H
 Karlsson J, 62, Hällestad, L
 Larsson Boel, 61, Refvinge, Löberöd
 Larsson Kersti, 51, Stångby, L
 Lindqvist M, 60, Sjöstorp, D
 Lundgren Ingrid, 64, S. Sandby
 Lundgren J, 62, Flyinge, L
 Nedström J, 39, N. Nöbbelöf, L
 Nilsson Ellen, S. Sandby, L
 Nilsson J, 36, Bonderup, D
 Nilsson Sofia, Vallkärra, L
 Paulsson L, 40, Stora Råby, L
 Petersson J P, 50, Dalby, L
 Rosengren L P, 42, Vallkärra, L
 Stenberg J B, 56, H
 Sörensson Bengta, 45, Kyrkheddinge
 Vestergrén Helena, 56, Råften, L
 Vilander F J, 55, S. Sandby, L
 Åkesson N, riksdagsm., S. Sandby, L
 [D = Dalby, H = Hardeberga, L = Lund]

Romeietraktens kretsörening (21)

Ordförande: *Hans Thorsén.*

Andersson N, inspektor, Skönabäck, S
Bengtsson A, källarmästare, Veberöd
Bengtsson L, 54, kom.-ordf., Veberöd
Hallqvist R, 63, Dörröd, Veberöd
Hammarlund A, 65, Elverlöf, Veberöd
Hansson O, 63, Tegelladan, S
Ivarsson Jenny, Ramsåsa, Tomelilla
Jakobsson Elise, 62, Skönabäck, L
Kromnow F S, 53, Skönabäck
Landgren B, 59, Bläntarp
Lindberg P, 60, Rödde, Veberöd
Nilsson G, 61, Vomb
Nordlund H, 57, Stenberget, S
Olsson J, 36, landtbr., Veberöd
Ström E, 38, kyrkoherde Vomb
Ström Jenny, fru, 46, Vomb
Thorsén H, 53, Veberöd
Vallberg P, 68, Ågerup, Rydsgård
Vindén K E B, 69, Refvinge, Löberöd
Åkerman Hanna, fru, 61, Veberöd
Åkerman N, 59, med. dr., Veberöd
[D = Dalby, S = Skurup]

Färs skoltörening (32)

Ordförande: *H. Kellgren.*

Ahlbäck P L, 44, Vrångabäck, Mar-
svinsholm
Anderberg H, Esperöd
Anderberg L, Oderup, B
Arvastsson A, Vanstad, Esperöd
Björk Elina, 53, Skartofta, B
Brandt Elida, 75, Västerstad, A
Berlin M, 54, kyrkoh., Västerstad, A
Dunér O, 58, Gummastorp, A
Ekman H N, 59, Björka, S
Gussenius P, kyrkoh., L
Håkansson O, 56, Asmåsa, Eriksdal
Jönsson L, landtbr., Frihult, Söfdeborg
Kastman G A, 67, pastor, Frenninge, V
Kellgren H, 51, Söfde, Sjöbo
Lagergren Hilda, 73, Gummastorp, A
Larsson P, 41, Frenninge, V
Leander A, 49, Bärtofta, L
Lidén A, 65, Östraby, B
Ljunggren O F, Fågeltofta, L
Lundborg J, 53, Västerstad, A
Lundén P, 46, Branstad, V

Lundqvist A Ö, Kärrstorp, B
Mårtensson H, 36, Brunslöf, B
Nilsson N, 35, f. d. skoll., S
Nordlund N, 68, Ilstorp, S
Norlander, 62, Heinge, L
Persson H, 54, Åsum, S
Rosendahl J P, 46, Starrarp, V
Steen C M, Skartofta, B
Tulin A A, 48, L
Vedin N, 71, Västerstad, A
Vählin L, 52, Ramsåsa, Tomelilla
[A = Askeröd, B = Bjärsjölagård, L
= Löfvestad, R = Rödinge, S = Sjöbo,
V = Vollsjö]

Frosta härads kretsörening (37)

Ordförande: *N. Nilén.*

Alin O, 45, Borrlunda, K
Andrén E C A, 65, L
Björnqvist O B, 61, Maglasäte, Höör
Cederberg Maria, 63, Ö. Strö, K
Cronvall A, N. Rörum
Ekdahl J, Kattarp
Fredriksson O, Hunneberga, Harlösa
Hammarstrand Elsa, Höör
Hansson N, 62, Herröd, Hörby
Helmer H, 55, Slogstorp, L
Hessing J C, 54, Hörby
Jönsson P, 47, Södertorn, L
Landén J N, 63, Högseröd, L
Lindberg M, 57, Orup, Höör
Lundeborg F A, 62, Holmby, Lund
Lundell J P, 60, Vennberga, Eslöf
Lundkvist N L, 67, Tengelsås, H
Löfdahl Alma, Höör
Mohlin N, 50, Gårdarp, H
Nilén Aug., 71, fil. stud., Lund
Nilén N, 63, Ö. Strö, K
Nilsson Bothilda, 64, H
Nilsson N, landtbr., Altarp, L
Olsson Augusta, Slogstorp, L
Olsson Betty, 75, Hjularöd, Askeröd
Ottosson Anna, Höör
Ottosson Johanna, N. Rörum, Höör
Persson A, 60, H
Persson J, handl., Löberöd
Rahm M, 44, redaktör, Lund
Schultz J, 41, Bosjöklöster, Hörby
Sjöstrand B J, 44, Brostorp, H
Strömberg A G, landtbr., Rolsberga, H

Svensson A, 66, L, Harlösa
Svensson P, 38, Skarhult, K
Åberg Ingeborg, Ö. Strö, K
Åkesson F A, 60, Gudmundtorp, H
[H = Hårva, K = Kristineberg, L =
Löberöd]

Onsjö härads skoltörening (34)

Ordförande: *K. Holmqvist.*

Ahlström Therese, 64, Räfvetofta, Sv
Börgström Hilda, 63, Teckomatorp
Cederholm Kerstin, Billinge
Engdal N, Högstorp, M
Engström J, Trollenäs
Eriksson P, 43, Torrlösa, Sv
Holmqvist K, 56, Billinge
Jeppsson Bengta, 50, Sibbarp, M
Johansson K A, Hasle, St
Johansson B, Oslöf, Eslöf
Jönsson Johanna, St
Kristiansson Augusta, 72, Torrlösa, Sv
Lindberg A, 47, Strö, T
Lundgren A, 37, Sibbarp, M
Lundkvist Bertha, Hasle, St
Malmqvist M, landtbr., Värtinge, St
Melin H M, 60, Gullarp, T
Mårtensson E, 44, Ö. Karleby, M
Nilsson Cecilia, R
Nilsson Johs, landtbr., Johanneshus, St
Nilsson M, 58, St
Nilsson O, 58, R
Nordström C, Nöbbelöf, Teckomatorp
Olsson Anna, 73, Gryttinge, Sv
Olofson K, 71, Hallaröd, St
Persson Anna, Billinge
Persson H, folkh.-forest., Fridhem, Sv
Persson L, Selarp, T
Persson O, landtbr., Ångagården, St
Sandberg J, landtbr., Haga, St
Svensson Maria, Värtinge, St
Trulsson B, 60, Värtinge, St
Valdemarsson N, landtbr., Råröd, St
Velandér A, 48, Konga, Sonarp
[M = Marieholm, R = Röstänga, St =
Stehag, Sv = Svalöf, T = Trollenäs]

Harjagers härads kretsörening (40)

Ordförande: *J. Falck.*

Andersson A, 59, Ålstorp, V K
Berglin Maria, 74, Lackalänge

Bergqvist P, 57, Löddeköpinge, L
Cederberg Johanna, 64, Lackalänge
Dahlberg A, 61, Stäfvie
Ekberg A M, 38, A
Elander A O, 54, Trää, N
Falck J, 59, N
Fianck B, fru, K
Franck O, 51, K
Friberg E J, 71, Kastberga, E
Friberg V J, 50, K
Hindersson H, 53, Sjöbo, Barsebäck, L
Holm A, 57, Virke, E
Holm H H, 67, S. Möinge, Billeberga
Holmgren A, 58, Saxtorp
Hultén N, 51, E
Hultén O, 59, Löddeköpinge, K
Jensen Olga, 71, T
Jönsson Ida, 70, Trää
Jönsson N P, 66, bokhållerilär., T
Jönsson Sigrd, 70, A
Larsson E, 71, Håstenslöf, N
Larsson Ida, 68, Saxtorp
Lidén O P, 47, Barsebäck, L
Lindstedt J A, 63, V K
Liljeblad Ida, 65, E
Nilén J P, Skreflinge, T
Nilsson J P, 48, S
Olsson Agnes, Önerup
Petén M, 62, Dagstorp, S
Rasmusson Anna, 72, Kvarlöf, A
Rydén E, 62, Fjälle, Flädie
Simonsson Anna, K
Sjunnesson Theodora, 62, K
Svensson N P, 44, A
Tobiasson Hedvig, Lackalänge
Åkerblom L, 67, Hafterup, Barsebäck
Åradsson J J, 68, Örja, Landskrona
Östner L, 63, Lackalänge
[A = Annelöf, E = Eslöf, K = Kef-
linge, L = Lund, N = Norrviddinge, S
= Söderviddinge, T = Teckomatorp, V K
= V. Karleby]

Landskrona kretsörening (40)

Ordförande: *E. Olbers.*

Ahlqvist O, 40, L
Andersson Hilma, L
Andersson N J, 55, L
Berlin C, 46, slöjdlärare, L
Cavalli Anna, L
Dahlgren J, 63, L

Ekstrand A P J, Säby, L
 Engström L G, kantor, Härslöf. V
 Hasselgren Anna, L
 Hoff Albertine, L
 Holmstedt N M, 60, Borstahusen, L
 Johansson P L, 48, L
 Johnsson Ida, L
 Johnsson Klara, 65, L
 Jönsson Ebba, L
 Jönsson I, Asmundtorp
 Kinnman Mimmi, 69, L
 Landén Fr., kantor, V
 Larsson Emma, 65, L
 Lundberg Agnes, 69, L
 Lundblom Hertha, L
 Lundgren Alma, 60, L
 Lundgren Emma, 63, L
 Malmgren Anna, 65, L
 Malmsten Frida, Asmundtorp
 Olbers E, kyrkoh., L
 Palmqvist K A, L
 Petersson Ada, 52, L
 Persson Sofi, 65, L
 Prytz Ellen, L
 Sahlberg Louise, 60, L
 Sjögren N, 67 L
 Svensson Elena, 57, L
 Svensson Sissa, Råga, Hörstad
 Söderström Jenny, 62, L
 Turesson N, Tofta, Heljarp
 Valdén O, 69, L
 Vallqvist A, 61, L
 Åberg Olga, 59, L
 Åkesson Karolina, Råga, Hörstad
 [L = Landskrona, V = Vadensjö]

Rönnebergs o. Södra Luggude kretsörening (34)

Ordförande: *L. G. Broomé.*

Andersson Kerstin, Billesholms grufva
 Bengtsson C B, 70, landtbr., K
 Bengtsson Maria, 66, Hilleshög, Vd
 Blomgren C J, 44, kantor, Hesslunda
 Blomgren Hedvig, 49, Hesslunda
 Bokelund N J, 47, Frillestad, P
 Broomé L G, 53, Bårslöf
 Broomé Karin, A
 Eliasson N, 49, Rönneberga A
 Guldstrand A, 41, Fjerrestad, V
 Hallberg Elsa, L
 Hansson S, 31, f. d. folkskoll., L

Hellberg Elise, 62, Risekatslösa, M
 Hilding Christine, 63, Glumslöf, M
 Holmer J O, 65, Glumslöf
 Larsson Petronella, 58, Böketofta
 Lenander L P, 60, K
 Ljungberg P, 37, Herslöf, Vd
 Melander P, 62, Ormatorp, V
 Molin P H, 42, M
 Nilsson N P, 64, kantor, Ottarp, T
 Nilsson O, 56, mjöln., Ormatorp, V
 Nordstrand N, 43, Hesslunda
 Olsson O, 38, landtbr., Hilleshög, Vd
 Palmkvist P A, 59, Kvistofta, V
 Persson Kerstin, 68, Rönneberga, A
 Petersson C, 48, Halmstad, Ax
 Sehlander L J, 42, bokhållare, M
 Sjöström C A, kustv., Hildesborg, L
 Stille N, 67, Hildesborg, L
 Svensson A, 53, Sireköpings, T
 Svensson B, 33, landtbr., Herslöf, V
 Svensson Kristin, 71, Viarp, Vd
 Vigren P, 51, kantor, Halmstad, Ax
 [A = Asmundtorp, Ax = Axelväld, K = Kingelstad, L = Landskrona, M = Mörrarp, P = Påarp, Vd = Vadensjö, T = Tågarp, V = Vallåkra]

Helsingborgskretsen (72)

Ordförande: *M. A. Lindén.*

Adell N A, 71, H
 Aulin Bertha, 71, H
 Backman Ida, 69, H
 Bengtsson Carolina, 65, H
 Bengtsson Maria, 63, H
 Bengtsson S, 32, trävaruhandl., H
 Bernström Linnea, 71, H
 Bildsten Charlotte, 53, H
 Borg Kristina, fru, 44, H
 Borg Siri, 68, H
 Broddén Hulda, 64, H
 Broddén Olivia, 57, H
 Carlsson J G, 46, Filborna, H
 Granqvist Anna, 71, H
 Guldstrand J A, 62, Hjortshög, H
 Hammarlund A, 55, grosshandl., H
 Hedström O, 68, H
 Heurlin Maria, 42, H
 Hilding Selma, 68, H
 Hjelmgren G, 70, Kropp, Ödåkra
 Hjorth Carolina, 64, H
 Holm Hedda, 63, H

Holm Ida, 57, H
 Holmgren J O, 55, sånglärare, H
 Holmström Mathilda, 63, H
 Ingvarsson H A, 71, Berga, H
 Jansson Märta, 63, H
 Johnsson Ida, 73, H
 Jönsson Anna, 67, H
 Karlberg K A, Hyllinge, Ormatorp
 Kristiansson Emma, 56, H
 Krok N, 65, H
 Læstadius Ellen, 63, H
 Lindén M A, 66, H
 Linderöth A, 69, H
 Lindqvist N, 70, Råå, Raus
 Lohmander C L, 68, H
 Lundblad C G, 41, H
 Mårtensson N V, 64, H
 Nilsson Ida, 53, H
 Nilsson Sofia, 48, H
 Norén P J, 55, H
 Olander S, 68, Viken
 Olsson Christine, 53, H
 Palm Eva, 62, H
 Persson N, 62, H
 Peterson Amanda, 68, H
 Pihl O, 56, H
 Rosenberg L, Kulla Gunnarstorp, H
 Ruff J, 67, H
 Ryberg Therese, 56, H
 Rydén P A, 64, H
 Rösling Emelie, 75, H
 Schell Agda, 67, H
 Scher Teodora, 43, H
 Schultz Anna, 62, H
 Sjögren Ida, 68, H
 Sjöström B, 41, sånglärare, H
 Svensson Anna, 63, H
 Svensson Axel, 52, redaktör, H
 Söderström C A, 71, H
 Thåström Sara, 72, H
 Vallin Anna, 63, H
 Vallin J, 68, fil. kand., H
 Vallin Miliana, 74, H
 Vallin S P, 36, H
 Vedberg O, 67, Pålsjö, H
 Vessman Maria, 69, H
 Vestman Elisabeth, 71, H
 Yström K O, 63, H
 Åkerman A A, 52, Råå, Raus
 Åkerman J, 59, Välluf, Påarp
 [H = Helsingborg]

Allerumskretsen (14)

Ordförande: *L. Rosenberg.*

Bergquist Gerda, 72, Djuramåsa, A
 Boklund Sofia, 60, Ljungen, A
 Cato Johanna, 68, A
 Clarkson Ida, 73, Kungshult, A
 Delin N O, 59, A
 Gren Sam. Th., 63, Ödåkra
 Månsson Anna, 68, Domsten, Kulla-Gunnarstorp, H
 Nilsson Ida L, 72, A
 Olsson N, 38, Djuramåsa, A
 Persson Alma, 68, Döshult, H
 Persson Sofia, 59, Laröd, H
 Rosenberg Ellen, Kulla-Gunnarstorp, H
 Rosenberg L, Kulla-Gunnarstorp, H
 Stensson Aug., 53, lär. v. h. f.-skolan, A
 [A = Allerum, H = Helsingborg]

Kullens lärare- och lärarinneförening (12)

Ordförande: *O. A. Dahlström.*

Bengtsson Anna Cecilia, 67, H
 Brodin K, 49, Väsby, H
 Dahlström O A, 49, H
 Eneroth M, 58, H
 Holm J, 36, H
 Larsson Emma, 67, H
 Lindström Selma, 74, H
 Lundgren Hulda, 59, H
 Nilsson P, 41, Viken
 Nordberg Lovisa, 66, H
 Olander S, 68, Viken
 Olsson Johanna, 69, H
 [H = Höganäs, I = Ingelstråle]

Skåldervikskretsen (12)

Ordförande: *A. J. Sandell.*

Andersson N, skolråd, Jonstorp, H
 Berg O, 59, Jonstorp, H
 Bohman Alma, Farhults Gunnestorp, M
 Carlsson Alma, 77, Viaköp, M
 Denker Ida, 67, Glimminge, H
 Hedelin M G, 69, Farhult, M
 Jönsson Olivia, 61, Görslöf, H
 Nilsson J, Farhults Gunnestorp, M
 Olsson Johanna, 51, Häljaröd, M
 Petersson Julia, 74, Jonstorp, H
 Sandell A J, 39, Södåkra, H
 Söderberg A P, 45, Teppeshusen, M
 [H = Höganäs, M = Mjöhult]

Hallands län.

Hüks härads krets-förening (16)

Ordförande: C. E. Olsson.

Beijer C R, Laholm
Bengtsson A, Ala, Laholm
Hagström C, 55, Hasslöv, S
Holmdal Elma, 50, V
Holmdal G A, R
Johansson Emelie, Arnaberga, Laholm
Kjellgren J A, 65, Laholm
Kronqvist J F, 67, Ålstorp, R
Lindgren C C, 59, Köpinge, Laholm
Magnusson Mathilda, 69, Västthult, V
Olsson C E, 48, Ö. Karup
Rundberg A, Mellby, Laholm
Ryander Robert, 68, Knäred
Svensson O P, 46, Skummeslöv, S
Vessén K E, 65, V
Vessman K, 61, V
[R = Ränneslöv, S = Skottorp, V = Veinge]

Halmstadstraktens skolförening (50)

Ordförande: J. G. Hallström.

Andersson A M, 35, Södra Hestra
Andersson Emma Joh., 58, H
Andersson H, 57, Stenstorp, H
Bergqvist L M, 48, organist, Holm, H
Carlsson C G, 61, handlande, Getinge
Danström, 53, redaktör, H
Gasslander A H, 68, stud., folkskoll., H
Gren Berhardina, 54, Oskarström
Gustafsson F H H, 70, H
Hammar Hilma, 71, H
Hællström J G, 43, seminarieförest., H
Hællström Maria O K, fru, 50, H
Holmblad Hanna, 71, H
Holmdahl Augusta, 63, H
Hultén J, 53, Steninge, Brännarp
Ingvarsson E V, 75, H
Johansson Emma, 74, Kinnared
Knep M, 67, amanuens, H
Krutmejer H, 65, fil. kand., H
Krutmejer Justina, fru, 51, H
Larsén G A, 70, H
Lindberg K A, 62, org., Gryteryd
Ljungberg Albertina, 72, H
Ljungberg Anna K, 67, H

Magnusson Augusta, Steninge
Norrgren L P, 60, Harplinge
Pagander G, 35, Harplinge
Palmer K V, 67, H
Pehrsson Elisabeth, 56, H
Pehrsson N, 38, Torup
Petersson J, 54, landtbr., Getinge
Rittfeldt A E, 72, H
Rydberg C S, 68, Oskarström
Salander Adolf, 68, Refvinge
Samuelsson J A, 57, Kinnared
Sandholm Anna Sofia, 70, H
Sandqvist S, 55, H
Seth Z J, 37, fabrikör, H
Sjölander Albert, 59, Kvibille
Sjölin J Petronella, 56, H
Thorsson Anna, 57, H
Tegnell P A, 64, Harplinge
Thorsson Sofia B, 61, H
Vedin E, 71, H
Vessman Aug., 56, Getinge
Vetterstrand J N, 55, H
Vinqvist C D Natalia, 40, H
Vittlander Ida, 64, H
Vieslander J, 49, Sandvik, Burseryd
Östlund E Elvira, 71, H

[H = Halmstad]

Falkenbergs folkskoleförening (16)

Ordförande: J. A. Lidén.

Ahlén Gust. V, 71, F
Carlsson N O, 51, landtbr., Töllstorp,
Vessigebro
Carlstedt C A G, 61, redaktör, F
Dahlstrand K E, 55, Skrea, F
Fogelqvist H, 66, Vinberg, F
Lidén J A, 55, Ljungby, Åtrafors
Lindblad H F, 71, Sibbarp, Risen
Lövgren Jenny, 77, Vapnö
Nylander C, 37, byggm., Skrea, F
Ringselle Gust. Alfr., 68, fil. kand., F
Strömquist And., 70, Vinberg, F
Strömquist J, 42, organist, Vinberg, F
Svensson Natalia, 74, Vinberg, F
Svensson Zelma, 70, F
Södergren L A, 43, Alfshög, Vessigebro
Vinqvist Anna, 71, Fegen
[F = Falkenberg]

Varbergs krets-förening (16)

Ordförande: J. Aug. Svensson.

Andersson Jeanette, 73, V
Bengtsson Anna, 69, Vare, V
Fahlander A H, 66, T
Hellerstedt A V, 58, V
Holmberg H, 70, T
Jonasson Selma, 72, V
Lénberg G, 59, Hvalinge
Linder J R, 63, T
Mortensen H P J, 63, R
Nilsson V, 63, R
Olsson And., 49, riksdagsman, T
Petersson J A, 41, skolrådsl., R
Svensson J A, 57, Grimeton, H
Svensson Milda, 64, H
Thölin J, 43, Spannarp, Himle
Virén K J, 54, handl., R
[V = Varberg, H = Hunestad, R = Rolfstorp, T = Tvååker]

Okomekretsens skolförening (27)

Ordförande: K. J. Andrén.

Andersson A Sofia, 53, Fagered, Fr
Andersson J A, landtbr., Hjartared, U
Andersson K, 60, nämdem., O
Andersson L A, 49, U
Andrén K J, 59, Källsjö, Fr
Bengtsson J A, 55, O
Bengtsson Emma, 46, Fagered, Fr
Bergkvist C E, 59, Krogsred, Åtran
Ebbesson K E, 70, litteratör, G
Hellberg J O, 60, O
Hellman S A, 52, handl., Fridhem, Fr
Johansson J, 37, F
Johansson J, 57, handl., Källsjö, Fr
Johansson S J, 59, landtbr., O
Johnsson J, 57, K
Karlsson S, 70, G
Kälén J, 65, Fagered, Fr
Kjellerstedt A J, 45, org., O
Kronholm B J, 49, Gunnarp
Lidström Matilda, 65, Svarträ, K
Nyström J E, 53, G
Ström Albertina, 75, G
Svensson H, 67, handlande G
Svensson N, 40, mejerist, O
Schoug Augusta, 71, Åtran

Schough Amalia, 73, G
Vesterlund E, 40, komm., Ägnared, Fr
[B = Bössgård, Fr = Fridhemsberg, G = Gällared, K = Köinge, O = Okome, U = Ullared]

Kungsbacka skolförening (19)

Ordförande: A. Ekeblad.

Ahlberg J A, 63, Hanhals, K
Andersson Anna M, Elfsåker, Anneberg
Blomqvist Selma, Förlanda
Ekeblad A, 61, K
Elmqvist J A, 62, F
Holmer F O, 62, Örmevalla, Åsa st.
Johnsson J A, 65, Älfsåker, Anneberg
Landén A, 59, Lindome
Mjöberg Alma, 71, Örmevalla, Åsa st.
Olsson O, 61, Frillesås
Pettersson C M, 44, Vallda, K
Pettersson P N, 54, v. ordf. i skolr.,
Vallda, K
Sandgren Selma, 65, Landa, Frillesås
Strandberg E J, 60, Förlanda
Thorén J A, 67, Vallda, K
Thorsson E, 39, Tölö, K
Thyrén O V, 71, Gällinge, Frillesås
Uhländer Hildur, Lindome
Videll Selma, Förlanda
[F = Fjärås, K = Kungsbacka]

Göteborgs och Bohus län.

Fässbergs skolförening (31)

Ordförande: C. J. Lahger.

Andersson Amalia, 60, M
Andersson Anna, 59, M
Andersson Elisabet, 61, M
Arvidsson Klara, 70, Fässberg, M
Axelsson E F, 75, Krokslätt, G
Backlund Maria, 51, M
Berg J A, målaremästare, M
Björklund J A, 54, M
Björstedt O A, Fässberg, M
Ekman Anna, Kärra, M
Eriksson Hulda, 63, M
Fröberg L, 66, Krokslätt, G
Fröberg Magna, fru, Krokslätt, G
Gustafsson Aug., 55, M

Hallands län.

Häls kretsforening (16)

Ordförande: C. E. Olsson.

Beijer C R, Laholm
Bengtsson A, Ala, Laholm
Hagström C, 55, Hasslöv, S
Holmdal Elma, 50, V
Holmdal G A, R
Johansson Emelie, Arnaberga, Laholm
Kjellgren J A, 65, Laholm
Kronqvist J F, 67, Ålstorp, R
Lindgren C C, 59, Köpinge, Laholm
Magnusson Mathilda, 69, Västthult, V
Olsson C E, 48, Ö. Karup
Rundberg A, Mellby, Laholm
Ryander Robert, 68, Knäred
Svensson O P, 46, Skummeslöv, S
Vessén K E, 65, V
Vessman K, 61, V
[R = Ränneslöv, S = Skottorp, V = Veinge]

Halmstadstraktens skolförening (50)

Ordförande: J. G. Hællström.

Andersson A M, 35, Södra Hestra
Andersson Emma Joh., 58, H
Andersson H, 57, Stenstorp, H
Bergqvist L M, 48, organist, Holm, H
Carlsson C G, 61, handlande, Getinge
Danström, 53, redaktör, H
Gasslander A H, 68, stud., folkskoll., H
Gren Berhardina, 54, Oskarström
Gustafsson F H H, 70, H
Hammar Hilma, 71, H
Hællström J G, 43, seminarieförest., H
Hællström Maria O K, fru, 50, H
Holmblad Hanna, 71, H
Holmdahl Augusta, 63, H
Hultén J, 53, Steninge, Brännarp
Ingvarsson E V, 75, H
Johansson Emma, 74, Kinnared
Kniep M, 67, amanuens, H
Krutmejer H, 65, fil. kand., H
Krutmejer Justina, fru, 51, H
Larsén G A, 70, H
Lindberg K A, 62, org., Gryteryd
Ljungberg Albertina, 72, H
Ljungberg Anna K, 67, H

Magnusson Augusta, Steninge
Norrgren L P, 60, Harplinge
Pagander G, 35, Harplinge
Palmer K V, 67, H
Pehrsson Elisabeth, 56, H
Pehrsson N, 38, Torup
Petersson J, 54, landtbr., Getinge
Rittfeldt A E, 72, H
Rydberg C S, 68, Oskarström
Salander Adolf, 68, Refvinge
Samuelsson J A, 57, Kinnared
Sandholm Anna Sofia, 70, H
Sandqvist S, 55, H
Seth Z J, 37, fabrikör, H
Sjölander Albert, 59, Kvibille
Sjölin J Petronella, 56, H
Thorsson Anna, 57, H
Tegnell P A, 64, Harplinge
Thorsson Sofia B, 61, H
Vedin E, 71, H
Vessman Aug., 56, Getinge
Vetterstrand J N, 55, H
Vinqvist C D Natalia, 40, H
Vittlander Ida, 64, H
Vieslander J, 49, Sandvik, Burseryd
Östlund E Elvira, 71, H

[H = Halmstad]

Falkenbergs folkskoleforening (16)

Ordförande: J. A. Lidén.

Ahlén Gust. V, 71, F
Carlsson N O, 51, landtbr., Töllstorp,
Vessigebo
Carlstedt C A G, 61, redaktör, F
Dahlstrand K E, 55, Skrea, F
Fogelqvist H, 66, Vinberg, F
Lidén J A, 55, Ljungby, Åtrafors
Lindblad H F, 71, Sibbarp, Risen
Lövgren Jenny, 77, Vapnö
Nylander C, 37, byggm., Skrea, F
Ringselle Gust. Alfr., 68, fil. kand., F
Strömquist And., 70, Vinberg, F
Strömquist J, 42, organist, Vinberg, F
Svensson Natalia, 74, Vinberg, F
Svensson Zelma, 70, F
Södergren L A, 43, Alfshög, Vessigebo
Vinqvist Anna, 71, Fegen
[F = Falkenberg]

Varbergs kretsforening (16)

Ordförande: J. Aug. Svensson.

Andersson Jeanette, 73, V
Bengtsson Anna, 69, Vare, V
Fahlander A H, 66, T
Hellerstedt A V, 58, V
Holmberg H, 70, T
Jonasson Selma, 72, V
Lénberg G, 59, Hvalinge
Linder J R, 63, T
Mortensen H P J, 63, R
Nilsson V, 63, R
Olsson And., 49, riksdagsman, T
Petersson J A, 41, skolrådsl., R
Svensson J A, 57, Grimeton, H
Svensson Milda, 64, H
Thölin J, 43, Spannar, Himle
Virén K J, 54, handl., R
[V = Varberg, H = Hunestad, R = Rolfstorp, T = Tvååker]

Okomekretsens skolförening (27)

Ordförande: K. J. Andrén.

Andersson A Sofia, 53, Fagered, Fr
Andersson J A, landtbr., Hjartared, U
Andersson K, 60, nämdem., O
Andersson L A, 49, U
Andrén K J, 59, Källsjö, Fr
Bengtsson J A, 55, O
Bengtsson Emma, 46, Fagered, Fr
Bergkvist C E, 59, Krogsered, Åtran
Ebbesson K E, 70, litteratör, G
Hellberg J O, 60, O
Hellman S A, 52, handl., Fridhem, Fr
Johanson J, 37, F
Johansson J, 57, handl., Källsjö, Fr
Johansson S J, 59, landtbr., O
Johansson J, 57, K
Karlsson S, 70, G
Kalén J, 65, Fagered, Fr
Kjellerstedt A J, 45, org., O
Kronholm B J, 49, Gunnarp
Lidström Matilda, 65, Svarträ, K
Nyström J E, 53, G
Ström Albertina, 75, G
Svensson H, 67, handlande G
Svensson N, 40, mejerist, O
Schoug Augusta, 71, Åtran

Schough Amalia, 73, G
Vesterlund E, 40, komm., Ägnared, Fr
[B = Bössgård, Fr = Fridhemsberg, G = Gällared, K = Köinge, O = Okome, U = Ullared]

Kungsbacka skolförening (19)

Ordförande: A. Ekeblad.

Ahlberg J A, 63, Hanhals, K
Andersson Anna M, Elfsåker, Anneberg
Blomqvist Selma, Förlanda
Ekeblad A, 61, K
Elmqvist J A, 62, F
Holmer F O, 62, Örnevalla, Åsa st.
Johansson J A, 65, Älfsåker, Anneberg
Landén A, 59, Lindome
Mjöberg Alma, 71, Örnevalla, Åsa st.
Olsson O, 61, Frillesås
Pettersson C M, 44, Vallda, K
Pettersson P N, 54, v. ordf. i skolr.,
Vallda, K
Sandgren Selma, 65, Landa, Frillesås
Strandberg E J, 60, Förlanda
Thorén J A, 67, Vallda, K
Thorsson E, 39, Tölö, K
Thyrén O V, 71, Gällinge, Frillesås
Uhländer Hildur, Lindome
Videll Selma, Förlanda
[F = Fjärås, K = Kungsbacka]

Göteborgs och Bohus län.

Fässbergs skolförening (31)

Ordförande: C. J. Lahger.

Andersson Amalia, 60, M
Andersson Anna, 59, M
Andersson Elisabet, 61, M
Arvidsson Klara, 70, Fässberg, M
Axelsson E F, 75, Krokslätt, G
Backlund Maria, 51, M
Berg J A, målaremästare, M
Björklund J A, 54, M
Björstedt O A, Fässberg, M
Ekman Anna, Kärra, M
Eriksson Hulda, 63, M
Fröberg L, 66, Krokslätt, G
Fröberg Magna, fru, Krokslätt, G
Gustafsson Aug., 55, M

Hagberg J P, 48 A.
 Hultén H, 73, Krokslätt, G
 Hultén J A, 62, Frölunda, M
 Johansson Matilda, 54, M
 Jonsson Charlotte, 70, M
 Lahger C J, 44, M
 Larsson Amanda, Örgryte, G
 Larsson Jedida, Örgryte, G
 Larsson John, 36, Fässberg, M
 Mortenson Hilma, 61, Krokslätt, G
 Palmgren V, 52, Långedrag, G
 Persson Sigrid, 62, M
 Rydberg Charlotte, 54, M
 Sundberg Maria, Krokslätt, G
 Uddgren Anna, 55, Mölnlycke
 Vesterlund Agnes, fru, Krokslätt, G
 Zetterberg Hilma, 60, Mölnlycke
 [A = Almedal, G = Göteborg, M = Mölndal]

Göteborgs skolförening (106)

Ordförande: *J. Grimberg.*

Ahlén R, 61, slöjdlärare
 Ahlstrand A, 72
 Ahlqvist Martha
 Andersson Berta
 Andersson Elam, 59
 Andersson Emina
 Andersson Svea, 56
 Bremer Terese
 Björkman J Emil
 Blix A, 48
 Blomqvist K F, 58
 Blomqvist S A, 43
 Bohm Amanda, 32
 Brandell N J, 65
 Brodén J B, 63
 Carlsson J A, 61
 Dahlberg Matilda, 55
 Dahlberg Th. L, 63
 Ekman E, 60
 Elander P, 31
 Enstam Axel, 59
 Edberg Otto, sångl.
 Engberg J, slöjdlärare
 Essén E P, 59
 Fehrnlund Magna, 48
 Flodin Augusta
 Fredriksson C, 71
 Fries M E

Gardell C J, 53
 Gisslow G, 61
 Glimstedt Joh., 61
 Grimberg J, 46
 Gunnesson K G, 44
 Hallén H, 59
 Hammar Karin
 Henriksson A, 49, kamrer
 Holm Hanna
 Holmberg A, 59
 Holmqvist F, 57, skrifflärare
 Hultgren T, 70
 Ingvarsson J, 64
 Jakobsson Martin, 64
 Jansson Anna
 Jansson Torsten
 Johansson Ellen
 Johansson Friderborg
 Johansson Hulda
 Johansson J, 37
 Johnsson G, 45
 Jonsson Klara
 Jonsson Hanna
 Karlsson K G, grosshandlare
 Kjellberg G, 58
 Kjellberg S V, 41
 Larson-Lessel Anna, 60,
 Larsson, Anna M, 58
 Larsén K L, 66
 Liljeholm T, 41, sem.-förest.
 Linder J A
 Lindqvist J G, 69
 Ljungström HJ.
 Lundberg H V, 65
 Malcolm J G, 63
 Mally Alfrida, 63
 Malmberg J L, 63
 Magnusson Sofie, privatlärarinna
 Möller Nanna
 Nelander H, 72
 Nilsson Amanda
 Nilsson Napolea
 Norberg Hulda, privatlärarinna
 Nyberg C Erik, 70
 Nystrand Algot, 63, slöjdl.
 Ohlander J, 62
 Olsson Alida
 Petersson Hilda, 70
 Pettersson Ada
 Pettersson J F, 55
 Raab A, 62

Raab Hanna, 62
 Rodhe B C, 34, skolförest.
 Rosén Axel, 67
 Rosén K J, 57
 Salomon O, 49, direktör, Näås, F
 Sandberg Alvida
 Schüts Josefina, 50
 Schöldéen Fale, 64
 Selvén G, 44
 Sjöblom J A, 49
 Skog N, 56
 Skogsberg J P, 48
 Slätt John, 68
 Smedberg Emelie
 Svensson A G
 Svensson Eugenia
 Sylvén C A,
 Thorén John, 72
 Thorén N S, 72
 Törngren Aug., 44
 Vahlgren Charlotte
 Weiss Ellen, privatlärarinna
 Vinberg Anna
 Vikander K G, 52
 Vikander Siri, 76
 Åkerlund A R, 60
 [F = Floda; alla öfriga med postadress: Göteborg]

Hisingskretsen (42)

Ordförande: *A. Svensson.*

Andersson Aug., skolrådsl., Göpås, A
 Andersson Eva, Backa, G
 Andersson H, landtbr., Grimbo, Säfve
 Andreasson P A, fabr., Kvillebäcken, G
 Bengtsson C, 32, fabr., Kvillebäcken, G
 Bergendal Svea, 70, Kärra, A
 Brundin A E, organist, Backa, G
 Dahlgren E V, org., Öckerö, Kalfsund
 Eklöf Agnes, fru, 68, H
 Fredén Aug., 62, H
 Grundell C G, kontraktsprost, Säfve
 Gullbring A, kyrkoh., T
 Hagström Krister, Kärra, A
 Hagström Terese, 57, Kärra, A
 Hansson J, skolrådsl., G
 Holmberg Hanna, 74, H
 Holmberg J A, 52, H
 Holmqvist J, 65, Lundby, H
 Hålander Josefina, fru, Härröd, M

Hålander M, 59, Härröd, M
 Jonsson C J, 51, skolr., Kvillebäcken, G
 Karlsson J A, landtbr., Kärrsgården, Backa, G
 Kjellin Gustafva, 53, Björlanda, G
 Larsson J F, 55, organist., Björlanda, G
 Larsson Vilhelmina, fru, Björlanda, G
 Lidsell S J, 69, Kalfsund
 Lindblom A, 38, org., Lundby, H
 Lindblom Ada, fru, 68, Lundby, H
 Lejman Emilie, Björlanda, G
 Malmgren C V, fabr., Vilhelmsberg, H
 Malmström Emma, fru, H
 Malmström Vilhelmina, 68, H
 Melander L A, pastor, Säfve
 Mellin G E, 58, org., Tufve o. Säfve, G
 Nilsson Olof, skolr., Kyrkeby, Säfve
 Nilsson Johs., landtbrukare, G
 Norén Joh. Elof, 67, Önö, G
 Olsson A, skolr., Ingebäck, A
 Ringius H F, pastor, Backa, G
 Svensson A, 48, org., T
 Svensson Eva, fru, 58, T
 Testman Charlotte, H
 [A = Agnesberg, G = Göteborg, H = Hisingsholm, M = Majorna, T = Torslanda]

Södra Inlands kretsförening (13)

Ordförande: *A. Karlsson.*

Andersson A, 46, Solberga, J
 Andersson J, 26, f. d. folkskoll., J
 Dalén A F, 70, Lycke
 Ekeblad J, 56, Harestad
 Ekedahl A V, Klöfverön, Marstrand
 Grundell I, 70, Torsby, Harestad
 Hallin O L, 39, Norum, Stenung
 Karlsson A, 62, Ytterby, K
 Karlsohn F J, 57, Romelanda, K
 Karlsohn Karolina, fru, 66, Rome-landa, K
 Lindgren Agnes, 69, Ytterby, K
 Lindgren M, 34, Ucklum
 Rudén O, 58, Spekeröd, J
 Rydberg A, 56, Kareby, K
 Svensson H, 59, Torsby, Harestad
 [J = Jörlanda, K = Kungälf]

Lysekils kretsens lärareförening (23)

Ordförande: P. A. Pettersson.

Bengtsson Axelina, 71, Skaftö, F
 Blomén Augusta, 73, Brastad
 Bratt K A, 69, Ihlandafors, K
 Bergström Leonie, 69, L
 Englund O, 58, Bro
 Flink Maria, 72, L
 Hjelmgren J, 47, L
 Haggstrand P A, 64, Brastad
 Kellson Agda, L
 Kumlin Nils, Lyse
 Lidell J S, 63, Dragsmark
 Lidström Gerda, 57, L
 Linderöth A, 52, F
 Lycke O C, 53, L
 Löfberg Amanda, 68, L
 Olsson Anna, 67, L
 Olsson Augusta, L
 Olsson Hildegard, 69, L
 Olsson Oscar N, landstingsman, Heden, Brastad
 Persson Maria, 75, Dragsmark
 Pettersson P A, 55, Gunnesbo, F
 Sandén C, 58, Bokenäs
 Udden Julia, 58, Brastad
 [F = Fiskebäckskil, K = Kårehagen, L = Lysekil]

Kville skolförening (24)

Ordförande: O. Uden.

Alexandersson B, landstingsm, Torp, K
 Andersson Anna K, 28, K
 Andersson Betty, 74, K
 Björklund J O, 70, Edsten, F
 Eliasson Anna, 61, K
 Engström Matilda, 62, Branneby, K
 Grönlund Elin, 70, H
 Gustafsson S, 30, Hjelp-Edsten, F
 Hansson A, 58, Bottna, K
 Holmqvist C F, 43, Berfendaln
 Hällner Amanda, 75, K
 Johansson Augusta, 55, Åsleröd, F
 Johansson Ida, 73, F
 Johansson O E, 47, fyrvaktare, H
 Kilberg Amanda, 68, H
 Lundberg A L, 63, K
 Nilsson Anna, 71, R
 Nordblom O L, 52, fabrikör, H

Olsson Charlotta, 57, F
 Persson Anna, 75, F
 Stubelius C R, 79, F
 Sörqvist O, 65, Knaxeröd, R
 Törnblom Ida, 76, K
 Uden O, 63, H
 [F = Fjällbacka, H = Hamburgssund, K = Kville, R = Rabbalshede]

Älfborgs län.

Valbo härads folkskollärareförening (9)

Ordförande: H. Frennberg.

Bodell G, 61, Lerdal, T
 Cedergren H, 61, Högsäter, T
 Frennberg H, 50, Färglanda
 Godén A, 54, Färglanda
 Levin J, 51, Järbo, T
 Linder A, 66, Ödeborg, Färglanda
 Nilsson A G, 43, Torp, E
 Nylén G, 63, Valbo-Ryr, Enkelsrud
 Söderlund J D, 59, Torp, E
 [E = Ellenö, T = Tängelanda]

Östra Dals skolförening (17)

Ordförande: G. Bergman.

Andersson Matilda, Ör
 Bergman G, Gunnarsnäs, M
 Estelle A, apotekare, M
 Henriksson J, privatlärare, M
 Holmgren J, Ör
 Häger O F, Nordkärr, M
 Höglund A, Skällerud, Upperrud
 Johansson Alma, Skällerud, Upperrud
 Johansson Alma, M
 Larsson E, Bäck, Bäckefors
 Lindgren A, Ånimskog
 Norén L V, Skällerud, Upperrud
 Olsson Alma, Ör
 Qvänsel K A, Grinstad
 Rydén E, Gerserud, M
 Tyberg J F, Ånimskog
 Örtendal J, Järn, M
 [M = Mellerud]

Frändefors pastorats kretsförening (19)

Ordförande: A. Palmquist.

Andersson E, 27, skolrådsl., Blekan, B

Andersson F, 36, Stufveryr, F
 Andersson J, 38, skolrådsl., Årbol, B
 Appelberg Anna, 63, Lund, F
 Bann Charlotta, 45, Lersäter, B
 Blomqvist J S, 65, Br
 Elgh Emma, 62, Ris, F
 Forsberg J A, 60, F
 Johansson Hanna, 72, Br
 Karlsson Anna, 53, Röstorp, F
 Larsson Betty, 48, Årbol, B
 Larsson Elisabet, 61, Anolfsbäcken, F
 Larsson Lotten, 68, Flybol, F
 Lindskog LP, fanjunk., Anolfsbäcken, F
 Nilsson Anna, 73, Lund, F
 Olsson K, 45, skolrådsl., Kärr, B
 Palmquist A, 58, Bollrud, B
 Persson Lovisa, 67, Bollungsnäs, B
 Thorin J B, 46, Åttersrud, Br
 [B = Bön, Br = Brälunda, F = Frändefors]

Väne kretsförening (23)

Ordförande: H. S. Larsson.

Andersson Hulda, 70, Ramnered, V
 Andersson V, 64, handlande, T
 Almén K J, 48, Åkerström
 Björklund S A, 46, Björke
 Engblom J, 33, T
 Granqvist C O, 46, Väne, Ryr
 Johansson Ida, V. Tunhem, Rånnum
 Källander Elisabeth, 73, Gerdhem
 Källner C A, 62, pastor, T
 Larson Augusta, 61, Öxnered
 Larson H S, 59, T
 Ljungnell K J, 72, Rånnum
 Lundberg, handlande, T
 Moberg J K E, 30, Gust. Ad., V
 Nyblom G, 41, V
 Nyström A J, 61, Väne-Åsaka
 Olander Maria, 61, T
 Pettersson Emilia, 61, V
 Salvén S, 48, Torsered, T
 Sjölander J, 47, Gårdhem
 Sundberg A H T, 61, T
 Tengström J V, 58, Berg-Åsaka
 Thilander N A, 66, Gust. Ad., V
 [T = Trollhättan, V = Vänersborg]

Lödöse-Torskogskretsen (20)

Ordförande: S. J. G. Rhodin.

Ahlkvist C B, 47, Tunge, L
 Ahlstedt J P, 47, Ale-Sköfde, Nygård
 Andersson O, handl., L
 Fridén A, 44, Ström, E
 Heljesson Teresia, Hjärtum
 Jacobsson C A, 50, Hjärtum
 Johansson Hilma, 68, V
 Jonsson Augusta, 62, V
 Jönsson Jenny, E
 Lenberg A O, 58, Skår, Ä
 Lindqvist Th., pastor o. skollärare, E
 Linderöth R A, 69, Amneröd, L
 Mattsson Augusta, 63, Högen, V
 Molén A, 68, Sålunda, Ä
 Nilsson Beda, 62, Ström, E
 Nilsson Claës, 61, L
 Nyström P E, 65, V
 Pettersson Tilda, E
 Rhodin Adoline, fru, Ramstorp, Ä
 Rhodin S J G, 59, Ramstorp, Ä
 [E = Lilla Edet, L = Gamla Lödöse, V = Västerlanda, Ä = Ällängen]

Alingsåskretsens skolförening (23)

Ordförande: J. F. Fogelberg.

Andersson M, 42, Lundby, Lerum
 Bergfeldt V, 63, fabriksarbetare, S F
 Brodén J, 53, Östad, Fåglaryd
 Börjesson J, 42, Ägghvena, H
 Edén Fredrika, 65, Hemsjö, Norsesund
 Edgren F E, 51, Lerum
 Engström C A, 52, Norunga
 Eriksson C A, 49, Ödenäs, A
 Edqvist Hemsjö, Norsesund
 Fogelberg J F, 63, Långared
 Holmlin Anna, 52, S F
 Johansson A G, 47, S F
 Johansson A P, 53, Remmened, H
 Karlberg K, 54, A
 Loocrantz A P, A
 Löfgren J G, 43, Lygnared, A
 Melin C A, 51, Vårgårda
 Michelsen V, 58, redaktör, A
 Nyström J, 45, Härened
 Pettersson Matilda, 61, S F
 Simonsson A, 62, S F

Tiberg Johanna, 67, Norsesund
Örtqvist L, 47, Lena, Östadkulle
[A = Alingsås, H = Herrljunga, S F
= Skallsjö, Floda station]

Bollebygdsk skolförening (15)

Ordförande: *F. Dahlén*

Andersson Charlotta, 75, Örelund, B
Bengtsson C P, kommunalordförande
och skolråd, Nässlehurst, B
Bylander S L, 57, skolr., Horsvad, B
Dahlén F, 53, Björketorp, R
Darelius O A, Hyssna
Eriksson Augusta, Kråkered, Sätla
Eriksson E A, 51, B
Elander H, adress Töllesjö
Johansson A, skolråd, Verred, 47, R
Karlsson B M, Hyssna
Mellander C J, f. d. skoll., Grimsås, B
Nordling J A, 60, R
Olsson Olena, 36, B
Uhlén J R, f. d. skoll., Kyrkobyn, B
Vednell K H, 62, Hedegårde, B
[B = Bollebygd, R = Räflanda]

Södra Marks krets-förening (14)

Ordförande: *C. J. Nyqvist.*

Delin A L, 38, Foutskäl, B
Eriksson P H, 44, Gunnarsjö, Skene
Elmqvist C J, 44, K
Halfvardsson J, 39, Grimmered
Hjälström J, Tostared, B
Johansson Ida, Öxnevala, Sundholmen
Malmqvist J A, 55, Istorp, Horred
Modin Anna, Karl Gustaf, K
Nettler G N, 67, Hajom, Skene
Nyqvist C J, 49, Surteby, B
Nyström K A, Karl Gustaf, K
Olsson Lovisa, Horred, Sundholmen
Strömquist H, 62, Horred
Steinort Ida, Gunnarsjö, Skene
[B = Björketorp, K = Kungsäter]

Kinds krets-förening (40)

Ordförande: *J. P. Olsson.*

Andersson Amanda, 51, Ullasjö, S
Aquilin C J O, 65, Tverred
Aquilin Maria, 63, T
Carlsson C A, kyrkoh., S

Carlsson O, godsägare, G
Darelius Josefina, 58, Tverred
Edén Clas A, 67, Södra Åsarp
Edgren J A, 59, Ljungarsp, G
Eriksson Anna, 68, T
Erlandson Anna, 75, Holtsljunga
Eklundh Hilda, 56, Långhem
Eklundh L P, brukspatr., Vik, Dalstorp
Fogelquist A V, 68, Gällstad
Franzén L J, Hillared
Fridén Emelie, 69, T
Frizell A, 66, Redslared, S
Fritzén N J, 35, Kalf, Klef
Gätje Therése, 70, Ambjörnarp
Helander Per, 62, Elfsared, Klef
Karlén J H, 51, Mossebo, T
Köhler Agnes, fru, T
Köhler A L, 59, T
Lagerqvist P O, 44, Örsås, S
Lindblom K A, 56, S
Lönnerblad J H, 66, Månstad
Magnell K J, 72, Ambjörnarp
Nilsson J, f. d. skollärare, 27, T
Olsson Anna, fru, Nittorp, G
Olsson J P, 55, Nittorp, G
Pettersson N, 34, Ambjörnarp
Regner J, 35, Långhem
Rylander P A, gästgivar, 35, T
Rosell Olga, 74, Månstad
Strömberg F J, 48, Håksvik
Sundblad A, 58, Ullasjö, S
Svensson Z, 44, Dalstorp
Sylvén E J, 51, Marbäck
Säll Karin, 62, Tverred
Vallberg S P, 40, Frölunda
Vallén J G, 59, Marbäck
[S = Svenljunga, G = Göllingstorp, T
= Tranemo]

Ås kontraktsskollärareförening (21)

Ordförande: *V. Vallqvist.*

Aronsson Ada, 57, Fristad
Björkman J, 39, Espered
Hellstrand A, 66, Mollaryd
Hultgren J G, 46, Brömhult, B
Johansson Amanda, 59, Grude, Ljung
Johansson C A, 65, Väla, Fristad
Kjellgren S A, 54, Torpa, B
Larsson E J, 52, Rångedala
Lidén F H, 59, Borgstena

Odqvist Elise, 70, Od
Ohlin Anna, 56, Sandhult
Roos E, 50, Ljung
Sandblom A, 60, Gingrid, Fristad
Sandberg F A, kronojägare, Tämta, V
Svensson E, 61, Tämta, V
Söderholm J A, 35, V
Thedin F, 51, Sandhult
Ullén G V, 59, Torpa, B
Vallqvist V, 64, Fristad
Visborg C J, 61, B
Ödvall C T, 36, Bredared, Myrekulla
[B = Borås, V = Vängdala]

Ulricehamnskretsen (20)

Ordförande: *O. Bogren.*

Andersson A, 57, skolrådsledamot,
Silarp, Dalum
Andersson J J, 41, Dalum
Berger J, 57, Blidsberg
Bogren Anna, 75, Hössna
Bogren Elin, 75, semin.-elev, Hössna
Bogren O, 51, Hössna
Carlsson G, 59, Od
Eriksson F O, 54, Murum, Elmestad
Grafström G A, 50, Härna
Holmgren K A, 66, B
Hellstrand V, 51, Brunn, Ulricehamn
Holmqvist H, 56, Liared
Jacobson C G, 47, skolrädl., G
Johansson C A, 57, G
Johansson J, landstingsman, Valared, H
Landahl E G, 27, kyrkoh., Blidsberg
Peterson P R, 39, S
Särnqvist K O, 66, Timmelhed, Lena
Ugglä H. J, 50, fil. doktor, G
Versell P A, 43, Kölabý, Trädet
Öhlin A, 53, Böne, Dalum
[G = Gullered, H = Hössna]

Skaraborgs län.

Frökinds krets (12)

Ordförande: *J. A. Göransson.*

Andersson L J, 38, Trevattna, S
Arnqvist Kalla, 57, Mjeldruna
Engstrand A T, 57, B
Göransson J A, Hellestad, S
Hesselblad J R, 20, organ., Floby, S
Lundgren G A, 58, Jäla

Lundin K A, semin.-elev, S
Nordqvist Emilie A, 72, Eriksberg, B
Pettersson C A, 62, S
Selander Alma, 63, fru, Floby, S
Stjernström A G, 57, Öra, B
Söderling K V, semin.-elev, S
[B = Broddarp, S = Sörby]

Falköpings krets-förening (42)

Ordförande: *J. P. Kjellén.*

Andersson Hanna, 64, F
Bergstrand E A, 59, Ullened, V. Kleva
Bohlin J K, 64, F R
Bååth A G, 54, Gökhem
Borg M, 57, Uppsala, fil. kand.
Dahlgren Augusta, 60, F
Dahlstein J, 50, Segerstad, St
Dalstrand Ivar, 67, Karleby, Vartofta
Ekman A P, 38, Gudhem, F
Edström E R, 51, F R
Fridén S N, 68, Slöta, Vartofta
Glansén A, 50, Göteved, Odensberg
Hallén A H, 68, F
Hedén G, 24, B
Helander P, kyrkoh., F
Hennix D, 58, Sh
Holmgren K A, 66, B
Håkansson K E, Börstig
Johansson A, 53, redaktör, F
Kjellander C, 52, Sjöbacka, Sh
Kjellén J P, 52, Kinneved
Källén S B, 62, Tiarp, St
Linder S P, 56, Marka F
Linderöth A G, 62, V, Klefva
Lindqvist A, 47, Högstena, St
Lindqvist A J, 38, Luttra, F
Lundin G V, 47, F
Marelius F, 65, Grolanda
Modin J E, 25, F
Nilsson J A, 53, Stora Bjurum
Nyberg C, 30, Torbjörntorp
Nyqvist C G, 65, V. Åsake, Vartofta
Sandén E, 57, Vistorp, Kättilstorp
Sandgren A G, 58, Utvängstorp, Sl
Sandgren Sally, 57, Utvängstorp, Sl
Selander A, 58, Floby, Sörby
Sylvén A O, 39, kyrkh., Gökhem
Södergren J P, 45, Härja, Sl
Thomander J, veter.-läk., Mösseberg, F
Törnqvist A, 49, Rullesås, Sh

Venander A, 65, Brismened, Börstig
Vennersten I T, Hallestorp, Vartofta
[B = Broddetorp, F = Falköping, F R
= Falköping-Ranten, Sh = Sandhem, Sl
Slättäng, St = Stenstorp]

Barnekretsens lärareförening (24)

Ordförande: *Aug. Kindqvist.*

Andersson J, 49, skolrådsl., Falberg, L
Andreasson A, 58, nämndem., Hagel-
torp, Essunga
Ekholm A, skolrådsl., Ek, V
Höjer Ida 71, Fyrunga
Johansson Anna, 73, Tråvad, Lengjum
Johansson C, 54, skolrådsl., Emtunga, V
Johansson J, skolrådsl., Västerg, V
Johansson J A, skolrådsl., Onsjö, L
Karén J, 52, Kedum, V
Karlén A, Larf
Kindqvist A, 32, Önum, V
Larsson Amanda, 76, Vedum
Lidsell K J, 37, Eling, Vedum
Lindroth A J, Åsaka, Lekåsa
Nilsson J H, 65, Väster-Bitterna, Vedum
Norén J P, 51, Vara
Peterson C A, 65, Skarstad, Bya
Svensson Ida, Öster-Bittarna, Vedum
Ternström J, Lengjum
Thedén A G, 45, S. Lundby, Lund-
bystommen
Thorén J, 69, Kyrkås, Foglum
Thorssell J, 53, Tråvad, Lengjum
Vahlin J, 66, Essunga
Valler H A, 63, handl., V
[L = Larf, V = Vara]

Åse- och Vistekretsens (16)

Ordförande: *J. G. Grönvall.*

Ahlström J, 38, Tådened,
Ahlström K, Ås, G
Clander Ida, 69, Sörestad, G
Grönvall J G, 39, Tun
Grönqvist V, 58, Lava, Tådened
Hylvén Anna, 70, Hyringa, U
Johansson A, 43, Hyringa, U
Kjellén G, 61, Bäreberg, Höckgården
Nykqvist A K, 65, Malma, U
Nyström F, 42, Främmestad, G
Rhodin J, 27, Särestad, G

Sahlbom A J, 44, Sal, Sahlstad
Sandholm O, 50, Trökörna, G
Söderberg A T, 38, Flo, Sahlstad
Vennerholm G L, 65, Tengened, G
Vidén C A, 70, Flakeberg, G
[G = Gråstorp, U = Ulfstorp]

Lidköping-Skarakretsens skolförening (18)

Ordförande: *J. G. Söderberg.*

Bergqvist F, 55, Örslösa
Blomqvist A P, 49, Råda, L
Engström C A, 55, Lofvened
Fredell A, 63, Gösslunda, L
Gasslander F O A, 38, Bronäs
Hellner O L, 68, L
Holmberg Maria, 51, L
Johansson Joh., 40, Rackaby, Örslösa
Jörlander A, 49, L
Karlin Anna, L
Larsson Alb., 54
Lindgren J A, 47, Sunnersberg
Lundström C J, 52, Lofvened
Nilsson Emma, 56, L
Sahlstrand L, 41, Säfvared, Vinninga
Schill A J, 66, Källängen
Schmiedrich Amelie M, 59, L
Söderberg J G, 50, öfverl., L
[L = Lidköping]

Mariestad-Kinneulle lärareförening (45)

Ordförande: *A. T. Lidén.*

Ahl J M, 53, Ekbyvall
Andersson J A, 55, G
Apelqvist A G, 56, Källby, K
Bejner A, 49, Me
Bengtsson Anna, 68, Björsäter, L
Bengtsson B, 58, Björsäter, L
Bergqvist A, 63, Lyrestad
Björkman J A, 58, Lyrestad
Blom Augusta, 54, Fullösa, Gössäter
Bäckström S, 49, slöjdl., Johs C, Ma
Dahlberg F G, 60, Vedum, G
Edholm Ida, Ullervad, Ma
Essén J A, 30, Österplana, Gössäter
Fogelgren J, 46, Flistad, Tidan
Fägersten Anna, 50, Svenneby, Mo
Holmstrand F H, Fullösa, Gössäter
Hultgren G, 67, Örvallsbron, Hasslerör
Hultgren J, 50, Leksberg

Johansson F A, 58, kommunalordf., K
Johansson Maria, 64, L
Kihl F A, 45, F
Landahl F, 32, kontraktsprost, Ma
Landahl Zelmí, 46, Hönsäter, Hellekis
Larsson J, 33, Slätterbråten, G
Larsson O, 26, prost, Leksberg
Lexell K J, 57, L
Lidén A P, Ullervad, Ma
Lundahl A, 51, Fålgeö, Torsö
Lundgren Anna, Ullervad, Ma
Lundgren J, 59, Ma
Lundström Jenny, 60, Hellekis
Nilsson Augusta, 59, F
Nilsson G, slöjdl., Medelplana Hellekis
Nordin A, 55, Ma
Norén N J, 56, Torsö
Persson A, 48, Utby Julia
Rudberg A, 42, kyrkoh., L
Sandberg Hanna, 67, L
Sjögren Ida, 68, Ullervad, Ma
Tunberg J A, 43, kyrkoh., Ullervad, Julia
Tyrén F O, 54, Husaby, K
Vallin A G, 64, Vättlösa, G
Vennerholm K A, 59, Holmestad, G
Åvall R, Ek
Ödman J A R, 44, Berga, Hasslerör
[F = Forshem, G = Götene, K =
Källängen, L = Lugnås, Ma = Marie-
stad, Me = Medelplana, Mo = Moholm]

Guldkrokens skolförening (54)

Ordförande: *A. Olsson.*

Andersson Anna, fru, T
Andersson Elin, N. Fogelås, Hjo
Andersson J, T
Andrén A, 69, Hjo
Andrén G, 48, Kyrkefalla, Tibro
Belfrage Elvira, 72, T
Björklund A, 44, K
Bäckman Hilda, 58, K
Dahlgren C G, 72, T
Edin Anna, 68, Grefbäck, Hjo
Edström Augusta, 64, Klämmesbo, K
Erikson A, 61, Mofalla
Erikson Gustava, 54, Mofalla
Falk Lydia, 73, Hjo
Fridén Matilda, Baltack, T
Fritioff I M, 64, Vreten

Frydén J M, 59, Grefbäck, Hjo
Frydén R, 64, Brevik, Mölltorp
Hedén O, 36, kyrkoh., Hjo
Hennerberg C F, 69, Varola, Sköfde
Ingman K, 72, T
Isaksson J A, 62, Svärtan, Hjo
Jakobson Jenny, Klagstorp, Skultorp
Jansson L J, 40, riksdagm., v. skol-
rådsordförande, Djursåtra, Versås
Karlsöhn C J, 48, Fröjered, Fridened
Kjellén P A, 53, T
Lager Maria, Mobacken, T
Larsson A F, polisuppsyningsman, T
Larsson Bernt, skolråd, Hammaren, Hjo
Lundin P E, bokhållare, T
Lundin Charlotta, 59, Hjo
Lundström J F, 39, Fridened
Löfgren Maria, Hjo
Löfqvist Karl, Velinga, T
Magnusson Maria, 67, Klämmesbo, K
Molin Alfr., 68, Sköfde
Norlin Anna, Södra Fågelås
Norlander Hanna, N. Fågelås, Hjo
Norlander J T, 38, N. Fågelås, Hjo
Nydén Josefine, 66, N. Fågelås, Hjo
Olsson Aron, 44, Versås
Olsson J T, Södra Fågelås
Otterström Anna, 69, T
Otterström Elvira, T
Rosell G, 52, Alltöna, Skultorp
Romell Alfr., v. skolr.-ordf., Ebbe-
torp, Mofalla
Stein Stina, 45, T
Svensson Matilda, 68, T
Thorén F O, 49, Mobacken, T
Thorén O G, 43, Kaflås
Varén K A, Dimbo, Ekedalen
Varolén Kristina, Baltack, T
Vernqvist A G, fiskeri-instruktör, Hjo
Viklund P J, 46, Karlsborg
[K = Korsberga, T = Tidaholm]

Hofva kretsaförening (10)

Ordförande: *J. P. Holmblad.*

Blychert Aug., 46, Töreboda
Fallenius G R, Hofva
Hedgren A, 56, Finnerödja
Holmblad J P, 35, Ålgarås
Jansson J Th., 65, Habo, Töreboda
Jonsson J, 43, Ålgarås

Jungqvist J V, 56, Finnerödja
Löfstrand L J E, 60, Hofva
Neander J, 44, Finnerödja
Tidblad O, 32, Hofva

Värmlands län.

Nors pastorats lärareförening (25)

Ordförande: *G. M. Sandin.*

Andersson Anna, 56, G
Andersson Lovisa, G
Blom Alma Serafia, 66, Sd
Ekström Magnus, 59, Liljedal, Sm
Ekström Hilma, fru, Liljedal, Sm
Grundmark K G, 46, Longstad, Boda
Jansson O, 42, Sd
Johansson Elisabet, Liljedal, Sm
Kjellman Augusta, 65, Vålberg, G
Kjellman Johanna, 62, E
Kall Mathilda, E
Kärfve Anna Eugenia, 73, G
Lager Hanna, fru, Sm
Lager V, 65, Sm
Larsson Augusta, Longstad, Boda
Lindström Anna, fru, E
Lindström K, 56, E
Myrén Anna, fru, Vålberg, G
Myrén J E, 66, Vålberg, G
Norling J A, 45, G
Olson Emilia, E
Pettersson Boda, 63, Sd
Sandin G M, 64, G
Sandin Maria, fru, G
Örn Emma, 69, Sd

[E = Edsvala, G = Grums, Sd = Segerstad, Sm = Segmon]

Markernas lärareförening (11)

Ordförande: *J. F. Meijer.*

Andersson G, 56, Silbodal, Å
Bryngelsson Augusta, 57, Torrskog
Dahlström A, 65, Blomskog
Enström O, 52, Silbodal, Å
Holmblad J, 57, Torrskog, G
Karlsson Anna, Torrskog
Lindberg Fritz, 52, Värvik
Meijer J F, 44, Torrskog, G
Norling J A, 66, Värvik

Vallin Viktor, 53, Silbodal, Å
Vikström Hilma, 71, Blomskog
[G = Gustafsfors, Å = Årjäng]

Holmedalskretsen (12)

Ordförande: *O. E. Lundén.*

Andersson Anna, 70, Sundsby
Andersson Matilda, 65, T
Andréen K B, 64, Östervallskog
Danielsson Sedonia, 61, Karlanda,
De Bourg D C, 48, T
Haglund P, 58, Sundsby
Johansson O F, 53, komm., T
Julin C, 32, hedersledamot, T
Lindén Charlotta, 61, Holmedal
Lundén O E, 57, Sundsby
Nygren J G, 44, Östervallskog
Olsson Hilma, 69, T
[T = Töcksfors]

Öfre Fryksdals lärareförening (10)

Ordförande: *J. O. Spolén.*

Björin L, 55, T
Branzell A O, 49, T
Dalin E V, 70, T
Ekelund Th., kommun., T
Frykholm G A, 68, T
Hallin O, 69, T
Henriksson B, 51, T
Hult Lovisa, T
Johanson Edla, 61, T
Spolén J O, kyrkoh., 40, T
[T = Torsby]

Nedre Fryksdals skolförening (10)

Ordförande: *K. G. Hempel.*

Andersson J A, 55, N. Borgeby, S
Boström A, 57, V E
Eriksson F, 36, Ivarsbjörke, S
Hedlundh J, 49, V E
Hempel K G, 58, Åmberg, S
Hulting Hanna G, 61, Åmberg, S
Ramström J, 63, Gårdsjö, S
Risberg Bernhardina N, Borgeby, S
Sundell J G, Skarped, Rottneros
Sundén S, 56, Bäck, S

[S = Sunne, V E = Västra Emtervik]

Gåsborns kretsforening (12)

Ordförande: *S. A. Lönnqvist.*

Asplöf C, 40, Gustafsström, Å
Gillén A, 66, Gräsåsen, Å
Konradsson G, 60, Å
Konradsson Hulda, 74, Å
Lönnqvist Alba, fru, 54, Gåsborn, L
Lönnqvist K A, ingenjör, 75, Gåsborn, L
Lönnqvist S A, 44, Gåsborn, L
Norén A, 60, Norekärn, L
Norén Maria, fru, 64, Norekärn, L
Olsson Augusta, 60, Hedkärn, Å
Salquist Berna, 72, Gåsborn, L
Vikmark Lydia, 74, Gräsåsen, Å

[L = Långbanshyttan, Å = Ältsjöhyttan]

Filipstads bergslags kretsforening (52)

Ordförande: *Otto Hellgren.*

Andersson J, 65, Saxån, P
Berg J, 41, stationsinsp., Finshyttan
Berglundh E A, 63, kommun., F
Bratt Ruth, 71, F
Broo Mathilda, Horrsjön, L
Carlson Anna, 69, F
Dahlström Fr. G, 52, F
Engman O, 57, Horrsjön, L
Eriksson C E, 67, Mokärnshyttan
Eriksson L, 49, Brattfors
Eriksson Maria, slöjdlärlarinna, F
Eriksson Sofia, P
Eriksson Sofia, fru, Mokärnshyttan
Franke H, 70, Lf
Franke Maria, Lf
Forsberg Ingrid, 52, F
Fältqvist B, 57, stationsinsp., Nykroppa
Hallonqvist A V, 57, målare, F
Hellgren O, 61, F
Håkansson Sofia, fru, slöjdlärlarinna, F
Höglund Kristina, Storbron, F
Josefsson K, 63, handl., F
Johnson Niklas, 57, F
Johansson J, 52, redaktör
Karlsson A, 47, sadelmakare, F
Klinga Agnes, F
Knutsson K, 48, handl., F
Larsson Charlotta, 39, P
Larsson Karolina, 44, P
Larsson Hilma, N

Levenhagen Anna, handl., F
Ludvigsson Emilie, Daglösen
Malm Anna, Fogdhyttan
Malmberg Anna, L
Magnusson Kristina, 69, F
Melbourne Fr., redaktör, F
Nilsson Gunhild, 64, Nordmark
Nilsson Emma, N
Nordström Hilda, Lf
Nordström Kristina, 59, F
Norén O, 42, N
Olsson A G, 50, bagare, F
Pettersson G A, 37, Yngshyttan, P
Reinholdt J, 57, blecksl., F
Rosén E G, 60, Bjurbäcken, Storfors
Schagerholm Aug., 62, L
Strandman E, 70, P
Syrén K, 71, F
Sundin Naemi, Lf
Söderström Emma, Daglösen
Vennlund O, 60, skräddare, F
Vester K J, 54, målare, F
[F = Filipstad, L = Långbanshyttan, Lf = Lesjöfors, N = Nordmark, P = Persberg]

Sydöstra Värmlands skolförening (23)

Ordförande: *J. L. Nyrén.*

Andersson Emma, 58, K
Andersson Paulina, 62, K
Björklund E, 58, Gårdsberg, K
Broström Alma, 63, K
Carlstedt C G, 54, Persbol, Ölme
Johansson Augusta, 68, Östervik, K
Jonsson J, 36, B
Laurell L A, 57, Vassgård, K
Lindberg K, 47, K
Ljungberg Assarina, 53, K
Nilsson Emmy, K
Nilsson F, 45, Torpåsén, B
Nyrén J L, 45, K
Persson Ida, 53, K
Sikström Elin, 66, K
Smedberg Ida, 71, K
Stålnacke Stina, 52, K
Svensson Kristina, 54, Torpåsén, B
Söderlund Klara, 56, K
Söderlund S, 44, K
Telning J P, K

Vahlström Ida, 64, K
Valberg Kristina, 62, K
[B = Björneborg, K = Kristinehamn]

Visnams skolförening (19)

Ordförande: *G. Lindström.*

Andell Maria, Sjöåsen, VB
Andersson Edla, K
Andersson Maria, Kil, VS
Andersson L J, landtbr., Ljunggården, K
Danielsson B G, skolr., Nolgården, K
Eriksson Albertina, Kil, VS
Flink Beda, 67, Krontorp, VB
Gustafsson C, 65, Vike, K
Hassel P, 59, Kil, VS
Hedström C, organist, VS
Hägg Hanna, Jonsbol, VB
Larsson L, skolr., Konsterud
Lindström G, 47, Sjöåsen, VB
Rosenberg A, 61, VS
Sundqvist J, 54, Krontorp, VB
Svensson K A, 51, Jonsbol, VB
Vestin J, handl., Långered, VB
Viman Ida, 70, Varnum, K
Zetterqvist E, 58, Kil, VS

[K = Kristinehamn, VB = Björneborg, VS = Värmlands Säby]

Örebro län.

Karlskoga läroförening (36)

Ordförande: *G. Norlin.*

Andersson Anni, 65, Karlsdal
Aarén, 75, Stockforsen, G
Blomgren Anna, 66, Sibbo, V
Brostedt O E, 56, organist, K
Börjesson J A, 76, Brickegården, V
Dixner A, 64, Strömtorp, Karlskoga st.
Eriksson Anna, 70, Segen, D
Ekman K A, 60, ingenjör, K
Forslund Hilma, 64, K
Gullberg A, 66, Björtp, K
Gustafsson J A, 61, Lonntorp, B
Henriksson Maria, 67, D
Hjerdin Hilma, 69, D
Hjerdin Märta, 73, D
Hjorth K, 55, Sandmo, K
Hultin Hilda, 69, K

Håkansson Emma, 65, K
Jakobsson Anna, 69, Karlstad
Jakobsson Anna, 70, D
Jansson Karolina, 60, B
Jonsson Hilda, 70, B
Karlsson K J, 54, G
Karlsson P J, 60, Kedjeåsen, G
Larsson Hilma, Elfkärr, K
Lindgren E, 53, Immetorp, V
Lindholm J, 50, skolförest., K
Magnusson Matilda, 53, Sibbo, V
Norlin G, 52, B
Nylander A, kapellpredikant, D
Olsson A, 48, v. pastor, Karls Åby, K
Olsson Matilda, Strömtorp, Karlsk. st.
Rohloff Emy, 70, Högåsen, K
Strömberg K L, 64, D
Svensson Hanna, 76, Lonntorp, B
Söderlund Elin, 77, Bregårdstorp, K
Vesterlind C A, Ladufallet, Bjurkärn
[B = Befors, D = Degerfors, G = Granbergsdal, K = Karlskoga Kyrkoby, V = Valåsen]

Sydvästra Nerkes kretsörening (8)

Ordförande: *Alfr. Kjellander.*

Berglund K G, 64, Kvistbro
Ekeberg Jenny, 73, H
Högmark G V, 62, Lugnet, H
Kjellander A, 55, M
Mogren J, 50, H
Norén C A, 57, Nysund, Åtorp
Rundberg P A L, Vekhyttan, Kvistbro
Sjödell P O, 50, Bodarna, Laxå
[H = Hasselfors, M = Mullhyttan]

Södra Nerkes lärare- och lärarlänförening (21)

Ordförande: *A. G. Vetterstrand.*

Ahlberg E, 59, Skirbråten, A
Andersson A P, 41, Ljungås, A
Andersson Aug., 41, M
Andersson J P, 62, Åmmeberg, A
Berzén Oskar, 66, S
Dahlin C A, 38, S. Dalmark, H
Ekeberg G, 42, Åmmeberg, A
Ekendahl J H, Kärberg, Skyllbergs bruk
Erikzon Valborg, 73, Åmmeberg, A
Gren K, 49, Märsäter, M

Jansson J H., Sinkgrufvan, A
Kjellander N G, 56, A
Lavén Anna, Tycke, S
Mogren A J, 47, Ingelsby
Nilsson A, 59, skolr., Åmmeberg, A
Olsson J, 54, Axsjö, A
Petersson Henrika, 70, Åmmeberg, A
Svensson Fredrika, 60, Algrena, A
Ungerth A V, 43, Läggesta, A
Vetterstrand A G, 42, A
Örtqvist P G, 66, Gårdsjö, Rönneshytta
[A = Askersund, H = Hammar, M = Mariestad, S = Snallunda]

Sydöstra Nerkes kretsörening (24)

Ordförande: *A. Anér.*

Alander G, 53, Skogaholm, S
Anderzon K, 49, stat.-insp., S
Anér A P, 48, kyrkoh., Nerkes Bo
Anér Hilda, 48, fru, Nerkes Bo
Dahlgren P G A, 23, Nerkes Bo
Danielsson K A, 50, Gryts bruk, H
Danielsson Matilda, fru, Gryts bruk, H
Eklblom A G, 61, skogv., Skogaholm, S
Engström J E, 49, Sandviken, S
Engström J, 56, Berg, Mariestad
Eriksson Matilda, 54, Bäck, H
Flycht Frida, 68, St. Emma, H
Hansson Maria, 64, S
Johansson Hanna, 76, Haddebo, H
Karlsson K V, kyrkov., Dyrbord, Nerkes Bo
Mellin, Hedv. Eleonora, 70, Gillberga, S
Möller T, 39, löjtnant, Gillberga, S
Olsson Kristina, 67, H
Ramberg E, bruksförr., Skogaholm, S
Sandberg A G, 57, Haddebo, H
Svensson Karin, fru, Gryt, H
Svensson S, 44, skogv., Gryt, H
Söderbäck K T., förvalt., Iboholm, H
Thoren P A, 52, Bäck, H
[H = Hjortkvarn, S = Svennevad]

Askers kretsörening (25)

Ordförande: *K. O. Sjölander.*

Almqvist Sofia, 56, Lännäs
Eriksson-Lindegård A, Botten-Regna
Eriksson E, 45, Brevfen, K
Forsman K Fr., 47, Alltorp, K
Hedström C V, 25, kontr.-pr., hed.-l., A

Hedström Hildegard, 28, prostinna, A
Hellström A V, 63, Sköllersta
Högel Hildur, 58, Brevfen, K
Jansson A, 44, Åsbron, A
Jonsson Ebba, fru, 60, Kåfvesta, P
Jonsson J V, 52, fil. lic., folkh.-f., Kåfvesta, P
Linder Anna L, 53, Bysta, K
Linder N J, 56, Bysta, K
Lundberg C A E, 56, br.-p., Brevfen, K
Löfgren Ebba, 69, A
Malmsten Emmy, 74, Brevfen, K
Möller T, 51, komm., Tängsäter, A
Nilsson Anna, 71, Åsbron, A
Nilsson Ida, 70, Sköllersta
Persson Otto, nämndem., Bungsäter, A
Persson P F, nämndem., Malgräva, A
Pettersson Ester, 73, Fiskinge, A
Sjölander K O, 49, A
Vallin J F, 42, Lännäs
Åkerberg Aurora, 74, Alltorp, A
[A = Asker, K = Kilsbo, P = Pålsboda]

Stora Mellösa kretsörening (13)

Ordförande: *A. Söderborg.*

Andrén N D, 49, Egeby, St. M
Andrén S J, 47, Knarsta, St. M
Elander Anna, 65, Fridhem, Norrbås
Elander C V, 57, Fridhem, Norrbås
Eriksson Eva, 57, Egeby, St. M
Gustafsson Maria, 66, Usta, St. M
Hedin Lovisa, 58, Göksholm, St. M
Karlsson Anna, Kyrkskolan, Norrbås
Lind Hilda, 75, Knarsta, St. M
Nyrén Agnes, 67, Kyrkskolan, St. M
Stille J, 48, Usta, St. M
Strandh C J, Kyrkskolan, Norrbås
Söderborg A, 44, Kyrkskolan, St. M
[St. M = Stora Mellösa]

Örebro skolförening (45)

Ordförande: *V. Lundberg.*

Andersson Ida, 70
Andersson Maria, 59
Bellander Selma, 52
Blanc Anna
Blomberg Ida, fru, 63
Blomberg J, 64

Blomkvist J, 43, döfst.-skolförest.
 Blomkvist G
 Booberg K P, döfstumlärare
 Bremberg Hilda, 69
 Broddén J, 23
 Cedergren Alma, 59
 Celander Ebba, 67
 Elander N G, 59, Karlslund
 Englund K J, 59
 Ericson Hilma
 Eriksson Agda
 Eriksson Sofia, fru
 Fridén J A, 60
 Flodman Hanna
 Gustafsson R G, 67
 Göthe Hilma
 Hahn Anton, 46, fabrikör
 Hallqvist Minna
 Hedenlund A, 59
 Hedenlund Helena, fru, 71
 Jansson Alma, 67
 Johansson Maria
 Larsson Augusta
 Linder H, 45, lärov.-adj.
 Linder A
 Lindkvist Selma
 Lindström Karolina
 Lundberg O V, 51
 Löthner E, löjtnant
 Magnusson Lovisa
 Malmrot K, 59, litteratör
 Smith Josefina, fru
 Svanström Anna
 Söderling Sten, 54, redaktör
 Tengvall Matilda, 56
 Thyseius Th., 64, döfstumlär.
 Vendelin Erika, 55
 Vesterlund Anna, 61
 Österberg Karin

[Alla med postadress: Örebro]

Väringens skolförening (25)

Ordförande: *Eävard P. Thedén.*

Berggren Emma, 70, Lillkyrka
 Björklund Elin, D
 Carlsson C J, handl., Dylta, E
 Carlsson S A, Götlanda
 Carling H V, Björka, G
 Elofsson D, Axbergshammar, E

Eriksson L, 45, landtbr., Eriksberg, G
 Gustafsson Alma, Axbergshammar, E
 Gustafsson A P, riksdin, Sjögesta, G
 Hektor A, Hagaby, G
 Jansson C, häradsdom., Damsäter, D
 Jansson J:or C, landtbr., Damsäter, D
 Jansson E, Klysna, E
 Kruse Beda A, Ringkarleby
 Larsson Anna, Björka, G
 Larsson J E, G
 Lindgren F A, Ödeby, G
 Malmberg E, 63, kommun., Ödeby, G
 Oskarsson K A, Lillkyrka
 Pettersson Augusta, Ullersäter
 Pettersson Karolina, Ullersäter
 Pettersson Mathilda, Axberg, Hofsta
 Thedén E P, D
 Valdner Ax., Nanneberga, Arboga
 Vikström K, Torp, Götlanda
 [D = Dylta bruk, E = Ervalla, G = Glanshammar]

Nora pastorats lärareförening (23)

Ordförande: *Carl Nyvall.*

Andersson P A, 51, Bastnäs, G
 Andreasson V, 51, Ås, N
 Blomgren P J, 36, N
 Engvall O, 60, Västgöthyttan, G
 Eklöf E, 43, Täsjöhyttan, N
 Gustafsson P E, 49, handl., K.
 Hamræus A, 59, organist, N
 Jonzén J, 46, K
 Kalleberg D A, 67, Hammarby, Järle
 Källström J, 69, Dalkarlsberg
 Larsson A G, 59, Järle
 Lundblad H V, 57, handl., N
 Malmström Jenny, 68, Dalkarlsberg
 Malmström T, 41, Pershyttan, N
 Mankell Berta, 69, N
 Nyvall C, 59, N
 Olsson A V, 53, Born, N
 Persson P, 46, Timansberg
 Ström Stina, 71, G
 Velin Maria, N
 Verner A G, 59, Roslingstorp, Kortfors
 Wilson P, 52 grufförv.
 Yhman Rosalia, N
 [G = Gytorp, K = Klacka-Lerberg,
 N = Nora]

Lindes lärareförening (15)

Ordförande: *Isr. Ringström.*

Andersson J Matilda, 65, F
 Andersson P J, 58, F
 Blomkvist T M, 64, Guldmedshyttan
 Blomström P E, 51, Bohr, V
 Bruhn J A, 60, Gusselby
 Eriksson Emma, Dalkarlsyttan, L
 Höglind K J, 67, Vasselhyttan
 Lander C A, 53, L
 Larsson P A, 59, Högstaboda, V
 Lundberg H., 60, Ingelshyttan, Storå
 Lundkvist Åke, 60, Björhyttan, L
 Regnström A, 56, Öskeviksby
 Ringström I, 55, Aspa, Gusselby
 Skånberg E G V, 49, Yxe, Jerle
 Skånberg Selma D, 56, Yxe, Jerle
 [F = Fanthyttan, L = Lindesberg, V = Vedevåg]

Västmanlands län.

Södra Västmanlands folkskollärareförening (54)

Ordförande: *L. Hellqvist.*

Andersson J, 31, häradsdom., Jem-
 mertuna, K
 Berg Anna, f. Beskow, K
 Bergström C A, 64, Odensvi, K
 Bergström E G, 62, Berg, H
 Bergström J T, 45, Medåker, A
 Bergström Mathilda, 69, K
 Björck C E, 70, Björskog, V
 Brodin C, 73, A
 Bäckström A G, 65, Strömsholm
 Celander G M, 35, A
 Edén F, Svedvi, Kolbäck
 Ekholm J E, 36, K
 Engberg K V, 59, K
 Eriksson Gustava, Felling, Jädersbruk
 Eriksson K E, 72, Kungsör
 Flodmark L A, 57, A
 Forsberg P H, 60, Jädersbruk
 Gustafsson A, 53, kommunister, K
 Gustafsson J E, 37, godsägare, Åsby
 Hellqvist L, 49, Björskog, V
 Jansson A, 45, komm.-ordf., Myra, Åsby
 Jansson Anna, 61, Kolsva
 Jansson J, kyrkov., Felling, Jädersbruk

Jansson Amalia, Jädersbruk
 Karlsson A, Hamre, A
 Kindblad K G, Kungs Barkarö
 Larsson Kristina, 56, Berg, Kolbäck
 Larsson L, landtbr., Sylta, K
 Lexell L J Z, 40, f.-insp., Björkskog, V
 Lindgren Anna, 63, Uckelsta, K
 Lundqvist L, 68, Gisslarbo
 Magnusson J, 49, Kolsva
 Mellqvist Agnes, 70, K
 Neuman Maria, Medåker, Jädersbruk
 Nilsson G, 68, K
 Nilsson J, 39, skolrådsl., Viby, A
 Persson J, rektor, A
 Persson N, 51, landtbr., Himmata, K
 Pettersson G, landstingsm., Sörby, V
 Pettersson G, Munktorp
 Robsahm Anna, 55, A
 Robsahm K H, 60, A
 Sahlén V E, 51, Odensvi, K
 Sandström Agnes, 68, K
 Sandström Anna, 67, K
 Sehman A, 57, kommun., Odensvi, K
 Sjöblom J A, 50, Malma, Åsby
 Sjöberg H V, godsäg., Hagelsberga, K
 Sundberg A O, 69, K
 Tåberg Emma, 63, Medåker, Jädersbruk
 Vassberg Sara, 67, Tälsta, K
 Vallbom C F, riksdin., Fredriksberg, K
 Vestring Augusta, 61, K
 Östman J E, 40, K

[A = Arboga, B = Bernshammar, K = Köping, V = Valskog, H = Hallstahammar]

Skinnkattebergs skolförening (27)

Ordförande: *K. J. E. Holmgren.*

Andersson G, 50, Torbo, S
 Cederholm Ingeborg, 75, Hed, B
 Damberg C T, 70, Godkärra, S
 Dybeck A G, 32, B
 Dybeck Johanna, 40, fru, B
 Eriksson A G, 65, Hed, B
 Glantzberg C M, 33, kyrkoh., Hed, B
 Holmgren K J E, 57, R
 Jansson N G, st.-förest., Forshammar
 Johansson Matilda, 59, fru, U
 Johansson P J, 56, handl., U
 Lemmalm Anna, 69, B
 Lindholm J A, 48, fjärdingsm., Bysala, B

Lindholm Karolina, 52, fru, Bysala, B
 Lorichs L L, 67, brukspatron, B
 Löf Eva, 65, Bysala, B
 Löthman E, mejerist, Baggå
 Nygren C A, 62, kronol., Laggarbo, U
 Ohlsson C F V, 52, U
 Ohlsson Ida, 62, fru, U
 Pettersson Lovisa, Svansbo, Gisslarbo
 Rönn J, 55, U
 Samuelsson J, 49, kyrkoh., S
 Sandberg Hulda, 72, U
 Söderberg Selma, 52, Karmansbo
 Törnblom Hilda, 65, R
 Vallqvist Vilhelmina, 75, S
 [B = Bernshammar, F = Forshammar,
 R = Riddarhyttan, S = Skinnskatteberg,
 = Uttersberg]

Väster Färnebo krets-förening (28)

Ordförande: N. V. Törnell.

Asp Amanda, 63, Nystnäs, V F
 Eriksson Ada, 63, Viggarna, R
 Eriksson Elin, 77, Hågebacken, R
 Frykman O R, 26, fanjunkare, V F
 Gråberg Kristina, 37, Hebo, V F
 Gustafsson Selma, 69, Fl
 Hansson Karin, 69, S, Gärdbo, V F
 Henschen Tora S F, 36, Fors, V F
 Hogner G, 59, komm., V F
 Jansson Emilia, 73, Vagnsbro, V F
 Johansson Amanda, 73, Viggarna, R
 Johansson C A, 40, serg., Nybyn, R
 Johansson J, 46, Salbo, V F
 Johansson Matilda, 59, Lasjö, R
 Karlström K J, 68, Fl
 Levén Olivia, 68, Vagnsbro, V F
 Pettersson J E, 46, skolr., Finnbo, V F
 Rimström Hulda, 75, Kiln, R
 Rosenius P A, 64, Salbo, V F
 Rönnberg Maria, Rörbro, Fl
 Sjölin Amelie, 69, N. Hörende, V F
 Sjölin A, 45, Kiln, R
 Törnell Lotten, 80, fröken, V F
 Törnell Maria, 47, fru, V F
 Törnell N V, 45, V F
 Törnros M, 34, skolråd, Salbo, V F
 Vestholm G A, 32, kontraktsprost, V F
 Östling J F, 39, löjtnant, V F
 [V F = Väster Färnebo, R = Ross-
 hyttan, Fl = Fläckebo]

Västeråskretsens skolförening (24)

Ordförande: P. V. Verkelin

Adamsson Anna, 64, V
 Adamsson Ellen, 73, V
 Bergh Olga, 68, V
 Brandt J, 62, V
 Carlsson Augusta, Näslund, K
 Forssell J, 55, Näslund, K
 Fryklund Ada, 74, V
 Hallin Eva, 54, V
 Hammarskiöld Signe, 64, V
 Hiller C A, 54, Skultuna
 Holm Maria, 44, V
 Kjellin Jenny, 62, V
 Lilllander Maria, 38, V
 Lundkvist G A, 65, Lillhärad, Dingtuna
 Lundkvist Selma, Lillhärad, Dingtuna
 Malmberg J P, 55, V
 Melin Louise, 45, V
 Nilsson K F, 51, Badelunda, V
 Norling Anna, 74, V
 Stenström Anna, 67, V
 Swanström Beda, 68, V
 Söderholm F G, 51, Lundby, V
 Valter J E, 66, V
 Verkelin P V, 52, V
 [K = Kolbäck, V = Västerås]

Kopparbergs län.

Västerbergslagens lärare- och lärarinne- förening (41)

Ordförande: J. Fr. Nordvall.

Ahlén Hedvig, fru, 57, G
 Ahlén J, 59, G
 Ahlgren J V, 60, pastor, G
 Alvegren A, 69, Laxsjö, Råmen
 Andersson E, 54, Sunnansjö, Gd
 Berg A J, 56, Finbo, S
 Brate A, 58, Hagge, L
 Dahlström J G, 42, polis, G
 Danielsson F., 54, kommunaln.-ordf., L
 Eriksson G, 57, Gonäs
 Eriksson P, 49, Gd
 Gullstrand A, 71, Stimmerbo, S
 Gustafsson Erika, 66, G
 Hansson E, 58, Vik, Viksberg
 Hansson Mina, fru, 61, Viksberg

Hedren Emma, 57, Lernbo, S
 Hedvall E, 56, Larsbo, Söderbärke
 Herrmansson J A, 59, Åsmansbo, S
 Hällgren Thora, 72, Morn, Söderbärke
 Höglund Thor, 67, Klenshyttan
 Jansson Hilda, 70, Sörvik, L
 Jansson Maria, 59, Sörvik, L
 Jonsson A E, 59, Snöån, L
 Karlsson G, 56, Storsand, S
 Larsson E, 49, Västansjö, Gd
 Larsson Hanna, 61, Söderbärke
 Ludvigsson A E, 55, Gubbo, S
 Lundqvist M, 52, By, S
 Morin Anna, 62, Marnäs, L
 Nordvall Anna, fru, 59, Backbyn, S
 Nordvall J F, 56, Backbyn, S
 Olsson Lotten, 63, G
 Persson E, 41, Saxhyttan, G
 Rosell F, 49, Starbo, Gräsberg
 Sahlén J, 49, Nyfors, S
 Sjögren K E, 64, Gd
 Stenborg F A, 41, Munkbo, S
 Sundberg E V, 40, kronofogde, S
 Vretblad T, 46, L
 Öhring Henrika, 60, Morn, Söderbärke
 Örnkvist G, 55, Råfvåla, G
 [G = Grängesberg, Gd = Grangårde.
 L = Ludvika, S = Smedjebacken]

Södra Dalarnes krets-förening (20)

Ordförande: F. H. Bertrand.

Andersson Kristine, 53, Strandmora, B
 Bertrand F H, 66, Krylbo
 Bjurling P F, 52, Vadsbro, M
 Eklund E, 47, Horndal
 Ekström Olivia Charl., 60, Vadsbro, M
 Eriksson Emma, 72, Hofnäs, B
 Eriksson Hulda, St. Dicka, Fors station
 Erling J, 65, M
 Essén Thora Agneta, 65, Bennbäck, M
 Gigner Zelma Eugenia, Gammelby, M
 Hägg L J, 38, Åkersbyn B
 Johansson J E, 37, B
 Lagergren F G, 54, M
 Lindberg Anna Lovisa, 64, M
 Nilsson Emilie, 56, Byvalla
 Nilsson Joh., 59, B
 Pettersson Emma, 65, Horndal
 Rydén Amanda, 76, Fors station

Ryding J F, 68, Hofnäs, B
 Törner J A, 66, Fors station
 [B = Bredgrind, M = Möklinta]

Hedemora lärareförening (29)

Ordförande: H. Hjorth.

Almqvist Anna, 45, H
 Andersson Fredrika, 44, H
 Bergmark Elin, H
 Bryntesson Betty, 54, H
 Carlsson J, 49, fil. kand., H
 Eriksson A G, 41, H
 Göranson Anna G, 63, H
 Hellgren O, 34, Vikmanshyttan
 Hellström Fredrika, 41, H
 Hjorth Agnes, 54, slöjdlära, H
 Hjorth H, 53, H
 Hultin Betty, 60, H
 Isacsson Elisabet, 66, S
 Johansson Johanna, 53, H
 Kjersén E, kommin., S
 Larsson Karin, 58, H
 Liebsohn Hilda, 57, H
 Lindeberg Alma, Vikmanshyttan
 Lindgren John, 53, Vikmanshyttan
 Lundqvist A G, 34, H
 Lundin Emma, H
 Norman Emma, 60, Vikmanshyttan
 Peterson E, 49, H.
 Rosén Hanna, 69, H
 Sander Matilda, 66, Kullsveden
 Svahn Mathilda, 72, Kullsveden
 Svensson Anna, H
 Västfelt Laura, 52, Bispsberg
 Östling Hedvig, H
 [H = Hedemora, S = Säter]

Dala-Husbykretsens lärareförening (19)

Ordförande: Es. Torszell.

Andersson K A, 58, Västerby, S
 Andersson Maria, 44, Svinö, DH
 Bergfors Gerda, 72, S
 Blomqvist Hilda, 50, Vikarby, DH
 Engström K E N, 68, Smedby, DH
 Erlandson Augusta, 47, Myckelby, DH
 Hammarin Emma, 65, L
 Hedren J A, 55, L
 Hermansson P O, 63, Öfver-Nora, DH
 Jansson F, 44, Simonsbo, Byvalla
 Linman Charlotta, 51, L

Kling A G, 28, S
Lantz Charlotta, 76, S
Lindström Matilda 65, L
Olsson Anna, Simonsbo, Byvalla
Roström A G, 33, Kloster, S
Stenberg Jenny, 68, Västerby, S
Ström Matilda, 50, Engelfors, S
Torsell E, kommunr, DH
[DH = Dala-Husby, L = Långshyttan, S = Stjärnsund]

Falu lärare- och lärarinneförening (55)

Ordförande: E. Eriksson.

Adde C A, 51, komminister, F
Adde Maria, 57, fru, F
Aspgren N, 48, F
Berg A A, döfstumskolförest., F
Berg Matilda, 63, F
Borelius C A, 47, regementspastor, F
Boström Regina, 44, St. Kopparberg, F
Ekelund G V, 65, F
Ekström G, 59, kommun., F
Elmgren A, 65, Hösjö, K
Envall P, 54, F
Eriksson E, 36, St. Kopparberg, F
Eriksson E, 52, F
Fahlström Emma, 70, Hösjö, K
Falk Kristina, St. Kopparberg, F
Fischer Ulrika, 36, F
Forsberg Johanna, St. Kopparberg, F
Forsberg Matilda, 50, slöjdlärlarinna, F
Frid J, 51, St. Kopparberg, G
Gustafsson C A, 56, Gustafs
Hedblom E, 49, skolförest., F
Hult J O, 45, Hösjö, K
Jansson Hanna, 35, F
Johansson Matilda, 65, K
Kummelin Karolina, 59, F
Larsson Karin, 75, Hösjö, K
Lindholm P A, 56, K
Lindström Emma, 63, F
Lundevall Elin, 69, F
Lundin Anna, 61, F
Mattsson M, 49, Aspeboda, F
Morin Amalia, 64, St. Kopparb., F
Nordenmark K R, 71, F
Nordqvist Eva, 54, St. Kopparb., F
Olsson Anna, 41, F
Olsson Johanna, 64, fru, Hösjö, K
Olsson P, 45, Hösjö, K

Pettersson Fredrika, 59, F
Rönnestedt E, 57, F
Sahlin K, 53, Vika, K
Seger J E, 61, St. Kopparberg, K
Sohlman Augusta, 70, St. Kopparb., G
Stillberg Fredrika, 55, sem.lärar, F
Sundberg Anna, 61, F
Sundberg Hanna, 58, F
Sundén Hanna, 68, Korså, Hofors
Svahn Emma, 71, F
Svahn Hilda, 60, Morbygdén, F
Thelin K L, 63, Thorsång, Ornäs
Tundahl A, 52, Domnarfvet
Tägtström Erika, 45, Hösjö, K
Videgren T G, 42, prost, F
Vikblad Anna, 58, Hösjö, K
Åkerblom H, 41, seminarierektor, F
Östlund Hanna, 53, K
[F = Falun, G = Grycksbo, K = Korsnäs]

Älfdalens kretsforening (15)

Ordförande: G. Forssell.

Andersson Ida, Å
Berg E, Å
Boman Agnes, Å
Ehrnell A, Å
Forsell G, Å
Franzén A, Å
Helsing J, Å
Hård L, skolråd, Å
Isaksson P, Å
Jonsson Anna, Å
Norman, Å
Sehlby P A, Å
Söderström C V, kontraktsprost, Å
Thorstensson Anna, Å
Ås L, Å
[Å = Älfdalen]

Västerdalarnes lärareforening (26)

Ordförande: P. Skoglund.

Boëthius J Th., 42, kyrkoherde, My
Brandt D, 57, Mockfjärd
Dahlén E, 56, Äppelbo
Falk P, kyrkoherde, T
Färdigsson A, 61, Risåtra, L
Gustafsson L, hemmansägare, Ma
Gylin L, 60, Ma

Hedén J, 49, Ma
Inander L J, 49, Ilbäcken, My
Israelsson O, 50, Skamhed, Vansbro
Johansson E, 55, Öje
Jonsson J, 53, N
Jonsson L, kassör, 64, Ma
Jonsson P A, Ma
Jonsson P P, Ma
Lisell O, handl., Ma
Lund J, 57, T
Malmén E, Ma
Pettersson J P, handl., 48, Uppsälje, My
Rölander Anna, 58, Vallerås, Ma
Sjödahl N, 55, Yttermalung
Skoglund P, 58, My
Ström J, 48, T
Thomsson O, 63, Hulån, My
Thunstedt J, 62, Floda, Holsåker
Vestling L, skräddare, My
[L = Lima, Ma = Malung, My = Myrbacka, N = Näs, T = Transtrand]

Gäflleborgs län.

Hedesunda kretsforening (20)

Ordförande: E. Norman.

Andersson A, kyrkov., Kungsgården, H
Andersson Alida, Viken S
Andersson Margret, Brunn, H
Andersson Lydia, Mälbo, H
Bergström Paulina, Heden, H
Bohman Klara, Mälbo, H
Bylund Augusta, Landa, H
Carlsson J, 56, Löfåsen, S
Ekström J E, Vägskäl, Gäfle
Hedström, O, organist, Smedby, H
Hellström O, landtbr., Hällby, S
Jäderström E, Sevalbo, S
Kampas Lina, Landa, H
Lund E, landstingsman, Brunn, H
Löthman Anna, Gräsbäcken, H
Norman E, Brunn, H
Nyman Tilda, Ålbo, H
Persson P, Landtbr., Löfåsen, S
Pettersson Elisabet, Öhn, H
Rydberg J I, kommunister, Oppåker, H
[H = Hedesunda, S = Söderfors]

Östra Gestriklands kretsforening (44)

Ordförande: K. Nordqvist.

Andersson Johanna, 65, G
Andersson K H, slöjdlärare, G
Andersson O P, 51, G
Anjou N E, Hille, S
Bengtsson Elsa, 65, G
Björklund Tekla, 66, G
Bodén O, 51, G
Davidsson O F, 52, S
Eklund Amelie, 61, G
Eklund Fanny, 65, G
Eriksson Jenny, 66, G
Forsberg Elna, 56, G
Forsman Lina, 57, G
Gillberg Anna, 59, G
Gillberg Elisabet, 67, G
Hagelin Maria, 66, G
Hellenius Augusta, 59, G
Henning Agnes, 62, G
Herrmansson Anna, 52, G
Jansson Anna, 44, G
Jönsson Anna, 41, G
Lindholm J, 60, G
Lindqvist L, 49, G
Lundeberg Rut, 67, G
Lundeberg Sofie, 56, G
Lundgren P, 65, G
Löfdahl Anna, 61, G
Löfgren T, 63, S
Mineur Maria, 57, G
Myhra Lotten, 55, G
Nordin Kristina, 50, G
Nordlöf Edvina, 50, G
Nordqvist H, 54, G
Nordström Anna, 67, G
Rosen Augusta, 64, G
Rosenborg O, 54, G
Rosengren P O, 39, G
Rosenquist af Åkerhult, Emilia, 42, G
Sundbom Anna, 61, G
Uhr G, 64, G
Vallström Alma, 68, G
Vesterlund Hedvig, 50, G
Vikner Ida, 65, G
Åkerlund P O, 51, S
[G = Gäfle, S = Strömsbro]

Valbo kretsforening (24)Ordförande: *N. Öberg.*

Backman Kristine, 70, Håklinge
 Berg A Otto, 46, Bomhus, G
 Blom Tère, 62, Öfverhärde, V
 Brovall Gust., Öfverhärde, V
 Engvall Emma, 53, Ludvigsberg, F
 Eriksson K E, 50, Johannislöt, G
 Gustafsson C A, skogv., Grindugu, G
 Hedblom Johanna, 70, Ön, V
 Hedman E, 34, Håklinge, V
 Håkansson Blenda, 73, Löflund, Harnäs
 Johansson Hedvig, 66, Forsbacka
 Lundén Aron, 58, Grååsen, G
 Nilsson Georgina, 63, Hemlingby, G
 Olsson Aug, 70, Tvea, V
 Olsson J, 62, Löflund, Harnäs
 Olsson L, 41, handlande, Harnäs
 Pettersson Abr., 43, Hemlingby, G
 Pettersson Malin P, 67, Forsbacka
 Sahlin Elisabet, 65, Bomhus
 Vestbom J, 57, Mårtsbo, G
 Vesterberg Maria, 47, Ösaren, V
 Vård Maria, 59, Johanneslöt, G
 Öberg J, nämde, Ön, V
 Öberg N, 49, Ludvigsberg, V
 [G = Gäfle, V = Valbo]

Västra Gestrickslands kretsforening (37)Ordförande: *N. J. Jonsson.*

Ahl Emma, 57, Barkhyttan, R
 Andersson O, 52, Österberg, S
 Asplund Hilma, Högbo, Sandviken
 Berglund P V, 44, Fagersta, Tjärnäs
 Brandt Anna, 66, Tjärnäs
 Eriksson Klara, 59, Åsmundshyttan, H
 Florell P G, 46, J
 Forslund Augusta, 63, Hofors, R
 Frykman Viktoria, 75, J
 Frölen A T, 53, Hofors, R
 Hartman Fanny, Gammelstilla, T
 Hedin P, 27, Kratten, H
 Hellenius O, 46, Gammelstilla, T
 Holmgren V, 61, Kratten, H
 Hällberg A, 61, Kungsgård
 Högström Ida, 63, Bro, S
 Johansson Lydia, Sandviken
 Jonsson N J, 66, Sandviken
 Källström Hanna, 64, H
 Lindqvist Anna S, 65, Östansjö, H

Lindström J, 65, Sandviken
 Lundqvist Brita K, 64, Bagghyttan, H
 Malmgren C E, 49, S
 Malmgren Sofia, 55, fru, S
 Myrse J G, 54, H
 Norbäck Kristina, 71, Österberg, S
 Nylund J, 46, kyrkoh., J
 Oldberg L, 37, J
 Ramström J, 62, J
 Signell C, 64, Hammarby, S
 Sillen C J, 41, T
 Strandell K E, Stenshyttan, T
 Stålnacke Alma, Sättra, Sandviken
 Vestin Brita, 60, Kungsgård
 Vestin Elin, 67, Kungsgård
 Vestin L, 52, handl., Västerberg, S
 Vettergren L B, 67, J
 [H = Hästö, J = Järbo, R = Roberts-
 holm, S = Storvik, T = Torsåker]

Norra Gestrickslands kretsforening (28)Ordförande: *A. G. Bergbom.*

Andersson Anna, 50, Tomtnäs, O
 Andersson Lovisa, Nordan Åsbo, O
 Anell A P, 57, Jädraås, O
 Bergbom A G, 44, komminister, O
 Berglund L E, 66, Brattfors, O
 Boman P, 51, Rån, B
 Brundin H E, 66, komminister, B
 Byström Sigrid, Åbyggeby, O
 Carlsson Emma, Fallåsen, Lingbo
 Carlsson Olga, Löftjärn, Åmots Bruk
 Enberg Gustafva, Rabolöt, O
 Forsander A E, Norrsundet, B
 Forsberg Maria, Säbyggeby, O
 Frölander Lydia, 64, Mo, O
 Gundström Ebba, 75, Brattfors, O
 Henriksson Johanna, 65, B
 Holm Sophie, 60, O
 Johansson A, Rabolöt, O
 Karlsson Helena, 64, Axmar, B
 Lindbäck Anna, Ulfsta, O
 Lindell C H, 52, B
 Lindholm Johan, 44, Axmar, B
 Lindqvist Maria, 57, B
 Lindström R, Gammalboning, Jädraås
 Nordenfors J, 65, Säbyggeby
 Nordstedt Maria, Åmot, Åmots Bruk
 Sjöberg Jonas, 30, Axmar, B
 Österberg Klara, 64, B
 [B = Bergby, O = Ockelbo]

Söderala lärare- och lärarinneforening (19)Ordförande: *M. Sundström.*

Bergroth J O, 39, Kinstaby
 Danielsson Kerstin, Sa
 Eriksson Julia, 67, L
 Forsberg Kristina, Åskesta, Sa
 Hillerström Emelie, 62, L
 Hydman K A, 60, L
 Hydman Karolina, fru, 55, L
 Johnsson Karin, 63, L
 Levander Esk., 61, L
 Löfgren Blända, 57, B
 Nordström O, 43, Ellne, Sö
 Olsson Maria, 72, Vansäter, B
 Pettersson O, B
 Sporre O, Lynäs, B
 Ströberg P O, 56, Håf, Sö
 Sundström M, 61, Östansjö, Sö
 Vallin D A, 49, L
 Vernqvist K T, Åskesta, Sa
 Vestermark Joh., 36, Östanbo, Sa
 [B = Bergvik, L = Ljusne, Sa = Sand-
 darne, Sö = Söderhamn]

Sydöstra Helsinglands kretsforening (26)Ordförande: *M. A. Karlsson.*

Almberg Augusta, Källskär, Sa
 Burgman Thekla, Mariehill, St
 Dahlin P Th., 62, St
 Eriksson L, faktor, Sö
 Grandien R, kollega, skolr., Sö
 Grönqvist Kristina, 49, fru, Sö
 Hagberg C L, 73, Lervik, Sa
 Hartman Hedvig, 63, Mariehill, St
 Hægermark Hanna, 58, Sö
 Hedvall Anna, 59, Sö
 Karlsson M A, 42, Sö
 Krook Nanna, 66, Sö
 Lindborg Clara, Sö
 Lönngren Anna, 62, Sö
 Rosenlind Rosa, 63, Sö
 Rödström O, 58, Sa
 Sjölund Elise, 65, fru, Djupvik, Sö
 Sjölund P, 58, Djupvik, Sö
 Söderberg Regina, 60, Sö
 Söderström Charlotta, Sö
 Vallin Augusta, 56, fru, Sö
 Vallin C J, 60, Sö
 Vikström G, 60, slöjdl., Sö

Vikström Hilda, 58, fru, Sö
 Vilson B L, 70, Sö
 Vockatz J, fil. kand., folkskoleinsp., Sö
 [Sa = Sandarne, St = Stugsund, Sö =
 Söderhamn]

Södra Helsinglands skollforening (12)Ordförande: *O. Åström.*

Berglund B, Hanebo, K
 Hansson L, Hanebo, K
 Jansson K, Hanebo, K
 Johansson J, Skog, Sunnäs, Bergby
 Lindberg E, Skog, H
 Nordenmark Sv., Hanebo, K
 Nordlund O, Hanebo, K
 Peterson V, Segerstad, Landa
 Sköld H, Hanebo, K
 Strandberg C, Segerstad, Landa
 Thunér H, Hanebo, K
 Åström O, Skog, H
 [H = Holmsveden, K = Kilators]

Bollnäs-Arbrårets krets (29)Ordförande: *Aug. Elfving.*

Blomberg Ottilia, 69, Hå
 Blomkvist Tea, 76, Norränge, A
 Brunzell N G, 57, Vallsta
 Carlsson Serafia, 74, A
 Dahm Hj., 62, agronom, B
 Ekelöf J G, 49, kyrkoherde, A
 Elfving Aug., 66, Frelluga, B
 Enström Hilda, 45, Härtsjö, B
 Forsberg J A, 56, Röst, B
 Fröberg B, 70, B
 Gäfvert G R, 61, A
 Hammarström M, 66, B
 Harström Klara, 63, A
 Holmström K, 62, Växjö, B
 Johansson Anna, 71, Sörbor
 Johansson Sofia, 72, Finnara, B
 Jonsson Ida, 74, Sörbor
 Lundvall Frida, 66, B
 Meurling C, 51, B
 Mineur P J, 62, Norrbo, B
 Nilsson Nelly, 69, B
 Olsson J, 60, B
 Pettersson Karin, 63, Björktjärn, B
 Sasserson Elgena, 69, B
 Storm Matias, 63, Växbo, B
 Sundström C G, 69, Stocksätter, B

Svedberg Katrina, 56, Voxäter, B
Svensk Ingrid, Vallsta
Vockatz J, 57, fil.k:d., folkskoleinsp, B
[A = Arbrå, B = Bollnäs]

Alfta-Ofvanåker-Voxna lärareförening (16)

Ordförande: J. Hedin.

Andersson E Maria, 68, A
Andersson Ingeborg, 75, Ofvanåker, A
Eriksson Amelie, 58, A
Färdin P, 62, O
Harnisch I, 35, kyrkoherde, A
Hedin Beda, 73, O
Hedin J, 40, Ofvanåker, A
Herman Lovise, 69, A
Jakobsson Maria, 64, A
Jansson Kerstin, 59, A
Jonsson P, 52, A
Jonsson Kristina, 71, O
Nordman J, 65, Voxna
Nyqvist Ingeborg, 66, O
Sahlström A E, 58, Voxna
Varpman A G, 55, O
[A = Alfta, O = Ofvanåker]

Västra Helsinglands kretsforening (25)

Ordförande: A. J. Hydén.

Andersson A, 40, landtbr., Ångsäter, L
Burman E O, 57, R
Collini Elsa, 70, R
Englund O, 36, Morvall, L
Fahlander Amalia, 56, Heden, L
Hydén Amanda, fru, 67, L
Hydén A J, 54, L
Häggman Anna, fru, 60, Sunnanås, L
Häggman J A, 59, Sunnanås, L
Häggblom N, 47, Vålje, Hengan
Jonsson Axel, 63, L
Larsson A, 63, H
Linderdahl Jenny, fru, 47, L
Linderdahl O C, 37, kyrkoh., L
Lönnerberg H, 62, Sillerbo, Tallåsen
Mählén C O, R
Nilsson Brita, L
Nordeman Anna, 73, L
Persson P, 42, R
Petterson Herta, 68, H
Selén D A, 44, komminister, L
Svensson A, 55, handl., L
Södervall Jenny, 68, Edänge, L

Vallner Emilia, 67, L
Vogenius C, 53, Yg, F
[F = Färla, H = Hybo, L = Ljusdal,
R = Ramsjö]

Norra Helsinglands skoläreförening (34)

Ordförande: Carl Th. Seger.

Andersson Hedda, R
Andersson Karl, faktor, H
Andersson K A, 66, Hels.-Tuna, H
Andersson Kristina, 49, H
Bollén Karin, 64, H
Carlsvärd Axel, tryckeriförest., H
Ekman I, stadsläkare, H
Hedström L G, 54, Idenor
Holmberg H:son G, redaktör, H
Holmström K, 62, Gnarp
Häger A B, 62, F
Iggbo Emelie, 34, H
Johansson Klara, H
Karlsson M, 54, Hög, H
Karlsson Matilda, 70, H
Lidblom A J N, 67, H
Lidell A J, redaktör, H
Lindahl And., fabrikör, H
Melén Anna, 66, H
Mählén Karin, 57, F
Nordin O, 37, H
Nordenmark Marianne, 70, H
Olsson Kjerstin, 68, H
Palm Charlotte, 58, Stocka H
Persson Alma, 60, H
Rasch Edvard, konsul, F
Rydén Alma, Idenor, H
Seger C T, 55, Hels.-Tuna, H
Vallin Matilda, Ström, H
Vengelin Aug., 46, Gnarp
Vestberg E, 61, H
Vestberg Karin, 59, H
Viberg Carl, bokhandl., H
Voxberg P A, 56, H
Öhrn K E, Iggesund, H
[F = Forssa, H = Hudiksvall, R =
Rogsta]

Bergsjö kretsforening (15)

Ordförande: M. Bergman.

Berglund T, Rogsta
Bergman M, H
Fjällström Hilma, H

Florentin H, F
Florentin Sofia, F
Forslund Karin, B
Glaas Anna, B
Hellström L, F
Julin J R, B
Larsson Hanna, B
Nilsson E, landstingsman, F
Pontén G, kyrkoherde, B
Sjödén Hulda, B
Lundstedt P E, Gnarp
Svensson Agda, F
[B = Bergsjö, F = Franshammar, H =
Harmånger]

Njurunda lärare- och lärarinneförening (14)

Ordförande: E. J. Nordling.

Collén A, 66, Essvik, Su
Forsell Hilda, 38, Vapelnäs, Sv
Häggqvist G, 65, pastor, N
Höglund Anna, 69, Nyland, N
Lundholm E, 29, pastor, Sv
Melander J, 70, Sv
Nordling E J, 20, kyrkoherde, N
Norén A N, 53, Klampenborg, Su
Nyberg A, 59, Vapelnäs, Sv
Sellström Albertina, 46, Sv
Sunnqvist O, 51, Sv
Thungren Erika, 66, Klampenborg, Su
Vestberg Vilhelmina, 65, N
Vistrand A J, 65, N
[N = Njurunda, Su = Sundsvall, Sv =
Svartvik]

Västernorrlands län.

Sundsvalls skoläreförening (46)

Ordförande: H. Boström.

Arbman Alma, 53
Biberg Klara, 48, Stenhamaren
Björklund Aug., 61
Björklund J, 73, Vattjom
Boström Anna, 53
Boström Augusta, 72
Boström H., 63
Dahlén C V, 56
Drufva Maria, 71, Böle
Edvall Augusta, 50
Fjellström Nanna, 68

Gottvall Otto, 67
Hageltörn Jenny, 52
Hall Johanna, 54, Stadsmon
Hamrin Hulda, 65, Stenhamaren
Hasselhuhn Augusta, 61
Hedvall Maria, 61
Hellgren J, bokhandlare
Hjort Anna, 65
Hultman Vilma, 65
Kihlbaum Signe, 67
Lindgren Linda, 67
Lundström Erika, 42
Löfgren T A, 63, Gäfle
Nescher Selma, 54, Stenhamaren
Nilsson Elin, 71, Stadsmon
Norberg Maria, 58, Stadsmon
Nordberg Alma, 59
Nordlander Carl, 65, präst & folkskoll.
Nordlander Sofie, 69
Nyström N J, 42
Ohlson Hanna, 58
Ohlson O, 49, förste lärare
Olsén Karolina, 61
Olsén Hanna, 69
Palmquist Z P, 37
Qvamström Augusta, 61, Stenhamaren
Rörström Emma, 56, Stenhamaren
Sjöstrand G S, 73
Sjöstrand Teofilus, 68, Stadsmon
Staaft Ottilia, Stadsmon
Stenlund N, 49, Stenhamaren
Vallin J O, 60
Vetterlind Maria, 68, Stenhamaren
Öberg Sven, 64
Österlund Elisabet, 65
[Alla med postadress: Sundsvall]

Sköns, Alnö och Timrå kretsforening (58)

Ordförande: E. G. Eriksson.

Andersson J, 50, kyrkoh., Skön, S
Andersson J A E, 71, Heffners, S
Bergström Anna, Lagaberg, Timrå, S
Biberg Eva, 52, Garde, S
Billström S J, 50, V
Björne A F, 72, Ortvisken, S
Blix A J, 42, kyrkoherde, A
Brodin J O, 66, Fagervik, V
Ekelund A, 51, disponent, Sund, S
Enbom C A, skolr., Korsta, Tunadal, S
Enhörning E A, skolr., Kubikenborg, S

Eriksson E G, 63, Sund, S
 Erlandsen T, förvaltare, Mons ångsåg, S
 Granström A J, 66, Timrå, S
 Göransson E, 63, Hofvid, S
 Hammarberg H E, kassör, Sund, S
 Hertzell P, 56, Sk
 Holm J A, 49, kyrkoh., Timrå, S
 Hübinette F A, 46, Sk
 Hägglund F A, 32, Skön, S
 Höglund Thora, 60, Mons ångsåg, S
 Hörner N O H, 66, Tunadal, S
 Jonsson J, 65, Gustafsberg, S
 Kihlgren Thyra, 72, Kubikenborg, S
 Källander A J, 61, komm., Skönsmon, S
 Lundberg Hulda, 65, Sk
 Lundgren E, 51, Heffners, S
 Lundqvist Erika, Tunadal, S
 Löfgren B, 69, Sund, S
 Moberg K, 63, faktor, Östrand, S
 Norberg S, 19, pastor, Skön, S
 Nordborg C O B, 63, Östrand, Sk
 Nordqvist A, 64, insp., Kubikenborg, S
 Nordqvist P, 63, Skön, S
 Norrman Anna, 57, Sk
 Näslund O, 44, skolråd, Skön, Sk
 Olsén B R, 55, skolr., Tunadal, Sk
 Olsén H, 25, faktor, Tunadal, Sk
 Olsson Anna, 70, Oråker, Sk
 Rodling L A, 58, Gärde, S
 Samuelsson K F, 58, A
 Sellander Hanna, Släda, A
 Sundberg Fredrika, V
 Sundell H P, 55, Skönsmon, S
 Sundqvist K H, 72, Skön, S
 Sångberg Anna, Heffners, S
 Söderlund Hildegard, 75, Sund, Sk
 Söderlund Matilda, 67, Östrand, Sk
 Sörensen C, 40, maskinist, Tunadal, S
 Vallin Therese, Skön, Sk
 Vassberg Siri, Kubikenborg, S
 Vernerström Emma, Strand, A
 Vesterlund E O, 56, Ortvik, S
 Vestin E O, 38, skolråd, Skön, S
 Vågberg N J, 36, V
 Öhgren J E, 62, Kubikenborg, S
 Öhgren Maria, 63, fru, Mons ångs., S
 Österlund Ruth, Gustafsberg, S

[A = Alnön, S = Sundsvall, Sk = Skövik, V = Västervik]

Hernösands krets (17)

Ordförande: *Gustaf Setterlind.*

Byström O
 Degerman E A
 Dyberg Sally
 Eriksson E
 Eriksson G, redaktör
 Karlsson Maria
 Klefbom K A, döfstumlärare
 Kärrlander Ester
 Norberg Emma
 Nordqvist Emma
 Reinholdson G, döfstumlärare
 Setterlind G
 Södervall G H
 Vestberg P O
 Videll Ester
 Åsard E A, döfstumlärare
 Öberg A G

[Alla med adress: Hernösand]

Frånåkers krets (41)

Ordförande: *M. Tenmman.*

Berglund J, 58, U
 Buræus Anna, 69, D
 Byström O, 74, Sandö, F
 Dickman K, 64, Dal, V
 Dylin J A, 62, slöjdl., Gudmundrå, K
 Ekman Klara Ch., 74, Nästvattnet, K
 Eriksson Karin, 63, Jättesta, K
 Gillner Maria, 70, K
 Hedlund Märta J, 53, Gumås, K
 Helhoff Therese, 66, Östby, K
 Häggdahl J P, 58, Sandviken, D
 Högborg O, 55, fil. kand., H
 Höglin J, 53, Nora, T
 Jansson Kristina, 74, S
 Lannerstjerna K Anna M, 66, Dal, V
 Lindgren J F, 56, R
 Lundvik Karin, 44, K
 Markström C J, 65, S
 Myrström M, 65, redaktör, H
 Norberg Beda, 64, Gumås, K
 Norberg O R, 72, Sandö, F
 Norden N, 65, fjärdingsm., Jättesta, K
 Nordin E, 64, Gudmundrå, K
 Nordin I, 60, skolrådsl., F
 Nordling J, 53, K
 Nordling Svea, 65, fru, K

Nydahl J, 47, Gudmundrå, K
 Nydahl Margreta, 74, Å, F
 Nydahl O, 57, Gudmundrå, K
 Olsson Ingrid, 63, Björknäs, K
 Selander Erika K, 66, Nora, T
 Staflin Maria, 63, Å, F
 Sten O, skolråd, 57, S
 Strindholm A, 53, Nora, T
 Tennman Elise, 52, fru, Sandö, F
 Tennman M, 58, Sandö, F
 Vestberg Maria, 64, Sandö, F
 Vesterlund N A, 71, Sandviken, D
 Vinnberg N, 52, Sk
 Åkermark Karin, 75, F
 Öberg H, 54, skolrådsled., Nora, T
 [D = Dynäs, F = Frånö, H = Hernösand, K = Kramfors, P = Prästmon, R = Ramvik, S = Sprängsviken, Sk = Skog, T = Torrom, U = Ullånger, V = Veda]

Ytterlännäs krets (31)

Ordförande: *J. Sandler.*

Berglund Anna, fru, Ytterl., Forsed, F
 Berglund J, 52, Ytterl., Forsed, F
 Bergström J, 50, Styrnäs, P
 Bergström P, Boteå, Undrom
 Bjurström Georgina, 63, Angsta, B
 Bäckström Helga, Ytterl., Hammar, N
 Edvall Alma, Torsåker, P
 Edvall K J, 26, kyrkoh., P
 Edvall V, v. pastor, Torsåker, P
 Ekman Alma, 63, Ytterl., Vajja, B
 Fröst G, komminister, Dal, B
 Gellerstedt Sofi, 48, Ytterl., B
 Genberg Kristin, 40, Ytterl., B
 Hellström E O, 44, fattig-förest., Ytterlännäs, B
 Höglund J, landstingsman, Torsåker, P
 Kärrlander N J, 35, Dal, B
 Larsson Laura, Västansjö, B
 Löf Hilda, 72, Ytterlännäs, B
 Lövenring Gunild, Ytterl., Hammar, N
 Mellberg Elisabet, 58, P
 Molander J, arbetare, Ytterl., Mo, B
 Näslund Olivia, 72, Ytterl., B
 Olsen O, 40, trävaruhandl., N
 Sandler Augusta, fru, Torsåker, P
 Sandler J, 58, Torsåker, P
 Sellberg J P, Ytterl., Hammar, N
 Stattin Anna, 73, Rossö, N
 Söderlind J, v. pastor, 66, Ytterl., B

Ulin J, 60, Dal, B
 Vahlberg P O B, 52, Ytterl., B
 Vilander J, byggmästare, Bollsta, B
 [B = Bollsta bruk, F = Frånö, N = Nyland, P = Prästmon]

Sollefteå kretsens lärareförening (12)

Ordförande: *S. Löfgren.*

Andersson H, 42, R
 Bergh And., 61, G
 Ericsson A, 57, Multrä
 Janzon N, 66, S
 Löfgren S, 54, G
 Noring Th., Edsele
 Näslund E, 49, S
 Strömstedt O, 53, Näsåker
 Söderberg M, 53, R
 Ulin N, 51, Multrä
 Undin J A, 61, Edsbordet
 Vallin A O, 55, Långsele
 [G = Graninge, R = Rådom, S = Sollefteå]

Norra Ångermanlands lärareförening (12)

Ordförande: *N. J. Boman.*

Bladh Frida, Arnäs, A
 Boman N J, 46, A
 Edblad P, 57, Anundsjö
 Elfving Edvard, Jerfed, Ö
 Hesselgren E B, 62, Själevad
 Lundström E A, 58, Möbruk, Mo
 Martinsson Emma, 49, Själevad
 Nordström P, 40, Mo
 Nyberg J, 59, Ö
 Persson Anna, 50, Ö
 Sjödin Ida, 65, A
 Tengström Alfr., Domsjö, Ö
 [A = Arnäs, Ö = Örnsköldsvik]

Jämtlands län.

Härjedalens lärareförening (8)

V. ordförande: *S. J. Enander.*

Bergqvist Lars, 40, Funäsdalen
 Eklund A, 33, L
 Enander S J, 47, kyrkoh., L
 Jonsson M, 38, V
 Nordin O, 44, H

Nygren Johanna, S

Sjögren O, 58, E

Vallin Kristina, S

[E = Elfors, H = Hede, L = Lill-
herdal, S = Sveg, V = Vemdalen]

Södra Jämtlands krets-förening (17)

Ordförande: *P. J. Noring.*

Bromee J, 41, riksdagsman, H
Brun H, 67, Köfra
Dahlgren P A, 62, Gillhof, H
Dahlén Anna, 73, H
Hermansson Th., 67, R
Jönsson G, 58, hemmansäg, Berg, Hg
Lund Hulda, 74, Näs, Ählsta
Molund O V, 70, Överhogdahl
Myhrfeldt Thekla, 76, H
Nilsson Ida, 75, Myssjö, Köfra
Nordien Axel, 41, komminister, H
Noring P J, 65, H
Paulsson Th., 62, Berg, Hg
Persson P, 55, R
Rydén P A K, 66, Åsarne
Skärden J, 55, Berg, Hg
Vagenius P, 39, kyrkoherde, Berg, Hg
[H = Hackås, Hg = Hofverberg, R
= Rätansbyn]

Östersundskretsen (14)

Ordförande: *David Flodén.*

Dahl Ada, 66, Frösön, Ö
Damberg Hilma, 67, Ö
Ekberg Anna, 67, Ö
Forsgrén E, 43, Frösön, Ö
Flodén David, 57, Ö
Hasselgrén Maria, 66, seminarielär., Ö
Holm Elin, 67, Ö
Ljungberg Hulda, 70, Ö
Nilsson Emma, 59, Ö
Olsson Kristina, 72, Ö
Roman Olava, 60, Ö
Ringdahl C, bokhandl., Ö
Rydén J A, 51, Ö
Svensson Hulda, Hölje, Lit
[Ö = Östersund]

Västra Jämtlands krets-förening (29)

Ordförande: *Georg Svärd.*

Alfving P, 70, A
Almström Sofia, 71, U

Andersson Kristina, 64, H
Andersson P, 46, Trångsviken

Baer H V, 63, Kall

Danielsson Katarina, 67, Å

Edholm L, 50, Offerdal

Edin P, 53, U

Eriksson G, landtbr., M

Eriksson Katr. M, A

Forsgren E M, 51, A

Frånberg M, 44, skolrads., A

Hedin Margreta, 64, U

Hedman E, 46, inspektör, Dufed

Hultgren Lovisa, 66, M

Karlsson O, komm.-nämndsordf., Sää, A

Lalander A J, 68, H

Lindholm J P, 31, Åflo, Offerdal

Lundqvist J, 48, skolrads., Dufed

Lundqvist P J, 61, Dufed

Magnusson Eva, 66, Mattmar

Norrman G V, 35, kontr.-prost, H

Nylander E, 52, barnhemsförest., U

Persson O, 46, U

Rislund Kerstin, 51, Å

Svärd Georg, 47, Å

Söderqvist A, 63, v. komm., Mattmar

Vestin O, 66, predikant, H

Vimmercranz Fr., 59, kyrkoherde, A

[A = Alsen, H = Hjärpen, M =
Mörsil, U = Undersäker, Å = Åre]

Norrbottnens län.

Öfverkalix lärare-förening (19)

Ordförande: *P. A. Altin.*

Ahlén O, 56, komminister, Tallvik, Ö
Altin P A, 67, Gyljen, Ö
Bergman Alida, 68, telefonförestän-
darinna, Bränna, Ö
Björklingson Hj., handl., Bränna, Ö
Blomstedt J P, 49, Bränna, Ö
Davidsson Alida, 74, Gyljen, Ö
Engström L H, 58, Svartbyn, Ö
Engström N G, 61, Svartbyn, Ö
Falk Hilma, 76, Bladvik, Ö
Forsman N H, 54, Nybyn, Ö
Gavuzzi C, 63, slöjdsinspektör, Luleå
Granberg N P, 73, Rödupp, Ö
Johansson A, 74, Kypasjärv, Ö
Johansson J P, 74, Vännäs, Ö
Larsson N H, 76, Rödupp, Ö

Nilsson J H, 75, Rödupp, Ö
Nilsson Kristina, 69, Landsån, Ö
Nordmark A, 57, kyrkoh., Bränna, Ö
Stenudd Eva, 71, Bränna, Ö
[Ö = Öfverkalix]

Tornedalskretsen (29)

Ordförande: *A. F. Sortelius.*

Adrian S, 46, rektor, H
Bucht H, 58, pastor, H
Clason K, 60, bankkamrer, H
Danell Hedda, Salmis, H
Engström E A, Ö
Granberg Anna, 60, H
Grape Anna, 69, fröken, H
Grape Maria, 70, Ö
Grape P O, 44, kontraktsprost, H
Green B U, 69, seminarielärare, H
Heiskala Hulda, Hi

Hellberg Maria, 59, H
Kronlund G, 60, häradshöfding, H
Læstadius Angelika, 68, H
Lindbäck E, 58, seminarieförest., H
Linderg Emmy, Seskar, H
Luttu Alma, H
Mörtberg Sofia, Hi
Nilsson H, 67, Salmis, H
Nyman J A, 49, kyrkoherde, Hi
Pelli Fanny, 73, Hi
Pikkuniemi J, H
Sandström Ida, Hi
Sortelius A F, 65, Hi
Stenberg E A, 27, kyrkoh., Karl Gustaf
Svanström Karin, H
Svensson Olivia, skolföreständar., H
Svensson Ruth, 79, H
Vallin J P, 39, kyrkoherde, Ö
[H = Haparanda, Hi = Hietaniemi,
Ö = Öfvertorneå]

Sammandrag.

	Antal		Ökning + eller minskning -	
	kretsar	medlemmar	kretsar	medlemmar
Stockholms stad	1	365	—	+ 80
Stockholms län	5	150	—	— 36
Uppsala län	5	132	—	+ 17
Södermanlands län	8	243	—	+ 6
Östergötlands län	10	321	—	+ 27
Jönköpings län	7	183	—	+ 16
Kronobergs län	6	181	+ 1	+ 16
Kalmar län	12	227	—	— 11
Gotlands län	6	105	—	— 5
Blekinge län	6	188	+ 1	+ 22
Kristianstads län	13	321	— 1	+ 10
Malmöhus län	20	715	+ 2	+ 103
Hallands län	6	144	—	+ 6
Göteborgs och Bohus län	6	239	—	+ 1
Älfsborgs län	11	221	—	+ 19
Skaraborgs län	8	221	— 1	+ 26
Värmlands län	9	174	— 1	+ 10
Örebro län	10	235	+ 2	+ 43
Västmanlands län	4	133	+ 1	+ 28
Kopparbergs län	7	205	+ 1	+ 52
Gäflleborgs län	14	343	+ 2	+ 45
Västernorrlands län	7	217	+ 2	+ 93
Jämtlands län	4	62	+ 1	+ 18
Norrbottnens län	2	48	+ 1	+ 30
Summa	187	5,373	+ 11	+ 616

Alfabetiskt register öfver kretsarna.

Sid.		Sid.	Sid.		
Albo-S. Gårds	29	Bollebygds	44	Frökinds	45
Alfta-Ofvanåker-Voxna	60	Bollnäs-Arbrå	59	Färentuna	5
Alingsås	43	Burs och Hemse	23	Färs	34
Allbo	18	Daga	9	Fässbergs	39
Allerums	37	Dala-Husby	55	Guldkrokens	47
Askers	51	Falkenbergs	38	Gåsborns	49
Aspelands	20	Falköpings	45	Göteborgs	40
Bankelind-Skärkinds	12	Falu	56	Halmstadstraktens	38
Bara	32	Filipstads bergslags	49	Harjagers	35
Barne	46	Finspångs	12	Hedemora	55
Bergsjö	60	Frosta	34	Hedesunda	57
Bjäre	26	Frånö	62	Helsingborgs	36
Blekinges östra	23	Frändefors	42	Hernösands	62

Sid.	Sid.	Sid.			
Hessleholms	28	Nyköpings	8	Trosatraktens	9.
Hisings	41	Okome	39	Tunaläns-Sevede	20
Hofva	47	Onsjö	35	Tveta	15
Holmedals	48	Oppunda	10	Ulricehamns	45
Härjedalens	63	Oskarshamns	20	Uppvidinge	19
Högsby	20	Rekarne	9	Valbo	58
Höks	38	Riseberga	27	Valbo härads	42
Kalmar-N. Möre	21	Roma	23	Valkebo	13
Karlshamns	24	Romele	34	Varbergs	39
Karlskoga	50	Ronneby	24	Vemmenhögs	30
Karlskrona	24	Rökeortens	27	Vikbolands	11
Kinda	15	Rönnebis-S. Luggude	36	Villåttinge	10
Kinds	44	Seminghundra	6	Vinslöfsortens	28
Klinte	22	Skinnskattebergs	53	Visby	22
Konga	19	Skytts	30	Visnums	50
Kristianstadsortens	28	Skälderviks	37	Vista	15
Kullens	37	Sköns, Alnö o. Timrå	61	Väne	43
Kungsbacka	39	Slite	23	Väringens	52
Kville	42	Sollefteå	63	Västbo	17
Landskrona	35	Stockholms	1	Västerbergslagens	54
Lidköping-Skara	46	Stora Mellösa	51	Västerdalarnes	56
Linde	53	Strängnåstraktens	9	Västerås	54
Linköpings	13	Ströfvelstorps	26	V. Färnebo	54
Ljungby	17	Sundsvalls	61	V. Gestriklands	58
Lunds	33	S. V. Nerkes	50	V. Helsinglands	60
Lyckeby	24	S. V. Upplands	8	V. Jämtlands	64
Lysekilstraktens	42	S. Ö. Helsinglands	59	V. Östergötlands	14
Lysings	14	S. Ö. Nerkes	51	Växjö	18
Lödöse-Torskog	43	S. Ö. Skånes	29	Ystads	29
Malmö	31	S. Ö. Värmlands	49	Ystadstraktens	30
Malmöortens	31	Säfsjö	16	Ytterlännäs	63
Mariestad-Kinneulle	46	Söderala	59	Åhusortens	28
Markernas	48	Södertörns	5	Ås kontrakts	44
Mellersta Upplands	7	S. Dalarnes	55	Åse och Viste	46
Misterhults	20	S. Helsinglands	59	Åstorpstraktens	26
Mjölbyortens	13	S. Inlands	41	Älfdalens	56
Mönsterås	21	S. Jämtlands	64	Älftkarleby	7
Nedre Fryksdals	48	S. Marks	44	Älghults	19
Njurunda	61	S. Möre	21	Öfverkalix	64
Nora	52	S. Nerkes	50	Öfre Fryksdals	48
N. Bjäre	26	S. Roslags	6	Öljartraktens	11
N. Gestriklands	58	S. Tjusts	19	Örbyhus	7
N. Helsinglands	60	S. Vedbo	16	Örebro	51
N. Tjusts	19	S. Västmanlands	53	Östbo	17
N. Vedbo-Ydre	16	S. Ölands	22	Östersunds	64
N. Ångermanlands	63	Sölvesborgsortens	25	Ö. Dals	42
N. Åsbo	27	Tierps	7	Ö. Gestriklands	57
N. Ölands	21	Torna	33	Ö. Roslags	6
Norrköpings	11	Tornedahl	65		
Nors	48	Torsburgs	23		

SVERGES ALLMÄNNA
FOLKSKOLLÄRAREFÖRENINGENS
ÅRSSKRIFT

UTGIFVEN

AF

CENTRALSTYRELSEN

SJUTTONDE ÅRGÅNGEN

1896

TREDJE HÄFTET.

STOCKHOLM 1896
GUSTAF LINDSTRÖMS BOKTRYCKERI

Folkskoleväsendet i de större städerna.

Efter det behofvet af en fullständig folkskolestadga för våra större städer blifvit framhållet dels genom en motion vid 1893 års riksdag (väckt af E. Hammarlund), dels af det under 1894 hållna folkskoleinspektörmötet, tillsatte k. m:t den 26 april 1895 en kommitté med uppdrag att utarbета förslag till en dylik stadga. Ledamöterna i denna kommitté utgjordes af kanslirådet *C. W. Kastman*, ordförande, folkskoleinspektörerna *C. G. Bergman*, *J. M. Ambrosius* och *I. A. Lyttkens* samt kyrkoherden i Karlskrona *C. A. Andersson*.

Redan den 6 december samma år var kommittébetänkandet färdigt, och i midten af februari 1896 offentliggjordes det i tryck.

Förslaget i fråga har af k. m:t remitterats till samtliga domkapitel samt till öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor. Domkapitlen skola inhämta yttranden från kyrkostämmorna i de tio städer, som direkt beröras af förslaget, och skola yttrandena vara ingifna till k. m:t före den 1 instundande september.

Då i betänkandet framställts flera förslag, som äro af stor betydelse för lärarekåren, har centralstyrelsen ansett det vara af vikt, att äfven de kretsar af Sverges allmänna folkskollärareförening, som beröras af förslaget, blifva satta i tillfälle att öfver detsamma yttra sig.

Förslaget gäller stad, som består af två eller flera församlingar eller har minst 20,000 invånare. De städer, som omedelbart skulle komma in under den nya stadgans tillämpning äro: Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Gäfle, Uppsala, Karlskrona, Jönköping, Helsingborg och Nyköping. Men då i förslaget ifrågasatts, att stadgan skulle kunna få tillämpas äfven för

annan stad, »därest k. m:t på framställning af vederbörande sådant förordnar», har centralstyrelsen ansett sig böra utsända detta ärende till kretsarna i de ofvannämnda 10 städerna äfvensom till kretsarna i öfriga städer med minst 10,000 invånare. Skulle annan krets önska upptaga ärendet till behandling, möter naturligtvis härför intet hinder, och kan detta häfte efter rekvisition erhållas hos centralstyrelsen.

Enär det tryckta betänkandet är synnerligen svåråtkomligt och icke finnes att köpa, meddelas här fullständigt de viktigare paragraferna ur såväl förslaget till folkskolestadga som förslaget till förordning angående skolfullmäktige.

Utdrag ur kommitterades förslag till

A) Stadga angående folkundervisningen i vissa städer.

Skoldistrikt.

§ 1.

Denna stadga gäller för hvarje stad, som antingen består af två eller flera territoriella kyrkoförsamlingar eller af en territoriell kyrkoförsamling jämte en eller flera icke territoriella församlingar, som eljest skulle hafva eget skolväsende, eller hvilken, ehuru den omfattar endast en kyrkoförsamling, har minst 20,000 invånare, äfvensom för annan stad, därest k. m:t på framställning af vederbörande sådant förordnar.

Har denna stadga trädt i tillämpning i någon stad, skall densamma gälla därstädes, till dess k. m:t annorlunda förordnar.

§ 2.

Hvarje stad, för hvilken denna stadga gäller, utgör ett skoldistrikt med gemensamt folkskoleväsende.

I sådan stad skall den stadens invånare å kyrkostämman tillkommande beslutanderätt i folkskolans angelägenheter uppdragas åt skolfullmäktige och skolstyrelse, på sätt i särskild förordning närmare bestämmes.

Skolor för folkundervisningen.

§ 3.

1. I hvarje stad med tillhörande område, för hvilken denna stadga gäller, skall finnas erforderligt antal folkskolor, indelade i småskolor och egentliga folkskolor.

2. Småskolan, den förberedande afdelningen till den egentliga folkskolan, skall omfatta två och den egentliga folkskolan fyra årsklasser.

3. Småskolornas antal anses vara detsamma som det minsta antalet afdelningar af endera årsklassen. Öfverskjutande afdelningar af den återstående klassen utgöra parallellafdelningar till denna. Antalet egentliga folkskolor anses vara detsamma som antalet afdelningar af fjärde årsklassen. Öfverskjutande afdelningar af öfriga klasser utgöra parallellafdelningar till dessa.

§ 4.

1. Vid småskola anställas lärare på sätt här nedan i § 34 stadgas, skolstyrelse obetaget att vid sådan skola anställa ordinarie eller extra ordinarie folkskollärare i den ordning, som i §§ 26—30 af denna stadga sägs.

2. Minst tre lärare skola vid hvarje egentlig folkskola vara anställda såsom ordinarie på sätt, som i §§ 26—30 af denna stadga föreskrifves. Därjämte må för särskild klass eller afdelning däraf ytterligare anställas antingen ordinarie eller extra ordinarie folkskollärare eller ock biträdande lärare äfvensom särskilda lärare för undervisning i öfningsämnen.

§ 5.

1. Där så finnes lämpligt, må folkskolan kunna utvidgas med en högre afdelning, omfattande en eller flera årsklasser. I sådan afdelning skall den hufvudsakliga undervisningen meddelas af antingen ordinarie eller extra ordinarie folkskollärare.

2. Därest för en eller annan del af ett distrikt dylik högre afdelning af folkskolan anordnas, som i nästföregående moment sägs, må sådan afdelning anses tillhöra distriktets skolväsende, såvida den är anordnad i öfverensstämmelse med hvad denna stadga och det för distriktets skolor gällande reglementet föreskrifva.

3. Antalet högre afdelningar af folkskolan beräknas efter antalet afdelningar i lägsta årsklassen.

§ 6.

1. För de lärlingar i skolåldern, som genomgått lärokursen i den egentliga folkskolans fjärde årsklass samt icke öfvergå till den i § 5 omnämnda högre afdelning af folkskolan eller annan af skolstyrelsen för ifrågavarande ändamål godkänd läroanstalt, skall tillfälle beredas att efter bestämd plan dels underhålla redan förvärfvade kunskaper, dels ock däri ytterligare förkofra sig.

2. För denna fortsatta undervisning må, där sådant finnes lämpligt, inrättas särskild fortsättningsskola enligt de grunder, som omförmälas i särskild författning och i § 17 mom. 4 samt § 23 och § 53 mom. 2 af denna stadga.

§ 7.

För de lärlingar i skolåldern, som af skolstyrelsen erhållit tillstånd att lämna folkskolan under de i § 56 angifna villkor, skall jämväl beredas tillfälle att i ersättningsskola underhålla förvärfvade kunskaper och, så vidt möjligt är, däri förkofra sig.

Skolstyrelse och skolnämnd.

§ 8.

I hvarje skoldistrikt skall finnas en skolstyrelse, om hvilken sammansättning och allmänna åligganden är särskildt stadgadt.

(§§ 9 och 10 se nuv. §§ 7 och 8.)

§ 11.

Till biträde åt skolstyrelsen må, där så finnes lämpligt, utses en eller flera skolnämnder.

Skolnämnd, om hvilken sammansättning är särskildt stadgadt, åligger:

1) att vaka däröfver, att alla skolpliktiga barn inom det område, för hvilket nämnden är tillsatt, erhålla undervisning;

2) att efter af vederbörande lärare i föreskrifven ordning gjord anmälan vidtaga de åtgärder beträffande skolförsummelser, hvartill nämnden enligt af skolstyrelsen uppgjord arbetsordning är befogad;

3) att till vederbörande anmäla sådana barn, som för fattigdom behöfva på ett eller annat sätt understödjas;

4) att genom besök i skolorna inom området förskaffa sig kännedom om barnens skolgång, om undervisningen och om förhållandena i öfrigt inom skolorna, samt, om anledning till anmärkning därvid förekommer, anmäla sådant antingen hos stadens folkskoleinspektör eller hos skolstyrelsens ordförande;

5) att, där kyrkostämman så besluter, mottaga och för angifvet ändamål använda afkomsten af egendom eller medel, som genom gåfva eller testamente tillfallit någon församling, särskildt för befrämjande af dess folkskoleväsende; samt

6) att för öfrigt fullgöra de till förvaltningen af skolorna inom området hörande göromål, hvilka af skolstyrelsen kunna komma att åt nämnden uppdragas.

§ 12.

1. För den tid, som af skolfullmäktige bestämmes, äger skolstyrelsen att till sitt biträde antaga en folkskoleinspektör med de skyldigheter, som i särskild af skolstyrelsen för honom utfärdad instruktion närmare angifvas.

2. Skolstyrelsen äger ock att för viss tid utse erforderligt antal öfverlärare med de skyldigheter, styrelsen bestämmer.

§ 13.

1. En gång under hvarje läsår sammanträde på kallelse af skolstyrelsens ordförande skolstyrelsen, folkskoleinspektören, där sådan finnes antagen, och de vid distriktets folkskolor anställda lärare för att öfverlägga om frågor angående folkskoleväsendet inom distriktet. Där på grund af lärarnes stora antal ett gemensamt sammanträde icke lämpligen kan hållas, ankomme det på skolstyrelsen antingen att anordna flera särskilda sammanträden med olika afdelningar af lärare eller ock att öfverlägga med af lärarne utsedda ombud till det antal, som skolstyrelsen bestämmer.

2. Innan större förändringar i reglemente eller lärokurser för distriktets folkskolor vidtagas, bör, på det sätt styrelsen finner lämpligt, tillfälle beredas lärarepersonalen att däröfver yttra sig.

3. Därför äger stadens folkskoleinspektör, där sådan finnes, eller eljest skolstyrelsens ordförande att, då så anses lämpligt, sammankalla alla lärarne eller vissa af dem till öfverläggningar rörande undervisning, ordning och tukt.

(§ 14 se nuv. § 10.)

§ 15.

1. Skolstyrelsen åligger att åt lärare, senast inom en månad efter det begäran därom framställts, utfärda tjänstgöringsbetyg, hvilket skall innehålla dels uppgift om tjänstgöringens art och tjänstgöringstiden, dels ock vitsord öfver lärarens ådagalagda undervisningsskicklighet och förmåga att leda ungdomens uppfostran samt öfver hans nit och öfver hans uppförande. Tjänstgöringsbetyg må ock, där skyndsamhet är af nöden, utfärdas af skolstyrelsens ordförande jämte så många af dess ledamöter, som skolstyrelsen bestämmer.

2. För bedömande af undervisningsskicklighet och förmåga att leda ungdomens uppfostran samt af nit skola användas vitsorden: berömlig, med utmärkt beröm godkänd, med beröm godkänd, med nöje godkänd, godkänd och försvarlig, samt för bedömande af uppförande vitsorden: mycket godt, godt och mindre godt.

(§ 16 se nuv. § 11.)

Läroämnen, lärokurser och läsordning.

§ 17.

1. Läroämnen i småskola vare: kristendomskunskap, modersmålet (läse-, tal- och skriföfningar), räkning, åskådningsöfningar, teckning, sång och gymnastik.

2. Läroämnen i egentlig folkskola vare: kristendomskunskap, modersmålet (läse-, tal- och skriföfningar), räkning, geometri, geografi, historia, naturkunighet, teckning, sång, gymnastik samt trädgårdsskötsel och trädplantering, om lämpligt jordland därtill blifvit upplåtet, hvarjämte undervisning i slöjd för gossar och flickor bör vid skolan anordnas i den utsträckning, omständigheterna medgifva.

3. Läroämnen i folkskolans högre afdelning vare: kristendomskunskap, modersmålet, matematik med bokföring, naturkunighet med hälso-lära, historia med statskunskap, geografi, teckning, sång och gymnastik; därför må undervisning i slöjd och, där omständigheterna sådant medgifva, undervisning i ett främmande språk meddelas de lärjungar, som erhålla tillstånd att däruti deltaga.

4. Läroämnen i fortsättningsskola vare: kristendomskunskap, modersmålet, räkning och geometri, teckning samt, så vidt möjligt är, historia och naturkunighet.

5. Läroämnen i ersättningsskola vare: kristendomskunskap, modersmålet, räkning och sång.

6. Härjämte må tillfälle till undervisning i huslig ekonomi beredas de flickor i skolans olika afdelningar, som, på sätt skolreglementet föreskrifver, erhålla tillstånd att däri deltaga.

§ 18.

1. För hvarje skola skall en bestämd lärokurs, innefattande läroämnenas fördelning på de särskilda klasserna, af skolstyrelsen upprättas med ledning af den för undervisningen i rikets folkskolor och småskolor utgifna normalplan, och äger styrelsen därvid bestämma den skillnad i kunskapsfordringarna, som lämpligen må göras emellan gossar och flickor.

2. Undervisningen i historia, geografi och naturkunnet i folkskolans högre afdelning samt i historia och naturkunnet i fortsättningsskolan må kunna meddelas hufvudsakligen under läsning af lämpliga historiska, geografiska och naturhistoriska skildringar under de åt undervisningen i modersmålet anslagna timmar.

3. Undervisningen i gymnastik för gossar må i folkskolans högre afdelning omfatta äfven lämpliga militär- och skjutöfningar.

§ 19.

Skolstyrelsen äger att bestämma de läroböcker, som skola begagnas vid undervisningen.

§ 20.

1. Skolstyrelsen fastställer läsordning, sedan förslag därtill blifvit med ledning af normalplanen upprättadt på det sätt, skoldistriktets reglemente föreskrifver, eller, där sådant icke finnes lämpligt, de grunder, som böra tillämpas vid dess upprättande, i hvilket fall i distriktets reglemente skall angifvas, huru läsordningens fastställande skall ske.

2. Läsordningen skall upptaga för hvarje lärotimme i veckan det ämne, hvari den ifrågakommande klassen skall undervisas.

3. Hvarje dag börjas och slutas undervisningen med bön och sång.

4. Vid läseordningens uppgörande bör för öfrigt iakttagas:

att de särskilda klasserna omedelbart undervisas af läraren, och att, då undantagsvis två eller flera klasser handledas samtidigt af en lärare och ej kunna med fördel undervisas tillsammans, en eller flera af dem sysselsättas med tysta öfningar; samt

att lärjungar i fortsättningsskola och ersättningsskola undervisas för sig och icke tillsammans med någon af folkskolans öfriga afdelningar.

5. Läsordningen skall vara i lärorummet anslagen.

Lärotider.

§ 21.

På förslag af skolstyrelsen bestämma skolfullmäktige det antal veckor, läsåret skall omfatta, samt dessas fördelning på höst- och vårterminer, hvarvid iakttagas, att den årliga lärotiden vid skolor, för hvilka lärare skoldistriktet åtnjuter lönetillskott af allmänna medel, skall omfatta minst åtta kalendermånader, under hvilka läsdagarnas antal icke får understiga ett-hundranittio två, så vida icke en minskning i antalet beror på undervisningens inställande af anledning, som i § 51 mom. 1 omförmäles.

§ 22.

1. Skolstyrelsen bestämmer de dagar i veckan och de timmar på dagen, då undervisning skall i skolorna meddelas.

2. Härvid iakttagas:

att den dagliga lärotiden för hvarje lärjunge icke utsträcker i småskola öfver fem och i den egentliga folkskolan öfver sex timmar, hvilket senare antal likväl för undervisningen i slöjd för gossar må kunna ökas med ytterligare en timme under tre dagar i veckan;

att antalet lärotimmar i hvarje vecka i intet fall får öfverskrida 36, tiden för morgonandakten häri inberäknad;

att mellan de lärotimmar, som följa omedelbart på hvarandra, lärjungarne skola åtnjuta minst tio minuters ledighet;

att efter tre eller högst fyra lärotimmar, i hvilket sistnämnda fall minst en timme skall användas till undervisning i slöjd eller gymnastik, skall lämnas en längre ledighet, hvilken utsträcker till helst två men minst en timme, såvida icke k. m:t, på grund af i något skoldistrikt rådande särskilda förhållanden, härifrån medgifver undantag.

(§ 23 se nuv. § 16.)

(§ 24 se nuv. § 17.)

Lärares tillsättning, åligganden och entledigande.

(§ 25 se nuv. § 18.)

§ 26.

1. Då sådan läraretjänst vid folkskola, som enligt § 4 mom. 2 skall föras med ordinarie innehafvare, är till ansökning ledig, skall kungörelse om ledigheten, så snart ske kan och senast inom sex månader, af skolstyrelsen införas i den tidning, i hvilken officiella meddelanden tillkännagifvas.

2. Ordinarie folkskolläraretjänst sökes hos skolstyrelsen senast inom sextio dagar från kungörelsedagen, denna oräknad, dock att, om den sextionde dagen infaller å helgdag, ansökningstiden utsträcker till nästföljande söcken-dag. Ansökning med därtill hörande handlingar skall före ansökningstidens utgång till skolstyrelsens ordförande ingifvas eller ock med allmänna posten till honom insändas så tidigt, att den honom tillhandakommit, innan ansökningstiden gått till ända.

3. Ansökning skall åtföljas af:

a) behörigen styrkt merit- och tjänsteförteckning; samt i hufvudskrift eller behörigen styrkt afskrift:

b) prästbetyg;

c) afgångsbetyg från statens folkskollärareseminarium; och, om sökanden förut tjänstgjort såsom skollärare:

d) af vederbörande myndighet utfärdadt betyg öfver föregående tjänstgöring.

4. Sökande till ordinarie läraretjänst må ej, förrän förslag blifvit upprättadt eller, därest han blifvit å förslaget uppförd, val ägt rum, anmäla sig såsom sökande till sådan tjänst inom annat skoldistrikt, vid äfventyr att, därest han ej dessförinnan skriftligen återkallar sin ansökning till den först sökta tjänsten, anses obehörig till hvarje af dessa tjänster.

§ 27.

För afgifvande af utlåtande angående tillsättning af läraretjänst utses i hvarje stad en pröfningsnämnd. Denna nämnd utgöres i stad som består

af endast en församling, af skolstyrelsens ordförande jämte två af styrelsen inom sig valda ledamöter, stadens folkskoleinspektör eller, där sådan ej finnes anställd, en af skolstyrelsen utsedd sakkunnig person samt en vid någon af stadens folkskolor anställd ordinarie lärare, utsedd af de ordinarie folkskollärarne inom distriktet, på sätt skolstyrelsen inom hvarje distrikt bestämmer. I stad, som består af två eller flera församlingar, utser skolstyrelsen inom sig tre personer, däribland en af stadens kyrkoherdar, att vara ledamöter af pröfningsnämnden jämte stadens folkskoleinspektör eller, där sådan ej finnes anställd, ytterligare en af styrelsen utsedd sakkunnig person och en af de ordinarie folkskollärarne inom distriktet, utsedd af skolans ordinarie lärare på sätt ofvan sägs.

Då skolstyrelsen så anser nödigt, må till ledamöter i pröfningsnämnden ytterligare utses af styrelsen en af dess ledamöter samt af de ordinarie folkskollärarne inom distriktet en vid någon af stadens folkskolor anställd ordinarie lärare.

Ledamöterna af pröfningsnämnden väljas för särskildt tillfälle eller för tid, som skolstyrelsen bestämmer.

Pröfningsnämnden väljer inom sig ordförande.

§ 28.

Efter ansökningstidens utgång öfverlämnas ansökningshandlingarna till pröfningsnämnden, som till en början har att pröfva sökandenas behörighet.

Finner nämnden så nödigt, äger nämnden därefter förelägga de behöriga sökandena eller en eller flera af dem undervisningsprof. Dessa prof böra fullgöras genom undervisning inom de lärokurser, hvilka enligt gällande reglemente skola i distriktets folkskolor genomgås. Sökande, som förelagts undervisningsprof, äger att ett dygn före profvet hos nämndens ordförande erhålla uppgift å de lärostycken, i hvilka han enligt nämndens beslut skall vid profvet undervisa. Underlåtenhet att fullgöra förelagdt undervisningsprof utgör icke hinder för sökande att vid tjänstens tillsättande komma i åtanke. Pröfningsnämnden skall, då prof förelägges sökande, underrätta skolstyrelsens ledamöter om tid och ställe för profvens afläggande.

§ 29.

1. Pröfningsnämnden skall, då prof ej föreläggas de sökande, efter det ansökningshandlingarna blifvit öfverlämnade till nämnden, men eljest sedan den för profs afläggande af nämnden bestämda tiden gått till ända, så snart ske kan, inkomma till skolstyrelsen med utlåtande, hvori nämnden dels skall uppgifva, om någon eller några af de sökande funnits obehöriga, och i sådant fall anledningen därtill, dels ock bland de öfriga sökandena föreslå, då endast en tjänst skall tillsättas, tre, och då två eller flera tjänster skola tillsättas, ett antal motsvarande tre gånger antalet lediga tjänster i den ordning, i hvilken de med afseende på sin lämplighet för tjänsten eller tjänsterna finnas förtjänta att komma i åtanke. Härvid bör hänsyn tagas så väl till undervisningsskicklighet och förmåga att leda ungdomens uppträdan samt kunskaper och färdigheter, som till uppförande, nit och under föregående tjänstgöring förvärfvad erfarenhet.

2. Om, då endast en tjänst skall tillsättas, icke tre behöriga sökande anmält sig, skall lika lång ansökningstid ånyo utsättas och på ofvannämnda sätt kungöras, så vida ej skolstyrelsen, efter det pröfningsnämnden yttrat sig om den eller de sökandes förtjänster, beslutar, därest endast en sökande anmält sig, att till tjänsten antaga denne eller, i händelse två sökande anmält sig, anställa val mellan dessa.

Skola två eller flera tjänster samtidigt tillsättas, och är antalet behöriga sökande mindre än tre gånger antalet af de ledigförklarade tjänsterna, skall pröfningsnämnden dock afgifva sådant utlåtande om de sökande, som i mom. 1 omförmäles; hvarefter skolstyrelsen äger antingen tillsätta eller ock, på sätt och i den ordning som i § 26 sägs, å nya kungöra lediga alla tjänsterna eller någon eller några af dem.

3. Sökande, som anmält sig till tjänst, hvilken å nya kungöres ledig, äger rätt att utan ny ansökning komma under pröfning vid tjänstens tillsättande.

§ 30.

Till ordinarie lärare vid ledigförklarad tjänst skall skolstyrelsen senast inom trettio dagar, efter det pröfningsnämnden afgifvit sitt utlåtande, bland de af nämnden föreslagna sökandena antaga den, som styrelsen, med iakttagande af de i § 29 angifna grunder, finner vara för tjänsten lämpligast.

§ 31.

1. Öfver olagligheter, begångna vid upprättande af pröfningsnämndens utlåtande eller vid skolstyrelsens tillsättning af lärare, må, sedan tillsättningen ägt rum och blifvit behörigen kungjord, besvär kunna hos domkapitlet anföras inom den tid och i den ordning, som är stadgad för besvärns anförande öfver skolfullmäktiges beslut, och må domkapitlets utslag kunna i vanlig ordning hos k. m:t öfverklagas.

2. Om den, som anført besvär öfver pröfningsnämndens utlåtande bekräftande tillsättning af en af honom sökt ordinarie folkskollärarejänst eller öfver själfva tillsättningen af tjänsten, anmäler sig som sökande till dylik tjänst inom annat skoldistrikt, förrän besvären blifvit genom laga kraft ägande utslag afgjorda, vare samma påföljd, som ofvan stadgats för samtidigt sökande af sådana tjänster inom två eller flera skoldistrikt.

3. Förordnande för vederbörligen antagen lärare utfärdas af skolstyrelsen utan lösen.

§ 32.

Skolstyrelsen äger rätt att inom ett distrikt förflytta en ordinarie lärare från en tjänst till en annan utan iakttagande af de i §§ 26—30 gifna bestämmelser, dock att den förflyttade lärarens löneförmåner därigenom icke förminskas.

(§ 33 se nuv. § 23.)

§ 34.

1. Lärare vid småskola, extra ordinarie lärare, biträdande lärare vid folkskola äfvensom lärare i öfningsämnen antagas af skolstyrelsen med

rätt för dess ordförande att, när omständigheterna det påkalla, på förslag af stadens folkskoleinspektör, där sådan finnes, anställa sådana lärare för en tid af högst en termin, hvarom dock anmälan skall göras till skolstyrelsen vid dennas nästa sammanträde.

2. Då sådan lärare, som i mom. 1 omförmäles, antages af skolstyrelse, skall detta ske antingen för viss tid, som ej må öfverstiga ett läsår, eller ock tills vidare, i sistaända fall med ömsesidig rätt till minst fyra månaders uppsägning, skolstyrelse dock obetaget att i enlighet med bestämmelser i vederbörligen stadfast reglemente gifva lärare vid småskolan en fastare anställning.

3. Protokollsutdrag eller annat bevis om antagning skall ofördröjligen tillställas den, som enligt föregående moment i denna § blifvit till lärare antagen.

(§§ 35—42 se nuv. 25—34.)

Lärjungars intagning, skolgång, flyttning och afgang.

§ 43 väsentligen lika med nuvarande § 35 med tillägg af följande moment:

4. Lärjunge, som före skolålderns slut erhållit afgangsbetyg från den egentliga folkskolan, är pliktig att under ett läsår, dock icke längre än till och med lästerminen näst före den, under hvilken han fyller fjorton år, fem till sex timmar i veckan begagna undervisningen, antingen i fortsättningskola eller i ersättningskola.

Från skolgång i fortsättningskola eller ersättningskola må lärjunge befrias, om han undervisas i folkskolans högre afdelning eller i någon annan af skolstyrelsen för ifrågakarande ändamål godkänd läroanstalt.

På ansökning af föräldrar eller målsmän må, på sätt i distriktets skolreglemente eller styrelsens arbetsordning föreskrifves, befrielse från undervisningen i fortsättningskola eller ersättningskola jämväl kunna medgifvas, i fall efter verkställd pröfning en dylik befrielse finnes vara af behöfvat påkallad.

(§§ 44—49 se nuv. §§ 36—41.)

§ 50 motsvarar nuv. § 42 med följande nya moment:

4. För lärjunge, som det oaktadt icke bättrar sig, äfvensom för lärjunge, hvilken genom svårare vanart utöfvar skadligt inflytande på sina medlärjungar, må skolstyrelsen, i den mån erforderliga medel därtill finnas tillgängliga, vidtaga anordningar, hvarigenom sådana lärjungar kunna erhålla en särskild för dem lämpad uppfostran vare sig i afsöndringsklass eller på annat sätt, som finnes ändamålsenligt.

(§ 51 se nuv. § 43.)

§ 52.

1. Lärare skall hafva noggrann tillsyn däröfver, att barnen ordentligt begagna undervisningen, för sådant ändamål besöka försumliga barns hem, anteckna förekomna försummelser i dagboken äfvensom, där så finnes erforderligt, om sådana försummelser göra vederbörlig anmälan på sätt styrelsens arbetsordning föreskrifver.

2. Där skolnämnder finnas tillsatta, tillkommer det dessa att hafva den vård om barnens skolgång, som i § 11 här ofvan föreskrifves. I stad, där skolnämnder icke finnas, bör skolstyrelsen, där så anses behöfligt, indela skoldistriktet i mindre områden.

(§§ 53—55 se nuv. §§ 45—47.)

§ 56.

1. De lärjungar, som af fattigdom hindras att begagna undervisningen till dess de genomgått hela den för den egentliga folkskolan bestämda lärokursen, kunna i den ordning, som föreskrifves i det för skoldistriktet gällande reglemente, erhålla tillstånd att lämna skolan, under villkor att de, där ej särskilda förhållanden föranleda undantag, inhämtat godkända insikter i kristendomskunskap, modersmålet och räkning till den omfattning, som är bestämd för tredje klassen i distriktets folkskolor.

2. De lärjungar, hvilka sakna erforderlig fattningsgåfva att förvärfa det fulla kunskapsmätt, som bör inhämtas i folkskolan, må erhålla tillstånd att afgå från skolan, äfven om de icke förvärfvat de insikter, som i nästföregående moment omförmälas.

(§§ 57—59 se nuv. §§ 49—51.)

§ 60.

Föräldrar eller målsmän, som icke åtnöjas med skolstyrelsens beslut angående deras barn i enlighet med §§ 43, 45, 46, § 52 mom. 3 samt §§ 56 och 59, må kunna däröfver anföra besvär hos domkapitlet inom trettio dagar, efter det de af beslutet erhållit del.

Lärorum, skolmateriel och skolträdgårdar.

(§§ 61—65 se nuv. §§ 52—56.)

Kostnader för skolväsendet.

(§ 66—69 se nuv. §§ 57—61.)

Enskilda folkskolor.

(§ 70 se nuv. § 62.)

Tillsyn öfver och berättelser om folkundervisningen.

(§§ 71—77 se nuv. §§ 63—68.)

B) Förordning angående skolfullmäktige och skolstyrelse i vissa städer.

Skolfullmäktige.

§ 1.

I stad, som består af två eller flera territoriella kyrkoförsamlingar eller af en territoriell kyrkoförsamling jämte en eller flera icke territoriella

församlingar, som eljest skulle hafva eget skolväsende, eller som, ehuru den omfattar endast en kyrkoförsamling, har minst 20,000 invånare, äfvensom i hvarje annan stad, för hvilken k. m:t på framställning af vederbörande förordnar, att stadgan angående folkundervisningen i vissa städer af denna dag skall gälla, skall den stadens invånare å kyrkostämma tillkommande beslutanderätt i folkskolans angelägenheter uppdragas åt skolfullmäktige och skolstyrelse, på sätt i denna förordning närmare bestämmes.

§ 2.

I stad, där skolfullmäktige äro tillsatta, inskränkes kyrkostämmans befattning med folkskolans angelägenheter till val af skolfullmäktige äfvensom, där sådan stad består af två eller flera församlingar, till vård om och förvaltning af egendom eller medel, som genom gåfva eller testamente tillfallit någon församling särskildt för befrämjande af dess skolväsende.

§ 3.

Till skolfullmäktiges handläggning höra frågor om: 1) folkskoleundervisningen och dithörande anstalter; 2) val af skolstyrelse och skolnämnder; 3) skolmedels användande samt skolräkenskapers granskning; 4) hushållning med och vård om folkskolans egendom; 5) byggnad och underhåll af skolor samt boställen för folkskollärare; 6) bestämmande af utgifts- och inkomststat för samt afgifter till folkskolan; äfvensom 7) öfverenskommelse rörande folkskoleinspektörs och folkskollärares samt öfriga vid folkskolan anställda personers lönetörmåner.

§ 5.

Antalet skolfullmäktige, ordföranden oberäknad, bestämmes i förhållande till folkmängden sålunda, att

stad med 10,000 invånare eller därunder utser 20—30;

stad med öfver 10,000 till och med 20,000 utser 31—40;

stad med öfver 20,000 till och med 40,000 utser 41—50;

stad med öfver 40,000 till och med 100,000 utser 51—60;

stad med öfver 100,000 utser 60,

eller det högre antal, som k. m:t på framställan af stadens skolfullmäktige framdeles kan komma att fastställa.

I stad med 100,000 invånare eller därunder bestämmes inom nu angifna begränsning skolfullmäktiges antal å kyrkostämma. Består sådan stad af två eller flera församlingar, bestämmes antalet å gemensam kyrkostämma under ordförande af den bland stadens kyrkoherdar, som domkapitlet där till förordnar.

§ 6.

Omfattar en stad två eller flera kyrkoförsamlingar, utgör hvarje församling en valkrets för utseende af skolfullmäktige, dock att i stad, där två eller flera icke territoriella församlingar finnas, dessa utgöra en gemensam valkrets under ordförande af den af församlingens kyrkoherdar, som är till tjänsteåldern äldst. Det antal skolfullmäktige, som blifvit bestämdt, skall fördelas på de särskilda valkretsarna i närmaste förhållande till för-

samlingarnas kyrkoskrifna folkmängd, första gången af magistraten och där-
efter för hvar tionde år af skolfullmäktige.
Valbarhet är inskränkt inom valkrets.

§ 7.

Skolfullmäktige väljas bland stadens å kyrkostämma röstberättigade män enligt för omröstning å kyrkostämma stadgad röstgrund.
Valen ske å senaste ordinarie kyrkostämma de år, då fullmäktige skola väljas.

§ 10.

Skolfullmäktige väljas för fyra år. Hälften af antalet eller, om detta icke är jämnt, det antal, som är närmast under hälften, utträder dock efter lottning, företagen omedelbart efter valet, vid slutet af andra året, från det denna förordning vunnit tillämpning. Afgår skolfullmäktig under den för honom bestämda tjänstgöringstiden, anställs fyllnadsval, och bör den sålunda valde tjänstgöra under den tid, som för den afgånge återstått. Afgående skolfullmäktig kan omväljas.

§ 11.

I stad, som består af en församling, är kyrkoherden eller den, som förestår hans ämbete, ordförande bland skolfullmäktige.

Består stad af två eller flera församlingar, är den af stadens kyrkoherdar, som domkapitlet för fyra år i sänder därtill förordnar, skolfullmäktiges ordförande.

För hvarje år välje skolfullmäktige inom sig vice ordförande.

§ 12.

Tre ordinarie sammanträden skola af skolfullmäktige årligen hållas: det första före maj månads utgång för besluts fattande om föregående årets räkenskaper och förvaltning; det andra under oktober månad för bestämmande af utgifts- och inkomststat för folkskolan, och det tredje före december månads utgång för granskning af debiteringslängd, samt för anställande af val af revisorer och af de öfriga val, som skolfullmäktige hafva att verkställa.

I Stockholm må dock antalet af de ordinarie sammanträden, som årligen skola förekomma, inskränkas till två, hvilka skola hållas det ena före maj månads utgång för besluts fattande om föregående årets räkenskaper och förvaltning samt för bestämmande af utgifts- och inkomststat för folkskolan, det andra före november månads utgång för anställande af val af revisorer och af de öfriga val, som skolfullmäktige hafva att verkställa.

§ 15.

Vid skolfullmäktiges sammanträden är en hvar bland dem berättigad att väcka förslag rörande folkskolans angelägenheter; dock må sålunda väckt förslag ej företagas till omedelbart afgörande, utan skall det först för utredning öfverlämnas till skolstyrelsen eller till särskildt för sådan beredning ut-

sedda personer, i hvilket sistnämnda fall skolstyrelsens yttrande skall inhämtas, innan frågan af skolfullmäktige företages till afgörande.

§ 16.

Skolfullmäktige äro skyldiga att efter sakens beskaffenhet antingen meddela yttranden eller fatta beslut öfver de frågor, hvilka blifvit af skolstyrelsen eller annan myndighet till dem hänskjutna.

§ 17.

Vid skolfullmäktiges sammanträden äge skolstyrelsens ordförande och stadens folkskoleinspektör, där sådan finnes anställd, att, äfven om de icke äro skolfullmäktige, vara tillstädes och i öfverläggningarna men ej i besluten deltaga.

Skolstyrelse och skolnämnd.

§ 25.

I hvarje stad, för hvilken denna stadga gäller, skall finnas en skolstyrelse.

§ 26.

Skolstyrelsen tillhör:

att ombesörja verkställighet af skolfullmäktiges beslut i alla de fall, där ej sådan verkställighet blifvit uppdragen åt vissa därtill utsedda personer; att hafva öfverinseendet öfver de för särskilda verkställighetsbestyr af skolfullmäktige utsedda personers förvaltning;

att till skolfullmäktige göra de framställningar och förslag, hvilka omständigheterna kunna påkalla;

att afgifva de förberedande utlåtanden, som af skolfullmäktige infordras;

att tillsätta och afskeda folkskollärare samt andra vid folkskolan anställda personer; äfvensom

att i öfrigt utöfva den närmare vården om och befattningen med folkskolan i enlighet med därom i särskild stadga gifna bestämmelser.

§ 27.

I stad, som består af en församling, är kyrkoherden eller den, som förestår hans ämbete, skolstyrelsens ordförande.

Består stad af två eller flera församlingar, väljer skolstyrelsen för hvarje år inom sig till ordförande en af stadens kyrkoherdar.

I Stockholm och Göteborg utser skolstyrelsen årligen inom sig ordförande.

Skolstyrelsen väljer inom sig för hvarje år vice ordförande.

§ 28.

Ledamöter i skolstyrelsen äro i stad, som består af högst tre församlingar, stadens kyrkoherde eller kyrkoherdar samt så många för nit om skol-

väsendet kända män och kvinnor, som skolfullmäktige finna lämpligt utse. I stad, som består af flera församlingar än tre, skola skolfullmäktige till ledamöter i skolstyrelsen utse erforderligt antal lämpliga personer, däribland minst tre af stadens kyrkoherdar, som ej äga att afsäga sig uppdraget. En ledamot af skolstyrelsen bör vara läkare. I skolstyrelsen må ledamöternas antal ej understiga nio.

§ 29.

Ledamöterna i skolstyrelsen väljas för fyra års tid. (Hälften afgår hvartannat år.)

§ 30.

Där så finnes behöfligt, äga skolfullmäktige att indela staden i områden samt att för hvarje sådant område till biträde åt skolstyrelsen utse en skolnämnd. I stad, som består af två eller flera territoriella församlingar, bör, där ej särskilda förhållanden föranleda undantag, hvarje dylik församling utgöra ett område.

Skolnämnden i hvarje område skall bestå af minst tre ledamöter, nämligen en af stadens ordinarie präster samt två eller flera för nit om skolväsendet kända personer. Af nämndens ledamöter bör åtminstone en vara ledamot af skolstyrelsen. Ledamöterna böra bo inom det område, för hvilket de blifvit utsedda. De utses för ett år i sänder. Nämnden väljer inom sig ordförande.

§ 37.

Där särskild folkskoleinspektör finnes anställd, äger han att vid skolstyrelsens sammanträden vara tillstädes och i öfverläggningarna men ej i besluten deltaga, med rätt för honom att, där han så önskar, få sin uttalade mening antecknad i styrelsens protokoll.

De utelämnade paragraferna äro antingen af underordnad betydelse för lärarekåren eller ock skilja de sig oväsentligt från nu gällande bestämmelser i folkskolestadgan eller i kyrkostämmoförordningen.

Beträffande motiveringen för ofvanstående förslag samt den diskussion detsamma redan framkallat, får centralstyrelsen hänvisa härför intresserade till Svensk Läraretidning nr 7, 8, 14, 15, 16, 18, 19, 20 och 21 innevarande år.

De punkter, som enligt centralstyrelsens förmenande föredradesvis böra anses komma i fråga att diskuteras inom lärarekåren, synas vara följande:

I. *Folkskolebudgetens bestämmande.*

För närvarande bestämes folkskolebudgeten af kyrkostämmorna, utom i Göteborg, där stadsfullmäktige hafva denna befogenhet. I Stockholm afgöres staten först af de åtta kyrkostämmorna; i de punkter, där dessa icke äro ense, tillkommer det kyrko- (= skol-) fullmäktige att fatta beslut.

Kommitterade hafva föreslagit upprättande af en helt ny, förut endast i Stockholm känd lokalmyndighet öfver folkskolan, nämligen »skolfullmäktige», skapad efter mönstret af stadsfullmäktigeinstitutionen. Kommitterade motivera detta förslag med hänvisning därpå, att kyrkostämmorna i större städer hafva en mycket växlande och oberäknelig sammansättning, hvilken kan föranleda skadliga omkastningar i skolorganisationen. Vidare framhållas svårigheten af att åstadkomma gemensamhet i kommunens skolväsende, då flera församlingar finnas, hvilka hvar för sig hafva myndighet öfver sitt skolväsende. »Kyrkostämman bör därför i de större städerna ersättas af någon annan myndighet, som är bättre kvalificerad att handhafva folkskolans angelägenheter.» Skolfullmäktige, som skulle väljas vid kyrkostämmorna, anses komma att bestå »af de för detta ändamål lämpligaste och dugligaste af samhällets medlemmar», hvilka med mera känsla af ansvar skulle fullgöra sitt uppdrag.

Mot kommitterades förslag om skolfullmäktige har skolinspektören d:r *J. M. Ambrosius* reserverat sig. Han anser, att en enklare och bekvämare skoladministration skulle vinnas, om den högsta lokala myndigheten, särskildt i ekonomiska frågor, anförtröddes åt stadsfullmäktige, än om en ny institution enkom för detta ändamål inrättades, för hvilken svårighet att få tillräckligt antal därför lämpliga personer torde kunna uppstå. Med hänvisning till erfarenheten i Göteborg, där stadsfullmäktige flera årtionden handhaft folkskolans angelägenheter, vitsordar han, att inga skadliga följder äro att befara af en sådan anordning. Det kyrkliga inflytandet på folkundervisningen behöfver ej lida afbräck därigenom. Någon missriktning i ledningen af Göteborgs folkskolor har ej uppkommit under de 38 år, som den varit anförtrödd åt allmänna rådstugan och åt stadsfullmäktige. »I själfva verket» — säger d:r Ambrosius — »torde afvikelsen från den hittills i vårt land i allmänhet följda prin-

cipen, att den kyrkliga kommunen skall handhafva folkskolans angelägenheter, hufvudsakligen vara af formell natur och knappast äga någon betänklig innebörd.» Reservanten yrkar emellertid på bestämmelser, att skolstyrelsens ordförande och skolinspektören skola få rätt att deltaga i stadsfullmäktiges öfverläggningar om skolärenden, äfven om de icke äro stadsfullmäktige, samt att pastorernas själfskrifvenhet såsom ledamöter af skolstyrelsen fortfarande skall stå kvar.

Kommitterade afvisa tanken på att öfverlämna skolbudgetens bestämmande åt stadsfullmäktige. Dessa väljas icke, säga de, med hänsyn till undervisningsfrågor samt äro dessutom upptagna af en stor mängd borgerliga ärenden, hvilka skulle kunna undanskjuta skolans angelägenheter. Det förnämsta skälet synes likväl bestå däruti, att man vill fasthålla vid den hittills följda principen, att den kyrkliga kommunen skall handhafva folkskoleväsendet. Vid val af stadsfullmäktige hafva äfven sådana personer rösträtt, hvilka icke tillhöra statskyrkan.

Då det kan vara af vikt att erhålla kännedom om den erfarenhet, som på detta område vunnits i Göteborg, meddelas följande utdrag ur det af allmänna folkskolestyrelsen i Göteborg enhälligt afgifna utlåtandet:

En af de betänkligaste bristerna i förslaget rörande särskilda skolfullmäktige anser styrelsen ligga i det sätt, hvarpå dessa skulle utses, nämligen å kyrkostämman i stadens olika församlingar. Ett sådant valsätt innebär nämligen ingen säkerhet för, att skolfullmäktige skulle komma att bestå af lämpliga personer. Tvärtom har redan antydts den nära till hands liggande möjligheten, att dessa val komme att ledas, icke af ett pedagogiskt och kyrkligt utan af ett ensidigt ekonomiskt intresse, ägnadt att tillföra skolfullmäktige ledamöter, som bedömde frågorna ur helt andra synpunkter än skolans bästa. Faran härför är uppenbar för hvar och en, som känner våra kyrkostämmors oberäknelighet såsom valkorporationer, medan å andra sidan valen å allmänna rådstugan alltid omfattats med lifligt intresse och sålunda ej på liknande sätt äro utsatta för öfverrumplingsförsök.

I nyssberörda afseende yttra kommitterade i motiveringen till förslaget rörande skolfullmäktige följande tänkvärda ord: »I en stor stad är kyrkostämman, som där oftast är sammansatt af en mängd olika element, till stor del af personer, som icke äga särskildt intresse för pedagogiska frågor, ej heller i sådana frågor äga nödig sakkunskap, utan tilläfsventyras mången gång blott låta sig bestämmas af de siffror, som kostnaderna för undervisningsväsendet utvisa, icke en lämplig korporation för handläggning af folkskolans angelägenheter. Den växlande och oberäkneliga majoriteten i en dylik kyrkostämman gifver anledning att befara, att skadliga omkastningar i organisationen skola inträffa. Då intet äfventyr finnes för utevaro från kyrkostämman, hvars

medlemmar icke bära något ansvar för sina beslut, kan ett vaksamt och påpassligt fåtal genomdriva ett förslag, som det verkliga flertalet inom församlingen eller skoldistriktet anser för skolväsendet skadligt eller rent af föderligt.»

Till följd af dylika förhållanden, hvilka äga full tillämplighet äfven i vår stad, ha kommitterade uttalat såsom sin mening, att kyrkostämman i de större städerna borde ersättas af en annan myndighet, som vore bättre kvalificerad att handhåva folkskolans angelägenheter. Det förefaller emellertid då något egendomligt, att kommitterade just åt kyrkostämman velat anförtro valen till den nya myndigheten. Man frågar sig ovillkorligen: huru kan i en större stad kyrkostämman, om hon är alldeles olämplig att själf handhåva folkskolans administration, dock finnas lämplig att välja dem, som skola handhåva densamma? Huru kan med skäl förutsättas, att personer, som i pedagogiskt afseende hvarken äga intresse eller nödig sakkunskap, dock skola i samma afseende hafva så mycken urskillningsförmåga och god vilja, att de till skolfullmäktige just utse dem, som äro för ändamålet dugligast? Skulle icke införandet af en sådan institution som skolfullmäktige, vald å de vanligen fåtaligt besökta, men just därför för agitation och påverkan af ensidiga personliga intressen så lätt mottagliga kyrkostämmorna, kunna blifva detsamma som att öppna portarna för radikalismen i dess olika former och äfven för den mot folkskolan riktade ovilja, som på vissa håll lärers föfinnas?

Styrelsen dristar på grund af mångårig erfarenhet hålla före, att det icke innebär något som helst åsidosättande af det kyrkliga inflytandet, om värden af folkskolans ekonomiska och administrativa angelägenheter här i Göteborg fortfarande öfverlämnas åt stadsfullmäktige i stället för åt de af kommitterade föreslagna och hittills oförsökta skolfullmäktige. Båda dessa korporationer skulle ju väljas af ungefär samma valmän och efter enahanda grunder. Det är visserligen sant, att personer, som icke tillhöra den svenska statskyrkan, ja, att sådana, som bekänna sig till den mosaiska tron, äga rösträtt å allmän rådstuga och kunna inväljas i stadsfullmäktige; men erfarenheten har visat, att detta sker jämförelsevis sällan. För öfrigt torde sådana personer, som stå utanför den svenska kyrkan, icke böra fränkännas allt inflytande på folkskolan, då de, i likhet med öfriga medborgare, äga rätt att hålla sina barn där och äfven få i sin mån bidraga till folkskolans underhåll. De utgöra i alla fall i jämförelse med statskyrkans anhängare en så försvinnande minoritet inom samhället, att det icke rimligen kan förutsättas, det de genom sitt deltagande i valet till stadsfullmäktige eller såsom medlemmar af nämnda korporation skulle kunna utöfva någon som helst menlig inverkan på besluten i skolfrågor.

Det kyrkliga inflytandet på folkskolan i vår stad torde få anses bäst tillgodosett genom stadgandena, att dess folkskoleväsende skall lyda under ecklesiastikdepartementet, att skolreglementet skall prövas och stadfästas af domkapitlet och att samtliga Göteborgs kyrkoherdar skola vara själfskrifna medlemmar af folkskolestyrelsen. Dessa stadganden innebära i själfva verket långt starkare garantier mot befarade okyrkliga inflytelser än den skenfagra, men — såsom ofvan visats — i detta afseende nästan betydelselösa bestäm-

melsen om att valet af skolmyndighet skall förrättas å kyrkostämman i stället för å allmän rådstuga.

Till de redan anförda skälen må ytterligare läggas erfarenhetens vittnesbörd. Fyratio år hafva snart förflutit, sedan värden om Göteborgs folkskolor togs om händer af den borgerliga myndigheten, nämligen först af allmänna rådstugan och sedan 1863 af stadsfullmäktige, med den enligt ofvan angifna grunder sammansatta allmänna folkskolestyrelsen vid sin sida. Under denna tid har den borgerliga myndigheten aldrig brukat sin makt så, att det gifvit anledning till några berättigade klagomål, utan fastmer har Göteborgs folkskoleväsende under sagda tid, icke minst genom stadsfullmäktiges frikostiga och nitiska omvårdnad, utvecklat sig så, att det enligt resande skolmäns vittnesbörd ingalunda står efter skolväsendet i andra af rikets och grannländernas större städer.

*

För lärarekåren är det gifvetvis af underordnad betydelse *hvilken* myndighet som har att bestämma folkskolebudgeten, blott folkskolan får de för hennes verksamhet och utveckling nödiga medlen. Centralstyrelsen kan emellertid icke underlåta att framhålla, att den erfarenhet, som i Stockholm vunnits af skolfullmäktigeinstitutionen, alldeles afgjort icke varit af den art, att den uppmuntrar till efterföljd, och vill centralstyrelsen i detta hänseende hänvisa till den redogörelse för härvarande kyrko- (= skol-) fullmäktiges åtgöranden under de senaste nio åren, som förekommer i Svensk Läraretidning n:r 15. Af nämnda redogörelse framgår, att en institution sådan som skolfullmäktige icke visat sig ägnad att bättre än kyrkostämmorna befordra skolans utveckling.

Utan att för egen del framställa något förslag vill centralstyrelsen till kretsarnas besvarande uppställa den frågan:

1) *Hvilken myndighet bör i de större städerna bestämma folkskolebudgeten?*

2—4. *Lärarekårens medinflytande.*

Genom § 13 i stadgeförslaget har ett visst inflytande till försäkrats lärarepersonalen med afseende på skolreglemente, lärokurser m. m.

Det hade helt visst varit önskligt, att i mom. 2 mer bestämda uttryck än »större» och »bör» varit använda. Det förstnämnda ordet kan ju anses något sväfvande och torde helst kunna utgå. Ordet »bör» anses icke innebära något ovillkorligt

bud utan kan tydas såsom uttryck af endast en önskan å lagstiftarens sida. Det bör därför utbytas mot det bestämda »skall».

§ 19 är ju alldeles som den bör vara, då den bestämmer, att skolstyrelsen äger att bestämma de läroböcker, som skola begagnas vid undervisningen. Men ett ganska betydelsefullt tillägg är här af behovet påkalladt. Det kan ju icke anses innebära något allt för stort anspråk, om lärarepersonalen, i hvilans händer dessa böcker utgöra ett viktigt hjälpmedel, önskar medinflytande vid valet af läroböcker. Af den dagliga erfarenheten inhämtar läraren kännedom om de läroböcker, som äro i bruk. Finner han dem olämpliga, söker han gärna, så vidt han har intresse för sitt kall, att lära känna andra, bättre utarbetade läroböcker. Helt naturligt gör han framställning om det utrönta behovet af ombyte hos skolstyrelsen t. ex. vid årssammanträdet eller på annat sätt. Styrelsen låter undersöka ärendet samt beslutar därefter i sista hand. En sådan samverkan mellan skolstyrelsen och lärarepersonalen torde numera vara ganska vanlig, och synes vara af vida större betydelse för skolarbetet än t. ex. lärarnes medverkan vid tillsättning af lärarebefattningar.

Alltså förefinnas skäl för yrkande, att ifrågavarande paragraf erhåller ett tillägg, som tillförsäkrar lärarepersonalen medinflytande vid val af läroböcker för folkskolan.

I § 11 bestämmes, att till biträde åt skolstyrelsen må, där så finnes lämpligt, utses en eller flera skolnämder. Å annat ställe säges, att hvarje skolnämnd skall bestå af minst tre ledamöter, nämligen en af stadens ordinarie präster samt två eller flera för nit om skolväsendet kända personer.

Att döma af det uppdrag, som en sådan nämnd enligt samma paragraf skulle erhålla, måste den gifvetvis komma i liflig beröring med lärarepersonalen i sitt distrikt samt äfven behöfva dess medverkan. Det synes därför vara af behovet påkalladt, att en förmedling af denna samverkan blefve anordnad. I ett stadssamhälle, som redan har dylika skolnämder, är det också bestämdt, att vederbörande öfverlärare skall förbereda och föredraga ärendena inom skolnämnden samt likaledes där föra protokollet. Finnes ingen öfverlärare eller förste lärare, kunde ju uppdraget lämnas åt annan lämplig lärare, som för viss tid utsåges därtill.

Skolstyrelsen i Göteborg gör i sitt ofvan nämnda utlåtande ett yrkande i samma sak, i det den säger:

Genom införande af en bestämmelse, att skolnämnd skulle hafva till sitt biträde en öfverlärare, där sådan finnes antagen, eller eljest en annan lärare, med åliggande att förbereda de ärenden, som skola afgöras af nämnden, samt att, efter uppdrag af nämnden, verkställa fattade beslut, torde en dylik samverkan, enligt hvad en flerårig erfarenhet gifver vid handen, kunna på bästa sätt åstadkommas.

Centralstyrelsen finner sig alltså böra till kretsarna framställa följande spörsmål:

2) Anser kretsen någon ändring i § 13 och särskildt i mom. 2 önskelig och i så fall hvilken?

3) Anser kretsen, att medinflytande bör beredas lärarepersonalen i fråga om läroböckers antagande?

4) Anser kretsen, att medinflytande bör beredas lärarepersonalen i skolnämnderna, och i så fall huru?

5. Tillsättning af lärare.

I fråga om tillsättning af lärare hafva kommitterade föreslagit flera nya bestämmelser.

Tillsättningen af den ordinarie lärarepersonalen skulle ske af skolstyrelsen (såsom fallet nu är i Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping). Häremot har kyrkoherden Andersson reserverat sig, anseende att tillsättningen bör ske af skolfullmäktige.

I § 27 stadgas att, för utlåtande angående tillsättning af läraretjänst, i hvarje stad skall utses en s. k. pröfningsnämnd. Vid tillsättningen af läraretjänster skulle följaktligen tvänne myndigheter medverka: *pröfningsnämnden*, som skulle afgifva utlåtande, och *skolstyrelsen*, som skulle utnämna.

Bland medlemmarne i pröfningsnämnden skulle vara äfven en ordinarie lärare, utsedd därtill af de ordinarie lärarne i distriktet. Denna bestämmelse har väl tillkommit dels för att bevaka de sökande lärarnes rätt genom en deras ämbetsbroder, dels för att vid pröfningsnämndens arbete taga i anspråk den sakkunskap, som förutsattes hos en erfaren lä

rare. Man måste vara kommitterade tacksam för det förtroende, som de genom detta förslag visat, och för den samverkan mellan lärarepersonalen och de styrande, hvilken de därigenom velat åstadkomma. Men det skulle kunna blifva ett rätt kinkigt och grannliga uppdrag för en lärare att sitta i pröfningsnämnden. I sådana fall, då de sökande till en lärareplats i hans eget skoldistrikt utgjordes af för honom personligen obekanta lärare från annan ort, vore ju intet vidare obehag för handen. Men om man betänker, att bland de sökande kunna finnas medlärare i hans närmaste umgängeskrets, extra ordinarie eller ordinarie lärare, hvilka senare söka transport från en lägre lönekategori till en högre i samma stad, så måste man ju erkänna, att lärarens ställning såsom ledamot i pröfningsnämnden icke vore så behaglig. Frestelsen till partiskhet och mannamån kunde han lättare besegra, i fall den infunne sig, än han kunde undgå *misstanken* att göra sig skyldig därtill. Och att detta skulle vålla obehag och slitningar, säger sig själf. Ganska stor vore nog faran, att vid valet af ifrågavarande förtroendeman rent *personliga* bevekelsegrunder kunde i vidsträckt grad göra sig gällande.

Man kan invända, att en lärares ledamotskap i skolrådet, hvilket man ju icke inom lärarekåren vill afböja, medför liknande olägenheter. Detta må vara sant, men sådant ledamotskap är i alla fall af vida större och mera omfattande betydelse för skolarbetet i det hela än lärarens medverkan vid bedömande af ansökningshandlingar och upprättande af förslag till lediga tjänster. Detta senare är ju en mycket viktig uppgift äfven för skolrådet, men likväl blott en enda.

Det är visserligen gifvet, att lärarekåren icke utan vidare bör afböja detta förslag och blott se på de möjliga olägenheterna af dess genomförande. Men då så väl själfva institutionen som lärarens medinflytande däruti utgöra något helt nytt, bör frågan tagas under behandling med vägande af fördelar och olägenheter hvilka kunna tänkas såsom följd af förslaget verkställighet.

Centralstyrelsen får alltså tillspörja kretsarna:

5) *Anser kretsen den af kommitterade föreslagna anordningen beträffande tillsättning af lärare tillfredsställande?*

6. *Samlad eller delad skoldag?*

I § 22 af kommittéförslaget bestämmes, »att efter tre eller högst fyra lärotimmar, i hvilket sistnämnda fall minst en timme skall användas till undervisning i slöjd eller gymnastik, skall lämnas en längre ledighet, hvilken utsträcker till helst två men minst en timme, såvida icke k. m:t, på grund af i något skoldistrikt rådande särskilda förhållanden, härifrån medgifver undantag.»

Folkskoleinspektören C. G. Bergman har häremot i afgifven reservation yrkat rättighet för ett skoldistrikt att anordna den dagliga lästiden antingen som förmiddags- och eftermiddagsläsning eller som uteslutande förmiddagsläsning. För detta senare fall har han velat till ifrågavarande paragraf hafva fogadt ett nytt moment af det innehåll, att lästiden i folkskolan förläggas till fem på hvarandra följande timmar, hvarunder efter andra eller senast efter tredje lektionen gifves en frukostrast om minst trettio minuter och mellan hvardera af öfriga lektioner en rast om tio minuter; samt att lästiden i småskolan förläggas till fyra på hvarandra följande timmar, hvarvid efter andra lektionen gifves trettio minuters frukostrast och mellan de öfriga lektionerna tio minuters rast.

Frågan om s. k. förmiddagsläsning har vid flera olika tillfällen utgjort föremål för öfverläggning och underkastats granskning från olika synpunkter. Senast diskuterades den vid det sjunde nordiska skolmötet, därvid särskildt framhöllos de gynn-samma erfarenheter, man vunnit på de ställen, där densamma tillämpats. Ur folkskoleinspektörernas berättelser kunde hämtas upprepade uttalanden om det goda resultatet af en dylik anordning i afseende på såväl skolgång som undervisning; för både lärare och lärjungar hade faran för öfveransträngning varit *mindre* vid samlad skoldag än vid delad. På de ställen, där en dylik anordning tillämpats i flera tiotal år, hade man ej funnit anledning att vidtaga ändring i den riktning att fördela lästiden på för- och eftermiddagen.

Det uttalande i frågan, som gjordes af nordiska skolmötet, hade följande lydelse:

Skolarbetets anordning såsom förmiddagsläsning är fördelaktig, emedan den
a) befördrar jämn skolgång;

b) tillskyndar skolarbetet en kvalitativ vinst, i det att ett större mått af samlad energi står till både lärares och lärjungars förfogande före intagandet af dagens hufvudmåltid; och

c) möjliggör i högre grad än den på för- och eftermiddag fördelade läsningen: vård om barnens sedliga lif, uppfostran till arbetsamhet och praktisk duglighet samt ekonomisering med tiden.

Centralstyrelsen vill med anledning af det anförda framlägga följande fråga:

6) *Anser kretsen önskligt, att till § 22 läggas ett nytt moment af det innehåll, som reservanten yrkat?*

7. Till- och afträdestid för den extra ordinarie lärarepersonalen.

Bestämmelserna i § 34 mom. 2 äro affattade i enlighet med stadgandet i k. kungörelsen den 15 nov. 1895, hvilken utfärdades med anledning af yrkanden från lärarekretsar, särskildt från elfte allmänna folkskolläraremötet — yrkanden, hvilka ju inneburo vida mera, än hvad regeringen ansåg sig kunna tillmötesgå. Man har emellertid trott sig finna, att bestämmelsen om uppsägningstiden, i fall den bokstafligen tillämpas, är ägnad att medföra olägenheter icke allenast för småskollärarinnorna m. fl. vid sökande af annan befattning utan äfven för skolråden särskildt i fråga om extra ordinarier vid af- och tillträädande.

Om en lärarinna vid småskolan söker en ny befattning och utnämnes till densamma t. ex. den 15 januari, så uppsäger hon då sin tjänst och blir ledig den 15 maj. Strax efter den 15 januari annonseras den frånträdda platsen ledig; men den nytillträädande kan icke tillsättas förr än t. ex. den 1 mars. Denna uppsäger då sin tjänst och blir ledig att tillträda den 1 juli. Mellan den 15 maj och den 1 juli blifver alltså vikariat af nöden, så vidt undervisningen pågår. Af- och tillträdestiderna infalla sålunda hvilken tid på året som helst, och en tids vikariat synes bli behöfligt vid nästan hvarje ledighet, så framt man icke genom särskilda öfverenskommelser kan ordna af- och

tillträädandet på förmånligare sätt. Det är ofta svårt om icke omöjligt att anskaffa en vikarie för några veckor midt under lästerminen. Det kan därför ifrågasättas, huruvida det icke vore lämpligt att — oberoende af småskollärarinnornas m. fl. rättsliga ställning för öfrigt — stadga enahanda af- och tillträdestider för deras befattningar, som för tjänsterna vid folkskolan. Får lärarinna i så fall ny befattning, så har hon därigenom uppsagt sin tjänst från den förut innehafda intill den tid, då hon enligt lag skall tillträda den nya. I fall vikariat härvid vore påkalladt, infölle ju detta vid lämpligaste tid. Nuvarande bestämmelse torde kunna, därest skolrådet visar sig mindre tillmötesgående, rent af hindra en lärarinna att söka en förmånligare plats. Gifvetvis gälla här påpekade olägenheter lika mycket eller kanske mer landsbygdens skolor som städernas.

Med anledning häraf får centralstyrelsen fråga:

7) *Anser kretsen, att en ändring i § 34 mom. 2 bör göras i det syfte att till- och afträdestider bestämmas för den extra ordinarie lärarepersonalen och för småskolepersonalen i likhet med hvad finnes stadgadt angående den ordinarie lärarepersonalen?*

8. Andra önskningsmål.

Vid studerandet af kommitterades betänkande finner man sannolikt ännu flera punkter, än de här angifna, i hvilka ändringar eller tillägg kunna anses påkallade. Centralstyrelsen gör icke anspråk på att i detta fall anses hafva uppmärksammat allt, som må hända bort påpekas. Olika lokala förhållanden, hvilka centralstyrelsen icke fullt kunnat ha kännedom om, spela ju också härvid en viss roll. Det står naturligtvis kretsarna öppet att i hvilka punkter som helst — äfven de här oberörda — afgifva utlåtanden och framställa yrkanden, hvilka centralstyrelsen därefter vill sammanfatta och efter bästa insikt vidare behandla.

Centralstyrelsen får alltså fråga:

8) *Anser kretsen några ytterligare ändringar eller tillägg i förslaget önskvärda och i så fall hvilka?*

Slutligen får centralstyrelsen fråga:

9) *Hvilka åtgärder böra från föreningens sida vidtagas för genomförandet af kretsens önskningsmål i föreliggande ärende?*

Uttalanden i föreliggande ämne böra vara insända till centralstyrelsen inom den 1 oktober 1896.

Stockholm i maj 1896.

Emil Hammarlund.

J. Gust. Söderberg. Fridtjuv Berg. J. J. Dalström.

Hulda Lundin. Alfr. Dalin. Joh:s Johansson.

J. Franzén. Augusta Larson.

